

Międzyinstytucjonalny przewodnik redakcyjny

PL

Międzyinstytucjonalny przewodnik redakcyjny

Unia Europejska

Ten plik PDF odzwierciedla treść *Międzyinstytucjonalnego przewodnika redakcyjnego* w wersji dostępnej na stronie internetowej w dniu jego ostatniej aktualizacji.

Data ostatniej aktualizacji: 24.11.2025

Ponieważ strona internetowa jest stale aktualizowana, radzimy, aby sprawdzać online wszelkie wprowadzane zmiany, wchodząc na podstronę „Co nowego”:

<https://style-guide.europa.eu/pl/news>

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2025

© Unia Europejska, 2025

Ilustracja na okładce: © istockphoto.com/TCmake_photo

Oznakowanie ekologiczne, pkt 5.3.2: FSC © FSC Belgium asbl/vzw; PEFC © PEFC Belgium

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Strona internetowa *Międzyinstytucjonalnego przewodnika redakcyjnego*: ISSN 1831-5380

Odniesienia

Podstawa prawna

Decyzja 69/13/Euratom, EWWiS, EWG z dnia 16 stycznia 1969 r. ustanawiająca Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 13 z 18.1.1969), uchylona i ostatnio zastąpiona decyzją Parlamentu Europejskiego, **Rady Europejskiej**, Rady, Komisji, Trybunału Sprawiedliwości **Unii Europejskiej**, Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 26 czerwca 2009 r. w sprawie organizacji i działania Urzędu Publikacji Unii Europejskiej (Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 41):

„Artykuł 1

Urząd Publikacji Unii Europejskiej jest urzędem międzyinstytucjonalnym, odpowiedzialnym za wydawanie publikacji instytucji Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej w możliwie najlepszych warunkach”.

*

Komitet zajmujący się koordynacją publikacji Komisji zdefiniował pojęcie publikacji jako „tekst powielony, którego wydanie jest uwzględnione w wydatkach budżetowych i który zasadniczo jest przeznaczony dla odbiorcy zewnętrznego”.

Do zadań Urzędu Publikacji należy m.in.:

- standaryzacja formatów,
- ujednolicenie formy tekstów do publikacji.

Uwaga: Zgodnie z ww. decyzją nazwę „Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich” zastąpiono nazwą „Urząd Publikacji Unii Europejskiej”, z mocą od dnia 1 lipca 2009 r.

Mandat

Niniejszy *Przewodnik* redagują następujące podmioty:

- **komisja międzyinstytucjonalna**, wyznaczona przez Komitet Zarządzający Urzędem Publikacji, która składa się z przedstawicieli następujących instytucji: Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Europejski Komitet Regionów;
- **zespół koordynacyjny ds. przewodnika redakcyjnego** powołany w Urzędzie Publikacji;
- **międzyinstytucjonalne grupy językowe** (po jednej na język), których przedstawiciele są wyznaczani przez członków komisji międzyinstytucjonalnej.

Komisja międzyinstytucjonalna wyznacza oficjalnych przedstawicieli, którzy bezpośrednio uczestniczą w pracach grup językowych. Komisja ta może występować w charakterze arbitra, jeśli pojawi się poważny problem.

Zespół koordynacyjny odpowiada za całokształt zarządzania procedurami; ustala plan pracy, czuwa nad spójnością decyzji podejmowanych w różnych grupach, dba o aktualizację i rozwój procedur. Do zadań zespołu należy też zarządzanie stroną internetową *Przewodnika*; zespół bezpośrednio uczestniczy w ich opracowywaniu.

Grupy językowe są odpowiedzialne za opracowanie i monitorowanie własnych wersji językowych, przy wsparciu zespołu koordynacyjnego. Przedstawiciele Urzędu Publikacji w poszczególnych grupach językowych koordynują pracę i dbają o przepływ informacji między grupami a

zespołem koordynacyjnym. Grupy językowe skupiają przedstawicieli różnych jednostek językowych z poszczególnych instytucji: prawników lingwistów, tłumaczy, terminologów, korektorów itd.

Ponadto prowadzone są regularne konsultacje z różnymi gremiami decyzyjnymi, w zależności od zagadnienia, zwłaszcza z Sekretariatem Generalnym, Służbą Protokolarną i służbami do spraw stosunków zewnętrznych w Komisji Europejskiej. Utrzymywane są też ścisłe kontakty z różnymi organizacjami międzynarodowymi, szczególnie w dziedzinie normalizacji (ISO).

Wprowadzenie

W wyniku działań zapoczątkowanych w 1993 r. przez *Vademecum redaktora – Międzyinstytucjonalny przewodnik redakcyjny* został opublikowany po raz pierwszy w 1997 r. w 11 językach, a następnie liczba ta stopniowo wzrastała do 24. Jest to jedyne w swoim rodzaju osiągnięcie w zakresie harmonizacji językowej ze względu na liczbę zespołów językowych zaangażowanych w jego opracowanie. Ma służyć za wzorzec dla autorów tekstów pisanych we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach Unii Europejskiej.

Do jego realizacji konieczne było powołanie komitetu międzyinstytucjonalnego, który wyznaczył przedstawicieli z każdej instytucji, reprezentujących każdy język. Osoby te pracują pod nadzorem zespołu koordynacyjnego w Urzędzie Publikacji.

Niezbędna harmonizacja często rozbieżnych konwencji językowych odbywa się w kontekście wielojęzyczności instytucji. Wymogiem wielojęzyczności jest bowiem porównywalność tekstów we wszystkich językach urzędowych przy równoczesnym poszanowaniu specyficznych zasad poszczególnych języków.

W części pierwszej zebrano reguły stosowane obowiązkowo przy redagowaniu aktów publikowanych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a w części drugiej – najważniejsze normy techniczne i redakcyjne dotyczące publikacji ogólnych. Oprócz reguł odnoszących się do poszczególnych języków, omówionych w części czwartej, dwudziestu czterem grupom udało się również opracować konwencje wspólne dla wszystkich języków, przedstawione w części trzeciej *Przewodnika*. Część ta jest solidną podstawą harmonizacji dla wszystkich języków i wszystkich instytucji.

Jednolite zasady przedstawione w *Przewodniku* zasadniczo mają pierwszeństwo przed wszelkimi wcześniej proponowanymi lub używanymi rozwiązaniami; ich stosowanie jest obowiązkowe na wszystkich etapach przygotowania dokumentów.

Przewodnik jest również, a nawet przede wszystkim, interaktywnym forum użytkowników – z charakteru tego opracowania wynika potrzeba jego ciągłej aktualizacji. Autorzy zachęcają więc wszystkich zainteresowanych do przekazywania cennych komentarzy, sygnalizowania ewentualnych błędów lub pominieć oraz zgłaszania ciekawych pomysłów na następujący adres:

Publications Office of the European Union (Urząd Publikacji Unii Europejskiej)
‘Style guide’ Coordination (zespół koordynacyjny „Przewodnika redakcyjnego”)
 (Unit A.1.002)
 L-2985 Luksemburg
 LUKSEMBURG
 Kontakt e-mail:

- [pytania ogólne](mailto:OP-ISG-coordination@publications.europa.eu)
 (OP-ISG-coordination@publications.europa.eu)
- [pytania dotyczące języka polskiego](mailto:op-code-de-redaction-pl@publications.europa.eu)
 (op-code-de-redaction-pl@publications.europa.eu)

Spis treści

Odniesienia	4
Wprowadzenie	6
CZĘŚĆ PIERWSZA – Dziennik Urzędowy	12
Wstęp	13
1. Struktura Dziennika Urzędowego	18
1.1. Struktura ogólna	18
1.2. Seria L	19
1.2.1. Klasyfikacja aktów	19
1.2.2. Numeracja aktów	21
1.2.3. Zawartość	23
1.3. Seria C	28
1.3.1. Klasyfikacja dokumentów	28
1.3.2. Numeracja dokumentów	29
1.3.3. Zawartość	31
2. Struktura aktów prawnych	34
2.1. Tytuł	34
2.2. Preambuła (umocowania i motywy)	35
2.2.1. Umocowania	35
2.2.2. Motywy	37
2.3. Artykuły (część normatywna)	38
2.4. Formuła dotycząca wiążącego charakteru rozporządzeń	40
2.5. Formuła końcowa (miejsce, data i podpis)	40
2.6. Załączniki	41
2.7. Podziały aktu	42
3. Zasady redakcji	44
3.1. Odniesienia do Dziennika Urzędowego	44
3.2. Zasady odesłań do aktów	47
3.2.1. Formy tytułu	47
3.2.2. Przywoływanie innych aktów	49
3.2.3. Odesłania do części aktu	51
3.2.4. Odesłania do zmian aktu	52
3.3. Przepisy zmieniające	52
3.3.1. Zmiany w tekście	52
3.3.2. Dodawanie nowych jednostek redakcyjnych i ich numeracja	55
3.4. Kolejność przywołań	55
3.4.1. Kolejność przywoływania Traktatów	55
3.4.2. Porządek według instytucji przyjmujących akt	57
3.4.3. Kolejność wymieniania państw	57
3.4.4. Kolejność wymieniania języków i teksty wielojęzyczne	57
3.4.5. Kolejność wymieniania walut	58
3.5. Wyliczenia	58
3.5.1. Wyliczenia – struktura	58

3.5.2.	Wyliczenia aktów prawnych	59
3.6.	Definicja wyrażenia lub słowa	59
3.7.	Umowy międzynarodowe	60
	Tabele podsumowujące	61
	CZĘŚĆ DRUGA – Publikacje ogólne	67
4.	Przygotowanie dokumentów i identyfikatory	68
4.1.	Autorzy, zleceniodawcy, Urząd Publikacji i drukarnie	68
4.1.1.	Autorzy i Urząd Publikacji	68
4.1.2.	Zarządzanie projektami w Urzędzie Publikacji	69
4.1.3.	Korekta w Urzędzie Publikacji	69
4.2.	Teksty oryginalne (manuskrypty)	70
4.2.1.	Łańcuch produkcyjny	71
4.2.2.	Struktura logiczna dokumentów	71
4.2.3.	Przygotowanie tekstu	73
4.2.4.	Dokumenty gotowe do reprodukcji	75
4.3.	Rodzaje publikacji	75
4.3.1.	Wydawnictwa zwarte	76
4.3.2.	Wydawnictwa ciągłe	76
4.3.3.	Wydawnictwa ciągłe i zwarte	77
4.4.	Identyfikatory nadawane przez Urząd Publikacji	77
4.4.1.	Międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN)	77
4.4.2.	Międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych (ISSN)	79
4.4.3.	Identyfikator dokumentu elektronicznego (DOI)	81
4.4.4.	Numer katalogowy	81
4.5.	Sygnatura nadawana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	81
5.	Struktura publikacji	83
5.1.	Okładka	83
5.1.1.	Elementy okładki	83
5.1.2.	Użycie kolorów na okładce	85
5.2.	Strona tytułowa	86
5.3.	Na odwrocie strony tytułowej	87
5.3.1.	Elementy	87
5.3.2.	Informacje dotyczące produktu z papieru zadrukowanego	88
5.4.	Prawa autorskie	89
5.4.1.	Informacja o prawach autorskich	89
5.4.2.	Zezwolenie na ponowne wykorzystanie i warunki ponownego wykorzystania	91
5.4.3.	Elementy chronione prawem autorskim wykorzystane w publikacji	93
5.4.4.	Inne zastrzeżenia prawne	95
5.5.	Teksty wprowadzające i końcowe	95
5.5.1.	Dedykacja	95
5.5.2.	Przedmowa, wstęp i wprowadzenie	96
5.5.3.	Spis treści	96
5.5.4.	Bibliografia	96
5.5.5.	Indeksy	96
5.6.	Podział tekstu	97

5.7.	Wyliczenia	98
5.8.	Wyróżnienia	99
5.9.	Odeśłania	99
5.9.1.	Odeśłania do aktów prawnych Unii Europejskiej	100
5.9.2.	Odeśłania do traktatów	101
5.9.3.	Odeśłania do spraw wniesionych do Trybunału Sprawiedliwości i Sądu	102
5.9.4.	Bibliografia	105
5.10.	Cytaty	109
5.11.	Ilustracje	111
5.12.	Tabele	111
CZĘŚĆ TRZECIA – Zasady wspólne dla wszystkich wersji językowych		112
6.	Instrukcje typograficzne i weryfikacja tekstu	113
6.1.	Korekta manuskryptu	113
6.2.	Korekta manuskryptu w formie elektronicznej	113
6.3.	Znaki korektorskie	113
6.4.	Znaki interpunkcyjne i spacje w edytorze Word	115
6.5.	Interpunkcja w zapisie liczb	116
7.	Kraje, języki, waluty i skróty ich nazw	117
7.1.	Kraje	117
7.1.1.	Stosowane nazwy i skróty	117
7.1.2.	Porządek wymieniania krajów	119
7.2.	Języki	121
7.2.1.	Kolejność wersji językowych występujących w tym samym tekście oraz kody ISO (teksty wielojęzyczne)	121
7.2.2.	Kolejność wymieniania języków w tekście (teksty jednojęzyczne)	123
7.2.3.	Wersje językowe publikacji	123
7.2.4.	Zasady dotyczące języków instytucji	124
7.3.	Waluty	125
7.3.1.	Euro i cent	125
7.3.2.	Kolejność wymieniania walut i kody ISO	126
7.3.3.	Zasady zapisu jednostek monetarnych	127
8.	Przypisy i odsyłacze do przypisów	130
8.1.	Odsyłacze do przypisów	130
8.2.	Kolejność przypisów	131
9.	Inne zasady	133
9.1.	Adresy	133
9.1.1.	Adresy: zasady ogólne	133
9.1.2.	Adresy w tekstach jednojęzycznych	134
9.1.3.	Adresy w tekstach wielojęzycznych	136
9.1.4.	Adresy w państwach członkowskich: forma i przykłady	137
9.1.5.	Adresy w państwach członkowskich: cechy charakterystyczne	139
9.2.	Adresy elektroniczne	141
9.3.	Numery telefonów	142
9.4.	Przytaczanie źródeł i odniesienia do Dziennika Urzędowego	143

9.5.	Struktura administracyjna Unii Europejskiej: oficjalne nazwy i porządek ich wymieniania	143
9.5.1.	Instytucje i organy	143
9.5.2.	Służby międzyinstytucjonalne	146
9.5.3.	Zdecentralizowane jednostki organizacyjne (agencje)	146
9.5.4.	Agencje wykonawcze	149
9.5.5.	Agencje i organy Euratomu	149
9.5.6.	Inne jednostki organizacyjne	149
9.6.	Dyrekcje generalne oraz służby Komisji: oficjalne nazwy	150
CZĘŚĆ CZWARTA – Publikacje w języku polskim		154
10.	Zasady dotyczące tekstów w języku polskim	155
10.1.	Interpunkcja	155
10.1.1.	Przecinek	155
10.1.2.	Kropka	163
10.1.3.	Dwukropek	165
10.1.4.	Średnik	166
10.1.5.	Cudzystów	166
10.1.6.	Myślnik, półpauza, łącznik	167
10.1.7.	Wielokropek	168
10.1.8.	Ukośnik prawy	168
10.1.9.	Znak %	169
10.2.	Użycie wielkiej i małej litery	169
10.2.1.	Tytuły aktów prawnych	169
10.2.2.	Tytuły czasopism	172
10.2.3.	Nazwy kampanii i konkursów	173
10.2.4.	Nazwy wspólnot, instytucji, organów, komitetów, urzędów, władz	173
10.2.5.	Twory o charakterze instytucji: fundusze, instrumenty, sieci	175
10.2.6.	Systemy, obszary, przestrzenie	175
10.2.7.	Partnerstwo Wschodnie – i inne analogiczne struktury	176
10.2.8.	Nazwy unijnych programów	176
10.2.9.	Strategie, unie	176
10.2.10.	Prezydencja	177
10.2.11.	Nazwy polityk	177
10.2.12.	Nazwy geograficzne	177
10.2.13.	Witryny i portale internetowe	177
10.2.14.	Nazwy arabskie	178
10.2.15.	Nazwy członków społeczności wyznaniowych	178
10.3.	Skróty i skrótowce	178
10.3.1.	Skróty	178
10.3.2.	Skrótowce (akronimy)	180
10.3.3.	Zgoda między podmiotem a orzeczeniem	181
10.3.4.	Określanie rodzaju skrótowców na podstawie ich wymowy	181
10.4.	Zestawienia – z łącznikiem czy bez	182
10.5.	Razem czy osobno	182
10.5.1.	Pisownia wyrazów z przedrostkami	182
10.5.2.	Niby-, quasi-	183
10.5.3.	Pisownia wyrażenia typu <i>nowo otwarty</i> , <i>nowo mianowany</i>	183
10.6.	Dodawanie liczby mnogiej	184

10.7. Imięstowy przystówkowe	185
10.8. Liczebniki	186
10.8.1. Zapis cyfrowy	186
10.8.2. Różnica w znaczeniu: <i>art. 1–3</i> , <i>art. 1, 2 i 3</i>	186
10.8.3. Liczebniki porządkowe wieloczłonowe	187
10.8.4. Cyfry rzymskie: -lecie	187
10.8.5. Zapis dat	187
10.9. Przyimki	188
10.9.1. Nazwy geograficzne	188
10.9.2. Wybrane przyimki i wyrażenia przyimkowe	189
10.10. Zaimek „swoj”	191
10.11. Związek rządu i skróty składniowe	192
10.11.1. Uwagi ogólne	192
10.11.2. Najczęstsze błędy	192
10.12. Fleksja	193
10.13. Inne wyrażenia sprawiające problemy	193
11. Źródła	195
Załączniki	196
Załącznik A1 Wskazówki graficzne dotyczące symbolu europejskiego	197
Załącznik A2 Emblematy	201
Załącznik A3 Skróty, jednostki miar i znaki specjalne	209
Załącznik A4 Główne skróty i skrótowce	217
Załącznik A5 Wykaz krajów, terytoriów i walut	228
Załącznik A6 Kody poszczególnych krajów i terytoriów	248
Załącznik A7 Kody walutowe	252
Załącznik A8 Kody języków (Unia Europejska)	260
Załącznik A9 Instytucje, organy, służby międzyinstytucjonalne i jednostki organizacyjne: lista wielojęzyczna	261
Załącznik A10 Regiony	312
Załącznik C Różne	321
Indeks	322

Część pierwsza

Dziennik Urzędowy

Opisane są tutaj kwestie dotyczące *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* i publikowanych w nim dokumentów, wraz ze szczegółowymi zasadami ich redagowania. Należy ją czytać łącznie z częścią trzecią i czwartą oraz załącznikami, które również dotyczą tekstów publikowanych w Dzienniku.

Wstęp

Historia

1952

W następstwie wejścia w życie Traktatu EWWiS powstaje Dziennik Urzędowy, w którym są publikowane zawiadomienia, decyzje itp.

30 grudnia Dziennik Urzędowy ukazuje się po raz pierwszy.

Od 1952 r. do 19 kwietnia 1958 r. jego tytuł brzmi *Dziennik Urzędowy Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali*. Wydawany jest w czterech językach urzędowych: francuskim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim.

1958

W następstwie wejścia w życie dwóch kolejnych traktatów: Traktatu EWG i Traktatu Euratom, Dziennik zmienia nazwę na *Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich*.

Pod nowym tytułem ukazuje się od 20 kwietnia.

1968

W styczniu powstają serie L (*Legislacja*) i C (*Informacje i zawiadomienia*).

Pierwsze wydanie [serii L](#) ukazuje się 3 stycznia.

Pierwsze wydanie [serii C](#) ukazuje się 12 stycznia.

1978

[Seria S](#) (*Suplement do Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*) zostaje stworzona w celu publikacji ogłoszeń o zamówieniach publicznych; pierwszy numer ukazuje się 7 stycznia.

Przed jej powstaniem ogłoszenia o zamówieniach publicznych i ogłoszenia Europejskiego Funduszu Rozwoju były publikowane w serii L (do końca 1974 r.), a następnie w serii C (do końca 1977 r.).

1981

Baza danych CELEX (*Communitatis Europae Lex*) – międzyinstytucjonalny automatyczny i wielojęzyczny system dokumentacji prawa wspólnotowego – zostaje udostępniona szerokiemu gronu odbiorców.

Baza CELEX, opracowywana przez Komisję, dostępna jest online oraz na taśmach magnetycznych.

1986

Seria S zostaje udostępniona w wersji elektronicznej (baza [TED](#) – *tenders electronic daily*).

1987

Serie L i C zostają udostępnione w formie mikrofilmów.

1991

W styczniu powstaje [seria C ... A](#).

1992

W październiku Komisja przekazuje administrowanie bazą CELEX Urzędowi Publikacji.

1997

Seria S zostaje udostępniona na płytach CD-ROM.

1998

Serie L i C zostają udostępnione na stronie internetowej [EUR-Lex](#).

Od 1 lipca nie ukazuje się już seria S w wersji papierowej. Odtąd dostępna jest ona jedynie na płytach CD-ROM i w internecie (baza danych TED).

1999

Od 31 sierpnia publikowana jest, wyłącznie w formie elektronicznej, nowa [seria C ... E](#).

2001

Serie L i C zostają udostępnione na płytach CD-ROM.

2002

Od 1 stycznia dostęp do strony EUR-Lex jest bezpłatny.

2003

Od 1 lutego Dziennik Urzędowy zmienia nazwę na *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej* (wraz z wejściem w życie traktatu z Nicei).

2004

Od 1 maja – w wyniku rozszerzenia Unii Europejskiej – Dziennik Urzędowy publikowany jest w 20 językach.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 930/2004 odstępstwo stanowi maltańskie wydanie Dziennika – przez okres trzech lat (1.5.2004–30.4.2007) instytucje zobowiązane są publikować w języku maltańskim jedynie akty prawne przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę.

Od 1 maja znika też kolorowy pasek na brzegu okładki Dziennika. Wersje językowe są oznaczane odtąd kodem ISO na okładce.

Od 1 maja bazy danych CELEX i EUR-Lex udostępnione są w 20 językach.

W lipcu opublikowane zostaje ostatnie wydanie papierowe Wykazu obowiązujących wspólnotowych aktów prawnych (ang. Directory of Community legislation in force). Odtąd wykaz ten można znaleźć na stronie EUR-Lex.

Od 1 listopada dane bazy CELEX zostają włączone do bazy EUR-Lex. Od 31 grudnia baza CELEX przestaje być aktualizowana.

2007

Od 1 stycznia Dziennik Urzędowy publikowany jest w 23 językach – w wyniku rozszerzenia UE o Rumunię i Bułgarię oraz w wyniku przyjęcia decyzji o publikacji prawa wtórnego w języku irlandzkim. Jednakże dla wydania irlandzkiego stosowane jest podobne odstępstwo jak dla wydania maltańskiego: w ciągu pięciu lat (1.1.2007–31.12.2011) instytucje są zobowiązane publikować w języku irlandzkim jedynie prawodawstwo przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę [rozporządzenie Rady (WE) nr 920/2005].

1 stycznia wprowadzona zostaje nowa struktura klasyfikacji aktów publikowanych w Dzienniku Urzędowym.

2009

Od 1 grudnia – daty wejścia w życie Traktatu z Lizbony – do 31 grudnia w Dzienniku Urzędowym dodana zostaje czasowo pozycja L V „Akty przyjęte od dnia 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu Euratom”.

2010

Od 1 stycznia zostaje wprowadzona nowa struktura klasyfikacji aktów publikowanych w Dzienniku Urzędowym, która uwzględnia zmiany wprowadzone przez Traktat z Lizbony.

2012

Odstępstwo dotyczące języka irlandzkiego, wprowadzone w 2007 r., zostało przedłużone rozporządzeniem Rady (UE) nr 1257/2010 na kolejne 5 lat (1.1.2012–31.12.2016).

2013

Od 1 lipca, w wyniku rozszerzenia UE o Chorwację, Dziennik Urzędowy publikowany jest w 24 językach.

2014

1 kwietnia ustaje wydawanie serii C ... E.

2016

1 stycznia powstają serie L ... I i C ... I.

W marcu portal [EUR-Lex](#) wprowadza [europejski identyfikator prawodawstwa](#) – ELI (European Legislation Identifier).

2017

Odstępstwo dotyczące języka irlandzkiego zostaje przedłużone po raz kolejny rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2015/2264, ale jego zakres jest stopniowo zmniejszany, aż do całkowitego wycofania 31 grudnia 2021 r.

2022

Odstępstwo dotyczące języka irlandzkiego przestaje obowiązywać 1 stycznia.

2023

Od 1 października Dziennik Urzędowy publikowany jest w formie poszczególnych aktów.

Nie są już wydawane serie L ... I, C ... A i C ... I.

Kto przesyła teksty do publikacji z poszczególnych instytucji, organów i jednostek organizacyjnych

Pełna lista instytucji, organów i jednostek organizacyjnych zamieszczona została w [pkt 9.5](#).

Parlament Europejski (Bruksela, Luksemburg, Strasburg)

Teksty do Dziennika Urzędowego przesyłane są przez różne dyrekcje.

Rada Europejska (Bruksela)

Teksty przesyła Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej.

Rada Unii Europejskiej (Bruksela)

Teksty przesyła Sekretariat Generalny.

Komisja Europejska (Bruksela, Luksemburg)

Za przesyłanie tekstów, które mają się ukazać w Dzienniku Urzędowym, tzn. wiążących aktów prawnych ([seria L](#)), wniosków Komisji, informacji i zawiadomień ([seria C](#)) oraz ogłoszeń o zamówieniach publicznych i ogłoszeń Europejskiego Funduszu Rozwoju ([seria S](#)), odpowiada Sekretariat Generalny.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Luksemburg)

Teksty przesyła sekretariat.

Europejski Bank Centralny (Frankfurt nad Menem)

Teksty przesyła Dyrekcja Generalna „Sekretariat i Służby Językowe” lub Dyrekcja Generalna „Służby Prawne”.

Europejski Trybunał Obrachunkowy (Luksemburg)

Teksty przesyła dział „Komunikacja i Sprawozdania”.

Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (Bruksela)

Teksty przesyła Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (Bruksela)

Teksty z różnych jednostek przesyła sekretariat.

Europejski Komitet Regionów (Bruksela)

Teksty przesyła sekretariat.

Europejski Bank Inwestycyjny (Luksemburg)

Teksty przesyłane są przez odpowiednie jednostki.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (Strasburg) oraz Europejski Inspektor Ochrony Danych (Bruksela)

Teksty przesyłane są przez odpowiednie organy przyjmujące dany dokument.

Jednostki organizacyjne

Lista jednostek organizacyjnych, zob. pkt [9.5.3](#)–[9.5.6](#).

Wielojęzyczna lista instytucji, organów i jednostek organizacyjnych, zob. [załącznik A9](#).

LegisWrite i EdiT

LegisWrite to program komputerowy służący do tworzenia i weryfikowania oficjalnych dokumentów (zarówno tych o charakterze prawnym, jak i innych) oraz do ich wymiany między instytucjami. Pozwala on ujednolicić strukturę i formę tekstów.

Więcej informacji o LegisWrite (strona dostępna dla pracowników instytucji i organów europejskich):

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/pages/viewpage.action?pageId=216418878> (en)

W 2021 r. wprowadzono narzędzie redakcyjne EdiT oparte na XML. Będzie ono stopniowo zastępować LegisWrite.

Więcej informacji na temat EdiT (strona dostępna dla pracowników instytucji i organów europejskich):

<https://europe.eu.sharepoint.com/teams/GRP-PRO-SG-EU-PMH-IT-training-support/SitePages/Edit.aspx> (en)

Źródła

Główne źródła wykorzystywane w pracy nad tekstami publikowanymi w Dzienniku Urzędowym:

- a) problemy natury językowej:
 - Wielki słownik ortograficzny, PWN, 2016,
 - Wielki słownik poprawnej polszczyzny, PWN, 2006,
 - Słownik języka polskiego, tom 1, 2, 3, PWN, 1998,
 - J. Podracki, Nowy słownik interpunkcyjny języka polskiego z zasadami przestankowania, Świat Książki, 2005;

- b) zagadnienia dotyczące redagowania aktów prawnych:
 - [*Wspólny przewodnik praktyczny Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji przeznaczony dla osób redagujących akty prawne Unii Europejskiej*](#), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2015,
 - [*Wspólny podręcznik dotyczący formy i redakcji aktów przyjmowanych zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą*](#) (Parlament, Rada, Komisja), wydanie 2023 (*),
 - Wzory i wskazówki dotyczące aktów sporządzanych w ramach Rady Unii Europejskiej (Rada), wydanie 2023,
 - [*Legislative drafting – a Commission manual*](#) (*),
 - Vademecum tłumacza – Wskazówki redakcyjne dla tłumaczy (Komisja),
 - Wskazówki redakcyjne (Trybunał Sprawiedliwości);
- c) tytuły aktów, ich zawartość, ostatnie zmiany aktów itp.:
 - [*EUR-Lex*](#) (umożliwia dostęp do prawa Unii Europejskiej: Dziennika Urzędowego oraz traktatów, orzecznictwa, dokumentów przygotowawczych itp.);
- d) korekta odbitek drukarskich Dziennika Urzędowego (zasady typograficzne):
 - A. Wolański, Edycja tekstów, PWN, 2008.

Ponadto niektóre wydania Dziennika Urzędowego stanowią stały punkt odniesienia w takich dziedzinach, jak: rolnictwo, rybołówstwo, umowy handlowe, Nomenklatura scalona, umowy z krajami trzecimi itd.

(*) Link wewnętrzny – dokument roboczy dla pracowników instytucji europejskich.

1. Struktura Dziennika Urzędowego

Akty prawne UE i inne dokumenty publikowane są w różnych seriach Dziennika Urzędowego.

1.1. Struktura ogólna

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej obejmuje trzy serie:

- [seria L](#): *Legislacja*,
- [seria C](#): *Informacje i zawiadomienia*,
- [seria S](#): *Suplement do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Serie L i C są publikowane w formie poszczególnych aktów codziennie od poniedziałku do piątku, a w pilnych przypadkach także w soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy.

Publikacja Dziennika Urzędowego w formie poszczególnych aktów

Do 30 września 2023 r. codzienne wydania Dziennika Urzędowego stanowiły zbiór dokumentów opublikowanych tego samego dnia. Od 1 października 2023 r., kiedy wprowadzono publikację w formie poszczególnych aktów, każde wydanie Dziennika Urzędowego zawiera tylko jeden dokument.

Publikacja w formie poszczególnych aktów zwiększa elastyczność procesu publikacji i przyspiesza go. Wszystkie dokumenty są teraz publikowane niezależnie, co sprawia, że nie jest już konieczne korzystanie z dodatkowych serii do publikacji pilnych wydań. W rezultacie serie L ... I oraz C ... I przestają być publikowane od 1 października 2023 r. i pozostają tylko główne serie L i C. Zaprzestaje się również publikacji serii C ... A.

Odniesienia do Dziennika Urzędowego zawierają jego serię, numer dokumentu (z wyjątkiem umów międzynarodowych i sprostowań), datę publikacji oraz ELI; odniesienie do strony stało się nieaktualne. Więcej informacji na temat odniesień można znaleźć w [pkt 3.1. Odniesienia do Dziennika Urzędowego](#).

Seria L

Seria L obejmuje następujące pozycje:

- akty ustawodawcze (L I),
- akty o charakterze nieustawodawczym (L II),
- inne akty (L III),
- sprostowania.

Zob. [pkt 1.2. Seria L](#).

Seria C

Seria C obejmuje następujące pozycje:

- rezolucje, zalecenia i opinie (C I),
- komunikaty (C II),
- akty przygotowawcze (C III),
- informacje (C IV),
- ogłoszenia (C V),
- sprostowania.

Ze względu na dużą różnorodność aktów wydawanych w serii C występuje w niej też większa różnorodność form (typograficznych) niż w serii L, jednak obowiązujące reguły są takie same dla obu serii.

Zob. [pkt 1.3. Seria C](#).

Seria C przed 1 października 2023 r.

Serię C uzupełniały serie C ... A, C ... E (publikacja zakończona 1 kwietnia 2014 r.) i C ... I (wielokropek oznacza numer dziennego wydania Dziennika Urzędowego serii C z tego samego dnia).

- Seria C ... A (A = *annex*)
W serii tej publikowane były ogłoszenia o konkursach, ogłoszenia o naborze oraz wspólne katalogi (np. Wspólny katalog odmian gatunków roślin rolniczych).
- Seria C ... E (E = *electronic*)
W tej serii – wyłącznie elektronicznej – publikowane były takie teksty, jak stanowiska Rady w zwykłej procedurze ustawodawczej czy protokoły posiedzeń i teksty przyjęte przez Parlament Europejski. Dostępne są one na stronie [EUR-Lex](#) (w przeszłości były także wydawane co miesiąc na płytach DVD).
- Seria C ... I (I = *isolated*).

Dz.U. C 137 z 27.5.2010

Dz.U. C 137 A z 27.5.2010

Dz.U. C 137 E z 27.5.2010

Dz.U. C 119 I z 5.4.2018

Seria S

W serii S (S = *supplement*) publikuje się ogłoszenia o przetargach dotyczących zamówień publicznych, jak również ogłoszenia Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego i innych instytucji, organów i jednostek organizacyjnych. Seria ta jest dostępna w internecie ([baza danych TED](#)).

1.2. Seria L

Seria L obejmuje akty ustawodawcze, akty o charakterze nieustawodawczym oraz inne akty, pogrupowane według pozycji i podpozycji.

1.2.1. Klasyfikacja aktów

Akty są klasyfikowane według pozycji (L I, L II itd.) i podpozycji („rozporządzenia”, „dyrektywy” itd.) w kolejności podanej poniżej (zob. również [struktura Dziennika Urzędowego w portalu EUR-Lex](#)).

Dziennik Urzędowy – seria L

L I – Akty ustawodawcze

- rozporządzenia
- dyrektywy
- decyzje
- budżety

L II – Akty o charakterze nieustawodawczym

- umowy międzynarodowe
- rozporządzenia
- dyrektywy
- decyzje
- zalecenia
- wytyczne
- regulaminy wewnętrzne i regulaminy postępowania
- akty przyjęte przez organy utworzone na mocy umów międzynarodowych
- porozumienia międzyinstytucjonalne

L III – Inne akty

- Europejski Obszar Gospodarczy

Uwaga: Pozycja **L IV - Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom** - była tymczasowo stosowana po dniu 1 stycznia 2010 r. w celu uwzględnienia aktów przyjętych przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom. Pozycja ta jest nieaktualna.

Akty w każdej pozycji klasyfikowane są według następujących kryteriów:

- rodzaj (rozporządzenie, dyrektywa, decyzja, budżet itd.),
- porządek według instytucji przyjmujących akt (zob. [pkt 3.4.2](#)): Parlament Europejski, Rada Europejska, Parlament Europejski i Rada, Rada, Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny, Trybunał Obrachunkowy itd.

Uwaga: W podpozycjach „rozporządzenia”, „dyrektywy” i „decyzje” pozycji L II, według wspomnianej wyżej kolejności i w odniesieniu do określonych instytucji przyjmujących akt, akty klasyfikuje się w następującej kolejności:

- 1) akty oparte bezpośrednio na Traktatach;
- 2) akty delegowane;
- 3) akty wykonawcze.

Przykłady – zob. [Tabele podsumowujące](#).

Pozycje

Seria L Dziennika Urzędowego obejmuje następujące pozycje.

L I - Akty ustawodawcze

Pozycja ta obejmuje „akty ustawodawcze”, w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, to znaczy rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, które zostały przyjęte:

- albo w drodze zwykłej procedury ustawodawczej (przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę),
- albo w drodze specjalnej procedury ustawodawczej (przyjęte przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego lub przyjęte przez Parlament Europejski z udziałem Rady).

Akty ustawodawcze obejmują również roczny budżet Unii Europejskiej (a także budżety korygujące, które są z nim powiązane), ponieważ przyjmowany jest on w drodze specjalnej procedury ustawodawczej.

Uwaga: „Roczny budżet” Unii Europejskiej nazywany był w przeszłości „budżetem ogólnym”. W 2022 r. tytuł aktu ostatecznie przyjmującego budżet zmienił się odpowiednio („Ostateczne przyjęcie rocznego budżetu Unii Europejskiej”).

Przed 1 grudnia 2009 r. budżet Unii Europejskiej publikowany był w pozycji L II (Akty o charakterze nieustawodawczym), a akt przyjmujący nosił tytuł „Ostateczne przyjęcie budżetu ogólnego Unii Europejskiej”. W serii L publikowane było zestawienie dochodów i wydatków agencji, które obecnie zostało przeniesione do serii C.

L II - Akty o charakterze nieustawodawczym

Pozycja ta obejmuje „akty o charakterze nieustawodawczym”, w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, to znaczy rozporządzenia, dyrektywy i decyzje, które nie zostały przyjęte w drodze procedury ustawodawczej, akty delegowane (art. 290), akty wykonawcze (art. 291) i akty oparte bezpośrednio na Traktatach (akty odnoszące się do umów międzynarodowych, decyzje w obszarze WPZiB itp.), jak również inne akty, takie jak zalecenia EBC i wytyczne.

L III - Inne akty

Pozycja ta obejmuje „inne akty”, np. akty Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

1.2.2. Numeracja aktów

Numery nadawane są przez Urząd Publikacji.

Z wyjątkiem umów międzynarodowych i sprostowań wszystkie akty i inne teksty otrzymują numer. Numer ten jest niepowtarzalny i jest częścią tytułu lub jest umieszczony na końcu tytułu w nawiasach kwadratowych. Oznacza on również numer Dziennika Urzędowego, w którym opublikowano dany akt lub inny tekst.

Elementy numeracji

Numer aktu składa się z trzech elementów, ułożonych w następującej kolejności:

- skrótu lub akronimu domeny, umieszczonego w nawiasach („UE” dla Unii Europejskiej, „Euratom” dla Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, „UE, Euratom” dla Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, „WPZiB” dla wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa),
- roku publikacji, zapisanego czterema cyframi,
- numeru porządkowego, z rocznej serii numerów, składającego się z różnej liczby cyfr w zależności od potrzeb:

(domena) RRRR/N

Uwaga: W przypadku niektórych aktów numer nadany przez Urząd Publikacji nie obejmuje domeny i jest umieszczony w nawiasach kwadratowych na końcu tytułu. Numeru tego nie uważa się za część tytułu i nie przywołuje się go w odniesieniach do danego aktu.

[RRRR/N]

Numeracja przed 1 stycznia 2015 r.

Sposób numeracji aktów był wówczas różny dla różnych rodzajów aktów. W odesłaniach należy zachować ówczesną numerację.

Zasady ogólne

- a) Gdy rok jest poprzedzony numerem porządkowym, stosuje się skrót „nr”:
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 16/2010
decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 284/2010/UE
- Natomiast gdy numer porządkowy jest poprzedzony rokiem, nie stosuje się skrótu „nr”:
- decyzja Komisji 2010/300/UE
- b) Rok zapisuje się czterema cyframi (przed 1 stycznia 1999 r. – dwoma):
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 23/1999
decyzja Rady 2010/294/UE
rozporządzenie Rady (WE) nr 2820/98

Uwaga: Skróty i akronimy domen zmieniały się na przestrzeni czasu wraz z przyjmowaniem nowych Traktatów lub zmian do Traktatów:

- przed 1 listopada 1993 r. używano skrótów „EWG”, „EWWiS” i „Euratom”,
- od 1 listopada 1993 r. (daty wejścia w życie traktatu z Maastricht): „EWG” zostało zastąpione przez „WE”. Pojawiły się też skróty „WSiSW” (wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne), WPZiB (wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa) i „KPC” (konwencje podpisane pomiędzy państwami członkowskimi),
- skrót „EWWiS” nie jest używany od 24 lipca 2002 r. – po wygaśnięciu Traktatu EWWiS,
- od 1 grudnia 2009 r.: w następstwie wejścia w życie Traktatu z Lizbony skrót „WE” został zastąpiony przez „UE”. Jeśli chodzi o skróty wprowadzone w następstwie wejścia w życie traktatu z Maastricht, to skrót „WPZiB” został zachowany, natomiast „WSiSW” oraz „KPC” nie są już używane.

Numeracja

Aktom nadawano wówczas numer porządkowy z jednej z odrębnych serii numerów, a kolejność elementów numeracji zależała od rodzaju aktu.

Rozporządzenia

Akty te mają numerację typu: „(skrót lub akronim) [umieszczony w nawiasach okrągłych] numer porządkowy/rok”:

rozporządzenie (UE) nr 641/2010

Sposób zapisu numeracji rozporządzeń zmieniał się na przestrzeni czasu. Oto kolejne etapy:

- od 1952 r. do 31 grudnia 1962 r. (wyłącznie numer):
rozporządzenie nr 1
- od 1 stycznia 1963 r. do 31 grudnia 1967 r. (dodanie odniesienia do roku oraz odpowiedniego Traktatu):
rozporządzenie nr 1009/67/EWG
- od 1 stycznia 1968 r. (zmiana pozycji skrótu odnoszącego się do Traktatu):
rozporządzenie (EWG) nr 1470/68

Dyrektywy

W dyrektywach po roku umieszcza się numer porządkowy i skrót lub akronim:

dyrektywa Rady 2010/24/UE

Od 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 2014 r. numer był nadawany przez Sekretariat Generalny Rady.

Niektóre starsze dyrektywy zawierają w tytule liczebnik porządkowy:

pierwsza dyrektywa Rady 73/239/EWG

Decyzje

W decyzjach publikowanych w pozycji L I rok i skrót lub akronim umieszcza się po numerze porządkowym:

decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 477/2010/UE

Decyzje przyjęte w procedurze ustawodawczej oraz rozporządzenia numeruje się w ramach wspólnej serii numerów porządkowych (decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 477/2010/UE, rozporządzenie Komisji (UE) nr 478/2010, rozporządzenie Komisji (UE) nr 479/2010 itp.).

W decyzjach publikowanych w pozycji L II po roku umieszcza się numer porządkowy i skrót lub akronim:

decyzja Rady 2010/294/UE

Budżety

Ostateczne przyjęcie budżetu ogólnego oraz budżety korygujące mają numery, które pojawiają się w spisie treści i na stronie tytułowej (np. 2010/117/UE, Euratom), ale nie są cytowane w odesłaniach.

Podwójna numeracja

Niektóre dokumenty mogą mieć podwójną numerację:

- numer nadany przez Urząd Publikacji (np. „(UE) 2015/299”),
- numer nadany przez instytucję przyjmującą akt (np. „EBC/2015/5”, „ATALANTA/4/2015”).

W aktach prawnych Europejskiego Banku Centralnego, jak również w decyzjach Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa numer nadany przez instytucję przyjmującą akt umieszczany jest w nawiasie na końcu tytułu:

rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/534 [...] (EBC/2015/13)

decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/299 [...] (EBC/2015/5)

wytyczne Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/732 [...] (EBC/2015/20)

decyzja Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa (WPZiB) 2015/711 [...] (ATALANTA/4/2015)

Uwaga: Decyzje, wytyczne i zalecenia Europejskiego Banku Centralnego opublikowane przed 1 stycznia 2015 r. przywołuje się wyłącznie z numerem nadanym przez instytucję przyjmującą akt:

- (4) Decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/1975 (ECB/2016/39) ⁽²⁾ odnosi się do kompetencji Zarządu zgodnie z art. 3 ust. 2 decyzji Europejskiego Banku Centralnego EBC/2013/54 ⁽³⁾. Decyzja EBC/2013/54 została uchylona decyzją (UE) 2020/637 (EBC/2020/24). [...]
- ⁽²⁾ Decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/1975 z dnia 8 listopada 2016 r. w sprawie dalszego przekazania uprawnień do przyznawania akredytacji tymczasowych (EBC/2016/39) (Dz.U. L 304 z 11.11.2016, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1975/oj>).
- ⁽³⁾ Decyzja Europejskiego Banku Centralnego EBC/2013/54 z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie procedur akredytacji dla producentów zabezpieczonych elementów banknotów euro i elementów banknotów euro oraz zmieniająca decyzję EBC/2008/3 (Dz.U. L 57 z 27.2.2014, s. 29, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2013/106\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2013/106(3)/oj)).

W niektórych aktach numer nadany przez Urząd Publikacji nie zawiera domeny i umieszczany jest w nawiasie kwadratowym na końcu tytułu. Chodzi o decyzje różnego rodzaju rad i komitetów utworzonych na mocy umów międzynarodowych, akty dotyczące Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), akty dotyczące Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) i regulaminy Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ):

decyzja nr 1/2015 Komitetu Ambasadorów AKP–UE [...] [2015/1909]

decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 159/2014 [...] [2015/94]

decyzja Urzędu Nadzoru EFTA nr 226/17/COL [...] [2018/564]

regulamin nr 78 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) [...] [2015/145]

Podwójna numeracja przed 1 stycznia 2015 r.

Akty mające znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), akty dotyczące Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) i regulaminy Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) miały wyłącznie numer nadany przez instytucję przyjmującą akt.

Nienumerowane akty i inne teksty

Umowy międzynarodowe (zob. [L II – Akty o charakterze nieustawodawczym](#)) w pkt 1.2.3) i sprostowania nie są numerowane.

Unia Europejska nie może jednostronnie nadać numeru umowie międzynarodowej, ponieważ jest tylko jedną ze stron umowy.

Przed 1 października 2023 r.

Poza umowami międzynarodowymi i sprostowaniami numeru nie otrzymują:

- informacje dotyczące dat wejścia w życie umów międzynarodowych oraz
- regulaminy wewnętrzne i regulaminy postępowania.

1.2.3. Zawartość

Przedstawiono tu listę i przykłady aktów publikowanych w serii L, pogrupowanych według odpowiednich pozycji i podpozycji.

L I – Akty ustawodawcze

a) Rozporządzenia

Podpozycja ta obejmuje rozporządzenia przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę (zwykła procedura ustawodawcza) lub przyjęte indywidualnie przez jedną z tych instytucji z udziałem drugiej (specjalna procedura ustawodawcza):

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/475
--

rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939

b) Dyrektywy

Podpozycja ta obejmuje dyrektywy przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę (zwykła procedura ustawodawcza) lub przyjęte indywidualnie przez jedną z tych instytucji z udziałem drugiej (specjalna procedura ustawodawcza):

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/254

dyrektywa Rady (UE) 2015/121

c) Decyzje

Podpozycja ta obejmuje decyzje przyjęte wspólnie przez Parlament Europejski i Radę (zwykła procedura ustawodawcza) lub przyjęte indywidualnie przez jedną z tych instytucji z udziałem drugiej (specjalna procedura ustawodawcza):

decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/601

decyzja Rady (UE, Euratom) 2015/457

d) Budżety

Podpozycja ta obejmuje budżety roczne i związane z nimi budżety korygujące Unii Europejskiej, poprzedzone aktami ich ostatecznego przyjęcia:

ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2024/207 rocznego budżetu Unii Europejskiej na rok budżetowy 2024
--

ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2023/1752 budżetu korygującego nr 2 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023
--

Numer jest przypisany do ostatecznego przyjęcia, tzn. do aktu poprzedzającego budżet roczny lub budżet korygujący. Sam budżet roczny, w ścisłym znaczeniu, nie ma żadnego numeru, w przeciwieństwie do budżetów korygujących, noszących numer nadany przez instytucję przyjmującą je („budżet korygujący nr 2 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023”).

L II – Akty o charakterze nieustawodawczym

a) Umowy międzynarodowe

Przez „umowy międzynarodowe” (zwane dalej umowami) rozumie się tutaj między innymi: umowy zawarte przez Unię Europejską lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, konwencje podpisane przez państwa członkowskie, umowy, konwencje i protokoły zawarte przez przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, umowy wewnętrzne pomiędzy przedstawicielami rządów państw członkowskich zebranymi w Radzie, porozumienia w formie wymiany listów.

Zdefiniowane powyżej umowy nie są numerowane. Urząd Publikacji nadaje im jedynie numer Dziennika Urzędowego (numer ten pojawia się w nagłówku Dziennika Urzędowego).

Podpozycja ta obejmuje:

- decyzje dotyczące umowy, do których dołączony jest tekst umowy:

decyzja Rady (UE) 2015/209 z dnia 10 listopada 2014 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej i tymczasowego stosowania Umowy o współpracy naukowej i technologicznej między Unią Europejską a Wyspami Owczymi, włączającej Wyspy Owcze na zasadzie stowarzyszenia do programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji na lata 2014–2020 Horyzont 2020

Umowa o współpracy naukowej i technologicznej między Unią Europejską a Wyspami Owczymi włączająca Wyspy Owcze na zasadzie stowarzyszenia do programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) Horyzont 2020

decyzja Rady (UE) 2015/105 z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii oraz tymczasowego stosowania Protokołu do Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Azerbejdżanu, z drugiej strony, w sprawie umowy ramowej między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu dotyczącej ogólnych zasad udziału Republiki Azerbejdżanu w programach unijnych

Protokół do Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Azerbejdżanu, z drugiej strony, w sprawie umowy ramowej między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu dotyczącej ogólnych zasad udziału Republiki Azerbejdżanu w programach unijnych

- decyzje dotyczące umowy, do których tekst umowy nie został dołączony:

decyzja Rady (UE) 2015/1796 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zawarcia Umowy o współpracy naukowej i technologicznej między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Konfederacją Szwajcarską stowarzyszającą Konfederację Szwajcarską z programem „Horyzont 2020” – programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji oraz programem badawczo-szkoleniowym Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej uzupełniającym „Horyzont 2020” i regulującym uczestnictwo Konfederacji Szwajcarskiej w działaniach ITER prowadzonych przez Fusion for Energy

- informacje dotyczące wejścia umów w życie:

informacja w sprawie wejścia w życie umowy między Unią Europejską a Saint Lucia dotyczącej zniesienia wiz krótkoterminowych [2023/2212]

Uwaga: Są to jedyne informacje publikowane w serii L.

b) Rozporządzenia

Podpozycja ta obejmuje niektóre rozporządzenia Rady (rozporządzenia oparte bezpośrednio na Traktatach i rozporządzenia wykonawcze), rozporządzenia Komisji (rozporządzenia oparte bezpośrednio na Traktatach, rozporządzenia delegowane i wykonawcze) i rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego:

rozporządzenie Rady (UE) 2015/106

rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2015/81

rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/281

rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/52

rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/534 [...] (EBC/2015/13)

Rozporządzenia EBC, które mają już numer nadany im przez instytucję („EBC/2015/13”), publikowane są z podwójną numeracją (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

c) Dyrektywy

Podpozycja ta obejmuje niektóre dyrektywy Rady (dyrektywy oparte bezpośrednio na Traktatach i dyrektywy wykonawcze) i dyrektywy Komisji (dyrektywy oparte bezpośrednio na Traktatach, dyrektywy delegowane i wykonawcze):

dyrektywa Rady (UE) 2015/652
dyrektywa Komisji (UE) 2015/565
dyrektywa delegowana Komisji (UE) 2015/573
dyrektywa wykonawcza Komisji (UE) 2015/1168

d) Decyzje

Podpozycja ta obejmuje następujące decyzje:

- decyzje przedstawicieli rządów państw członkowskich, decyzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, decyzje podjęte za wspólnym porozumieniem przedstawicieli rządów państw członkowskich:

decyzja przedstawicieli rządów państw członkowskich (UE, Euratom) 2015/578
--

- niektóre decyzje Parlamentu Europejskiego:

decyzja Parlamentu Europejskiego (UE) 2015/1614

- decyzje Rady Europejskiej:

decyzja Rady Europejskiej (UE) 2018/509

- niektóre decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady:

decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/468

- niektóre decyzje Rady (decyzje oparte bezpośrednio na Traktatach, w tym decyzje w obszarze WPZiB, i decyzje wykonawcze):

decyzja Rady (UE) 2015/1025

decyzja wykonawcza Rady (UE) 2015/156

decyzja Rady (WPZiB) 2015/76

- decyzje Komisji (decyzje oparte bezpośrednio na Traktatach, decyzje delegowane i wykonawcze):

decyzja Komisji (UE) 2015/119

decyzja delegowana Komisji (UE) 2015/1602

decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/103
--

- decyzje Europejskiego Banku Centralnego:

decyzja Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/299 [...] (EBC/2015/5)
--

Decyzje EBC, które mają już numer nadany im przez instytucję („EBC/2015/5”), publikowane są z podwójną numeracją (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

Uwaga: Przed 1 grudnia 2009 r. rozróżniano dwa typy decyzji (w niektórych językach określano je za pomocą różnych nazw). Z jednej strony decyzje, które zawierały artykuł wskazujący adresata (lub adresatów) na końcu części normatywnej i numer notyfikacji w tytule, z drugiej strony tzw. decyzje *sui generis*, których część normatywna była wprowadzana wyrażeniem „stanowi(-a), co następuje” [a nie: „przyjmuje(-a) niniejszą decyzję”]. Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony to rozróżnienie już nie obowiązuje. Jednakże w pewnych wypadkach przyjmuje się decyzje niewskazujące adresata, które mają formę dawnych decyzji *sui generis*.

e) Zalecenia

Podpozycja ta obejmuje zalecenia Rady dotyczące przypadków, o których mowa w art. 121, 126, 140 i 292 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, o zalecenia Komisji (art. 292) i zalecenia Europejskiego Banku Centralnego (art. 292):

zalecenie Rady (UE) 2015/1029

zalecenie Komisji (UE) 2015/682

Zalecenia EBC, które mają już numer nadany im przez instytucję, publikowane są z podwójną numeracją (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

Inne zalecenia publikowane są w serii C.

f) Wytyczne

Podpozycja ta obejmuje wytyczne Europejskiego Banku Centralnego. Akty, które mają już numer nadany im przez instytucję („EBC/2015/20”), publikowane są z podwójną numeracją (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2):

wytyczne Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/732 [...] (EBC/2015/20)

g) Regulaminy wewnętrzne i regulaminy postępowania

Podpozycja ta obejmuje regulaminy wewnętrzne i regulaminy postępowania instytucji i organów. Regulaminy wewnętrzne jednostek organizacyjnych publikowane są w serii C. Numer regulaminów wewnętrznych i regulaminów postępowania umieszcza się na końcu tytułu w nawiasach kwadratowych:

Komitet Regionów – regulamin wewnętrzny [RRRR/N]

regulamin wewnętrzny Trybunału Obrachunkowego Unii Europejskiej [RRRR/N]

zmiany do instrukcji dla sekretarza Sądu [RRRR/N]

Jeśli regulamin wewnętrzny jest załączony do aktu, to jest klasyfikowany do tej samej pozycji co ten akt i nie otrzymuje odrębnego numeru:

decyzja Rady (UE) 2015/354 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wewnętrznego Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego utworzonego pod auspicjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego (akt, do którego załączony jest regulamin wewnętrzny)

h) Akty przyjęte przez organy utworzone na mocy umów międzynarodowych

Podpozycja ta obejmuje decyzje organów utworzonych na mocy umów międzynarodowych, jak również regulaminy Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ). Akty te mają podwójną numerację (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2):

decyzja nr 1/2015 Komitetu Ambasadorów AKP–UE [...] [2015/1909]

decyzja nr 1/2015 Wspólnego Komitetu UE–Szwajcaria [...] [2015/542]

regulamin nr 78 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) [...] [2015/145]

decyzja nr 3/JP/2018 [...] [2019/347]

i) Porozumienia międzyinstytucjonalne

Porozumienia międzyinstytucjonalne regulują określone aspekty konsultacji i współpracy pomiędzy instytucjami UE i są efektem konsensusu między nimi – tzn. stanowią formę wspólnego regulaminu.

Instytucje decydują, czy umowy te mają zostać opublikowane w serii L czy w serii C, w zależności od kontekstu, zakresu i skutków.

L III – Inne akty

Europejski Obszar Gospodarczy

Podpozycja ta obejmuje:

- decyzje przyjęte w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG):

decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 159/2014 [...] [2015/94]

- akty przyjęte w ramach Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA):

decyzja Urzędu Nadzoru EFTA nr 226/17/COL [...] [2018/564]

decyzja Stałego Komitetu Państw EFTA nr 2/2015/SC [...] [2015/2024]

- regulamin Trybunału EFTA.

Akty te, z wyjątkiem regulaminu Trybunału EFTA, mają podwójną numerację (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

W aktach przyjętych przez Urząd Nadzoru EFTA rok wymieniony w numerze aktu zapisuje się dwoma cyframi: nr 226/17/COL („COL” wskazuje Kolegium Urzędu Nadzoru).

Sprostowania

Sprostowania mogą pojawiać się tylko w niektórych wersjach językowych i mogą różnić się długością i treścią w poszczególnych wersjach językowych. Są to jedyne dokumenty publikowane w Dzienniku Urzędowym, które nie są synoptyczne.

Sprostowania nie są numerowane, ponieważ nie są uznawane za odrębne akty. Otrzymują one jednak numer Dziennika Urzędowego RRRR/9NNNN, w którym pięciocyfrowy numer porządkowy zawsze zaczyna się od cyfry 9.

Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2023/90103

17.11.2023

Sprostowanie do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2023/2484 z dnia 9 listopada 2023 r. zmieniającej decyzję wykonawczą 2012/715/UE w odniesieniu do włączenia Tajwanu do wykazu państw trzecich ustanowionego tą decyzją

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L, 2023/2484, 10 października 2023 r.)

1.3. Seria C

Seria C obejmuje różnorodne dokumenty pogrupowane według pozycji i podpozycji.

1.3.1. Klasyfikacja dokumentów

Seria C Dziennika Urzędowego obejmuje wiele różnych dokumentów. Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz dokumentów pogrupowanych według pozycji i podpozycji (kolejność umieszczenia w wykazie – zob. [struktura Dziennika Urzędowego w portalu EUR-Lex](#)).

Dziennik Urzędowy – seria C**C I – Rezolucje, zalecenia i opinie**

- rezolucje
- zalecenia
- opinie

C II – Komunikaty

- porozumienia międzyinstytucjonalne
- wspólne deklaracje
- komunikaty instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej

C III – Akty przygotowawcze

- inicjatywy państw członkowskich
- Parlament Europejski
- Rada
- Komisja Europejska
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- Europejski Bank Centralny
- Trybunał Obrachunkowy
- Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Komitet Regionów
- Europejski Bank Inwestycyjny
- jednostki organizacyjne Unii Europejskiej

C IV – Informacje

- informacje instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej
- informacje państw członkowskich
- informacje dotyczące Europejskiego Obszaru Gospodarczego (*najpierw te pochodzące z instytucji, później pochodzące z państw członkowskich*)
- informacje państw trzecich

C V – Ogłoszenia

- postępowania administracyjne
- postępowania sądowe
- postępowania związane z realizacją wspólnej polityki handlowej
- postępowania związane z realizacją polityki konkurencji
- inne akty

W podpozycjach dokumenty są klasyfikowane zgodnie z porządkiem według instytucji przyjmujących akt (zob. [pkt 3.4.2](#)).

1.3.2. Numeracja dokumentów

Numer informacji

Urząd Publikacji nadaje numer informacji wszystkim dokumentom publikowanym w serii C, z wyjątkiem sprostowań.

Numer informacji składa się z:

- a) litery „C”, odpowiadającej serii C;
- b) roku publikacji, składającego się z czterech cyfr;
- c) numeru porządkowego, opartego na rocznej sekwencji i obejmującego tyle cyfr, ile potrzeba.

C/RRRR/N

Numer ten – ujęty w nawiasy – umieszczany jest w pozycji wyśrodkowanej pod tytułem.

Numer informacji jest identyczny z numerem Dziennika Urzędowego, który znajduje się w nagłówku Dziennika Urzędowego.

Przed 1 października 2023 r.

Numer informacji zawierał:

- a) rok publikacji:
 - (i) do 31 grudnia 1998 r. – dwie ostatnie cyfry;
 - (ii) od 1 stycznia 1999 r. – wszystkie cztery cyfry;
- b) numer Dziennika Urzędowego;
- c) numer wskazujący kolejność publikacji w Dzienniku Urzędowym.

98/C 45/01

2010/C 2/08

Numeracja specjalna

Niektóre dokumenty mają w tytule własną numerację:

- stanowiska Rady w ramach zwykłej procedury ustawodawczej:

stanowisko Rady (UE) nr 11/2010 w pierwszym czytaniu

Uwaga: W przeszłości, w ramach procedury współdecyzji, istniały „wspólne stanowiska Rady”:

wspólne stanowisko Rady (WE) nr 14/2005

- pomoc państwa:

pomoc państwa C 32/09

Uwaga: Zapis roku: C 55/99, C 55/2000 (cztery cyfry dla 2000 r.), C 55/01...

- sprawy przed Trybunałem Sprawiedliwości, Sądem i Sądem do spraw Służby Publicznej:

sprawa C-187/10 (litera C, „cour” – Trybunał Sprawiedliwości)

sprawa T-211/10 (litera T, „tribunal” – Sąd – od 15 listopada 1989 r.)

sprawa F-29/10 (litera F, „fonction publique” – Sąd do spraw Służby Publicznej – od 23 lipca 2005 r. do 31 sierpnia 2016 r.)

przed 15 listopada 1989 r. (wyłącznie dla Trybunału Sprawiedliwości): sprawa 84/81

Uwaga: Sąd do spraw Służby Publicznej zakończył działalność 1 września 2016 r. po powierzeniu jego właściwości Sądowi.

- opinie Trybunału Obrachunkowego:

opinia nr 01/2022 (przed 1 stycznia 2022 r.: opinia nr 1/2021)

- sprawy przed Trybunałem EFTA:

sprawa E-5/10

- ogłoszenia o otwartych konkursach (publikowane w serii C ... A do 30 września 2023 r.):

EPSO/AD/177/10

- ogłoszenia o naborze na stanowisko:

COM/2010/10275

- decyzje Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego:

decyzja nr H8 z dnia 17 grudnia 2015 r. (aktualizacja z niewielkimi doprecyzowaniami technicznymi z dnia 9 marca 2016 r.) w sprawie sposobu funkcjonowania i składu Komisji Technicznej ds. Przetwarzania Danych przy Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego

- budżety korygujące agencji:

zestawienie dochodów i wydatków Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy na rok budżetowy 2010 – budżet korygujący nr 1

- zaproszenia do składania ofert:

zaproszenie do składania ofert IX-2011/01 – Dotacje dla partii politycznych na poziomie europejskim

Uwaga: Do 23 lipca 2002 r. (data wygaśnięcia Traktatu EWWiS) istniały też zgody Rady:

zgoda nr 22/96

zgoda nr 6/2002

1.3.3. Zawartość

Przedstawiono tu listę rodzajów dokumentów publikowanych w serii C, pogrupowanych według odpowiednich pozycji i podpozycji.

C I – Rezolucje, zalecenia i opinie

Pozycja ta obejmuje:

- rezolucje [np. rezolucje (o charakterze nieustawodawczym) Parlamentu Europejskiego, rezolucje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, rezolucje Rady, rezolucje Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, rezolucje Europejskiego Komitetu Regionów],
- zalecenia (np. zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, zalecenia Rady, zalecenia Komisji, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego),
- opinie, o które instytucje nie mają obowiązku występować (opinie Rady, opinie Komisji, opinie Europejskiego Banku Centralnego, opinie Trybunału Obrachunkowego, opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, opinie Europejskiego Komitetu Regionów, opinie Europejskiego Inspektora Ochrony Danych).

C II – Komunikaty

Pozycja ta obejmuje:

- porozumienia międzyinstytucjonalne (włącznie z decyzjami zmieniającymi te porozumienia); instytucje decydują, czy umowy te mają zostać opublikowane w serii L czy w serii C, w zależności od kontekstu, zakresu i skutków,
- wspólne deklaracje,
- komunikaty instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej (np. decyzje Parlamentu Europejskiego, komunikaty Rady, niektóre decyzje Komisji, komunikaty Komisji, wspólne katalogi odmian gatunków roślin rolniczych i warzywnych, noty wyjaśniające do Nomenklatury scalonej, jednolite zastosowanie Nomenklatury scalonej, informacje o braku sprzeciwu wobec zgłoszonej koncentracji, zatwierdzenia pomocy państwa, decyzje podmiotów zarządzających, wszczęcia postępowań).

C III – Akty przygotowawcze

Pozycja ta obejmuje:

- inicjatywy państw członkowskich,
- akty przygotowawcze instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej (np. rezolucje legislacyjne, stanowiska i rezolucje Parlamentu Europejskiego, stanowiska Rady, opinie, o które instytucje mają obowiązek występować, i zalecenia Europejskiego Banku Centralnego, opinie Trybunału Obrachunkowego, o które instytucje mają obowiązek występować, opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, o które instytucje mają obowiązek występować, opinie Europejskiego Komitetu Regionów, o które instytucje mają obowiązek występować).

C IV – Informacje

Pozycja ta obejmuje:

- informacje instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej (np. oświadczenia przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, akty Rady, decyzje Rady, sprawozdania roczne Rady, sprawozdania z zarządzania budżetem i finansami instytucji i organów, protokoły posiedzeń Parlamentu Europejskiego, decyzje Parlamentu Europejskiego, decyzje Komisji, zawiadomienia Komisji w sprawie mianowania członków, kursy walutowe euro, zestawienia decyzji Unii Europejskiej w sprawie pozwoleń na dopuszczenie do obrotu, wyznaczenia sędziów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego, sprawozdania Trybunału Obrachunkowego, stopy procentowe stosowane przez Europejski Bank Centralny, decyzje Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego, akty jednostek organizacyjnych, regulaminy wewnętrzne jednostek organizacyjnych),
- informacje państw członkowskich (np. informacje przekazane przez państwa członkowskie dotyczące przyznanej pomocy państwa, obowiązku użyteczności publicznej, wyciągi z decyzji sądów krajowych, bilans zapasów produktów w UE, różne procedury krajowe, wykazy produktów),
- informacje dotyczące Europejskiego Obszaru Gospodarczego: najpierw informacje instytucji (Wspólny Komitet EOG, Urząd Nadzoru EFTA, Stały Komitet Państw EFTA, Komitet Konsultacyjny EOG, Trybunał EFTA), następnie informacje państw członkowskich EOG lub EFTA,
- informacje państw trzecich.

C V – Ogłoszenia

Pozycja ta obejmuje:

- postępowania administracyjne (np. ogłoszenia o konkursach, o naborze na stanowisko, zaproszenia do składania wniosków, zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, ogłoszenia przetargów, przewodniki dotyczące konkursów otwartych, listy rezerwowe),
- postępowania sądowe (np. ogłoszenia o sprawach przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ogłoszenia o sprawach przed Trybunałem EFTA),
- postępowania związane z realizacją wspólnej polityki handlowej (np. zawiadomienia dotyczące postępowań antydumpingowych, propozycje zamknięcia spraw dotyczących skarg, zawiadomienia o wszczęciu postępowań antysubsydyjnych, zawiadomienia dotyczące obowiązujących środków wyrównawczych),
- postępowania związane z realizacją polityki konkurencji (np. pomoc państwa, zgłoszenia zamiaru koncentracji, komunikaty i zawiadomienia rządów państw członkowskich, potwierdzenia odbioru skarg),
- inne akty (np. zawiadomienia dla osób, grup i podmiotów umieszczonych w wykazie, publikacje wniosków, publikacje streszczeń specyfikacji, ogłoszenia informacyjne na temat konsultacji społecznych, ogłoszenia o przetargach, powiadomienia dotyczące wniosków złożonych przez państwa członkowskie).

Sprostowania

Sprostowania mogą pojawiać się tylko w niektórych wersjach językowych i mogą różnić się długością i treścią w poszczególnych wersjach językowych.

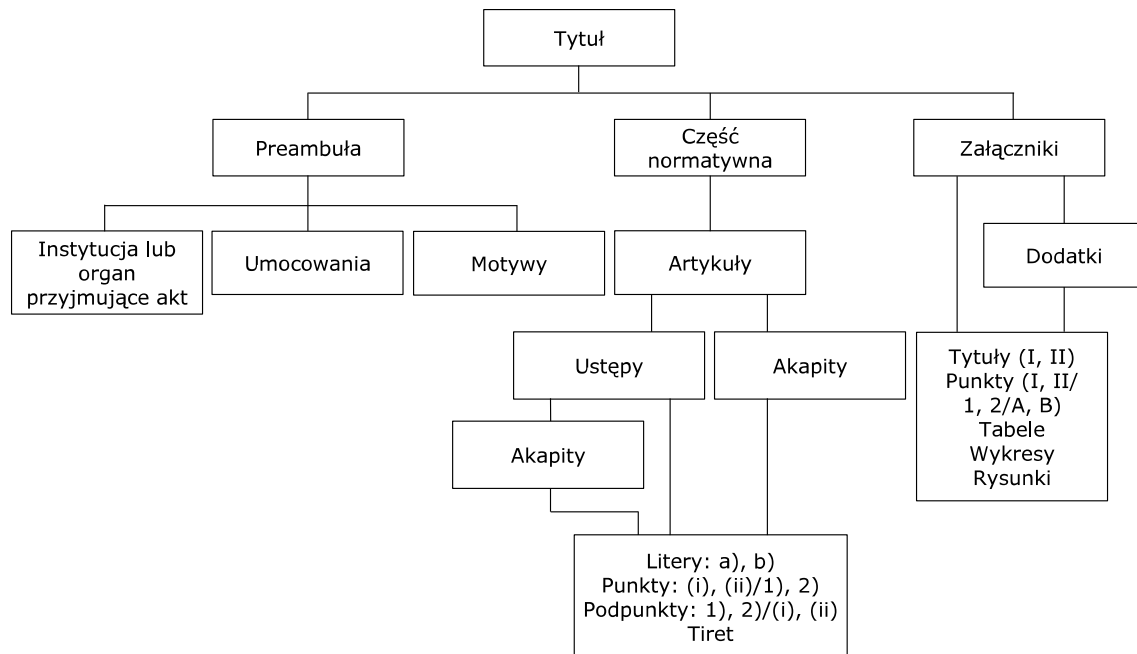
Sprostowaniom nie przypisuje się numeru informacji. Otrzymują one jednak numer Dziennika Urzędowego C/RRRR/9NNNN, w którym pięciocyfrowy numer porządkowy zawsze zaczyna się od cyfry 9.

Uwaga: Traktaty nieratyfikowane, traktaty w wersji skonsolidowanej, a także sprostowania do traktatów publikowane są w serii C (poza wymienionymi pozycjami).

2.

Struktura aktów prawnych

Poniższy schemat przedstawia podstawowe elementy aktu prawnego. W zależności od złożoności tekstu w preambule, w części normatywnej i w załącznikach możliwy jest ich podział na części, tytuły, rozdziały lub sekcje.

2.1. Tytuł

Pełny tytuł aktu zawiera:

- określenie rodzaju aktu (rozporządzenie, dyrektywa itp.),
- nazwa instytucji lub organu, które przyjęły akt,
- numer [tzn. odpowiedni skrót lub akronim („UE”, „Euratom”, „UE, Euratom”, „WPZiB”), rok oraz numer porządkowy aktu],
- data przyjęcia (a dla aktów przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę – data podpisania),
- temat (czyli określenie przedmiotu aktu),
- w przypadku aktów z podwójną numeracją – numer nadany przez instytucję przyjmującą akt (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

Zasady przywoływania tytułów i odsyłania do nich są omówione w [pkt 3.2](#).

Szyk ten obowiązuje we wszystkich aktach przyjętych przez instytucje Unii Europejskiej, a także w aktach przyjętych przez organy EOG i EFTA.

Uwaga: Do 31 grudnia 2007 r. inny szyk stosowany był w dokumentach przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę: nazwy instytucji przyjmujących akt umieszczane były po numerze aktu.

Szyk ten jest inny w tytułach aktów przyjętych przez organy (rady, komisje i komitety) utworzone na mocy umów międzynarodowych (z wyjątkiem EOG i EFTA):

- wskazanie rodzaju aktu (np. decyzja),
- numer (tzn. numer porządkowy aktu i rok),

- nazwa organu przyjmującego dany akt,
- data przyjęcia,
- temat,
- numer nadany przez Urząd Publikacji.

decyzja nr 1/2015 Komitetu ustanowionego na mocy umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności z dnia 14 kwietnia 2015 r. dotycząca zmiany rozdziału 16 dotyczącego wyrobów budowlanych i rozdziału 18 dotyczącego produktów biobójczych oraz w sprawie aktualizacji odniesień do aktów prawnych wymienionych w załączniku 1 [2015/1058]

decyzja nr 1/2016 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/ Szwajcaria ustanowionego na mocy umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 11 kwietnia 2016 r. zastępująca załącznik do umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego [2016/689]

Jeśli tytuł został zmieniony innym aktem lub poprawiony w drodze sprostowania, należy zawsze przywoływać ten zmieniony lub poprawiony tytuł.

Uwaga: Na pierwszej stronie aktu pod tytułem mogą pojawić się wyrażenia „tekst jednolity” lub „wersja przekształcona”. Wyrażenia te zawsze zapisywane są pod tytułem, w nawiasie, małymi literami, pismem pogrubionym. Nie pojawiają się one nigdy w odesłaniach do rzeczonoego aktu.

2.2. Preambuła

W akcie prawnym „preambuła” jest częścią między tytułem a częścią normatywną aktu.

2.2.1. Umocowania

Umocowania wskazują kolejno:

- 1) **podstawę prawną** aktu:
 - a) akty prawa pierwotnego (traktaty, akty przystąpienia, protokoły załączone do traktatów) i umowy międzynarodowe (umowy, protokoły związane z umowami, konwencje itd.), które stanowią ogólną podstawę prawną danego aktu:

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, [w szczególności jego art. ...],

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, [w szczególności jego art. ...],

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, [w szczególności jego art. ...],

uwzględniając Akt przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji,

Nie podaje się skrótów nazw traktatów.

Jeśli akt opiera się na większej liczbie traktatów, należy je przywoływać – w oddzielnych wersach – w następującym porządku: Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Tytuły aktów prawa pierwotnego przywołuje się bez odsyłaczy do przypisów. Tytuły umów międzynarodowych, w tym związanych z nimi protokołów, mogą

być przywoływane w ich formie skróconej i mogą im towarzyszyć odsyłacze do przypisów;

- b) w stosownych przypadkach akty prawa wtórnego, które stanowią szczególną podstawę danego aktu. Akty te są przywoływane w pełnej formie tytułu, któremu towarzyszy odsyłacz do przypisu określającego adres publikacyjny:

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcji zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią ⁽¹⁾,

[...]

⁽¹⁾ Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj>.

- 2) **akty przygotowawcze** (np. wnioski, inicjatywy, zalecenia, zgody lub opinie przewidziane przez Traktaty), po których ewentualnie może pojawić się odsyłacz do przypisu:

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

[...]

⁽¹⁾ Opinia z dnia 5 maja 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Opinia z dnia 17 lutego 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

W wypadku gdy Traktat wymaga konsultacji z instytucją lub organem i w wyniku konsultacji wydana zostaje opinia, wprowadza się umocowanie słowami „uwzględniając opinię...”, po którym dodaje się odsyłacz do przypisu zawierającego adres publikacyjny w Dzienniku Urzędowym lub, w wypadku jego braku, wyrażenie „Opinia z dnia [data] (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym)”.

W wypadku gdy Traktat wymaga konsultacji z instytucją lub organem, ale w wyniku konsultacji nie zostaje wydana opinia, stosowne umocowanie brzmi: „po konsultacji z...,” (bez odsyłacza do przypisu i bez innych szczegółów);

3) w wypadku aktów ustawodawczych:

a) przekazanie projektu aktu parlamentom narodowym:

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

b) zastosowaną procedurę:

(i) zwykła procedura ustawodawcza:

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

[...]

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2009 r. (Dz.U. C 87 E z 1.4.2010, s. 191) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 15 lutego 2010 r. (Dz.U. C 107 E z 27.4.2010, s. 1). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 8 listopada 2010 r.

(ii) zwykła procedura ustawodawcza, z komitetem pojedynczym:

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, uwzględniając wspólny projekt zatwierdzony w dniu 24 stycznia 2011 r. przez komitet pojedynczy ⁽²⁾,

[...]

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U. C 184 E z 8.7.2010, s. 312), stanowisko Rady przyjęte w pierwszym czytaniu z dnia 11 marca 2010 r. (Dz.U. C 122 E z 11.5.2010, s. 1), stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym), decyzja Rady z dnia 31 stycznia 2011 r. oraz rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 15 lutego 2011 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

(iii) specjalna procedura ustawodawcza:

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

Wszystkie umocowania zaczynają się małą literą i kończą się przecinkiem.

2.2.2. Motywy

Motywy zawierają uzasadnienie przepisów części normatywnej (artykułów) aktu.

Motywy wprowadzane są formułą „a także mając na uwadze, co następuje:”. Są one numerowane. Każdy motyw zaczyna się wielką literą i kończy kropką. Jeśli motyw składa się z kilku zdań, każde z nich również kończy się kropką, poza ostatnim zdaniem ostatniego **motywu**, które kończy się przecinkiem.

a) Motywy przyjmują następującą formę:

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie (WE) nr 763/2008 ustanawia [...].

(2) W celu przeprowadzenia oceny jakości danych przekazywanych Komisji (Eurostatowi) przez państwa członkowskie konieczne jest określenie ustaleń dotyczących raportów jakości i ich struktury.

[...]

(4) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Europejskiego Systemu Statystycznego,

W tekście motywy przywołuje się w następujący sposób (cyfry bez nawiasu):

motyw 1, motyw 2 itd.

b) Może się zdarzyć, że akt zawiera tylko jeden motyw. Ten jedyny motyw nie jest numerowany. Jest on złożony na tę samą szerokość co reszta tekstu, tworząc osobny akapit po zdaniu wprowadzającym. Kończy się on przecinkiem:

a także mając na uwadze, co następuje:

W celu zaspokojenia potrzeb statystycznych w odniesieniu do odpowiednich tematów szczegółowych wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2019/1700 Komisja powinna określić liczbę i nazwy zmiennych dla zbioru danych w dziedzinie „korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych” dla roku odniesienia 2023,

Uwaga: — Do 6 lutego 2000 r. motywy zaczynały się małą literą i kończyły średnikiem (poniższa forma motywów jest nadal używana w niektórych aktach Rady):

mając na uwadze, że Komisja [...]; (w motywie pierwszym i kolejnych)

mając na uwadze opinię [...], (w motywie ostatnim)

W tekście – z powodu braku numeracji – motywy te były przywoływane w następujący sposób: motyw pierwszy, motyw drugi itd.

W niektórych aktach (szczególnie w rozporządzeniach antydumpingowych/antysubsydyjnych) motywy były wprowadzane formułą „a także mając na uwadze, co następuje:”. Były one numerowane, a każdy z nich zaczynał się wielką literą i kończył kropką (stało się to powszechną praktyką).

W okresie przejściowym między 1998 r. a 6 lutego 2000 r. stosowano oba zapisy.

- W rezolucjach Parlamentu Europejskiego dotyczących udzielenia absolutorium z wykonania budżetu elementy tekstu zaczynające się od tiret określane są jako „odniesienia”, po nich następują „motywy” oznaczane literami, a następnie „ustępy” rozpoczynające się cyframi.

- uwzględniając końcowe sprawozdanie finansowe Europejskiego Kolegium Policyjnego za rok budżetowy 2008,

- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego na temat sprawozdania finansowego Europejskiego Kolegium Policyjnego za rok budżetowy 2008 wraz z odpowiedzią Kolegium ⁽⁴⁾,

- uwzględniając zalecenie Rady [...],
[...]

A. mając na uwadze, że Kolegium [...],

B. mając na uwadze, że Europejski Trybunał Obrachunkowy w swoim sprawozdaniu dotyczącym sprawozdania finansowego Kolegium [...],

2.3. Artykuły (część normatywna)

Zasady ogólne

Część normatywna aktu podzielona jest na artykuły. Kiedy część normatywna jest prosta i nie wymaga podziału na artykuły, zawiera jeden artykuł, oznaczany jako *Artykuł* (bez numeru).

Uwaga: Kiedy akt zawiera więcej artykułów niż jeden, artykuły te są numerowane kolejno (artykuł 1, artykuł 2, artykuł 3 itd.). Numeracja artykułów jest ciągła od początku do końca części normatywnej.

Artykuły mogą być grupowane w części, tytuły, rozdziały i sekcje (zob. tabela podsumowująca w [pkt 2.7](#)).

Artykuł zawiera jedno lub kilka pełnych zdań. Może być zapisany tekstem ciągłym lub podzielony na:

- akapity (nienumerowane),
- ustępy (numerowane cyframi arabskimi z kropką),
- litery (oznaczane kolejnymi małymi literami alfabetu łacińskiego z nawiasem zamykającym),

- punkty (numerowane cyframi rzymskimi złożonymi małymi literami, w nawiasach),
- podpunkty (numerowane cyframi arabskimi z nawiasem zamykającym),
- tiret (oznaczane **pauzą**, nienumerowane).

Uwaga: Podpunkt jest jednostką redakcyjną niższego rzędu. Używamy tej nazwy, jeśli jedną z jednostek redakcyjnych wyższego rzędu jest punkt. W artykułach zawierających definicje i artykułach zmieniających punkty oznaczane są cyframi arabskimi z nawiasem zamykającym, a podpunkty – cyframi rzymskimi złożonymi małymi literami, w nawiasach.

(Zob. schemat w [pkt 2](#), [pkt 2.7](#) i [Tabele podsumowujące: Struktura aktu](#)).

Ostatni artykuł (dyrektywy i decyzje)

W dyrektywach i decyzjach ostatni artykuł części normatywnej wskazuje ewentualnych adresatów.

Dyrektywy

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

lub

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.
(w wypadkach kiedy dyrektywa nie jest skierowana do wszystkich państw członkowskich: państwa członkowskie nieuczestniczące w euro, wzmocniona współpraca...)

lub

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich, które (na przykład: posiadają wodne drogi śródlądowe, o których mowa w art. 1 ust. 1).

lub

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do [pełna (oficjalna) nazwa państwa członkowskiego].

Decyzje

- Decyzje skierowane do wszystkich państw członkowskich:

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

- Decyzje skierowane do niektórych państw członkowskich:

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

lub

Niniejsza decyzja skierowana jest do [pełna (oficjalna) nazwa państwa członkowskiego/państw członkowskich].

- Decyzje skierowane do określonych podmiotów:

Niniejsza decyzja skierowana jest do (pełna nazwa/imię i nazwisko i adres pocztowy podmiotu).

Uwaga: — Wskazując adresatów, używa się pełnych nazw państw członkowskich (zob. [pkt 7.1.1](#)) i wymienia się je w porządku protokolarnym:

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Włoskiej i Rumunii.

- Również ostatni artykuł wytycznych Europejskiego Banku Centralnego wskazuje adresatów:

Niniejsze wytyczne stosuje się do wszystkich banków centralnych Eurosystemu.

2.4. Formuła dotycząca wiążącego charakteru rozporządzeń

W rozporządzeniach, po ostatnim artykule, znajduje się formuła w brzmieniu:

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.
lub
Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.
[Formuły tej używa się w wypadku, gdy akt nie ma zastosowania do wszystkich państw członkowskich i nie jest stosowany we wszystkich państwach członkowskich (np. państwa członkowskie nieuczestniczące w strefie euro – zob. np. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1210/2010), wzmocniona współpraca...].

Zdanie to nie stanowi części ostatniego artykułu i podlega szczególnym zasadom typograficznym. Jest ono umieszczone osobno i wyśrodkowane na mniejszej szerokości kolumny niż tekst artykułów.

2.5. Formuła końcowa (miejsce, data i podpis)

Na końcu aktu znajdują się:

- słowa „Sporządzono w ... dnia ...”, wskazujące miejsce i datę podpisu,
- poniżej podpis (lub podpisy).

Miejsce i data

W aktach prawa wtórnego zapis miejsca i daty wygląda następująco:

Sporządzono w Brukseli dnia 1 września 2010 r.

Podana data to albo data podpisania aktu (w wypadku aktów przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę), albo jego przyjęcia (w pozostałych wypadkach).

W traktatach, umowach międzynarodowych itd. całą datę zapisuje się słownie:

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego sierpnia roku dwa tysiące ósmego w dwóch egzemplarzach w języku (językach) [...].

Miejscem podpisania aktów przyjętych przez instytucje może być Bruksela (najczęściej), Luksemburg (podczas posiedzeń Rady w kwietniu, czerwcu i październiku), Strasburg (szczególnie w wypadku Parlamentu Europejskiego, również wtedy, kiedy przyjmuje on akty wspólnie z Radą) lub Frankfurt nad Menem (dla większości aktów Europejskiego Banku Centralnego).

Sporządzono w Luksemburgu dnia 24 czerwca 2025 r.

Podpisy (lista niewyczerpująca)

W aktach prawa wtórnego:

Parlament Europejski	Rada Europejska	Rada
W imieniu Parlamentu Europejskiego Przewodniczący/Przewodnicząca	W imieniu Rady Europejskiej Przewodniczący/Przewodnicząca	W imieniu Rady Przewodniczący/Przewodnicząca
...	...	...
(inicjał imienia i nazwisko)	(inicjał imienia i nazwisko)	(inicjał imienia i nazwisko)

Komisja		
Rozporządzenia, dyrektywy, decyzje niewskazujące adresata		Decyzje wskazujące adresata
W imieniu Komisji Przewodniczący/Przewodnicząca ... (pełne imię i nazwisko)	W imieniu Komisji, za Przewodniczącego,/za Przewodniczącą, ... (pełne imię i nazwisko) Członek Komisji	W imieniu Komisji ... (pełne imię i nazwisko) Wiceprzewodniczący/Wiceprzewodnicząca
W imieniu Komisji, za Przewodniczącego,/za Przewodniczącą, ... (pełne imię i nazwisko) Wiceprzewodniczący/Wiceprzewodnicząca	W imieniu Komisji, za Przewodniczącego,/za Przewodniczącą, ... (pełne imię i nazwisko) Dyrektor Generalny Dyrekcja Generalna ds. ...	W imieniu Komisji ... (pełne imię i nazwisko) Członek Komisji

Wspólny Komitet EOG	Europejski Bank Centralny	
	Rozporządzenia, wytyczne	Decyzje, zalecenia
W imieniu Wspólnego Komitetu EOG Przewodniczący/Przewodnicząca ... (pełne imię i nazwisko)	W imieniu Rady Prezesów EBC Prezes EBC ... (pełne imię i nazwisko)	Prezes EBC ... (pełne imię i nazwisko)
	W imieniu Zarządu EBC Prezes EBC ... (pełne imię i nazwisko)	

W umowach międzynarodowych:

Umowy, protokoły, konwencje	
W imieniu Unii Europejskiej (podpis)	W imieniu państw członkowskich (podpis)

Porozumienia w formie wymiany listów	
W imieniu Rady Unii Europejskiej	W imieniu Unii Europejskiej

2.6. Załączniki

Załącznik do aktu zawiera zwykle reguły lub dane techniczne, które, z powodów praktycznych, nie znalazły się w samym tekście normatywnym i które często przedstawiane są w formie listy lub tabeli.

Część normatywna musi zawsze jasno wskazywać, w odpowiednim miejscu, za pomocą odwołania (np. „znajdujące się w załączniku”, „znajdujące się w załączniku I”, „wymienione w załączniku”), związek między częścią normatywną a załącznikiem.

Chociaż nie istnieją ściśle określone zasady dotyczące struktury załączników, zazwyczaj dzieli się je na punkty oznaczone cyframi arabskimi z kropką dla każdego poziomu (np. „10.2.3.”).

2.7. Podziały aktu

Nazwa jednostki redakcyjnej	Oznaczenie	Przywołania w tekście
Akty		
Preambuła ⁽¹⁾		
Umocowania ⁽¹⁾		w umocowaniu pierwszym
Motyw nienumerowany (gdy motyw jest tylko jeden) ⁽¹⁾		w motywie ⁽²⁾
Motyw numerowany ⁽¹⁾	(1), (2)	w motywie 1, 2 ⁽²⁾
Część normatywna ⁽³⁾		
Artykuł ⁽³⁾	Artykuł Artykuł 1, 2	w artykule w art. 1, 2
Ustęp ⁽³⁾	1., 2.	w ust. 1, 2
Akapit		w akapicie pierwszym (drugim, trzecim) [(w) art. 1] akapit pierwszy [(w) art. 1 ust. 1] akapit drugi
Litera ⁽³⁾ Punkt/podpunkt ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ Punkt/podpunkt ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	a), b) (i), (ii) 1), 2)	w lit. a), b) w pkt (i), (ii)/w ppkt (i), (ii) w pkt 1, 2/w ppkt 1, 2 [(w) art. 1 ust. 1 akapit pierwszy] lit. a) pkt (i) ppkt 1
Tiret ⁽⁵⁾	—	w tiret pierwszym, drugim
Załącznik		
	Załącznik Załącznik I, II (lub Załącznik A, B)	w załączniku w załączniku I, II (lub załączniku A, B)
Dodatek		
	Dodatek Dodatek 1, 2	w dodatku w dodatku 1, 2 (do załącznika)
Inne podziały		
Część	Część I, II (lub Część pierwsza, Część druga)	w części I, II (lub w części pierwszej, w części drugiej)
Tytuł	Tytuł I, II	w tytule I, II [w części I] tytuł I
Rozdział	Rozdział I, II (lub Rozdział 1, 2) (nie: Rozdział pierwszy)	w rozdziale I, II (lub rozdziale 1, 2) [w części I tytuł I] rozdział I
Sekcja	Sekcja 1, 2 (nie: Sekcja pierwsza)	w sekcji 1, 2 [w części I tytuł I rozdział I] sekcja 1
Punkt ⁽⁶⁾	I, II (lub A, B) I. (lub A., lub 1.)	w pkt I, II (A, B) w pkt I (A, 1)

⁽¹⁾ Zob. [pkt 2.2.](#)

⁽²⁾ Przed 7.2.2000 r., gdy motywy były nienumerowane: w motywie pierwszym, drugim.

⁽³⁾ Jeżeli artykuły, ustępy lub inne jednostki redakcyjne oznaczone numerem lub literą dodawane są w części normatywnej obowiązującego aktu, oznacza się je tym samym numerem co poprzedzająca je jednostka redakcyjna tego samego rzędu i odpowiednio małą literą a, b, c, d itd. Zob. również [pkt 3.3.2.](#)

⁽⁴⁾ Podpunkt jest jednostką redakcyjną niższego rzędu. Używamy tej nazwy, jeśli jedną z jednostek redakcyjnych wyższego rzędu jest punkt, na przykład w artykułach zmieniających: pkt 2 lit. a) ppkt (i).

⁽⁵⁾ Do chwili wprowadzenia narzędzia do edycji tekstów EdiT w 2021 r. w wyliczeniach możliwe było korzystanie z tiret jako pierwszego poziomu enumeracji.

⁽⁶⁾ Używany w niektórych zaleceniach, rezolucjach i deklaracjach.

- Uwaga:
- Odsyłając do części wprowadzającej wyliczenie, używamy wyrażenia „formuła wprowadzająca”. Na końcu tej formuły umieszcza się dwukropek.
 - Elementy wyliczone w tej tabeli nie są ułożone w stałym porządku. Struktura może się zmieniać w zależności od charakteru tekstu.

3.

Zasady redakcji

Teksty publikowane w Dzienniku Urzędowym muszą być sporządzane we wszystkich językach urzędowych UE i podlegają bardzo ścisłym zasadom redakcji.

Teksty opublikowane w Dzienniku Urzędowym są synoptyczne, tzn. ten sam tekst znajduje się na tej samej stronie Dziennika we wszystkich wersjach językowych.

Poza zasadami wymienionymi poniżej do aktów publikowanych w Dzienniku Urzędowym stosuje się zasady omówione w [części trzeciej](#) i [czwartej](#) oraz w [załącznikach](#), zwłaszcza jeśli chodzi o użycie wielkich i małych liter (w tym o pisownię nazw komitetów, komisji itp.), skrótów i skrótowców oraz zapisu adresów.

3.1. Odniesienia do Dziennika Urzędowego

Odniesień do Dziennika Urzędowego dokonuje się przy użyciu jednej z trzech poniższych form:

Forma pełna

Tytuł w pełnej formie brzmi: *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej* (zapisywany kursywą).

Formy tej używa się:

- a) w tekście:

Dwóch członków Komisji Odwoławczej i dwóch zastępców wyznacza Zarząd Urzędu po konsultacji z Radą Organów Nadzoru z listy wstępnie wyłonionych kandydatów zaproponowanej przez Komisję po opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zaproszenia do wyrażenia zainteresowania.

- b) w formułach dotyczących wejścia w życie aktów prawnych:

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

- c) w sprostowaniach dotyczących danego Dziennika Urzędowego:

- dla dokumentów opublikowanych między 1 lutego 2003 r. a 30 września 2023 r.:

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 107 z dnia 25 kwietnia 2015 r.)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 275 z dnia 4 sierpnia 2023 r.)

- dla dokumentów opublikowanych od 1 października 2023 r.:

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L, 2023/2122, 18 października 2023 r.)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C, C/2023/100, 6 października 2023 r.)

Uwaga: W dokumentach opublikowanych do 31 stycznia 2003 r. (włącznie) podaje się odniesienie do *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*.

W sprostowaniu do aktu opublikowanego w wydaniu specjalnym Dziennika Urzędowego odniesienie do wydania specjalnego dodaje się poniżej odniesienia do pierwotnej publikacji:

(Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich L 281 z dnia 10 listopada 1979 r.)

(Polskie wydanie specjalne, rozdział 15, tom 1, s. 128)

Forma skrócona

Tytuł w formie skróconej brzmi: Dziennik Urzędowy (zapisywany pismem prostym).

Formy tej używa się:

- a) w przypisach:

(¹) Dotychczas nieopublikowane/nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

- b) w tekstach mniej formalnych.

Skrót

Skrótami tytułu są: Dz.U. L, Dz.U. C, Dz.U. S.

Publikacja serii L ... I, C ... A oraz C ... I zakończyła się 1 października 2023 r., natomiast publikacja serii C ... E zakończyła się 1 kwietnia 2014 r.

Formy tej używa się:

- a) w przypisach wymieniających numer Dziennika Urzędowego:

(¹) Dz.U. L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj.

(¹) Dz.U. C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj>.

- b) w tabelach:

Dz.U. L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj

Uwaga: Odniesienia do Dziennika Urzędowego zmieniały się na przestrzeni czasu:

- w Dziennikach Urzędowych sprzed 1 lipca 1967 r. stosuje się numerację ciągłą, a po numerze strony dodaje się dwie ostatnie cyfry danego roku:

Dz.U. 106 z 30.10.1962, s. 2553/62

- od 1 lipca 1967 r. każdy Dziennik Urzędowy zaczyna się od strony nr 1:

Dz.U. 174 z 31.7.1967, s. 1

- od 1 stycznia 1968 r. publikowane są [serie L i C](#):

Dz.U. L 32 z 6.2.1968, s. 6

Dz.U. C 1 z 12.1.1968, s. 1

- od 1 stycznia 1978 r. publikowana jest [seria S](#):

Dz.U. S 1 z 7.1.1978, s. 1

- od 1 stycznia 1991 r. publikowana jest [seria C ... A](#) (publikacja zakończona 1 października 2023 r.):

Dz.U. C 291 A z 8.11.1991, s. 1

- od 31 sierpnia 1999 r. publikowana jest [seria C ... E](#) (publikacja zakończona 1 kwietnia 2014 r.):

Dz.U. C 247 E z 31.8.1999, s. 28

- od 1 stycznia 2016 r. publikowane są [serie L ... I](#) i [C ... I](#) (publikacja zakończona 1 października 2023 r.):

Dz.U. L 11 I z 16.1.2016, s. 1

Dz.U. C 15 I z 16.1.2016, s. 1

- od 1 października 2023 r. Dziennik Urzędowy publikowany jest w formie poszczególnych aktów:

Dz.U. L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj

Dz.U. C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj>

W przypadku dokumentów opublikowanych w serii L przed wprowadzeniem publikacji w formie poszczególnych aktów zaleca się dodanie numeru ELI do istniejącego odniesienia do Dz.U., pod warunkiem że numer ELI jest dostępny:

Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>

Przed 1 października 2023 r. numer ELI nie był przypisywany do dokumentów z serii C.

Europejski identyfikator prawodawstwa

Wraz z wprowadzeniem 1 października 2023 r. publikacji Dziennika Urzędowego w formie poszczególnych aktów do każdego dokumentu publikowanego w serii L lub C przypisuje się europejski identyfikator prawodawstwa (ELI).

ELI jest systemem udostępniania w internecie prawa krajowego i unijnego w znormalizowanym formacie, który umożliwia uzyskanie dostępu do aktów, wymienianie się nimi i ponowne ich wykorzystywanie w całej UE (szczegółowe informacje znajdują się w portalu [EUR-Lex](#)).

ELI stosowany do dokumentów Dziennika Urzędowego zawiera część stałą (<http://data.europa.eu/eli/>), zmienne zależne od serii Dz.U. oraz skrót „oj”:

- Seria L:

<http://data.europa.eu/eli/rodzaj aktu/rok/numer porządkowy/oj>

<http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2065/oj>

- Seria C:

<http://data.europa.eu/eli/seria Dz.U./rok/numer porządkowy/oj>

<http://data.europa.eu/eli/C/2023/100/oj>

W przypadku sprostowań ELI zawiera **informacje dotyczące pierwotnej publikacji**, słowo „**corrigendum**” oraz **datę publikacji** w formacie rrrr-mm-dd, po której następuje skrót „oj”:

- Seria L:

<http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2065/corrigendum/2023-10-12/oj>

- Seria C:

<http://data.europa.eu/eli/C/2023/100/corrigendum/2023-10-17/oj>

Identyfikator ten stanowi jeden z obowiązkowych elementów odniesienia do serii L Dziennika Urzędowego. W przypadku odniesień do serii C stosowanie ELI nie jest obowiązkowe, ale jest zalecane.

Uwaga: Nie należy dodawać kodu językowego na końcu ELI, ponieważ nie jest on częścią identyfikatora. Należy przestrzegać standardowego formatu ELI, aby zapewnić funkcjonowanie systemu:

<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2597/oj>

(a nie: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2597/oj?locale=pl>)

3.2. Zasady odesłań do aktów

Sposób odesłania do aktu lub jego części zależy od miejsca, w którym się tego odesłania dokonuje.

3.2.1. Formy tytułu

Tytuł aktu może przybrać dwie formy: pełną lub skróconą.

Kiedy akt przywołuje się po raz pierwszy w tekście innego aktu, podaje się jego [pełny tytuł](#), a odniesienie do Dziennika Urzędowego, w którym został on opublikowany, zamieszcza się w przypisie. W umocowaniu pełny tytuł jest podawany w głównym tekście, natomiast w motywach, artykułach i załącznikach ten tytuł jest podawany w przypisach.

W późniejszych odesłaniach do wcześniej przywołanego aktu używa się [skróconego tytułu](#), nie wskazując instytucji przyjmującej akt ani odniesienia do Dziennika Urzędowego.

Tytuł pełny

Elementami składającymi się na pełny tytuł są:

- określenie rodzaju aktu (rozporządzenie, dyrektywa itd.),
- nazwa instytucji lub organu, które przyjęły akt,
- numer [zawierający odpowiedni skrót lub akronim („UE”, „Euratom”, „UE, Euratom”, „WPZiB”), rok oraz numer porządkowy aktu],
- data przyjęcia (a dla aktów przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę – data podpisania),
- temat (czyli określenie przedmiotu aktu),
- w przypadku aktów z podwójną numeracją – numer nadany przez instytucję przyjmującą akt (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2).

Szyk wymienionych powyżej elementów tytułu jest różny w różnych wersjach językowych. W języku polskim poszczególnych części tytułu nie oddziela się przecinkami.

Tytuł w wersji pełnej jest zawsze podawany wraz z odniesieniem do Dziennika Urzędowego, w którym został opublikowany. W umocowaniu pełny tytuł podawany jest w tekście, a odniesienie do Dziennika – w przypisie:

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/476 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie środków, które Unia może podjąć po przyjęciu przez organ ds. rozstrzygania sporów WTO sprawozdania dotyczącego zagadnień antydumpingowych i antysubsydyjnych ⁽¹⁾ [...]

⁽¹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/476/oj>.

Gdy akt po raz pierwszy przywoływany jest w motywie, artykule lub załączniku, pełny tytuł jest podawany w przypisie razem z odniesieniem do Dziennika Urzędowego:

(14) Uznaje się, że transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych, zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 ⁽²⁾, nie prowadzą do ustalania poziomu cen rynkowych na podstawie czynników podaży i popytu [...]

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2365/oj>).

Uwaga: Odesłanie do pełnego tytułu zawiera wszystkie słowa składające się na tytuł, takie jak „i zmieniająca(-e)” lub „i uchylająca(-e)”, nie zawiera jednak słów dodanych poniżej tytułu: „tekst jednolity”, „wersja przekształcona” itp.

Tytuł skrócony

Tytuł skrócony jest używany w motywach, artykułach i załącznikach. Elementami składającymi się na tytuł skrócony są:

- określenie rodzaju aktu,
- nazwa instytucji lub organu, które przyjęły akt, w wypadku pierwszego odesłania,
- numer [tnz. odpowiedni skrót lub akronim („UE”, „Euratom”, „UE, Euratom”, „WPZiB”), rok oraz numer porządkowy aktu],
- w przypadku aktów z podwójną numeracją – numer nadany przez instytucję przyjmującą akt (zob. [Podwójna numeracja](#) w pkt 1.2.2):

(45) Zwierzęta hodowlane czystorasowe wpisane do ksiąg hodowlanych powinny być identyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 ⁽²⁾.

[...]

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj>).

Tytuł skrócony, bez wskazania instytucji przyjmującej akt i bez odsyłacza do przypisu, jest używany w późniejszych odesłaniach do aktu już wcześniej przywołanego:

(46) W przypadku zwierząt hodowlanych czystorasowych z rodziny koniowatych rozporządzenie (UE) 2016/429 przewiduje [...]

Uwaga: Kiedy przywoływany jest konkretny akt delegowany lub wykonawczy, zarówno w formie pełnej, jak i w formie skróconej tytułu, wskazanie rodzaju aktu zawsze zawiera słowa „delegowany” lub „wykonawczy”:

W załączniku do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 540/2011 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem II do niniejszego rozporządzenia.

Kiedy zaś w tekście aktu przywołuje się ten właśnie akt, wskazanie rodzaju aktu nie zawiera słów „delegowany” ani „wykonawczy”, np.: „przyjmuje niniejsze rozporządzenie”, „załącznik do niniejszego rozporządzenia”, „niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich”, „art. 2 niniejszej decyzji” itp.

3.2.2. Przywoływanie innych aktów

W tytule

W tytule aktu nigdy nie wymienia się pełnego tytułu innego aktu. Nigdy nie umieszcza się też odsyłacza do przypisu związanego z tym przywoływanym aktem.

Data

Zazwyczaj nie wskazuje się daty przyjęcia/podpisania przywoływanego aktu:

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 127/2010 z dnia 5 lutego 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2042/2003 [bez daty] w sprawie nieprzerwanej zdadności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania

Datę podaje się wyłącznie w wypadku, kiedy aktowi nie nadano numeru:

Decyzja Rady 2008/182/Euratom z dnia 25 lutego 2008 r. zmieniająca **decyzję z dnia 16 grudnia 1980 r.** ustanawiającą Komitet Konsultacyjny ds. Programu Syntezy Jądrowej

Decyzja Komisji 2005/769/WE z dnia 27 października 2005 r. ustanawiająca zasady składania zamówień na pomoc żywnościową przez organizacje pozarządowe upoważnione przez Komisję do nabywania i pozyskiwania produktów, jakie mają być dostarczane na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1292/96 oraz uchylająca jej **decyzję z dnia 3 września 1998 r.**

Instytucja przyjmująca akt

Nazwę instytucji przyjmującej przywoływany akt wymienia się w tytule aktu tylko wtedy, gdy akty te przyjęte zostały przez różne instytucje:

Rozporządzenie delegowane **Komisji** (UE) 2015/281 z dnia 26 listopada 2014 r. zastępujące załączniki I i II do rozporządzenia **Parlamentu Europejskiego i Rady** (UE) nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

Uwaga: Jednakże aby uniknąć pewnych mało zrozumiałych form hybrydowych, kiedy przywołuje się kilka aktów przyjętych przez różne instytucje, wskazuje się zawsze te instytucje przy każdym z przywoływanych aktów (nawet jeśli to właśnie jedna z nich przyjęła akt, w którego tytule pojawia się przywołanie):

Rozporządzenie **Komisji** (UE) nr 86/2010 z dnia 29 stycznia 2010 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia **Rady** (WE) nr 1005/2008 w zakresie definicji produktów rybołówstwa oraz zmieniające rozporządzenie **Komisji** (WE) nr 1010/2009 w zakresie wymiany informacji na temat inspekcji statków państw trzecich i mechanizmów administracyjnych dotyczących świadectw połowowych

Temat

Temat przywoływanego aktu może zostać skrócony lub pominięty:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1525 z dnia 9 września 2015 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 515/97 w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi państw członkowskich i współpracy między państwami członkowskimi a Komisją w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów prawa celnego i rolnego (temat pełny)

Dyrektywa Komisji 2010/3/UE z dnia 1 lutego 2010 r. zmieniająca załączniki III i VI do dyrektywy Rady 76/768/EWG dotyczącej produktów kosmetycznych w celu dostosowania ich do postępu technicznego (temat przywołany częściowo)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (temat pominięty)

Fragmety „zmieniające ...” i „i/” oraz uchylające ...” w przywoływanych aktach pominięto:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego

Podsumowanie: przywołując akt w tytule innego aktu, **nie wymienia się jego daty** (z rzadkimi wyjątkami), **wymienia się instytucję** przyjmującą przywoływany akt, **jeśli jest ona inna** od instytucji przyjmującej akt, **temat** zaś może zostać zacytowany w formie pełnej, skróconej lub może zostać pominięty – w zależności od potrzeb instytucji przyjmującej akt.

W umocowaniach

W przypadku aktów prawa pierwotnego nie dodaje się odsyłacza do przypisu. Jeśli chodzi o umowy międzynarodowe, mogą one być przywoływane z podaniem skróconego tytułu i/lub może im towarzyszyć odsyłacz do przypisu (zob. [pkt 2.2.1](#)).

Akty prawa wtórnego zawsze przywoływane są z podaniem pełnego tytułu i towarzyszy im odsyłacz do przypisu wskazującego odniesienie do Dziennika Urzędowego, w którym akt został opublikowany:

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 10,
[...]

⁽¹⁾ Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj>.

Uwaga: W przypadku odniesienia do regulaminu pracowniczego urzędników cytuje się zasadniczą część tematu, po której wskazuje się tylko numer porządkowy i instytucję przyjmującą akt:

uwzględniając regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej i warunki zatrudniania innych pracowników Unii Europejskiej, jak przewidziano w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾,

[...]

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

W motywach, artykułach i załącznikach

W motywach, artykułach i załącznikach podawany jest tylko skrócony tytuł aktu.

- Gdy akt przywoływany jest po raz pierwszy, tytuł skrócony zawiera nazwę instytucji, która przyjęła ten akt. Po nim umieszcza się odsyłacz do przypisu wskazującego pełny tytuł aktu oraz odniesienie do Dziennika Urzędowego, w którym został opublikowany:

(5)

W razie konieczności wprowadzenia środków ochrony handlu powinno się je przyjąć zgodnie z przepisami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 ⁽⁶⁾ [...]

(⁶)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu (Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/478/oj>).

Z zasady część normatywna (czyli artykuły) nie powinna odsyłać do aktów, do których odesłanie nie zostało już zawarte w umocowaniu lub w motywach.

- Jeżeli odesłanie do danego aktu zostało już zawarte w umocowaniu lub w innej części tekstu (z wyjątkiem tytułu), skrócona wersja tytułu nie zawiera nazwy instytucji przyjmującej akt i nie umieszcza się po niej odsyłacza do przypisu:

2. Do celów art. 5–8 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet ds. Środków Ochronnych ustanowiony na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/478.

Mogą wystąpić wyjątki od tej reguły, w szczególności w odniesieniu do załączników zawierających formularze lub inne dokumenty, które mogą być wykorzystywane osobno. Wówczas może być konieczne powtórzenie pełnego tytułu i odniesienia do Dziennika Urzędowego, w którym opublikowano ten przywołany już wcześniej akt.

Aby tekst był czytelny, długie wykazy aktów mogą zawierać pełne tytuły w tekście głównym i tylko odniesienia do Dziennika Urzędowego w przypisach.

3.2.3. Odesłania do części aktu

1. W przypadku odesłania do przepisu poszczególne jednostki redakcyjne przywoływane są w porządku malejącym od ogólnej do szczegółowej. Nie oddziela się ich przecinkami:

art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia [...]

art. 2 i art. 3 akapit drugi przewidują [...]

art. 1 ust. 1 zdanie drugie [...]

2. Wymieniając jedynie jednostki tego samego rzędu, nie powtarzamy nazwy podziału:

rozdział I i II (*nie*: rozdział I i rozdział II)

art. 1, 4 i 9 (*nie*: art. 1, art. 4 i art. 9)

tiret pierwsze i trzecie (*nie*: tiret pierwsze i tiret trzecie)

Wymieniając kilka następujących kolejno artykułów, ustępów lub innych numerowanych jednostek redakcyjnych, należy zwrócić uwagę na różnicę między zapisem np. „art. 2, 3 i 4” (który wyklucza ewentualne dodane artykuły, np. art. 3a, 3b itd.) a zapisem „art. 2–4” (który obejmuje wszystkie artykuły pomiędzy art. 2 i art. 4).

3. Gdy wymieniamy jednostki tego samego rzędu, przy czym co najmniej jednej z nich towarzyszy jednostka niższego rzędu, za każdym razem powtarzamy ich nazwę:

art. 2 i art. 3. ust. 1 rozporządzenia [...]
(*nie*: art. 2 i 3 ust. 1 rozporządzenia [...])

art. 2, art. 5 ust. 2 i 3 oraz art. 6–9 rozporządzenia [...]
(nie: art. 2, 5 ust. 2 i 3 oraz 6–9 rozporządzenia [...])

[...] w szczególności jego art. 1 ust. 1 lit. b) i ust. 3 lit. c). [...]
(nie: w szczególności jego art. 1 ust. 1 lit. b) i 3 lit. c). [...])

4. Odesłania do załączników formułujemy następująco:

[...] zarejestrowane w państwie członkowskim określonym w załączniku do niniejszego rozporządzenia. (nie: załączniku rozporządzenia)

Załącznik I zastępuje się tekstem załącznika I do niniejszej decyzji.

Odesłania do jednostek redakcyjnych załączników formułujemy następująco:

pkt 2.1.3.7 lit. a) pkt (iii) ppkt 2 tiret czwarte załącznika [załącznika I]

Akty samodzielne dołączane do innego aktu, na przykład umowy międzynarodowe, nie są określane jako „załączniki”:

Tekst umowy dołączony jest do niniejszej decyzji.
(Uwaga na słowo „dołączony”, nie: „załączony”).

3.2.4. Odesłania do zmian aktu

W przypisach w Dzienniku Urzędowym nie podaje się systematycznie ostatnich zmian aktów, a jedynie odniesienia do publikacji pierwotnej wersji aktu w Dzienniku Urzędowym. Oznacza to, że akty, do których odsyła się w tekstach publikowanych w Dziennikach Urzędowych, rozumie się jako akty w ich wersji obowiązującej (określenia „[ostatnio] zmienione”, „sprostowanie w Dz.U. L [...], s. [...]” i „uchylone przez” nie są już stosowane).

Zdarza się jednak, że autor chce odnieść się do tekstu w brzmieniu z danego dnia lub położyć szczególny nacisk na akt zmieniający. W takim wypadku (chodzi o „odesłanie statyczne”) akt zmieniający przywoływany jest w formie skróconej, a jeżeli pojawia się w tekście po raz pierwszy – dodaje się po nim odsyłacz do przypisu:

- (6) Załącznik III B do rozporządzenia (WE) nr 517/94 po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1398/2007 ⁽⁵⁾ został [...]
- ⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1398/2007 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające załączniki II, III B i VI do rozporządzenia Rady (WE) nr 517/94 w sprawie wspólnych reguł dotyczących przywozu wyrobów włókienniczych z niektórych państw trzecich, nieobjętych umowami dwustronnymi, protokołami, innymi ustaleniami lub innymi szczegółowymi normami Wspólnoty dotyczącymi przywozu (Dz.U. L 311 z 29.11.2007, s. 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1398/oj>).
- [...]

3.3. Przepisy zmieniające

Istnieją przepisy dotyczące zmian i numeracji w zmienianym akcie.

3.3.1. Zmiany w tekście

1. Kiedy w akcie zmieniającym zastąpiony zostaje **cały artykuł**, nowy tekst zaczyna się od oznaczenia tego artykułu (poprzedzonego cudzysłowem otwierającym), wyjustowanego do lewego marginesu:

Art. 3 decyzji 2001/689/WE otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Kryteria ekologiczne dla grupy produktów zmywarki do naczyń oraz wymogi oceny i weryfikacji dotyczące tych kryteriów są ważne do dnia 28 lutego 2009 r.”.

Uwaga: Cudzysłów otwierający zapisujemy pismem prostym, słowo *Artykuł* i jego numer – kursywą.

Po cudzysłowie zamykającym stawiamy znak interpunkcyjny odpowiedni dla danej jednostki redakcyjnej.

2. Kiedy zmiana dotyczy niższej jednostki redakcyjnej niż artykuł, **oznaczanej graficznie** [np. ustępu, punktu (oznaczanych cyframi), litery czy tiret], nowy tekst zaczyna się cudzysłowem otwierającym, po którym następuje to oznaczenie (numer ustępu lub punktu, litera, tiret itd.):

W rozporządzeniu (WE) nr 409/2009 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 **lit. g)** otrzymuje brzmienie:

„**g)** »stan przetworzenia« oznacza sposób, w jaki ryba jest przechowywana (świeża, świeża solona oraz mrożona).”;

2) art. 4 **ust. 1** otrzymuje brzmienie:

„**1.** Wspólnotowe współczynniki przeliczeniowe określone w załączniku II, III i IV stosuje się do przeliczania masy ryb przetworzonych na masę ryb w relacji pełnej.”.

Jeśli zastępowany jest tylko pierwszy akapit w ustępie, w nowym tekście nie podaje się numeru tego ustępu:

3) art. 28 **ust. 1 akapit pierwszy** otrzymuje brzmienie:

„Do każdego wniosku lub inicjatywy przedkładanej władzy prawodawczej przez Komisję, Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej »Wysokim Przedstawicielem«) lub przez państwo członkowskie, które mogą mieć wpływ na budżet, włącznie ze zmianami liczby etatów, musi być dołączona ocena skutków finansowych regulacji oraz ocena przewidziana w art. 27 ust. 4.”.

3. Jeśli natomiast zastępowana jest jednostka redakcyjna nieposiadająca oznaczenia graficznego, tzn. tekst, który ma zostać zastąpiony, nie jest poprzedzony numerem, literą czy znakiem tiret, to – logicznie – w nowym tekście również takiego oznaczenia nie będzie:

1) art. 19 **akapit pierwszy** otrzymuje brzmienie:

„Członkowie komitetów naukowych, doradcy naukowcy z Zespołu oraz eksperci zewnętrzni są uprawnieni do otrzymania wynagrodzenia za uczestnictwo, osobiście lub na odległość przy użyciu środków elektronicznych, w posiedzeniach komitetów, warsztatach tematycznych, grupach roboczych i innych posiedzeniach i wydarzeniach organizowanych przez Komisję, oraz za świadczenie usług sprawozdawców w sprawie określonych zagadnień, zgodnie z załącznikiem III.”;

7) art. 15 **ust. 2 akapit drugi** otrzymuje brzmienie:

„Producenci wnoszą opłatę przed dniem 1 czerwca następującym po danym roku gospodarczym, w wysokości 500 EUR za tonę w odniesieniu do ilości cukru, o których mowa w akapicie pierwszym lit. c), co do których nie są w stanie przedłożyć dowodu zgodnego z wymogami danego państwa członkowskiego na to, że cukier został poddany rafinacji z uzasadnionych i wyjątkowych przyczyn technicznych.”.

4. Jeśli zmiana dotyczy **zdania**, nie cytuje się oznaczenia jednostki redakcyjnej, nawet jeśli przedmiotem zmiany jest pierwsze zdanie numerowanej (czy inaczej oznaczonej) jednostki:

ust. 4 **zdanie pierwsze** otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy poważne naruszenie przepisów, jak określono w sekcji I pkt 1 załącznika VI do rozporządzenia Rady (WE) nr 302/2009, wykryto na wspólnotowym statku rybackim, państwo członkowskie bandery gwarantuje, że po inspekcji statek rybacki pływający pod jego banderą wstrzymuje wszystkie działania połowowe.”.

Jeśli zmiana dotyczy **części zdania** (wyrażenia, słowa lub daty), nie powtarza się oznaczenia jednostki redakcyjnej, a zmianę wprowadza się zazwyczaj jednym zdaniem (a nie przez użycie formuły wprowadzającej i podanie zmiany w odrębnym akapicie; zob. pkt 5 lit. a) poniżej):

W art. 7 decyzji 2005/692/WE datę „31 grudnia 2010 r.” zastępuje się datą „30 czerwca 2012 r.”.

Uwaga: Ze względu na przejrzystość tekstu i w celu uniknięcia problemów związanych z tłumaczeniem, jeżeli zmiana wykracza poza prostą modyfikację daty lub cyfry, zaleca się podać nowe brzmienie całej jednostki redakcyjnej (artykułu, ustępu, litery, punktu czy tiret), zamiast wprowadzać czy skreślać zdanie albo jego część.

5. Brzmienie formuły wprowadzającej zależy od tego, czy zmiana jest tylko jedna, czy też jest ich więcej:

a) jeśli jest więcej zmian, formuła wprowadzająca brzmi:

W rozporządzeniu (UE) 2017/745 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 akapit drugi wprowadza się następujące zmiany:

a) [...];

b) [...];

2) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany:

(i) [...];

(ii) [...].

b) jeśli jest tylko jedna zmiana, formuła brzmi:

Art. 3 decyzji 2007/884/WE otrzymuje brzmienie:

„[...]”

(a nie:

W decyzji 2007/884/WE wprowadza się następujące zmiany:

Art. 3 otrzymuje brzmienie:).

6. Jeśli zmieniany jest załącznik, używa się jednej z poniższych formuł wprowadzających:

W załączniku [...] wprowadza się następujące zmiany:

lub jeśli zmiany są wymienione w załączniku:

W załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 2074/2005 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Jeśli zostaje zastąpiony cały załącznik, używa się następującej formuły:

Załącznik do rozporządzenia (UE) nr 7/2010 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Nowy tekst zostanie przedstawiony w następującej formie:

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK

.....”

3.3.2. Dodawanie nowych jednostek redakcyjnych i ich numeracja

Jeżeli artykuły, ustępy lub inne jednostki redakcyjne oznaczone numerem lub literą dodawane są w części normatywnej obowiązującego aktu, oznacza się je tym samym numerem co poprzedzająca je jednostka redakcyjna tego samego rzędu i odpowiednio małą literą a, b, c, d itd. Przykładowo artykuły dodane po artykule 1 otrzymują oznaczenia: Artykuł 1a, Artykuł 1b. Podobnie, artykuł wprowadzony między artykułem 1a i artykułem 1b otrzyma oznaczenie „Artykuł 1aa”.

Szczególne zasady stosuje się w następujących, wyjątkowych przypadkach:

- gdy artykuł, ustęp lub inna numerowana jednostka redakcyjna dodawana jest przed jednostką redakcyjną tego samego rzędu, oznacza się je „Artykuł –1”/„art. –1”, „Artykuł –1a”/„art. –1a”, „ust. –1”, „ust. –1a”, „pkt –1a”, „lit. –a”, „lit. –aa)” itd.,
- bardziej złożone dodanie można też rozwiązać przez użycie znaku „–”, np. dodanie artykułu 1 –a pomiędzy artykułem 1 i artykułem 1a.

W przypadku dodania artykułów, ustępów lub innych jednostek redakcyjnych oznaczonych numerem lub literą nie należy zmieniać numerów następujących po nich artykułów, ustępów lub innych jednostek redakcyjnych, ponieważ inne akty mogą już zawierać odesłania do nich. Zmiany numeracji dokonuje się jedynie w ramach ujednolicenia lub przekształcenia.

(Źródło: [Wspólny podręcznik](#), pkt C.8.3.2)

3.4. Kolejność przywołań

Traktaty, instytucje przyjmujące akt, kraje, języki i waluty są wymieniane w określonej kolejności i przy użyciu określonych form.

3.4.1. Kolejność przywoływania traktatów

Od 1 grudnia 2009 r. (czyli od momentu wejścia w życie Traktatu z Lizbony) kolejność, w jakiej poszczególne traktaty są przywoływane w tekście aktu (przede wszystkim w umocowaniach), jest następująca:

- Traktat o Unii Europejskiej,
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Uwaga: Do 30 listopada 2009 r. kolejność przywoływania Traktatów była następująca:

- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (*Traktat EWWiS wygaś 23 lipca 2002 r.*),
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
- Traktat o Unii Europejskiej (*Traktat ten najczęściej wymieniany był jako ostatni, mógł być jednak wymieniony również jako pierwszy*).

Kolejność wymieniania „wspólnot” zmieniała się w czasie:

- 1) do końca 1997 r. kolejność, w jakiej poszczególne wspólnoty były wymieniane w aktach, zależała od roku, w którym dany akt prawny został wydany. Kolejność ta była następująca:
 - EWG (WE), Euratom, EWWiS:
1968, 1971, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986, 1989, 1992, 1995,
 - Euratom, EWWiS, EWG (WE):
1969, 1972, 1975, 1978, 1981, 1984, 1987, 1990, 1993, 1996,
 - EWWiS, EWG (WE), Euratom:
1970, 1973, 1976, 1979, 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1997;
- 2) od 1998 r. do 23 lipca 2002 r. kolejność wymieniania była stała:
 - WE, EWWiS, Euratom
- 3) od 24 lipca 2002 r. (po wygaśnięciu Traktatu EWWiS) do 30 listopada 2009 r. kolejność wymieniania wspólnot była następująca:
 - WE, Euratom
- 4) od 1 grudnia 2009 r.:
 - UE, Euratom

Wyrażenia „Europejska Wspólnota Gospodarcza” oraz „Wspólnota Europejska” stosuje się według następującej zasady:

- Europejska Wspólnota Gospodarcza lub EWG: w aktach przyjętych przed 1 listopada 1993 r.,
- Wspólnota Europejska lub WE: w aktach przyjętych po 1 listopada 1993 r.

Przywoływanie nazw traktatów

Pełnej nazwy traktatu używa się obowiązkowo przy jego pierwszym przywołaniu.

W kolejnych przywołaniach:

- 1) jeżeli w danym tekście przywołuje się tylko jeden traktat, używa się słowa „Traktat”,
- 2) jeśli przywoływana jest większa liczba traktatów, mogą być one przywoływane w formach krótkich:
 - „Traktat UE” lub „traktat UE” ⁽¹⁾ dla Traktatu o Unii Europejskiej,
 - „TFUE” dla Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - „Traktat WE” lub „traktat WE” ⁽¹⁾ dla Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
 - „Traktat Euratom” lub „traktat EWEA” ⁽¹⁾ dla Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
 - „Traktat EWWiS” lub „traktat EWWiS” ⁽¹⁾ dla Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali.

O zasadach dotyczących pisowni nazw traktatów zob. też [pkt 10.2.1](#).

Uwaga: W latach 1999 (traktat z Amsterdamu) i 2009 (Traktat z Lizbony) miała miejsce zmiana numeracji artykułów traktatów. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Trybunał Obrachunkowy stosują szczególne zasady dotyczące przywoływania artykułów, w zależności od tego, czy chcą się odnieść do wersji wcześniejszych czy późniejszych wobec tych kolejnych zmian numeracji.

⁽¹⁾ W Dzienniku Urzędowym, poza dokumentami Trybunału Sprawiedliwości, obowiązuje zapis wielką literą.

3.4.2. Porządek według instytucji przyjmujących akt

Kolejność, w jakiej instytucje przyjmujące akt wymieniane są w poszczególnych pozycjach i podpozycjach Dziennika Urzędowego (serie L i C), jest następująca:

- przedstawiciele rządów państw członkowskich (zebrani w Radzie lub nie),
- Rada i przedstawiciele rządów państw członkowskich,
- Parlament Europejski,
- Rada Europejska,
- Parlament Europejski i Rada,
- Rada,
- Komisja Europejska,
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
- Europejski Bank Centralny,
- Trybunał Obrachunkowy,
- Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny,
- Europejski Komitet Regionów,
- Europejski Bank Inwestycyjny,
- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Europejski Inspektor Ochrony Danych,
- jednostki organizacyjne,
- organy utworzone na mocy umów międzynarodowych.

Dla aktów i informacji dotyczących Europejskiego Obszaru Gospodarczego (pozycje L III i C IV) porządek według instytucji przyjmujących akt jest następujący:

- Wspólny Komitet EOG,
- Urząd Nadzoru EFTA,
- Stały Komitet Państw EFTA,
- Komitet Konsultacyjny EOG,
- Trybunał EFTA.

Porządek protokolarny i nazwy instytucji, organów i jednostek organizacyjnych, zob. [pkt 9.5](#).

3.4.3. Kolejność wymieniania państw

Nazwy krajów, skróty ich nazw oraz kolejność, w jakiej są one wymieniane, omówiono w [pkt 7.1](#) oraz w [załącznikach A5](#) i [A6](#).

Uwaga: W wypadku odesłań do umów międzynarodowych z państwami, których nazwa została zmieniona, należy bezwzględnie używać nazw oficjalnych tych państw obowiązujących w chwili, gdy akt został podpisany, nie zaś aktualnej nazwy danego państwa.

3.4.4. Kolejność wymieniania języków i teksty wielojęzyczne

Nazwy, skróty oraz kolejność języków i wersji językowych omówiono w [pkt 7.2](#).

3.4.5. Kolejność wymieniania walut

Nazwy, skróty oraz kolejność wymieniania walut omówiono w [pkt 7.3](#) oraz w [załączniku A7](#).

Zasady pisowni związane z walutami, zob. zwłaszcza [pkt 7.3.3](#).

3.5. Wyliczenia

Wyliczenia różnych elementów oraz wyliczenia aktów prawnych w tekście podlegają określonym zasadom.

3.5.1. Wyliczenia – struktura

1. Jeśli wyliczenia poprzedzone są formułą wprowadzającą, zdanie to kończy się dwukropkiem, nawet jeśli następuje po nim kolejna formuła wprowadzająca:

W rozporządzeniu (WE) nr 1623/2000 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 92 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) lit. c) otrzymuje brzmienie:
„c) położeniem zakładu [...]”.

2. Do numeracji elementów wyliczenia używa się małych liter z nawiasem zamykającym dla pierwszego poziomu, małych cyfr rzymskich w nawiasach dla drugiego poziomu i cyfr arabskich z nawiasem zamykającym dla trzeciego poziomu. Tiret używa się dla czwartego poziomu:

Niniejszą dyrektywę stosuje się do:

- a) [...]:
 - (i) [...]:
 - 1) [...]:
 - [...]

Wyjątkowo, w artykule zawierającym definicje oraz w przepisach zmieniających (zob. [pkt 3.3](#)) do numeracji elementów używa się cyfr arabskich z nawiasem zamykającym dla pierwszego poziomu, małych liter z nawiasem zamykającym dla drugiego poziomu i małych cyfr rzymskich w nawiasach dla trzeciego poziomu.

3. Jeśli elementy wyliczenia poprzedzone są cyfrą bądź literą, oddziela się je średnikiem. Jeśli zaś poprzedzone są tiret, oddziela się je przecinkiem:

Niniejszą dyrektywę stosuje się do:

- a) [...];
- b) [...]:
 - (i) [...];
 - (ii) [...];
 - (iii) [...]:
 - 1) [...];
 - 2) [...]:
 - [...],
 - [...],
 - [...];
 - 3) [...]

4. Elementów wyliczeń nie oddziela się z reguły żadnym znakiem interpunkcyjnym w tabelach i wykazach.

3.5.2. Wyliczenia aktów prawnych

Przy wyliczeniach aktów tego samego rodzaju i pochodzących z tej samej instytucji nie powtarza się nazwy tej instytucji ani rodzaju aktu:

- (1) Dyrektywy Komisji 2003/90/WE ⁽³⁾ i 2003/91/WE ⁽⁴⁾ zostały przyjęte w celu zagwarantowania, aby odmiany włączone przez państwa członkowskie do ich krajowych katalogów zgadzały się z [...]
- ⁽³⁾ Dyrektywa Komisji 2003/90/WE z dnia 6 października 2003 r. określająca środki wykonawcze do celów art. 7 dyrektywy Rady 2002/53/WE w odniesieniu do cech minimalnych objętych badaniem oraz minimalnych warunków badania niektórych odmian gatunków roślin uprawnych (Dz.U. L 254 z 8.10.2003, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/90/oj>).
- ⁽⁴⁾ Dyrektywa Komisji 2003/91/WE z dnia 6 października 2003 r. określająca środki wykonawcze do celów art. 7 dyrektywy Rady 2002/55/WE w odniesieniu do cech minimalnych objętych badaniem oraz minimalnych warunków do badania niektórych odmian gatunków warzyw (Dz.U. L 254 z 8.10.2003, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/91/oj>).

Skrót lub akronim odnoszący się do Traktatu powtarza się z każdym numerem, ponieważ stanowi on integralną część numeru aktu:

[...] rozporządzeniach (WE) nr 852/2004 i (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ [...]

[...] dyrektywy 94/35/WE i 94/36/WE [...]

Zalecane jest wyliczanie aktów w porządku chronologicznym.

3.6. Definicja wyrażenia lub słowa

Definiowane wyrażenie lub słowo umieszcza się w cudzysłowie o postaci: „ ” (tzw. cudzysłów typograficzny). Jeżeli zachodzi potrzeba użycia cudzysłowu w tekście już zawierającym cudzysłów, stosuje się cudzysłów o postaci: » « (tzw. cudzysłów ostrokątny niemiecki):

Komisja zauważa, że zgodnie z rozporządzeniem stoczniovym „budowa statków” oznacza budowę samonapędzanych morskich jednostek komercyjnych.

W wyliczeniach definiowane wyrażenia lub słowa również umieszcza się w cudzysłowie:

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „zrównoważona środowiskowo inwestycja” oznacza inwestycję, w ramach której finansuje się co najmniej jedną działalność gospodarczą, kwalifikującą się jako zrównoważona środowiskowo na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- 2) „uczestnik rynku finansowego” oznacza [...].

Do numeracji punktów używa się cyfr arabskich z nawiasem zamykającym. W przypadku konieczności dalszych podziałów używa się małych liter z nawiasem zamykającym dla drugiego poziomu i małych cyfr rzymskich w nawiasach dla trzeciego poziomu.

⁽²⁾ Od 1 stycznia 2008 r. zmienił się sztyt tytułów aktów Parlamentu Europejskiego i Rady. Do 31 grudnia 2007 r. instytucje te były wymieniane po numerze aktu, od 1 stycznia 2008 r. – ich miejsce znajduje się po określeniu rodzaju aktu.

3.7. Umowy międzynarodowe

Umowy międzynarodowe mogą być powiązane z aktem prawa wtórnego, który z zasady je zatwierdza. Są one dołączone (a nie – załączone) do tego aktu (decyzji lub rozporządzenia).

Mając na uwadze, że te umowy i protokoły były przedmiotem szczegółowych negocjacji i że zostały już podpisane, ich tekst w żadnym wypadku nie może zostać zmieniony.

W umowach międzynarodowych itp. dzień, miesiąc i rok zapisuje się pełnymi słowami (zob. [pkt 2.5](#)).

Tabele podsumowujące

Zawartość serii

L ⁽¹⁾	C ⁽²⁾	S
Akty ustawodawcze (L I) Akty o charakterze nieustawodawczym (L II) Inne akty (L III)	Rezolucje, zalecenia i opinie (C I) Komunikaty (C II) Akty przygotowawcze (C III) Informacje (C IV) Ogłoszenia (C V)	Ogłoszenia o zamówieniach publicznych (zaproszenia do składania ofert): roboty budowlane, dostawy, usługi (procedury otwarte, ograniczone, przyspieszone) Ogłoszenia instytucji, organów, organizacji i programów wspólnotowych (np. Europejski Fundusz Inwestycyjny, Europejski Bank Inwestycyjny)

⁽¹⁾ Seria uzupełniana przez serię L ... I (publikacja zakończona 1 października 2023 r.) (zob. [pkt 1.1](#)).

⁽²⁾ Seria uzupełniana przez serie C ... A (publikacja zakończona 1 października 2023 r.), C ... E (publikacja zakończona 1 kwietnia 2014 r.) i C ... I (publikacja zakończona 1 października 2023 r.) (zob. [pkt 1.1](#)).

Elementy rozróżniające rozporządzeń, dyrektyw i decyzji (L I i L II)

Instytucja	Akt	Rodzaj aktu	Elementy charakterystyczne – akt ustawodawczy/ o charakterze nieustawodawczym	Pozycja	Podpis
Parlament Europejski + Rada	Rozporządzenie	Ustawodawczy (zwykła procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie: <i>stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca PE + przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Dyrektywa	Ustawodawczy (zwykła procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie: <i>stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca PE + przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Decyzja	Ustawodawczy (zwykła procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie <i>stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca PE + przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Decyzja (np. uruchomienie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca PE + przewodniczący/ przewodnicząca Rady
Parlament Europejski	Rozporządzenie	Ustawodawczy (specjalna procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie <i>stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca PE
	Decyzja	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca PE
Rada Europejska	Decyzja	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady Europejskiej

(cd.)

Instytucja	Akt	Rodzaj aktu	Elementy charakterystyczne – akt ustawodawczy/ o charakterze nieustawodawczym	Pozycja	Podpis
Rada	Rozporządzenie	Ustawodawczy (specjalna procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie <i>stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Rozporządzenie (oparte bezpośrednio na Traktatach)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Rozporządzenie wykonawcze	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Dyrektywa	Ustawodawczy (specjalna procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie <i>stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Dyrektywa (oparta bezpośrednio na Traktatach)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Dyrektywa wykonawcza	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Decyzja	Ustawodawczy (specjalna procedura ustawodawcza)	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> + umocowanie <i>stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą</i>	L I	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Decyzja (oparta bezpośrednio na Traktatach w tym decyzje WPZiB)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> W przypadku decyzji WPZiB, pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
	Decyzja wykonawcza	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Rady
Komisja	Rozporządzenie (oparte bezpośrednio na Traktatach)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji

(cd.)

Instytucja	Akt	Rodzaj aktu	Elementy charakterystyczne – akt ustawodawczy/ o charakterze nieustawodawczym	Pozycja	Podpis
	Rozporządzenie delegowane	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Rozporządzenie wykonawcze	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Dyrektywa (oparta bezpośrednio na Traktatach)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Dyrektywa delegowana	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Dyrektywa wykonawcza	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Decyzja (oparta bezpośrednio na Traktatach)	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...], w szczególności jego art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Przewodniczący/ przewodnicząca Komisji
	Decyzja delegowana	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Członek Komisji (jeśli wskazani są adresaci)
	Decyzja wykonawcza	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając Traktat [...],</i> + drugie umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności jego/jej art. [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Członek Komisji (jeśli wskazani są adresaci)
Europejski Bank Centralny	Rozporządzenie	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Prezes EBC
	Decyzja	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Prezes EBC

(cd.)

Instytucja	Akt	Rodzaj aktu	Elementy charakterystyczne – akt ustawodawczy/ o charakterze nieustawodawczym	Pozycja	Podpis
	Wytyczne	O charakterze nieustawodawczym	Pierwsze umocowanie: <i>uwzględniając [...], w szczególności [...]</i> Brak umocowania dotyczącego procedury ustawodawczej	L II	Prezes EBC

Numeracja Dzienników Urzędowych

Data	Numer
Od 1952 r. do 30.6.1967 r. (numeracja ciągła oraz rok wydania)	Dz.U. 106 z 30.12.1962, s. 2553/62
Od 1.7.1967 r. (każdy numer zaczyna się od s. 1)	Dz.U. 174 z 31.7.1967, s. 1
Od 1968 r. (powstanie Dz.U. L i C) do chwili obecnej	Dz.U. L 76 z 28.3.1968, s. 1 Dz.U. C 108 z 19.10.1968, s. 1
Od 1978 r. (powstanie Dz.U. S)	Dz.U. S 99 z 5.5.1978, s. 1
Od 1991 r. do 30.9.2023 r. (Dz.U. C ... A)	Dz.U. C 194 A z 31.7.2008, s. 1
Od 31.8.1999 r. do 31.3.2014 r. (Dz.U. C ... E)	Dz.U. C 198 E z 26.7.2008, s. 1
Od 1.1.2016 r. do 30.9.2023 r. (L ... I oraz C ... I)	Dz.U. L 11 I z 16.1.2016, s. 1 Dz.U. C 15 I z 16.1.2016, s. 1
Od 1.10.2023 r. (wprowadzenie publikacji Dziennika Urzędowego w formie poszczególnych aktów)	Dz.U. L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj Dz.U. C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj

Numeracja aktów (seria L)

Rozporządzenia

Data	Numer
Od 1952 r. do 31.12.1962 r.	rozporządzenie nr 17
Od 1.1.1963 r. do 31.12.1967 r.	rozporządzenie nr 1009/67/EWG
Od 1.1.1968 r. do 31.10.1993 r.	rozporządzenie (EWG) nr 1470/68
Od 1.11.1993 r. do 31.12.1998 r.	rozporządzenie (WE) nr 3031/93
Od 1.1.1999 r. do 30.11.2009 r.	rozporządzenie (WE) nr 302/1999 rozporządzenie (WE) nr 1288/2009
Od 1.12.2009 r. do 31.12.2014 r.	rozporządzenie (UE) nr 1178/2009
Od 1.1.2015 r.	rozporządzenie (UE) 2015/475

Dyrektywy, decyzje

Akt	Data	Numer
Dyrektywa (L I i L II)	Do 31.12.2014 r.	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE dyrektywa Rady 2010/12/UE dyrektywa Komisji 2010/29/UE
	Od 1.1.2015 r.	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/254 dyrektywa Rady (UE) 2015/121 dyrektywa Komisji (UE) 2015/565
Decyzja (L I)	Do 31.12.2014 r.	decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 284/2010/UE
	Od 1.1.2015 r.	decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/601
Decyzja (L II)	Do 31.12.2014 r.	decyzja Komisji 2010/261/UE decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/204/UE decyzja Rady 2010/231/WPZiB
	Od 1.1.2015 r.	decyzja Komisji (UE) 2015/119 decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/468 decyzja Rady (WPZiB) 2015/76

Zalecenia, wytyczne (L II)

Akt	Data	Numer
Zalecenie	Do 31.12.2014 r.	2009/1019/UE
	Od 1.1.2015 r.	(UE) 2015/682
Wytyczne	Do 31.12.2014 r.	2009/1021/UE (EBC/2009/28)
	Od 1.1.2015 r.	(UE) 2015/732 (EBC/2015/20)

Uwaga: Zalecenia są publikowane:

- w serii L (L II – Akty o charakterze nieustawodawczym): zalecenia Rady (art. 121, 126 i 140 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), Komisji (art. 292), Europejskiego Banku Centralnego (art. 292),
- w serii C (C I – Rezolucje, zalecenia i opinie): zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, zalecenia Rady, zalecenia Komisji, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego,
- w serii C (C III – Akty przygotowawcze): zalecenia Europejskiego Banku Centralnego (art. 129 i 219).

Decyzje EOG, decyzje i zalecenia EFTA

Akt	Data	Numer
Decyzja Wspólnego Komitetu EOG	Do 31.12.2014 r. (jedynie numer nadany przez instytucję przyjmującą akt)	nr 119/2009
	Od 1.1.2015 r. (podwójna numeracja)	nr 159/2014 [2015/94]
Decyzja Urzędu Nadzoru EFTA	Do 31.12.2014 r. (jedynie numer nadany przez instytucję przyjmującą akt)	nr 133/09/COL
	Od 1.1.2015 r. (podwójna numeracja)	nr 30/15/COL [2015/1813] nr 226/17/COL [2018/564]
Zalecenie Urzędu Nadzoru EFTA	Do 31.12.2014 r. (jedynie numer nadany przez instytucję przyjmującą akt)	nr 119/07/COL
	Od 1.1.2015 r. (podwójna numeracja)	nr N/RR/COL [RRRR/N]

Artykuł 1

1) dodaje się artykuły w brzmieniu:

1.

2.

.....

.....

..... *

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

59.

.....

„5.“ :

a)

b):

(i) :

1) :

.....

.....

..... ,

.....

.....

..... +

.....

$$[\dots]$$

c)

.....

.....

.....

.....

.....

akapit pierwszy	akapit drugi
-----------------	--------------

Just. 1

ust. 2

art. 3a

art. 3b

akapit trzeci	akapit drugi	akapit pierwszy
------------------	-----------------	--------------------

tiret	tiret
drugie	pierwsze

nkt 1

okt (i)

it, a)

it, b)

st. 5

pkt 2

pkt 1

part. 1

PUNKTY

ARTYKUŁ

USTĘPY

AKAPITY

ARTYKUŁ

AKAPITY

USTÉPY

LITERY

TIRET

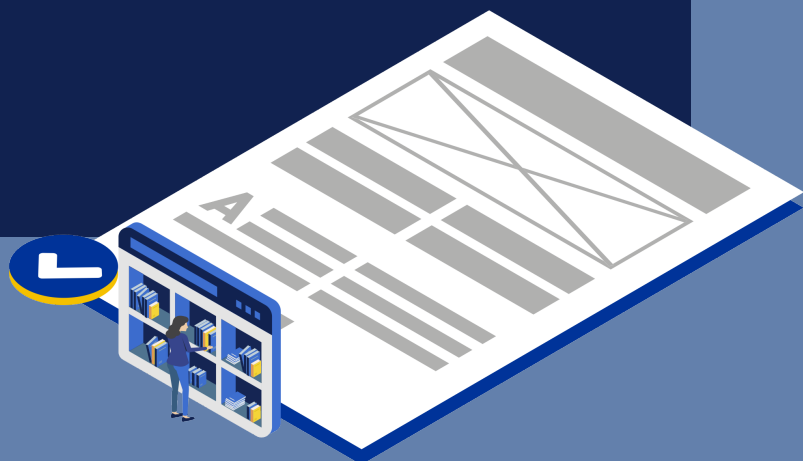
Nazwy

Odeślanie

Część druga

Publikacje ogólne

W publikacjach ogólnych stosuje się określone identyfikatory i elementy redakcyjne, takie jak informacje o prawach autorskich, oraz przestrzega się norm dotyczących podkreśleń, odniesień, cytatów itp.

4.

Przygotowanie dokumentów i identyfikatory

Dokumenty są przygotowywane przez różne podmioty podczas procesu publikacji, a identyfikatory są przypisywane w zależności od rodzaju publikacji.

4.1. Autorzy, zleceniodawcy, Urząd Publikacji i drukarnie

Autorzy, kierownicy projektów i korektorzy uczestniczą w procesie produkcji tekstu.

4.1.1. Autorzy i Urząd Publikacji

Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii Europejskiej mogą zwrócić się do Urzędu Publikacji w sprawie każdej planowanej publikacji. Do usług, jakie Urząd oferuje, należą między innymi:

- przygotowywanie publikacji papierowych i multimedialnych (płyty CD, DVD, strony internetowe, książki elektroniczne) oraz umów z zewnętrznymi podwykonawcami,
- projekt graficzny,
- korekta,
- drukowanie na zamówienie (ang. *printing on demand*),
- nadawanie numerów identyfikacyjnych (ISBN, ISSN, DOI, numery katalogowe – zob. [pkt 4.4](#)).

Uwaga: Publikacjom przygotowywanym bezpośrednio przez Urząd numery identyfikacyjne nadawane są automatycznie.

Procedura w skrócie

Służby autora muszą najpierw zwrócić się do działu zamawiającego w swojej instytucji lub agencji z wnioskiem o zamówienie usług. Następnie do Urzędu Publikacji przesyłany jest wniosek wydawniczy. Na podstawie szacunków lub kosztorysu Urząd Publikacji przygotowuje formularz zamówienia i przesyła go do zatwierdzenia działowi zamawiającemu.

Po otrzymaniu przez Urząd Publikacji podpisanego formularza zamówienia oraz ostatecznej wersji manuskryptu tekst jest czytany i przygotowywany pod względem typograficznym. Na koniec procesu produkcji, po sprawdzeniu liczby zamawianych egzemplarzy, numerów identyfikacyjnych (ISBN, ISSN, DOI, numeru katalogowego), ewentualnej ceny sprzedaży oraz warunków dostawy, wystawia się formularz zgody na druk (fr. *bon à tirer*).

Po otrzymaniu gotowych egzemplarzy Urząd Publikacji sprawdza je pod względem jakości oraz potwierdza zgodność między dostarczonymi publikacjami a danymi na fakturze.

W wypadku wydawnictw seryjnych (periodyków) należy unikać zmian tytułu lub szaty graficznej w ciągu roku, gdyż może to być przyczyną komplikacji i opóźnień w druku i katalogowaniu oraz spowodować utrudnienia w sprzedaży i dezorientację wśród czytelników.

Do autorów

Jak przygotować publikację, zaprojektować plakat, dotrzeć do grupy docelowej? Odpowiedzi na wszystkie pytania natury technicznej lub administracyjnej można znaleźć na stronie:

<https://op.europa.eu/en/web/publicare/providing-publishing-and-preservation-services>

(Link wewnętrzny – dokument roboczy dla pracowników instytucji, organów i agencji Unii Europejskiej)

4.1.2. Zarządzanie projektami w Urzędzie Publikacji

Kierownik projektu

Kierownik projektu przygotowuje manuskrypty pod względem typograficznym. Instrukcje typograficzne, dobór czcionki, określenie formatu oraz terminy realizacji muszą być zgodne z warunkami określonymi w umowie ramowej, zaproszeniu do składania ofert oraz w formularzu zamówienia.

Kierownik projektu sprawdza międzynarodowe numery identyfikacyjne (ISBN, ISSN, DOI – zob. [pkt 4.4](#)), jak również wewnętrzny numer katalogowy Urzędu Publikacji.

Ze szczególną uwagą sprawdza się informacje na okładce. Jeśli publikacja jest wystarczającej grubości, tytuł umieszcza się również na jej grzbiecie.

Zgodę na druk wydaje się po sprawdzeniu, w szczególności, stron początkowych (tytuł, prawa autorskie, spis treści itd.). Zgoda ta powinna być zawsze przekazywana do drukarni na piśmie wraz z następującymi informacjami:

- tytuł publikacji,
- oznaczenie języka lub języków publikacji,
- nakład,
- główne cechy charakterystyczne,
- termin dostawy, z zaznaczeniem dostaw przedterminowych oraz częściowych,
- adres(y) dostawy, z ewentualnym wyszczególnieniem różnych lokalizacji.

Redaktorzy graficzni

Dział graficzny opracowuje projekty oraz makiety plakatów, ulotek, okładek i stron wzorcowych, które mogą zostać przedstawione autorom przed ostatecznym składem.

Redaktorzy graficzni mogą również uczestniczyć w opracowywaniu graficznych elementów wizerunku (logo, wykresy itd.) oraz szaty graficznej stron internetowych (prezentacja wizualna, banery itd.).

4.1.3. Korekta w Urzędzie Publikacji

Korektorzy, którzy przystępują do pracy nad tekstem ze świeżym spojrzeniem, sprawdzają manuskrypt pod względem językowym (poprawność gramatyczna) oraz technicznym (zgodność z zasadami typograficznymi). Nie wykonują jednak redakcji tekstu: nie ingerują w zamiysł autora, który ponosi całkowitą odpowiedzialność za treść publikacji.

Korekta manuskryptów

Praca korektorów obejmuje korektę typograficzną i przeczytanie tekstu. Ten etap poprzedzający produkcję ma na celu wyeliminowanie błędów ortograficznych i gramatycznych oraz wykrycie ewentualnych niejasności i nieścisłości, tak aby przekazywane treści były w pełni zrozumiałe dla czytelnika. Dokładnie sprawdzana jest również spójność wszystkich elementów tekstu. Wszelkie wątpliwości lub pytania wyjaśniane są w porozumieniu ze służbami autora.

Korektorzy dopilnowują również, aby tekst był zgodny z zasadami zawartymi w niniejszym *Przewodniku*.

Uwaga: Na prośbę służb autora – lub za ich zgodą – możliwe jest również dokonanie bardziej gruntownych poprawek (redakcja tekstu).

Numeracja stron manuskryptu, której uprzednie naniesienie należy do obowiązków służb autora, jest sprawdzana i w razie potrzeby uzupełniana. Brak jakiegokolwiek fragmentu manuskryptu jest natychmiast sygnalizowany. Zweryfikowana zostaje również zgodność przypisów z odesłaniami do nich w tekście.

Służby autora odpowiadają za zgodność poszczególnych wersji językowych danego tekstu. Jednakże Urząd, w razie potrzeby, może podjąć się sprawdzenia tej zgodności, o ile służby autora zapewnią na to odpowiedni czas.

Podstawowym celem korekty tekstu jest ułatwienie jego późniejszego składu w drukarni, tak by ograniczyć do minimum ewentualne dodatkowe koszty. Jakość manuskryptu dostarczonego do drukarni ma podstawowe znaczenie dla dalszych etapów produkcji. Stosując się do instrukcji dotyczących przygotowania i wyglądu manuskryptów (zob. [pkt 4.2](#)) oraz zapewniając jak najwyższą jakość tekstu, autorzy mogą przyspieszyć produkcję i obniżyć jej koszty (zgoda na druk może zostać wydana już po pierwszych odbitkach próbnych).

Manuskrypt złej jakości może zostać odesłany autorowi.

Dobrze przygotowany manuskrypt to gwarancja szybkości i wysokiej jakości produkcji.

Odbitki próbne i korekta autorska

Korektorzy sprawdzają odbitki próbne pod względem zgodności z manuskrytem oraz z zasadami obowiązującymi w danym języku. Zestaw pierwszych odbitek próbnych przesyłany jest również służbom autora do zatwierdzenia i ewentualnej korekty autorskiej.

Korekta autorska na odbitkach próbnych powinna ograniczać się do niezbędnych poprawek. Poprawki te muszą być przejrzyste, czytelne i nie powinny wymagać od korektora ponownego sprawdzania każdego wiersza tekstu (należy je nanosić na czerwono, ewentualnie zakreślić lub zasygnalizować na marginesie; w miarę możliwości nie należy dostarczać ich osobno).

Drukarnia za poprawkę autorską uznaje – i osobno fakturuje – każdą poprawkę na odbitce próbnej, która stanowi zmianę w stosunku do pierwotnego manuskryptu (w tym dodania, skreślenia, ujednolicenia, uaktualnienia, wyjaśnienia wynikające z nieścisłości lub złej jakości manuskryptu itd.). Na tym etapie nie należy już zmieniać szyku zdań, aktualizować danych liczbowych na podstawie najświeższych informacji (wykraczających poza okres referencyjny publikacji) ani dodawać znaków interpunkcyjnych w dążeniu do perfekcji.

Każde dodanie lub skreślenie, począwszy od zwykłego przecinka po cały akapit, stanowi korektę autorską, której należy w miarę możliwości unikać ze względu na ryzyko opóźnień i dodatkowych kosztów. Koszty te mogą okazać się bardzo wysokie i nieproporcjonalne w stosunku do zleconych poprawek. Nawet najmniejsza poprawka może pociągnąć za sobą konieczność ponownego składania całych akapitów, nowego łamania kilku arkuszy, a nawet całej publikacji, co z kolei może wymagać zmian w numeracji stron, spisie treści czy wewnętrznych odniesieniach w tekście lub indeksie (w wypadku poprawek uznanych za niezbędne odpowiednich dostosowań dokonują służby autora).

Skład w drukarni wymaga zazwyczaj wykonania dwóch odbitek próbnych. Na etapie wykonywania pierwszej odbitki próbnej korektor czyta całość tekstu, porównując go z oryginałem; sprawdza, czy wszystkie elementy oryginału znajdują się w tekście i czy tekst jest zgodny z zasadami typograficznymi. Na etapie wykonywania drugiej odbitki próbnej sprawdzane są poprawki naniesione na pierwszej odbitce.

Na etapie wykonywania drugiej odbitki próbnej poprawki autorskie nie są już przyjmowane.

W wypadku publikacji seryjnych lub o pilnym charakterze służby autora muszą ściśle przestrzegać terminu zamknięcia etapu redakcji. Wymóg ten nie tylko pomaga dostarczyć publikację na czas, ale też pozwala uniknąć poprawek autorskich zgłaszanych w ostatniej chwili, a co za tym idzie – dodatkowych kosztów.

Należy również zaznaczyć, że Urząd Publikacji nie może przyjąć poprawek autorskich bez oficjalnej zgody działu zamawiającego.

4.2. Teksty oryginalne (manuskrypty)

Od końca lat 90. manuskrypty tworzy się w formie elektronicznej (w programie Word, w formacie PDF, HTML itp.). W przygotowaniu i obróbce tekstu wykorzystuje się określone narzędzia informatyczne

(makra, programy do korekty itd.). Niniejszy podrozdział opisuje metody pozwalające zoptymalizować obróbkę tekstów przeznaczonych do publikacji, które można zastosować oprócz tradycyjnej korekty językowej.

W zaleceniach tych skupiono się na edycji plików w programie Word, który jest standardowym edytorem tekstu używanym w instytucjach europejskich do tworzenia tekstów oryginalnych. Podstawowe zasady opisane poniżej można łatwo zastosować w wypadku każdego innego oprogramowania dostępnego na rynku.

4.2.1. Łańcuch produkcyjny

Teksty oryginalne dostarczane przez służby autora („manuskrypty”) muszą być bardzo starannie przygotowane. Aby proces wydawniczy przebiegał sprawnie i wydajnie, zaleca się ustanowienie „łańcucha produkcyjnego” między służbami autora, Urzędem Publikacji i drukarniami.

„Łańcuch produkcyjny” obejmuje wspólne zasady pracy stosowane od samego początku tworzenia tekstu w formie elektronicznej:

- arkusze stylów/szablony lub protokoły znaczników (zob. [pkt 4.2.2](#)),
- reguły standardowej pisowni (włącznie z zastosowaniem zasad i konwencji zawartych w niniejszym *Przewodniku* na jak najwcześniejszym etapie przygotowywania tekstów).

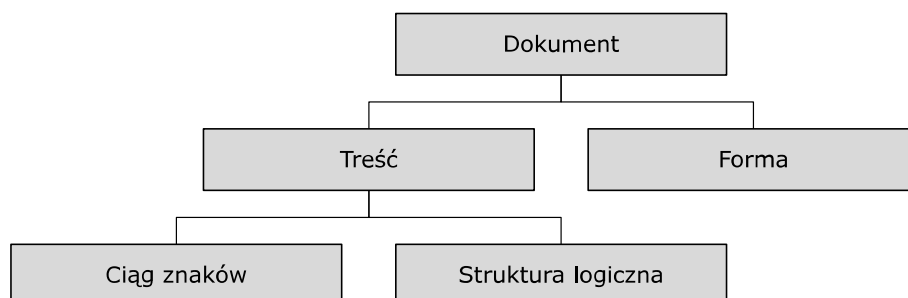
Przed rozpoczęciem pracy kierownik projektu ustala w ścisłej współpracy z autorem i drukarnią wszystkie parametry produkcji, łącznie z wymaganą konfiguracją plików. Na tym etapie należy jednak przede wszystkim precyzyjnie uzgodnić stosowanie protokołów znaczników lub arkuszy stylów (zob. [pkt 4.2.2](#)), których definicja ściśle zależy od programów do transkodowania i odzyskiwania używanych przez drukarnie.

Każda czynność powinna obejmować jak najwięcej ogniw w łańcuchu produkcyjnym, tak aby uniknąć powtarzania wielu zbędnych – i czasem bardzo kosztownych – ręcznych operacji, będących często źródłem błędów. Dzięki temu proces wydawniczy przebiega o wiele szybciej, uzyskuje się optymalną jakość i obniża koszty produkcji.

Ustalony i zharmonizowany plan prac pozwala każdemu z uczestników procesu zoptymalizować własne procedury. W ogólnie stosowanym systemie można uzgodnić identyczne procedury dla wszystkich uczestników procesu produkcji, szczególnie dla drukarni. Dzięki temu w nagłych wypadkach Urząd, a więc również autorzy, może zwrócić się w razie potrzeby do innego wykonawcy, bez przerywania procesu produkcji.

4.2.2. Struktura logiczna dokumentów

Na wydrukowany dokument składają się: *treść* (ciąg znaków połączonych strukturą logiczną) i *forma*.

Forma (układ typograficzny) dokumentu, podlegająca zasadom typografii, jest ostatecznie realizowana przez drukarnię zgodnie ze wskazówkami grafików. Najczęściej wygląd tekstu oryginalnego znacznie różni się od tekstu ostatecznego, złożonego przez drukarnię. Dlatego próby osiągnięcia zamierzonego układu typograficznego już na etapie przygotowania manuskryptu są najczęściej bezcelowe, a nawet mogą stanowić utrudnienie (nie należy np. wprowadzać ręcznie dzielenia wyrazów, ponieważ podział taki musi zostać usunięty w trakcie obróbki dokumentu przez drukarnię).

Drukarnia musi być jednak w stanie rozpoznać poszczególne części tekstu. W tym celu w trakcie jego opracowywania należy koniecznie zadbać o zastosowanie:

- arkuszy stylów albo
- znaczników (zgodnie z określonym protokołem).

Arkusze stylów

Aby drukarnia mogła właściwie zinterpretować tekst, konieczne jest prawidłowe oznaczenie poszczególnych elementów jego hierarchii (nagłówki, tekst zasadniczy, przypisy itd.).

Program Word oferuje w tym celu proste rozwiązanie – style, które należy jednak stosować w sposób konsekwentny. Każdą część składową tekstu wyróżnia się, stosując odmienny znacznik (styl):

- poziom nagłówków (Nagłówek 1, Nagłówek 2 itd.),
- tekst normalny, wyjustowany, wyrównany do prawego marginesu itd. (Normalny itd.),
- odsyłacze, ramki, przypisy dolne itd.

Każdemu elementowi hierarchii musi zostać przyporządkowany konkretny styl, najlepiej oparty na określonej strukturze logicznej.

Nie należy ręcznie wprowadzać wyróżnień nagłówków (pogrubienie, kursywa itp.)!

Nadmierna swoboda w stosowaniu stylów przez autorów może być źródłem problemów: każda publikacja musi być poddana indywidualnej obróbce, a mnogość stylów może szybko okazać się trudna do opanowania. Dlatego też standaryzacja stylów jest pożądana, a nawet konieczna.

Najlepiej gdyby arkusze stylów stosowane w różnych pracach opierały się na tej samej podstawie (arkusz standardowy). W arkuszach stylów można również stosować własne szablony, które pozwalają na uwzględnienie różnorodnych form (własny szablon oznacza dostosowanie danego arkusza stylów do szczególnego układu typograficznego przygotowywanej publikacji).

Konsekwentne przestrzeganie stosowania stylów, szczególnie jeśli chodzi o wyróżnianie nagłówków i tytułów, pozwala zastosować przydatną funkcję programu Word: automatyczne tworzenie spisu treści (co jest niemożliwe przy ręcznym wprowadzaniu wyróżnień nagłówków).

Protokół znaczników

Inną metodą wyróżniania elementów tekstu jest stosowanie protokołu znaczników, tj. określenie logicznego poziomu wszystkich elementów hierarchii tekstu (np. tytuł rozdziału, sekcji, tekst normalny, tekst wcięty, odwołania). Protokół znaczników należy sporządzić wraz z opisem poszczególnych elementów, znaczników i pożądanego układu typograficznego.

Znaczniki mają zazwyczaj format typu: <TAG>, np. <tytuł rozdziału> dla znacznika wskazującego tytuł rozdziału. Pochodzą one z języka znaczników SGML (ang. *standard generalised markup language*). Od czasu wprowadzenia języka SGML nastąpiło wiele zmian; obecnie stosuje się głównie standard XML.

Znaczniki stosowane w protokołach mogą być interpretowane bezpośrednio przez programy komputerowego przygotowywania do druku (oraz przez zaawansowane programy obróbki tekstu), dzięki czemu oszczędza się wielu pracochłonnych poprawek przed drukiem. Stosowanie protokołów znaczników wymaga uzgodnienia na dość wczesnym etapie, najlepiej już w czasie tworzenia koncepcji publikacji.

W wypadku tekstu wielojęzycznego do procesu należy włączyć dział tłumaczeń danej instytucji. Tłumacze, dodając kolejną wersję językową, powielają tekst zawierający znaczniki; skupiają się w ten sposób na treści dokumentu i nie tracą czasu na zbędne odtwarzanie jego prawidłowego układu typograficznego. Należy również zaznaczyć, że zaawansowane narzędzia do obróbki tekstu lepiej radzą sobie z dokumentami ze znacznikami, dla których zdefiniowano minimalną liczbę kodów formatowania.

4.2.3. Przygotowanie tekstu

Zalecenia dotyczące pisania tekstu

Aby zoptymalizować prace nad tekstem przygotowywanym do publikacji (w wersji papierowej, na płycie CD/DVD, na stronie internetowej itd.), konieczne jest przestrzeganie następujących zasad:

Ogólne

- Należy pisać czcionką zwykłą, bez zachowywania układu typograficznego tekstu.
- Tekst powinien być niewyjustowany, bez dzielenia na końcu wiersza, nawet w przypadku słów złożonych.
- Należy przestrzegać zasad dotyczących interpunkcji, zob. [pkt 6.4](#).
- Obróbka tekstu powinna być logiczna i spójna (należy stosować te same parametry do identycznych elementów dokumentu).

Znaki specjalne

- Należy stosować jedynie powszechnie dostępne znaki specjalne.
- Nie należy stosować jakiegokolwiek transliteracji („ss” zamiast „ß”, „ue” zamiast „ü” itd.).
- Należy zawsze używać cyfr 1 i 0 z klawiatury i nie zastępować ich literami „l”, „I” lub „O”.
- Znak wielokropka (...) uzyskuje się, wpisując z klawiatury *Alt 0133* lub *Ctrl-Alt-kropka* (nie należy używać trzech następujących po sobie znaków kropki).

Cyfry

- W liczbach składających się z więcej niż trzech cyfr twardą spacją oddziela się tysiące, miliony, miliardy itd. (np. 1 000, 300 000). W zapisie tych liczb nie należy stosować kropki.
- Ułamki dziesiętne zapisuje się z przecinkiem, a nie z kropką (np. 13,6).
- Zasady pisowni liczb, zob. również [pkt 10.8](#).

Spacja twarda (niełamiwa)

- Nie pozwala łamać w danym miejscu wiersza tekstu. Jest stosowana tam, gdzie konieczne jest utrzymanie w jednym wierszu dwóch lub więcej wyrazów.
- Należy stosować ją w przypadkach podanych poniżej oraz w przypadkach określonych w zasadach dotyczących interpunkcji (zob. [pkt 6.4](#)):

nr•	Dz.U.•L•	10•000
s•	Dz.U.•C•	•r.

Uwaga: W programie Word twardą spację otrzymuje się, naciskając sekwencję klawiszy *Alt 0160* lub *Ctrl-Shift-klawisz spacji*.

Wykresy, ilustracje i tabele

- Wykresy, ilustracje itp. należy przysyłać w osobnych plikach, w wysokiej rozdzielczości.
- Należy sprawdzać prawa autorskie do zdjęć i rysunków.
- W tekście należy wyraźnie zaznaczyć miejsca, w których ma być wstawiona ilustracja czy wykres, używając czytelnych znaczników (<ilustracja1>, <wykres1>, <tabela1> itd.).
- Pliki Excel należy dostarczać osobno.

Cudzysłów

- Należy stosować znaki cudzysłowu odpowiednie dla danego języka.
- W tekstach w języku polskim stosuje się trzy rodzaje cudzysłowu (w nawiasach podano kod alfanumeryczny do wprowadzania z klawiatury):

poziom 1	„...”	(Alt 0132/Alt 0148) (cytat główny)
poziom 2	»...«	(Alt 0187/Alt 0171) (cytat w cytacie)
poziom 3	‘...’	(Alt 0145/Alt 0146) (cytat w cytacie w cytacie)

Apostrof

- W tekstach lub adnotacjach w języku obcym, w którym stosowane są apostrofy, należy używać apostrofów poprawnych typograficznie (w zależności od używanej czcionki ’ lub ’). Aby za pomocą klawiatury wpisać apostrof poprawny typograficznie, należy użyć kombinacji klawiszy Alt 0146, a nie znaku zastępczego (') bezpośrednio dostępnego z klawiatury.

Wielkie i małe litery

- Nagłówków w manuskrypcie nie należy zapisywać w całości wielkimi literami. W razie potrzeby drukarnia zastosuje odpowiedni format.
- Wielkie lub małe litery należy stosować zgodnie z zasadami niniejszego *Przewodnika* (zob. [pkt 10.2](#)).

Przypisy dolne

- Dodając przypisy do tekstu, należy stosować wyłącznie odpowiednią funkcję: dolny *References/Insert footnote*.
- W przypadku tekstów przeznaczonych do publikacji na papierze ręczne formatowanie numerów przypisów jest zbędne i czasem stanowi utrudnienie. Przykład: Program Word generuje „1 -”, korektorzy stosują format „¹”, drukarnia odczytuje jedynie funkcję „Przypis dolny”. Ostatecznie to do drukarni należy prawidłowe sformatowanie numerów przypisów zgodnie z zasadami zawartymi w niniejszym *Przewodniku*.
- Odsyłacze do przypisów należy oznaczać cyframi arabskimi (inne znaki, takie jak gwiazdki lub litery, zachować dla szczególnych przypadków).
- **Każdy przypis kończy się kropką.**
- Nie należy stosować przypisów typu „Idem” lub „Ibidem”, ponieważ układ tekstu drukowanego jest zwykle inny niż układ oryginalnego manuskryptu.
- Odnośnik do przypisu (wraz z nawiasami) zapisuje się zawsze czcionką zwykłą (nawet jeśli tekst lub tytuły, do których się odnosi, pisane są kursywą lub czcionką pogrubioną).

Myślniki

- Myślniki w postaci pauzy (Alt 0151) stosuje się na początku każdego składnika wyliczenia (zasada ta obowiązuje we wszystkich językach).
- W języku polskim półpauzę (Alt 0150) stosuje się w wyrażeniach określających pewien zakres („od ... do ...”, np. 26–27 marca) lub ukazujących pewne relacje przestrzenne (np. rajd Paryż–Dakar).

Nagłówki

- Nie należy ręcznie formatować nagłówków, lecz stosować arkusze stylów.
- W razie braku specjalnego arkusza stylów należy stosować style zdefiniowane w programie Word (Nagłówek 1, Nagłówek 2, Normalny itd.).
- Nagłówków nie należy zapisywać w całości wielkimi literami.

Uwaga: Zastosowanie stylów w programie Word umożliwia pod koniec obróbki tekstu automatyczne wygenerowanie spisu treści; przy konwertowaniu pliku na format PDF (np. w celu opublikowania go na stronie internetowej) elementy spisu treści zamieniają się odpowiednio w linki do odpowiednich partii tekstu.

Inne zalecenia

Jeżeli manuskrypt jest dostarczany w kilku partiach, służby autora powinny zadbać, aby razem z pierwszą partią dostarczyć spis treści (nawet wstępny) całej publikacji; dzięki temu korektorzy będą mieli obraz całości.

Każdy manuskrypt musi być starannie sprawdzony przez służbę autora, zanim zostanie wysłany do Urzędu Publikacji. Poprawki redakcyjne powinny mieć wyjątkowy charakter; muszą zawsze być przejrzyste, czytelne i dokładne. Poważne poprawki redakcyjne naniesione na etapie pierwszej odbitki mogą wiązać się z przepisywaniem partii tekstu, wpływają na jego układ typograficzny (i czasem zaburzają go, wywołując zmiany kaskadowe) i często wymagają drukowania dodatkowych odbitek próbnych i ponownego sprawdzenia. Wszystko to powoduje wydłużenie terminów produkcji i zwiększenie kosztów.

Ponadto w miarę możliwości należy unikać tworzenia złożonych plików zawierających fragmenty powstałe z zastosowaniem różnego oprogramowania.

4.2.4. Dokumenty gotowe do reprodukcji

W wypadku dokumentów przeznaczonych do reprodukcji (ang. *camera-ready*) służby autora muszą zadbać o uprzednie wprowadzenie do tekstu wszystkich koniecznych zmian – poza wyjątkowymi okolicznościami żadna korekta nie może zostać wprowadzona na etapie oddania do produkcji.

Bezpośrednio po napisaniu tekstu – zanim stworzony zostanie jego układ typograficzny – należy go skrupulatnie sprawdzić i przeczytać. Układ typograficzny tekstu również musi zostać dokładnie sprawdzony przed oddaniem do produkcji.

Paginacja tekstu powinna być ciągła; musi obejmować stronę tytułową oraz strony niezadrukowane (wakaty). Zazwyczaj części i rozdziały zaczynają się na prawej stronie (strona nieparzysta). Jeżeli tekst poprzedzającej części lub rozdziału kończy się na stronie nieparzystej, nową część lub nowy rozdział zwykle poprzedza wakat. Przykładowo, jeżeli rozdział I kończy się na stronie 19, rozdział II rozpoczyna się na stronie 21, a strona 20 pozostaje niezadrukowana.

Odstęp poprzedzający tytuł lub podtytuł musi być zawsze większy niż odstęp między tytułem a tekstem (najlepiej w proporcji dwie trzecie do jednej trzeciej).

Między ustępami i akapitami pozostawia się podwójną interlinię.

Nie rozpoczyna się strony od ostatniego wiersza akapitu. W takim wypadku lepiej jest pozostawić ten wiersz na stronie poprzedniej, nawet jeśli lekko wykracza poza margines. Ponadto należy unikać kończenia strony tytułem lub podtytułem, lub pierwszym wierszem wyliczenia.

W pierwszym wierszu cytatów i wyliczeń nie stosuje się wcięć.

4.3. Rodzaje publikacji

Identyfikację i klasyfikację dokumentów regulują różne międzynarodowe normy i umowy:

- ISO 690:2021 – przypisy bibliograficzne
<https://www.iso.org/standard/72642.html>
- ISO 5127:2017 – terminologia w zakresie dokumentacji i informacji
<https://www.iso.org/standard/59743.html>
- ISO 2108:2017 – międzynarodowy znormalizowany numer książki ISBN (ang. *international standard book number*)
<https://www.iso.org/standard/65483.html>
<https://www.isbn-international.org>

- ISO 3297:2022 – międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych ISSN (ang. *international standard serial number*)
<https://www.iso.org/standard/84536.html>
- międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny ISBD (ang. *international standard bibliographic description*); Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich [International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)]
https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_2007-en.pdf

Normy ISO (Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej) można uzyskać w organizacjach normalizacyjnych będących członkami ISO, których wykaz dostępny jest pod adresem:
<https://www.iso.org/members.html>

Według tych norm publikacje dzielą się na dwie główne kategorie: wydawnictwa zwarte i wydawnictwa ciągłe.

4.3.1. Wydawnictwa zwarte

Zgodnie z normą ISO 2108:2020 (ISBN) wydawnictwo zwarte to wydawnictwo nieperiodyczne, publikowane jako całość w jednej części lub w kilku częściach (wydanych jednocześnie lub niejednocześnie). Wydawnictwa zwarte mogą być rozpowszechniane w dowolnej formie (książki drukowane w twardej lub miękkiej oprawie, książki na kasetach lub płytach CD i DVD, publikacje w języku Braille’a, publikacje w internecie, książki elektroniczne itp.).

Wydawnictwa zwarte wielotomowe składają się z określonej liczby osobnych tomów (wyjątkiem mogą być wydawnictwa zeszytowe). Wydawnictwa te są przewidziane i wydawane jako całość. Poszczególne części mogą mieć własne tytuły i informacje o odpowiedzialności.

Każdemu wydawnictwu zwartemu nadawany jest określony międzynarodowy znormalizowany numer książki ISBN (zob. [pkt 4.4.1](#)).

4.3.2. Wydawnictwa ciągłe

Zgodnie z normą ISO 3297:2022 (ISSN) wydawnictwo ciągłe to wydawnictwo rozpowszechniane na dowolnym nośniku, publikowane w częściach – zwykle oznaczonych numerycznie lub chronologicznie – ukazujących się w określonych lub nieokreślonych odstępach czasu, bez ustalonego z góry terminu zakończenia. Do wydawnictw ciągłych zalicza się również wydania stale aktualizowane.

Wydawnictwa ciągłe obejmują m.in.:

- wydawnictwa periodyczne i seryjne, publikowane w następujących po sobie lub osobnych częściach, bez ustalonego terminu zakończenia, zwykle oznaczone numerami (gazety, czasopisma, magazyny drukowane lub elektroniczne, roczniki, np. sprawozdania czy informatory, serie wydawnictw zwartych);
- wydania stale aktualizowane, których treść jest na bieżąco uaktualniana, bez ustalonego terminu zakończenia (bazy danych, uaktualniane na bieżąco wydawnictwa luźnokartkowe lub wydania internetowe, np. niniejszy *Przewodnik* w wersji online).

Uwaga: Seria wydawnicza to zbiór osobnych publikacji, z których każda ma własny tytuł, ale wszystkie są opatrzone wspólnym tytułem obejmującym całość serii (tzw. tytułem serii). Poszczególne publikacje mogą być oznaczone numerem lub nie.

Każdemu wydawnictwu ciągłemu nadawany jest określony międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych ISSN (zob. [pkt 4.4.2](#)).

4.3.3. Wydawnictwa ciągłe i zwarte

Niektóre publikacje będące częścią wydawnictwa ciągłego (np. roczniki i wydawnictwa zwarte wydane w ramach serii) można również traktować jako wydawnictwa zwarte (np. w celach marketingowych).

Publikacje takie należy przede wszystkim uznać za wydawnictwa ciągłe i nadać im numer ISSN (tytuł serii). Następnie należy nadać im numer ISBN (tytuł tomu).

4.4. Identyfikatory nadawane przez Urząd Publikacji

Od 2001 r. Urząd Publikacji działa jako oficjalna agencja odpowiedzialna za nadawanie publikacjom, których autorem są instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii Europejskiej, następujących identyfikatorów: ISBN (międzynarodowy znormalizowany numer książki), ISSN (międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych) i DOI (cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego). Międzynarodowe identyfikatory służą do jednoznacznej identyfikacji danego tytułu, wprowadzając go do światowego systemu informacji. Poszczególnym publikacjom (książkom, broszurom, plakatom itd.) na każdym nośniku (papierowym, elektronicznym, płytom CD lub DVD itd.) nadaje się również identyfikator wewnętrzny (numer katalogowy).

Aby otrzymać identyfikator, służby autora muszą złożyć w Urzędzie Publikacji dwa egzemplarze danej publikacji oraz dostarczyć jej wersję elektroniczną (w formacie PDF).

Urząd nadaje identyfikatory automatycznie po otrzymaniu każdego wniosku o publikację.

4.4.1. Międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN)

Każdemu wydawnictwu zwartemu (zob. [pkt 4.3.1](#)) Urząd Publikacji nadaje międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN).

Nadanie numeru ISBN nie pociąga za sobą żadnej ochrony prawnej ani ochrony praw autorskich.

Numer ISBN raz nadany wydawnictwu zwartemu nie może być zmieniany, zastępowany ani użyty ponownie.

Odrębny numer ISBN należy nadać:

- każdej wersji językowej danej publikacji,
- każdemu nośnikowi danej publikacji (w przypadku gdy publikacja elektroniczna udostępniana jest w różnych formatach – np. PDF, HTML – każdy z nich musi otrzymać odrębny numer ISBN),
- jeśli jakaś część publikacji uległa znaczącym zmianom lub jeśli zmieniono tytuł publikacji. Drobne zmiany, dotyczące np. ceny książki czy korekty błędów drukarskich, nie wymagają nadania odrębnego numeru ISBN, jeśli numer wydania, jego forma i wydawca pozostają te same,
- każdej nowej formie produktu (książka w twardej oprawie, książka w miękkiej oprawie, wersja online itd.).

W wypadku publikacji wielotomowych każdy tom otrzymuje własny, odrębny numer ISBN, wspólny numer ISBN nadaje się zaś całemu kompletowi tomów. Wspólny numer ISBN oraz numery ISBN poszczególnych tomów umieszcza się na odwrocie strony tytułowej każdego tomu.

Uwaga: Numer ISBN można również nadać każdemu rozdziałowi publikacji z osobna, jeżeli stanowi on zamkniętą całość. Za pomocą numeru ISBN można identyfikować poszczególne części (np. rozdziały) wydawnictw zwartych, ich poszczególne wydania lub artykuły zaczerpnięte z wydawnictwa ciągłego, które są udostępniane oddzielnie.

W wypadku publikacji, która ukazuje się jako wydanie wspólne kilku wydawców, każdy współwydawca może nadać jej własny numer ISBN i umieścić go na stronie zawierającej informację o prawach autorskich. Natomiast w kodzie kreskowym publikacji znajdować się może tylko jeden numer ISBN.

Numer ISBN nadaje się również publikacjom luźnokartkowym, mającym w zamierzeniu stanowić skończoną całość. Natomiast nie należy nadawać numeru ISBN publikacjom luźnokartkowym, które są na bieżąco uaktualniane (wydania aktualizowane), ani ich poszczególnym aktualizowanym częściom.

Umiejscowienie i struktura numeru ISBN

Od 1 stycznia 2007 r. numer ISBN składa się z 13 cyfr, poprzedzonych akronimem „ISBN” i spacją. Cyfry te obejmują pięć elementów:

- 1) prefiks lub kod EAN (ang. *European Article Numbering*; europejski kod towarowy) określający „książkę” jako oznaczony towar (obecnie dostępne prefiksy to 978 i 979),
- 2) identyfikator grupy rejestracyjnej (92 = organizacje międzynarodowe),
- 3) identyfikator wydawcy (kod autora),
- 4) identyfikator tytułu publikacji (konkretne wydanie publikacji danego wydawcy),
- 5) znak kontrolny

ISBN 978-92-79-00077-5

Publikacje drukowane

W przypadku publikacji drukowanych numer ISBN powinien znajdować się na odwrocie strony tytułowej wraz ze wszystkimi innymi identyfikatorami (zob. przykład w [pkt 5.3.1](#)). Jeśli jest to niemożliwe, numer należy umieścić u dołu strony tytułowej lub dołączyć do informacji o prawach autorskich.

Numer ten powinien również pojawić się na dole czwartej strony okładki (i na dole tylnej strony obwoluty) (zob. przykład w [pkt 5.1.1](#)).

Uwaga: W publikacjach będących wydaniem wspólnym kilku wydawców numer ISBN każdego współwydawcy może również pojawić się w formie kodu kreskowego na dole czwartej strony okładki i/lub obwoluty.

Publikacje elektroniczne lub inne niedrukowane formy wydawnictw

Jeśli chodzi o publikacje online, numer ISBN należy umieszczać na stronie, na której widnieje tytuł publikacji (lub jego odpowiednik), lub na stronie, na której podana jest informacja o prawach autorskich.

W wypadku publikacji wydanych na nośnikach elektronicznych (płyta CD-ROM, DVD itp.) numer ISBN należy umieszczać na etykiecie trwale przymocowanej do nośnika lub – jeśli to niemożliwe – na dole trwałego opakowania danego nośnika (np. na pudełku, okładce lub oprawie).

Numer ISBN należy również włączyć do wszelkich metadanych, które obejmuje publikacja lub produkt.

Zob. także [A quick reference guide](#).

Jeśli publikacja wydawana jest w różnych formatach i zebrane są one w jedną całość, wymagany jest tylko jeden numer ISBN; jeżeli zaś rozpowszechniane są osobno, numer ISBN należy nadać każdej wersji. Wszystkie numery ISBN umieszcza się na każdej wersji wraz ze skróconym oznaczeniem formy, tak jak w przykładzie poniżej:

Print	ISBN 978-951-45-9693-3
PDF	ISBN 978-951-45-9694-0
EPUB	ISBN 978-951-45-9695-7
HTML	ISBN 978-951-45-9696-4

Numer ISBN należy również umieszczać na wszelkich materiałach towarzyszących wydanych łącznie z publikacją.

Przydatne linki związane z numerem ISBN

Międzynarodowa Agencja ISBN:

<https://www.isbn-international.org> (en)

Instrukcje dotyczące ISBN:

<https://www.isbn-international.org/content/isbn-users-manual/29> (en)

Najczęściej zadawane pytania dotyczące numeru ISBN:

https://www.isbn.org/faqs_general_questions (en)

System EAN.UCC:

<https://www.gs1.org/> (en)

ISO 2108:2017 – międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN):

<https://www.iso.org/standard/65483.html> (en)

Organizacje normalizacyjne będące członkami ISO:

<https://www.iso.org/members.html> (en)

4.4.2. Międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych (ISSN)

Wydawnictwa ciągłe (zob. [pkt 4.3.2](#)) identyfikuje się za pomocą międzynarodowego znormalizowanego numeru wydawnictw ciągłych (ISSN) nadawanego przez Urząd Publikacji.

Nadanie numeru ISSN nie pociąga za sobą żadnej ochrony prawnej ani ochrony praw autorskich.

Numer ISSN nadaje się jednorazowo:

- na cały okres istnienia danej publikacji,
- dla każdej wersji językowej,
- dla każdego wydania (miesięcznego, rocznego itd.),
- dla każdego oddzielnego nośnika.

W wypadku publikacji wielotomowych numer ISSN nadawany jest dla tytułu głównego, niezależnie od liczby tomów, które składają się na tę publikację. Numer ISSN można również nadać serii wydawnictw zwartych (każdemu tomowi serii nadaje się wówczas numer ISBN).

Numer ISSN jest na stałe powiązany z tytułem utworzonym w momencie zarejestrowania przez sieć ISSN. Tytuł główny każdego wydawnictwa ciągłego jest niepowtarzalny.

Nowy numer ISSN (i nowy tytuł główny) należy nadać wydawnictwu ciągłemu w wypadku:

- każdej znaczącej zmiany tytułu,
- każdej zmiany nośnika.

Odrębny numer ISSN (i tym samym osobny tytuł główny) otrzymuje każdy dodatek i każda podseria, które towarzyszą danemu wydawnictwu ciągłemu.

Umiejscowienie i struktura numeru ISSN

Numer ISSN tworzą dwie czterocyfrowe grupy oddzielone łącznikiem. Poprzedza je akronim „ISSN” i spacja. Ostatnim elementem (znakiem kontrolnym) może być znak X.

ISSN 0251-1479

ISSN 1831-855X

Numer ISSN należy umieścić w widocznym miejscu na pierwszym wydaniu publikacji seryjnej i na każdym następnym wydaniu, jak również na każdej wersji wydania stale aktualizowanego.

Jeżeli numerowi ISSN towarzyszy inny identyfikator (taki jak ISBN w wypadku tomu serii wydawniczej), numery te muszą być umieszczone razem i każdy z nich musi być oznaczony wymaganym prefiksem (ISBN, ISSN, doi itd.).

Jeżeli pojedynczej publikacji wydawnictwa ciągłego nadano kilka numerów ISSN w związku z różnymi tytułami (takimi jak tytuł serii głównej i tytuły poszczególnych podserii), na publikacji należy umieścić wszystkie numery ISSN, podając dla rozróżnienia np. tytuł pełny lub skrócony w nawiasach.

Zob. także [A quick reference guide](#).

W wypadku publikacji na różnych nośnikach (którym nadano różne numery ISSN i różne tytuły główne) podane numery ISSN należy rozróżnić, jak w następującym przykładzie:

Print	ISSN 1562-6585
HTML	ISSN 1063-7710

W wypadku publikacji drukowanych numer należy umieścić na każdym wydaniu w prawym górnym rogu okładki lub – w razie braku okładki – w sposób wyraźny i widoczny w jednym z następujących miejsc (najlepiej w tej kolejności): na stronie tytułowej, w nagłówku, w stopce redakcyjnej, na czwartej stronie okładki, w metryce wydawniczej lub na stronie redakcyjnej.

W wypadku publikacji elektronicznych (publikacje online, płyty CD-ROM itp.) numer ISSN należy umieszczać na ekranie lub na stronie, na której widnieje tytuł lub – gdy takiej brak – w menu głównym, oraz (jeśli to możliwe) na etykiecie trwale przymocowanej do publikacji. Jeżeli umieszczenie numeru ISSN na produkcie lub na jego etykiecie nie jest możliwe, należy go umieścić na opakowaniu.

W wypadku publikacji online numer ISSN należy umieszczać również w metadanych (w polu identyfikacyjnym).

Numer ISSN łączący (ISSN-L)

Zgodnie z normą ISO 3297:2022 (ISSN) numer ISSN łączący (ISSN-L) nadaje się wydawnictwom ciągłym (zob. [pkt 4.3.2](#)) w celu powiązania różnych nośników fizycznych danego wydawnictwa (niezależnie od liczby nośników). Każdy z tych nośników musi posiadać własny, odrębny numer ISSN.

Numer ISSN-L tworzą dwie czterocyfrowe grupy oddzielone łącznikiem i poprzedzone akronimem ISSN-L i spacją:

ISSN-L 0251-1479

Numer ISSN-L należy zmienić, jeżeli tytuły danej publikacji na wszystkich nośnikach ulegają jednocześnie znaczącej zmianie. Każdemu nośnikowi z osobna nadaje się wówczas nowy numer ISSN, a całości dzieła nadaje się nowy numer ISSN-L.

Przydatne linki związane z numerem ISSN

Międzynarodowe Centrum ISSN:

<http://www.issn.org/> (en)

Instrukcje dotyczące ISSN:

<https://www.issn.org/understanding-the-issn/assignment-rules/issn-manual> (en)

ISO 3297:2022 – międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych (ISSN):

<https://www.iso.org/standard/84536.html> (en)

Normy ISO można uzyskać w organizacjach normalizacyjnych będących członkami ISO, których wykaz dostępny jest pod adresem:

<https://www.iso.org/members.html> (en)

4.4.3. Identyfikator dokumentu elektronicznego (DOI)

System DOI (ang. *digital object identifier*; cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego) umożliwia identyfikację publikacji w środowisku cyfrowym (internecie) i zapewnia trwałość łączy hipertekstowych. Można go stosować do:

- całości publikacji,
- zdjęć,
- tabel,
- rozdziałów itd.

Każdy numer DOI jest niepowtarzalny i stały. Dokument zachowuje swój numer DOI przez cały okres swojego istnienia, a jeżeli dokument zostanie kiedykolwiek usunięty, jego numer DOI nie może być ponownie wykorzystany.

Numer DOI składa się z prefiksu i sufiksu oddzielonych ukośnikiem. Poprzedza go akronim „doi” pisany małymi literami, po którym następuje dwukropek bez spacji:

doi:10.2788/14231

Zasadniczo numer DOI umieszcza się według takich samych zasad jak numer ISBN lub numer ISSN.

Przydatne linki związane z numerem DOI

Międzynarodowa Fundacja ds. DOI (International DOI Foundation – IDF):
<https://www.doi.org> (en)

Podręcznik DOI (*The DOI® Handbook*):
<https://www.doi.org/hb.html> (en)

Informacje i wytyczne dotyczące nazwy DOI (*DOI Name Information and Guidelines*):
<https://www.crossref.org/education/metadata/persistent-identifiers/doi-display-guidelines> (en)

4.4.4. Numer katalogowy

Oprócz identyfikatorów międzynarodowych wszystkim wydawnictwom Urzędu Publikacji nadaje się identyfikator wewnętrzny – numer katalogowy.

Numer ten pozwala Urzędowi zarządzać dystrybucją publikacji. Służy między innymi do rejestrowania wydawnictw w katalogach. Stosuje się go również w celu identyfikacji publikacji w różnych systemach komputerowych.

Numer katalogowy drukowany jest na czwartej stronie okładki, w prawym górnym rogu lub – w wypadku braku okładki – w innym widocznym miejscu na publikacji.

OA-09-22-124-PL-C

4.5. Sygnatura nadawana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Europejska sygnatura orzecznictwa (ECLI)

Europejska sygnatura orzecznictwa (*European case-law identifier* – ECLI) została opracowana, by ułatwić prawidłowe i jednoznaczne przywoływanie orzeczeń sądów europejskich i krajowych. Była stopniowo wprowadzana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2014 r.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nadaje ECLI wszystkim orzeczeniom sądów Unii Europejskiej wydanym od 1954 r. [wyrokom, postanowieniom, opiniom Trybunału, decyzjom (wyjątkowa procedura

ponownego rozpoznania)], opiniom i stanowiskom rzeczników generalnych oraz informacjom o tych orzeczeniach (streszczeniom i podsumowaniom, informacjom dotyczącym orzeczeń niepublikowanych).

ECLI zawiera pięć obowiązkowych elementów, złożonych wyłącznie z łacińskich znaków alfanumerycznych, rozdzielonych dwukropkiem, jak pokazano poniżej:

- 1) skrót ECLI oznaczający, że mamy do czynienia z europejską sygnaturą orzecznictwa,
- 2) kod państwa wskazujący państwo członkowskie danego sądu lub trybunału (zob. tabela w [pkt 7.1.1](#)) lub kod „EU” w przypadku sądu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
- 3) kod sądu, który wydał orzeczenie (w przypadku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej „C” oznacza „Trybunał Sprawiedliwości”, „T” – Sąd, a „F” – „Sąd do spraw Służby Publicznej”),

Uwaga: Sąd do spraw Służby Publicznej zakończył działalność 1 września 2016 r. po powierzeniu jego właściwości Sądowi.

- 4) rok wydania orzeczenia w zapisie czterocyfrowym,
- 5) liczba porządkowa w formacie, o którym decyduje Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub każde państwo członkowskie. Składa się ona z maksymalnie 25 znaków alfanumerycznych. Ze znaków interpunkcyjnych dopuszcza się wyłącznie stosowanie kropek.

ECLI:EU:C:2006:710

Podstawa prawna

Konkluzje Rady zalecające wprowadzenie europejskiej sygnatury orzecznictwa (European case-law identifier – ECLI) oraz minimalnego zestawu znormalizowanych metadanych orzecznictwa ([Dz.U. C 127 z 29.4.2011, s. 1](#)).

Przydatne linki ECLI

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sposób cytowania orzecznictwa:

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_126035/pl

Europejski portal „e-Sprawiedliwość”:

https://e-justice.europa.eu/topics/legislation-and-case-law/european-case-law-identifier-ecli_pl

Zasady dotyczące przywoływania orzecznictwa:

zob. [pkt 5.9.3](#).

5.

Struktura publikacji

Struktura publikacji obejmuje różne części, takie jak okładka, strona tytułowa, elementy edycji (np. informacje o prawach autorskich) i elementy prezentacji, takie jak odestania i cytaty.

5.1. Okładka

Okładka wydawnictwa składa się z czterech stron, zwanych odpowiednio pierwszą, drugą, trzecią i czwartą stroną okładki. Jeżeli pozwala na to objętość publikacji, jej tytuł należy wydrukować na grzbiecie. Napisy umieszcza się wówczas wzdłuż grzbietu od góry do dołu, tzn. tak, aby można je było odczytać, gdy publikacja jest położona poziomo (z pierwszą stroną okładki na wierzchu). Wielkość czcionki tytułu jest proporcjonalna do grubości grzbietu.

5.1.1. Elementy okładki

Zob. także [A quick reference guide](#).

Każda z czterech stron tytułowych zawiera specyficzne elementy.

Na [pierwszej stronie okładki](#) umieszcza się nazwę i logo instytucji sprawczej, tytuł publikacji (i ewentualnie podtytuł) oraz nazwisko autora (szczególnie w przypadku wydania wspólnego kilku autorów). Może się na niej znaleźć również numer tomu (w przypadku publikacji wielotomowej) oraz tytuł serii wydawniczej lub wydawnictwa ciągłego, jak również numer porządkowy publikacji.

- **Tytuł publikacji:** musi być krótki, przyciągający uwagę i odpowiadający treści. W przypadku sprawozdania lub raportu dotyczącego danego roku (lub okresu) podanie tego roku (lub okresu) stanowi integralną część tytułu lub podtytułu.
- **Podtytuł:** napisany mniejszą czcionką niż tytuł, uzupełnia go.
- [Logo instytucji sprawczej](#): może znajdować się jedynie na pierwszej stronie okładki.
- **Nazwisko (nazwa) autora:** jeżeli znajduje się na pierwszej stronie okładki, należy go umieścić również na stronie tytułowej.

Uwaga: Nazwa dyirekcji generalnej instytucji lub agencji, z wyjątkiem Eurostatu i Urzędu Publikacji, nie może w żadnym wypadku znajdować się na pierwszej stronie okładki. Można ją natomiast umieścić na stronie tytułowej.

- **Numer tomu:** w wypadku większej liczby tomów zaleca się numerowanie ich cyframi rzymskimi.

Druga strona okładki jest zazwyczaj wakatem.

Na [trzeciej stronie okładki](#) umieszcza się notę informacyjną.

Na [czwartej stronie okładki](#) drukuje się cenę sprzedaży (w wypadku publikacji płatnych), logo Urzędu Publikacji, numer ISBN (międzynarodowy znormalizowany numer książki) oraz numer katalogowy.

- **Cena sprzedaży:** cena podstawowa każdej publikacji jest wyrażona w euro. Wszystkie ceny wydrukowane na okładce publikacji lub w katalogach zapisuje się następująco:

Cena w Luksemburgu (bez VAT): ... EUR

- [Logo Urzędu Publikacji](#): znajduje się u dołu czwartej strony okładki. Nazwę „Urząd Publikacji Unii Europejskiej” podaje się w jednym z języków Unii Europejskiej w przypadku wersji jednojęzycznych lub w kilku językach w przypadku wersji wielojęzycznych.

Szczegółowe normy dotyczące wydawnictw periodycznych lub seryjnych

W wypadku *wydawnictw seryjnych* oprócz elementów wymienionych powyżej umieszcza się również numer ISSN (międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych). Drukuje się go na pierwszej stronie okładki w prawym górnym rogu.

Niektóre *publikacje periodyczne* drukuje się bez okładki. Na stronie pierwszej znajduje się dodatkowo numer i rok wydania. W niektórych wypadkach na drugiej lub trzeciej stronie umieszcza się streszczenie. Rok wydania powinien odpowiadać rokowi kalendarzowemu.

Na czwartej stronie znajduje się cena (cena w prenumeracie i cena pojedynczego numeru), numer katalogowy oraz logo Urzędu Publikacji.

Pierwsza strona okładki

1. ISSN
2. Tytuł publikacji
3. Rok
4. Emblemat europejski
5. Instytucja sprawcza

Trzecia strona okładki (nota informacyjna)

Jak skontaktować się z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkanaście centrów Europe Direct. Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie: european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl.

Telefonicznie lub pisemnie

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22996696,
- za pomocą formularza: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_pl.

Wyszukiwanie informacji o UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa (european-union.europa.eu).

Publikacje UE

Publikacje UE można obejrzeć lub zamówić na stronie: pp.europa.eu/pl/publications. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum dokumentacji europejskiej (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1951 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Otwarte dane UE

Portal data.europa.eu zapewnia dostęp do otwartych zbiorów danych pochodzących z instytucji, organów i agencji UE. Dane te można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Portal umożliwia również dostęp do wielu zbiorów danych z krajów europejskich.

Czwarta strona okładki

1 —

06-12-09-1899-1-C

2

3

4

Urząd Publikacji Unii Europejskiej

ISBN 978-92-624-2563-3
Cena w Luksemburgu (bez VAT): 12 EUR

1. Numer katalogowy
2. Logo Urzędu Publikacji
3. ISBN
4. Cena sprzedaży

5.1.2. Użycie kolorów na okładce

Użycie kolorów na okładce zasadniczo zależy od koncepcji graficznej oraz oznaczeń wyróżniających serie wydawnicze i wydawnictwa ciągłe.

Nie zaleca się stosowania kolorów charakterystycznych dla poszczególnych wersji językowych ze względu na dużą liczbę języków urzędowych i ryzyko powstania niejasności.

5.2. Strona tytułowa

Na stronie tytułowej znajduje się:

- nazwa instytucji sprawczej (zob. [pkt 4.4.1](#)),
- tytuł i (w odpowiednich przypadkach) podtytuł publikacji (zob. [pkt 5.1.1](#)),
- numer wydania (wznowienia lub przedruku) i (lub) rok wydania,
- kraj instytucji sprawczej (należy go wskazać dla każdego z wydawców zgodnie z informacjami zawartymi w Traktacie i w odnośnych protokołach),
- nazwisko (nazwa) autora (zob. [pkt 5.1.1](#)),

Uwaga: Nazwa dyirekcji generalnej może znajdować się na stronie tytułowej, ale w żadnym wypadku nie należy jej umieszczać na pierwszej stronie okładki.

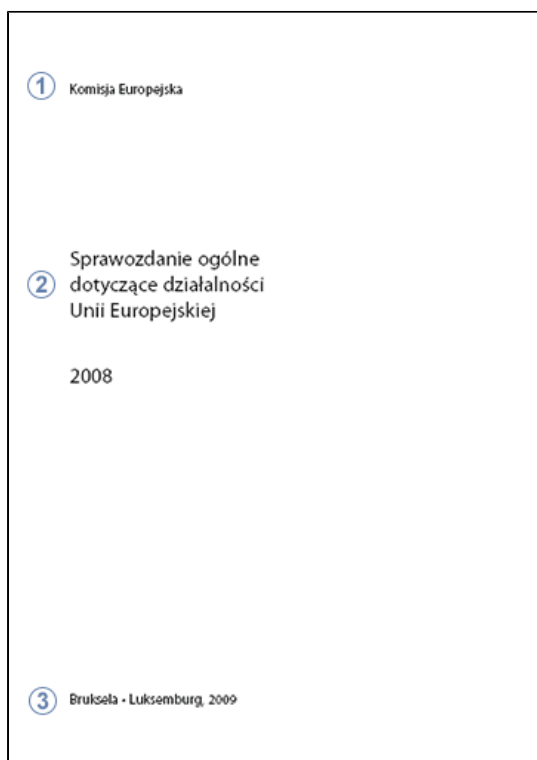
- numer tomu w wypadku publikacji wielotomowej (zob. [pkt 5.1.1](#)),
- tytuł serii wydawniczej lub wydawnictwa ciągłego oraz (w odpowiednim przypadku) numer porządkowy publikacji.

Wznowienie lub przedruk

Publikacja, której tekst lub układ typograficzny poddano znacznym zmianom, musi zostać wydana ponownie (z oznaczeniem numeru wydania).

W wypadku zwykłego przedruku można podać daty poszczególnych przedruków.

Strona tytułowa

1. Instytucja sprawcza

2. Tytuł publikacji [w wypadku sprawozdań i raportów obejmujących dany rok (lub okres) ten rok (lub okres) stanowi część tytułu]

3. Siedziba instytucji sprawczej

5.3. Na odwrocie strony tytułowej

Na odwrocie strony tytułowej znajdują się określone elementy.

5.3.1. Elementy

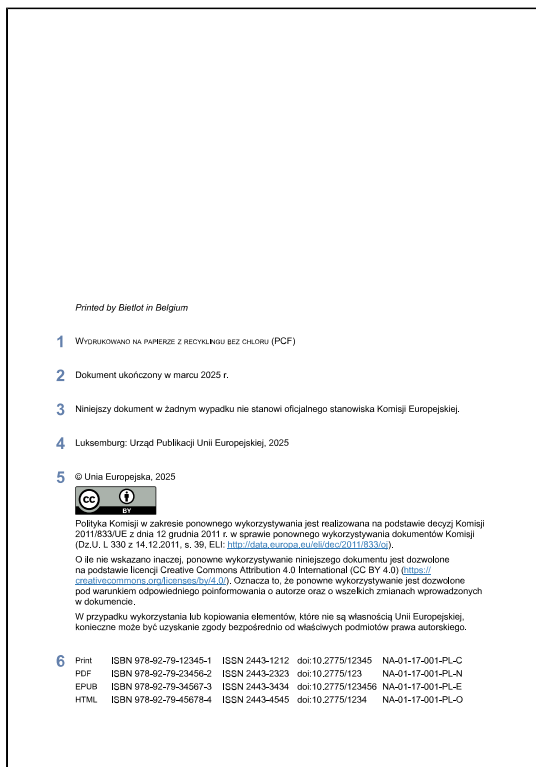
Zob. także [A quick reference guide](#).

Na odwrocie strony tytułowej znajdują się kolejno następujące elementy:

- w publikacjach drukowanych – formuła *Printed by [nazwa drukarni] in [nazwa kraju]* (w jęz. angielskim, kursywą), określająca miejsce druku publikacji i – w odpowiednim przypadku – oznakowanie ekologiczne i/lub informacja dotycząca papieru zadrukowanego (zob. [pkt 5.3.2](#)),
- w odpowiednim przypadku – sformułowanie Dokument ukończony w [miesiąc] [rok] r.,
- w odpowiednim przypadku – sformułowanie Wydanie zmienione, Wydanie poprawione lub Wydanie pierwsze/Wydanie drugie/Wydanie n-te,
- w odpowiednim przypadku – uwaga dotycząca odpowiedzialności instytucji (zob. [pkt 5.4.4](#)),
- miejsce wydania (siedziba Urzędu Publikacji), nazwa wydawcy i rok wydania (na mocy decyzji 2009/496/WE, Euratom z dnia 26 czerwca 2009 r. wydawcą jest Urząd Publikacji Unii Europejskiej),
- informacja dotycząca praw autorskich (copyright) oraz ewentualnie uwaga dotycząca zezwolenia na powielanie) – zob. również [pkt 5.4.1](#) oraz [5.4.2](#),
- w odpowiednim przypadku – informacja na temat praw autorskich do ilustracji, jeżeli informacje te nie znajdują się bezpośrednio przy ilustracjach (zob. [pkt 5.4.3](#)),
- identyfikatory (numery ISBN, DOI itd.) (zob. również [pkt 4.4](#)).

Uwaga: Rok wydania umieszcza się po nazwie instytucji wydawniczej w celu jego wyraźnego odróżnienia od roku dotyczącego praw autorskich (zob. [pkt 5.4.1](#)).

Na odwrocie strony tytułowej

1. Informacja dotycząca papieru zadrukowanego
2. Informacja dotycząca manuskryptu/wydania
3. Dodatkowe informacje służb autora
4. Miejsce i rok wydania, wydawca
5. Prawa autorskie
6. Identyfikatory

5.3.2. Informacje dotyczące produktu z papieru zadrukowanego

Każdy produkt z papieru zadrukowanego musi co do zasady zawierać następujące informacje, które podawane są przez drukarnię:

- nazwa drukarni i nazwa kraju, w którym wydruk został wykonany,
- mające zastosowanie oznakowanie(-a) ekologiczne,
- ewentualnie informacja na temat użytego papieru.

Nazwa drukarni i nazwa kraju, w którym wydruk został wykonany

Informacja dotycząca nazwy drukarni i kraju, w którym wydruk został wykonany, jest identyczna we wszystkich wersjach językowych. Podawana jest ona kursywą w języku angielskim:

Printed by [nazwa drukarni] in [nazwa kraju]

Oznakowanie ekologiczne

Informacje dotyczące produktu z papieru zadrukowanego podawane są w postaci jednego oznakowania ekologicznego lub kilku oznakowań ekologicznych, na przykład:

Informacja na temat użytego papieru

Informację na temat użytego papieru można podać za pomocą jednego z następujących sformułowań:

- papier nowy:

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE BIELONYM BEZ CHLORU PIERWIASTKOWEGO (ECF)

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE BIELONYM BEZ CHLORU (TCF)

- papier z recyklingu:

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE Z RECYKLINGU

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE Z RECYKLINGU BEZ CHLORU (PCF)

W przypadku papieru z recyklingu nie można nigdy stosować wyrażenia „bielony bez chloru”. Niemożliwe jest bowiem prześledzenie pochodzenia każdego rodzaju papieru użytego w procesie recyklingu (a zatem zagwarantowanie całkowitej nieobecności chloru). W rzeczywistości to proces recyklingu może odbywać się bez użycia chloru.

5.4. Prawa autorskie (pełna rewizja)

Prawa autorskie chronią oryginalne dzieła literackie, artystyczne i naukowe od momentu ich utworzenia. Są to jedne z wielu różnych praw własności intelektualnej, które chronią twórczość intelektualną.

Ochrona twórczości nie wymaga żadnych formalności: [Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych](#) stanowi, że ochrona praw autorskich nie może być uzależniona od dopełnienia formalności. Niemniej jednak, aby poinformować opinię publiczną o tym, kto ma prawa do utworu (komu przysługują prawa autorskie) i w jaki sposób można ten utwór ponownie wykorzystać, zaleca się dodanie do niego informacji o prawach autorskich.

5.4.1. Informacja o prawach autorskich (pełna rewizja)

Informacja o prawach autorskich informuje czytelnika, że utwór jest chroniony prawem autorskim. Powinna ona wskazywać podmiot praw autorskich, rok publikacji oraz informację o tym, czy ponowne wykorzystanie utworu jest dozwolone, a jeśli tak, to na jakich warunkach. Ponadto w dobrze opracowanej i kompletnej informacji o prawach autorskich kluczowe znaczenie ma wskazanie elementów zawartych w publikacji, do których prawa przysługują osobom trzecim.

Standardowa informacja o prawach autorskich składa się z trzech elementów:

- symbolu „©” lub słów „prawa autorskie” oznaczających ochronę praw autorskich,
- nazwy podmiotu praw autorskich,
- roku pierwszej publikacji utworu.

© [nazwa podmiotu praw autorskich], [rok pierwszej publikacji]

na przykład:

© Unia Europejska, 2022

Podmiot praw autorskich

Prawa autorskie mogą przysługiwać wyłącznie podmiotom posiadającym osobowość prawną.

a) Instytucje i służby międzyinstytucjonalne, które podlegają osobowości prawnej Unii Europejskiej

Publikacje opracowane przez pracowników instytucji Unii Europejskiej powinny zawierać oznaczenie „© Unia Europejska”, z wyjątkiem Europejskiego Banku Centralnego, który posiada odrębną osobowość prawną, a tym samym własne prawa autorskie.

© Unia Europejska, [rok]

© Europejski Bank Centralny, [rok]

Uwaga: Należy użyć pełnej nazwy, a nie tylko skrótu lub akronimu:

© Europejski Bank Centralny, [rok]

a nie © EBC, [rok]

Służby międzyinstytucjonalne, takie jak Urząd Publikacji, Europejska Służba Działań Zewnętrznych i Europejski Urząd Doboru Kadr, nie mają osobowości prawnej. W związku z tym używają w swoich publikacjach oznaczenia „© Unia Europejska”.

b) Podmioty posiadające własną osobowość prawną

Zdecentralizowane jednostki organizacyjne (agencje) i agencje wykonawcze (pełne wykazy znajdują się w [pkt 9.5.3](#) i [9.5.4](#)) mają własną osobowość prawną i w związku z tym **muszą** być wymienione jako podmioty praw autorskich:

© Europejska Agencja Środowiska, [rok]

© Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji, [rok]

Uwaga: Należy użyć pełnej nazwy, a nie tylko skrótu lub akronimu:

© Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej, [rok]

ewentualnie:

© Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), [rok]

a nie © Frontex, [rok]

Jeżeli prawa autorskie przeniesiono na Unię Europejską w drodze umowy lub innego dokumentu prawnego, należy zamieścić następującą informację:

© Unia Europejska, [rok]

Uwaga: Zob. [pkt 9.5](#) dotyczący struktury administracyjnej Unii Europejskiej. Informacje o osobowości prawnej podmiotu znajdują się w odpowiednim akcie założycielskim.

Innymi podmiotami posiadającymi własną osobowość prawną są Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Inwestycyjny. Przysługują im odrębne prawa autorskie:

© Europejski Bank Inwestycyjny, [rok]

© Europejski Fundusz Inwestycyjny, [rok]

Euratom

Dokumenty sporządzone w ramach Traktatu Euratom (i w ramach linii budżetowej Euratom) muszą zawierać własną informację o prawach autorskich:

© Europejska Wspólnota Energii Atomowej, [rok]

Dotyczy to na przykład różnych dokumentów lub specjalistycznych publikacji w dziedzinie energii atomowej publikowanych przez Wspólne Centrum Badawcze.

Wzmianka o autorstwie

Artykuł 18 [regulaminu pracowniczego](#) stanowi, że prawa autorskie do wszelkich prac wykonanych przez urzędników Unii w ramach wykonywania ich obowiązków należą do Unii Europejskiej (lub do odpowiedniej agencji itp.). W niektórych przypadkach służby mogą jednak wymagać, aby pracownicy, którzy są autorami pracy, byli wymienieni indywidualnie w publikacji. Ma to miejsce na przykład wtedy, gdy publikacja zawiera osobiste poglądy autora lub w przypadku publikacji naukowych lub artykułów w czasopiśmie prawniczych. W takim przypadku zaleca się dodanie zastrzeżenia prawnego (zob. [pkt 5.4.4](#)):

autor: [imię i nazwisko]

Nie dotyczy to publikacji wydawanych przez służby w ramach ich kompetencji instytucjonalnych.

Rok

Okres ochrony praw autorskich publikacji UE w danym języku rozpoczyna się w dniu jej powstania. Jeżeli praca jest publikowana w różnych językach w różnych latach, każda wersja językowa powinna zawierać rok publikacji.

W przypadku przedruku informacja o prawach autorskich pozostaje niezmienną. W przypadku nowych wydań – jako że są to nowe publikacje – rok podany w informacji o prawach autorskich powinien jednak być zgodny z rokiem publikacji nowego wydania.

W przypadku zmiany formatu publikacji (np. z papierowej na e-book) rok wydania jest taki sam jak rok pierwotnego wydania, o ile nie wprowadzono żadnych zmian. Jeśli jednak dokonano istotnych zmian, publikuje się nowe wydanie, a rok podany w informacji o prawach autorskich powinien być rokiem publikacji nowego wydania.

Współpraca z podwykonawcami

Prawa autorskie do publikacji stworzonych przez podwykonawcę przysługują Unii Europejskiej, jeżeli umowa przewiduje przeniesienie na Unię Europejską praw autorskich do wyników pracy. Na przykład w przypadku Komisji jest to typowa sytuacja, w której stosuje się wzór umowy DG ds. Budżetu ⁽¹⁾.

Wszelkie pytania należy kierować do działu odpowiedzialnego za prawa autorskie w Urzędzie Publikacji (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.4.2. Zezwolenie na ponowne wykorzystanie i warunki ponownego wykorzystania (pełna rewizja)

Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii Europejskiej wskazują w informacji o prawach autorskich stopień ochrony, jaki stosują w odniesieniu do swoich publikacji, od zakazu ponownego wykorzystania po zasady dotyczące pełnego ponownego wykorzystania.

⁽¹⁾ <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/procurement/Pages/model-contracts.aspx>.

Rada

Polityka Rady w zakresie ponownego wykorzystywania jest realizowana na podstawie [decyzji Rady \(UE\) 2017/1842 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie polityki otwartych danych Rady oraz ponownego wykorzystywania dokumentów Rady](#). Należy podawać następującą informację o prawach autorskich:

© Unia Europejska, [rok]

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła. Polityka Rady w zakresie ponownego wykorzystywania jest realizowana na podstawie decyzji Rady (UE) 2017/1842 z dnia 9 października 2017 r. w sprawie polityki otwartych danych Rady oraz ponownego wykorzystywania dokumentów Rady (Dz.U. L 262 z 12.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1842/oj>).

Komisja i agencje wykonawcze

Politykę ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji przyjęto [decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji](#) („decyzja w sprawie ponownego wykorzystywania”), a następnie wdrożono [decyzją z dnia 22 lutego 2019 r. przyjmującą Creative Commons jako licencję otwartą w ramach polityki Komisji Europejskiej w zakresie ponownego wykorzystywania](#). W następstwie tych decyzji i o ile nie ma zastosowania którykolwiek z wyjątków w nich przewidzianych, publikacje Komisji powinny uzyskać licencję na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Stosuje się informację o prawach autorskich w brzmieniu:

© Unia Europejska, [rok]

Polityka Komisji w zakresie ponownego wykorzystywania jest realizowana na podstawie decyzji Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

O ile nie wskazano inaczej, ponowne wykorzystywanie niniejszego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

Chociaż nie jest to zalecane, jeżeli z uzasadnionych powodów służby Komisji wydają publikację bezpośrednio na podstawie decyzji w sprawie ponownego wykorzystywania, a nie na podstawie licencji Creative Commons, można stosować następującą informację o prawach autorskich:

© Unia Europejska, [rok]

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła oraz niezmienniania oryginalnego znaczenia lub przekazu niniejszego dokumentu. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z ponownego wykorzystania. Komisja Europejska wdrożyła politykę ponownego wykorzystywania swoich dokumentów na podstawie decyzji Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Powyższe zasady mają zastosowanie do agencji wykonawczych, które powinny kierować się polityką redakcyjną Komisji. Więcej informacji na temat polityki Komisji w zakresie ponownego wykorzystywania oraz przepisów dotyczących praw autorskich mających zastosowanie do publikacji można znaleźć w dokumentach: [Wytyczne dotyczące ponownego wykorzystywania](#) (*) i [Wytyczne dotyczące publikacji](#) (*).

(*) Link wewnętrzny – dokument roboczy dla pracowników instytucji europejskich.

Trybunał Obrachunkowy

16 kwietnia 2019 r. Trybunał Obrachunkowy zatwierdził szczegółową politykę dotyczącą [ponownego wykorzystywania swoich publikacji](#). Zalecana informacja o prawach autorskich:

© Unia Europejska, [rok]

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów jest realizowana na podstawie [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów. O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych informacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Attribution 4.0 international \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że co do zasady ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że treści zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane wszelkie dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania treści Trybunału niedozwolone jest zmienianie ich oryginalnego znaczenia albo przestania. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego wykorzystania.

Inne instytucje, organy, urzędy i agencje

W zależności od własnej polityki redakcyjnej pozostałe instytucje i organy mogą stosować różne warunki ponownego wykorzystywania swoich publikacji. Zwyczajowe brzmienie informacji o prawach autorskich jest następujące:

© Unia Europejska, [rok]

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W uzasadnionych przypadkach można zastosować rygorystyczne warunki:

© Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu, [rok]

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Urząd Publikacji promuje możliwość ponownego wykorzystywania publikacji wszystkich instytucji, organów, urzędów i agencji, zgodnie z zasadami przewodnimi [dyrektywy \(UE\) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego](#). Służby, które chcą zwiększyć otwartość swoich publikacji, mogą posługiwać się sformułowaniem „dozwolone ponowne wykorzystanie” i stosować wyżej wymienione warunki.

Wszelkie pytania należy kierować do działu odpowiedzialnego za prawa autorskie w Urzędzie Publikacji (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.4.3. Elementy chronione prawem autorskim wykorzystane w publikacji (pełna rewizja)

Jeśli w publikacjach Unii Europejskiej są wykorzystywane pewne szczególne lub artystyczne elementy, należy je wskazać i oznaczyć. W przypadku elementów, do których prawa autorskie należą do osób trzecich, kluczowe jest, aby je wskazać, uzyskać do nich prawa i je oznaczyć (także wówczas, gdy są to elementy pochodzące z banków obrazów).

Elementy należące do instytucji, organów, urzędów i agencji Unii Europejskiej

Prawa autorskie do elementów stworzonych przez pracowników Unii Europejskiej są własnością Unii Europejskiej lub odpowiedniego organu posiadającego osobowość prawną (zob. art. 18 [regulaminu pracowniczego](#)). To samo dotyczy elementów zamawianych w ramach standardowej umowy. W takich

przypadkach informacja o prawach autorskich dotyczy całej publikacji, ponieważ prawa autorskie zarówno do tekstu, jak i do elementów dodatkowych przysługują Unii Europejskiej.

Zaleca się jednak, aby informacja o prawach autorskich zawierała informacje na temat konkretnych elementów zawartych w publikacji. Można stosować następujące sformułowania:

[Ilustracja/Zdjęcie/itd.] na s. ... © Unia Europejska, [rok]

[Ilustracja/Zdjęcie/itd.] na s. ... © Europejska Wspólnota Energii Atomowej, [rok]

[Ilustracja/Zdjęcie/itd.] na s. ... © Europejski Bank Centralny, [rok]

[Ilustracja/Zdjęcie/itd.] na s. ... © [nazwa agencji], [rok]

Elementy należące do osób trzecich

Gdy elementy, do których prawa autorskie przysługują osobom trzecim (w tym elementy pochodzące z banków obrazów), są wykorzystywane w publikacjach Unii Europejskiej, kluczowe znaczenie ma ich wskazanie, wyjaśnienie ich w kontekście praw autorskich oraz poinformowanie o ich autorze.

Wykorzystywanie lub kopiowanie zdjęć lub innych materiałów, które nie są objęte prawami autorskimi Unii Europejskiej lub odpowiedniego organu posiadającego osobowość prawną, wymaga uzyskania zgody odpowiedniego podmiotu praw autorskich w odniesieniu do każdego elementu, chyba że zastosowanie ma wyjątek lub ograniczenie prawa autorskiego (np. wyjątek dotyczący cytowania). Informacje o tych elementach należy umieścić w informacji o prawach autorskich. O ile uzyskane zezwolenie lub licencja udzielona przez podmiot praw autorskich nie narzuca szczególnego sposobu informowania o autorze, można użyć następującego sformułowania:

W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością [Unii Europejskiej/odpowiedniego organu posiadającego osobowość prawną], konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego. [Unia Europejska/odpowiedni organ posiadający osobowość prawną] nie posiada praw autorskich do następujących elementów:

- okładka, [element, którego dotyczy informacja], [źródło: np. Unsplash.com],
- strona ..., [element, którego dotyczy informacja], [źródło: np. Adobe Stock], [autor], wszelkie prawa zastrzeżone,
- strona ..., [element, którego dotyczy informacja], [źródło: np. Flickr], [autor], na podstawie licencji CC BY 2.0 [+ link do licencji],
- [ilustracja/zdjęcie/itd.] na s. ... © [nazwa twórcy], [rok], wszelkie prawa zastrzeżone.

Chociaż wskazane jest podanie indywidualnie wszystkich elementów, do których prawa przysługują osobom trzecim, jeżeli jest to technicznie niepraktyczne, w informacji o prawach autorskich można zastosować następującą klauzulę ogólną, pod warunkiem że wszystkie takie elementy oznaczono w całej publikacji:

W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością [Unii Europejskiej/odpowiedniego organu posiadającego osobowość prawną], konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Licencje Creative Commons obejmujące elementy, do których prawa autorskie przysługują osobom trzecim

Elementy, do których prawa przysługują osobom trzecim, licencjonowane na podstawie [licencji Creative Commons](#) lub [przeznaczone do wykorzystania w domenie publicznej](#) mogą być

wykorzystywane w publikacjach Unii Europejskiej. Przy korzystaniu z tych elementów zasadnicze znaczenie ma przestrzeganie warunków określonych w różnych licencjach Creative Commons.

Jak wskazano w [pkt 5.4.2](#), Komisja i Trybunał Obrachunkowy wybrały CC BY 4.0 do publikowania własnych prac.

Prawa związane z wizerunkiem i dobrami osobistymi oraz inne prawa

Wykorzystanie obrazu, na którym pojawiają się możliwe do zidentyfikowania osoby, może wymagać uzyskania zgody na publikację wizerunku lub zabezpieczenia innych podobnych dóbr osobistych. Są one odrębne od praw autorskich i innych praw własności intelektualnej i nie powinny być z nimi mylone. Oznacza to, że niezależnie od tego, kto jest podmiotem praw autorskich do obrazu (Unia Europejska lub osoba trzecia), konieczne jest potwierdzenie, że osoba lub osoby, które on przedstawia, wyraziły zgodę na każde zamierzone wykorzystanie ich wizerunku. Na przykład licencje Creative Commons, będące licencjami na korzystanie z praw autorskich, nie obejmują praw do prywatności ani dóbr osobistych.

Ponadto w niektórych krajach konieczne może być uzyskanie dodatkowego zezwolenia na wykorzystanie wizerunku dzieła sztuki (np. malarstwa, rzeźby lub oryginalnego budynku).

Wszelkie pytania należy kierować do działu odpowiedzialnego za prawa autorskie w Urzędzie Publikacji (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.4.4. Inne zastrzeżenia prawne (pełna rewizja)

Oprócz informacji o prawach autorskich i warunków ponownego wykorzystania publikacji można w stosownych przypadkach dodać następujące zastrzeżenia prawne:

- 1) Ani [instytucja/organ/służba/agencja], ani żadna osoba działająca w imieniu [instytucji/organu/służby/agencji] nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.
- 2) Niniejszy dokument w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska [instytucji/organu/służby/agencji].
- 3) [Instytucja/organ/służba/agencja] w żadnym wypadku nie ponosi odpowiedzialności za treść niniejszego sprawozdania.
- 4) Treść niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla stanowisko lub opinię [instytucji/organu/służby/agencji].
- 5) Opinie wyrażone w niniejszej publikacji są jedynie opiniami autora/autorów i w żadnym wypadku nie stanowią oficjalnego stanowiska [instytucji/organu/służby/agencji].

Wszelkie pytania należy kierować do działu odpowiedzialnego za prawa autorskie w Urzędzie Publikacji (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.5. Teksty wprowadzające i końcowe

Strony wstępne zawierają dedykację, przedmowę, wstęp i wprowadzenie, podczas gdy indeks publikuje się w części końcowej.

5.5.1. Dedykacja

Dedykację – zwykle bardzo krótką – drukuje się czcionką mniejszą niż czcionka tekstu głównego publikacji. Na dedykację przeznaczona się zwykle oddzielną kartę – w takim wypadku odwrotną stronę dedykacji stanowi wakat. Dedykację umieszcza się na wysokości czterech dziesiątych strony.

5.5.2. Przedmowa, wstęp i wprowadzenie

Przedmowa znajduje się na początku publikacji. Jej celem jest przedstawienie czytelnikowi sylwetki autora lub zaprezentowanie samego dzieła. Zazwyczaj autor nie pisze przedmowy do własnej pracy. Tekst przedmowy składa się inną czcionką niż tekst główny publikacji, zwykle kursywą (można użyć większego stopnia czcionki).

Wstęp, napisany przez samego autora, stanowi krótką prezentację publikacji, w której autor wyjaśnia swój zamysł. Wstęp składa się zwykle czcionką prostą.

Wprowadzenie, napisane przez samego autora, ma na celu przedstawienie czytelnikowi struktury publikacji. Składa się je zwykle taką samą czcionką jak tekst główny publikacji.

5.5.3. Spis treści

Spis treści to wykaz dokładnych tytułów poszczególnych rozdziałów wydawnictwa. Jest to wykaz tytułów poszczególnych rozdziałów wydawnictwa, wraz z podaniem numeru strony (zwykle poprzedzonego wielokropkiem), na której dany rozdział się zaczyna.

Spis treści może obejmować krótkie streszczenia poszczególnych części (odpowiednio dostosowuje się wówczas stopień czcionki).

Po spisie treści można umieścić wykaz ilustracji, tabel i wykresów.

5.5.4. Bibliografia

Bibliografia jest zazwyczaj umieszczana na końcu publikacji.

Forma zapisu danych bibliograficznych, zob. [pkt 5.9.4.](#)

5.5.5. Indeksy

Indeksy to szczegółowe wykazy tematów, osób, miejsc, wydarzeń itp. wspomnianych w publikacji, wskazujący ich dokładną lokalizację w tekście.

Indeksy mogą być sporządzane w różnych układach: alfabetycznym, chronologicznym, numerycznym itd.

Często w ramach jednego indeksu występuje kilka podporządkowanych sobie systemów klasyfikacji.

Możliwe jest tworzenie indeksów specjalistycznych (indeksów osobowych, geograficznych, rzeczowych itp.) lub zebranie wszystkich informacji w jednym indeksie ogólnym.

Sporządzanie indeksów

W procesie produkcji – po przygotowaniu układu typograficznego publikacji – do służb autora należy uzupełnienie i sprawdzenie indeksu (np. autor uzupełnia w indeksie odesłania do numerów stron).

Jeżeli indeks drukowany jest w postaci osobnego zeszytu, musi być opatrzony tytułem zawierającym: nazwisko autora indeksowanej publikacji, jej tytuł oraz miejsce i datę wydania, w brzmieniu, jakie występuje na stronie tytułowej tej publikacji.

Tytuł indeksu wydawnictwa ciągłego (periodycznego lub seryjnego) obejmuje pełny tytuł wydawnictwa, numer tomu i okres objęty indeksem.

W wypadku periodyków zaleca się dodanie do indeksów poszczególnych tomów indeksów zbiorczych. Odesłania muszą zatem zawierać rok i numer tomu.

Jeżeli każdy zeszyt tomu jest paginowany osobno, numer zeszytu lub jego data muszą znajdować się w odesłaniu.

Żywa pagina musi znajdować się zarówno na stronie parzystej, jak i nieparzystej oraz musi zawierać tytuł publikacji i rodzaj indeksu (z wyjątkiem szczególnych przypadków). W długich indeksach zaleca się podanie pierwszych liter pierwszego i ostatniego słowa (lub całych słów) w górnym zewnętrznym rogu każdej strony.

Jeżeli indeks znajduje się na początku publikacji, jego paginacja musi różnić się od paginacji tekstu głównego.

Indeksy periodyków lub innych wydawnictw ciągłych muszą być publikowane w kolejnych tomach i – w miarę możliwości – raz do roku. Również indeksy zbiorcze publikowane są w regularnych odstępach czasu.

5.6. Podział tekstu

Tekst publikacji powinien mieć przejrzystą formę, która ułatwi czytelnikowi lekturę treści. Nie powinien być zbyt zwarty lub bezładny, powinien posiadać jasną strukturę. Stosuje się przy tym maksymalnie siedmiostopniowy podział tekstu.

Struktura ze złożoną numeracją

Tekst może być podzielony na części, tytuły, **rozdziały**, **sekcje**, ustępy, punkty itd. przy użyciu cyfr, liter, tiret i punktorów. Numeracja w takiej strukturze wygląda na ogół następująco (kolejność od najwyższego do najniższego rzędu):

- wielkie cyfry rzymskie (I, II, III, IV itd.),
- wielkie litery (A, B, C, D itd.),
- cyfry arabskie (1, 2, 3, 4 itd.),
- małe litery (a, b, c, d itd.),
- małe cyfry rzymskie (i, ii, iii, iv, v itd.),
- tiret (—),
- punktory (•).

Uwaga: Małe cyfry rzymskie to numeracja spotykana głównie w Dzienniku Urzędowym (podział w obrębie liter a), b) itd.). Punktorów należy unikać przy redagowaniu aktów prawnych. Reguły dotyczące tekstów publikowanych w Dzienniku Urzędowym, zob. [pkt. 2.7](#) i [Tabele podsumowujące](#).

Klasyczny podział publikacji wygląda następująco:

Część pierwsza
DZIAŁALNOŚĆ UNII
Rozdział I
ROZWÓJ UNII
Sekcja I – Ogólna sytuacja polityczna
A. Uprawnienia budżetowe

1. Najważniejsze zmiany
a) Przyjęte dyrektywy

Struktura bez numeracji

Jeżeli tytuły nie są opatrzone nazwami poszczególnych segmentów (część, rozdział itp.) ani układami cyfr lub liter (I, A, 1), w tekście konieczne jest zaznaczenie hierarchii tytułów i podtytułów odpowiednią wielkością i formatem czcionki:

	DZIAŁALNOŚĆ UNII ROZWÓJ UNII Ogólna sytuacja polityczna Uprawnienia budżetowe
Najważniejsze zmiany Przyjęte dyrektywy	

Struktura z numeracją cyfrową wielorzędową

Można zastosować również numerację cyfrową wielorzędową:

	Część pierwsza – DZIAŁALNOŚĆ UNII Rozdział I – ROZWÓJ UNII
1. Ogólna sytuacja polityczna	
1.1. Uprawnienia budżetowe	
1.1.1. Najważniejsze zmiany	
1.1.1.1. Przyjęte dyrektywy	

W tym przypadku nie należy tworzyć nadmiernej liczby poziomów podtytułów.

Struktura z numeracją ciągłą

W przypadku publikacji zawierających liczne odesłania do innych części tekstu paragrafy numeruje się często w sposób ciągły. Numery te – które są niezależne od paginacji tekstu – stosuje się wówczas w odesłaniach.

Numerację ciągłą można również stosować w połączeniu z inną strukturą numeracji.

5.7. Wyliczenia

Wyliczenia proste

Zdanie poprzedzające tekst wyliczenia prostego zakończone jest dwukropkiem. Każdy element wyliczenia rozpoczyna się od małej litery i kończy przecinkiem lub średnikiem (w zależności od długości elementu lub budowy zdania):

Cztery pory roku to:
1) wiosna,
2) lato,
3) jesień,
4) zima.
Wniosek ten ma dwa cele:
— ustanowienie wspólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa pacjentów;
— usuwanie przeszkód w zakresie handlu, które wynikają z różnorodności przepisów krajowych.

Uwaga: Reguły dotyczące tekstów publikowanych w Dzienniku Urzędowym, zob. pkt [3.5](#).

Wyliczenia wielostopniowe

Wyliczenie wielostopniowe oznacza się zgodnie z regułami dotyczącymi podziału tekstu, czyli kolejno cyframi, literami, tiret i punktoremami:

Dwustopniowe	Trzystopniowe	Czterostopniowe
Xxxxxxxx: 1) xxxxxx: a) xxxx, b) xxxx, c) xxxx; 2) xxxx	Xxxxxxxx: 1) xxxxxx: a) xxxx: — xxxx, — xxxx; b) xxxx; 2) xxxx.	Xxxxxxxx: 1) xxxxxx: a) xxxx: — xxxx, — xxxx; • xxxx, • xxxx; b) xxxx; 2) xxxx.

Uwaga: Po zwrotach „następujący”, „jak następuje” itd. stawiamy dwukropek, nie kropkę.

5.8. Wyróżnienia

W celu wyróżnienia słowa lub fragmentu tekstu często stosuje się kursywę. W języku polskim kursywą składa się w szczególności przytaczane w tekście tytuły książek (lub ich części) oraz **wyrazy** w języku łacińskim (zob. [pkt 5.9.4](#)).

W tekście złożonym kursywą elementy wyróżnione składa się pismem prostym.

Cytowane fragmenty wypowiedzi ustnych wyróżnia się kursywą lub za pomocą cudzysłowu. Nie należy jednak stosować jednocześnie cudzysłowu i kursywy.

Poszczególne wyrazy lub wyrażenia, na które autor chce zwrócić uwagę, można też składać pismem półgrubym. Metodę tę należy jednak stosować w wypadku fragmentów nie dłuższych niż jeden wiersz.

Należy jednocześnie unikać nadmiaru wyróżnień, ponieważ obniża to ich skuteczność, jak pokazują przykłady poniżej:

*Dwa główne powody kierowały twórcami traktatu rzymskiego przy wprowadzeniu **wina**, **moszczu** i **soku z winogron** do wykazu **produktów rolnych** (załącznik II), które powinny zostać objęte **wspólną polityką rolną**.*

Winogrona stołowe również znajdują się w tym **wykazie produktów**, mimo że nie stanowią **osobnej rubryki**, ponieważ należą do kategorii **owoców** i podlegają przepisom dotyczącym sektora **owoców i warzyw**.

5.9. Odesłania

Odesłanie (które może występować zarówno w tekście głównym, jak i w przypisach) to informacja uzupełniająca, która umożliwia odnalezienie cytowanego tekstu lub wskazanie innej publikacji (lub jej części) powiązanej z omawianym tematem. Należy zachować oryginalną numerację rozporządzeń, dyrektyw, artykułów traktatów, spraw wniesionych do Trybunału Sprawiedliwości itd. Należy również zwrócić uwagę na dokładne odtworzenie treści cytowanych tytułów.

Jeżeli odesłania znajdują się w tekście głównym, powinny być krótkie i najlepiej podane w nawiasie.

5.9.1. Odesłania do aktów prawnych Unii Europejskiej

Zapis odesłań

Zasady dotyczące odesłań do aktów prawnych Unii Europejskiej (oraz numeracji tych aktów) w tekstach publikowanych w Dzienniku Urzędowym znajdują się w [części pierwszej](#) niniejszego *Przewodnika*.

W publikacjach innych niż Dziennik Urzędowy zasady dotyczące cytowania tytułów aktów prawnych są mniej rygorystyczne. Należy jednak pamiętać, aby poszczególnych elementów tytułu aktu (nazwa aktu, numer, nazwa instytucji, data i przedmiot aktu) nie rozdzielać przecinkami. Nie należy również umieszczać przecinka po tytule aktu:

Rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 stanowi, że [...]

Rozporządzenie (UE) nr 1204/2009 stanowi, że [...]

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1186/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych stanowi, że [...]

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1186/2009 ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych stanowi, że [...]

Rozporządzenie (WE) nr 1186/2009 ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych stanowi, że [...]

Nie ma oczywiście przeciwwskazań, aby w tytule stosować przecinki wynikające ze składni:

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady stanowi, że [...]

Tytuł aktu zmieniającego zapisuje się również w jednym bloku (nie należy umieszczać przecinka między poszczególnymi elementami aktu zmienianego):

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1204/2009 z dnia 4 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 968/2006 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 ustanawiającego tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie [...]

Stosowanie „i” lub „od ... do ...”

W publikacjach innych niż Dziennik Urzędowy – w wypadku gdy podaje się kilka numerów rozporządzeń, artykułów itp. – stosuje się następujące zasady:

- 1) do trzech numerów – należy wymienić wszystkie numery z zastosowaniem spójnika „i”:

rozporządzenia (UE) 2015/17 i 2015/18
(akty mające tę samą domenę)

rozporządzenia (UE) 2015/17 i 2015/18 oraz (UE, Euratom) 2015/623
(akty mające różne domeny)

art. 2 i 3

- 2) więcej numerów – należy zastosować półpauzę (w wypadku prostych liczb) lub wyrażenie „od ... do ...”:

art. 2–8

rozporządzenia (UE) od 2016/52 do 2016/56

Zapisów *art. 1–3* i *art. 1, 2 i 3* nie można stosować zamiennie.

Zapis *art. 1–3* oznacza, że chodzi o pełną treść wymienionych artykułów, łącznie np. z dodatkowymi artykułami 1a, 1b, 2a itd.

Zapis *art. 1, 2 i 3* oznacza, że mowa tylko o tych artykułach, bez ewentualnych artykułów dodatkowych.

Odniesienia do Dziennika Urzędowego

Zob. [pkt 3.1](#).

5.9.2. Odesłania do traktatów

Podając odesłanie do artykułów traktatów, należy zwrócić uwagę na ich historię, szczególnie na zmienioną numerację Traktatu UE. Po każdej kolejnej zmianie traktatów akty poprzedzające tę zmianę zachowały oryginalną numerację i tytuł.

Traktat paryski (1952)

(podpisanie: 18.4.1951, wejście w życie: 23.7.1952)

Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS) została ustanowiona traktatem paryskim, który wygał 23 lipca 2002 r.

Traktaty rzymskie (1958)

(podpisanie: 25.3.1957, wejście w życie: 1.1.1958)

Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG) i Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom lub EWEA) zostały utworzone traktatami rzymskimi.

Traktat brukselski (1967)

(podpisanie: 8.4.1965, wejście w życie: 1.7.1967)

Traktat brukselski, zwany także „traktatem fuzyjnym”, miał na celu unowocześnienie instytucji europejskich przez ustanowienie jednej Komisji i jednej Rady dla trzech wspólnot istniejących w tamtym czasie (EWWiS, EWG i Euratom). Traktat ten został uchylony traktatem z Amsterdamu.

Traktat z Maastricht (1993)

(podpisanie: 7.2.1992, wejście w życie: 1.11.1993)

Po wejściu w życie traktatu z Maastricht (Traktatu o Unii Europejskiej – Traktatu UE lub TUE) nazwę „Europejska Wspólnota Gospodarcza” zastąpiono nazwą „Wspólnota Europejska”. Traktat EWG zmieniono na Traktat WE.

Artykuły Traktatu o Unii Europejskiej oznaczone były literami – lub literami i cyframi – np. „artykuł A Traktatu UE” lub „artykuł K.1 Traktatu UE”. Należy wówczas uważać, aby nie stosować błędnych odesłań, takich jak „art. 130A Traktatu UE”, które faktycznie było odesłaniem do Traktatu WE.

Podobnie należy unikać wyrażenia „zmieniony Traktatem UE” (poprawnie: „art. 130A Traktatu WE”, błędnie: „art. 130A Traktatu WE zmienionego Traktatem UE”).

Traktat z Amsterdamu (1999)

(podpisanie: 2.10.1997, wejście w życie: 1.5.1999)

Zgodnie z art. 12 traktatu z Amsterdamu wprowadzono nową numerację artykułów Traktatu UE. Litery oznaczające artykuły (A, B, C itd.) zastąpiono cyframi (1, 2, 3 itd.), według tabeli korelacji znajdującej się w tym traktacie.

Traktat z Amsterdamu:

<https://publications.europa.eu/s/fp30>

Traktat z Nicei (2003)

(podpisanie: 26.2.2001, wejście w życie: 1.2.2003)

Celem traktatu z Nicei była reforma instytucjonalna mająca pozwolić UE na dalsze sprawne funkcjonowanie po rozszerzeniu Unii do 25 państw członkowskich.

Traktat z Lizbony (2009)

(podpisanie: 13.12.2007, wejście w życie: 1.12.2009)

Zgodnie z art. 5 Traktatu z Lizbony ponownie zmieniono numerację Traktatu UE, według tabeli korelacji znajdującej się w załączniku do Traktatu z Lizbony.

Traktat z Lizbony, tabela korelacji:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:8d1c14fc-6be7-4d4e-8416-f28cfc7b3b60.0018.01/DOC_17&format=PDF

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Traktat WE lub TWE) został zmieniony i przemianowany na Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Traktat FUE lub TFUE).

Określenie „Wspólnota Europejska” (w rozumieniu Traktatu WE) zmieniono na nazwę „Unia Europejska”. W związku z tym terminy „wspólnotowy” i „Wspólnoty” należy zastąpić wyrażeniami „unijny”, „Unia Europejska”, „UE” lub inną odpowiednią formą:

polityka unijna (*a nie* polityka wspólnotowa)

waluty państw trzecich (*a nie* waluty państw spoza Wspólnoty)

Uwaga: Terminy „Wspólnota” i „wspólnotowy” są nadal stosowane w odniesieniu do Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Traktat Euratom) i muszą pozostać w tej formie w kontekście historycznym.

Zob. także [pkt 3.4.1 \(Kolejność przywoływania traktatów\)](#).

5.9.3. Odesłania do spraw wniesionych do Trybunału Sprawiedliwości i Sądu

W publikacjach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: **EU:C:2005:446**

W publikacjach innych niż publikacje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: **ECLI:EU:C:2005:446**

Publikacje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Elektroniczny Zbiór Orzeczeń

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjął metodę przywoływania orzecznictwa, która łączy ECLI (z pominięciem samego akronimu „ECLI”) ze zwyczajową nazwą sprawy oraz numerem sprawy w rejestrze. Ma ona zastosowanie do orzecznictwa wydawanego od 1954 r. Była stopniowo wprowadzana przez każdy z sądów Unii od pierwszego półrocza 2014 r., a następnie została zharmonizowana w 2016 r.:

wyrok z dnia 12 lipca 2005 r., Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, pkt 19

Jeżeli orzeczenie nie jest publikowane w całości w Zbiorze Orzeczeń, dodaje się zwrot „niepublikowany/e”:

wyrok z dnia 6 czerwca 2007 r., Walderdorff/Komisja, T-442/04, niepublikowany, EU:T:2007:161

Więcej informacji

Strona internetowa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: [Curia \(https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_125997/pl\)](https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_125997/pl)

Europejska sygnatura orzecznictwa (ECLI)

Zob. [pkt 4.5](#).

Zbiór Orzeczeń (w wersji papierowej)

Sprawy były publikowane w formie drukowanej w *Zbiorze Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu* (do 2011 r.) lub w *Zbiorze Orzeczeń – Służba Publiczna* (do 2009 r.).

Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i Sąd do spraw Służby Publicznej we własnych publikacjach (szczególnie w *Zbiorze Orzeczeń* i *Zbiorze Orzeczeń – Służba Publiczna*) stosowały odesłania do orzeczeń zawierające datę wydania orzeczenia, która umożliwia odnalezienie orzeczenia w tym samym roczniku zbioru:

wyrok z dnia 15 stycznia 1986 r. w sprawie 52/84 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. 16, pkt 12

wyrok z dnia 28 stycznia 1992 r. w sprawie T-45/90 Speybrouck przeciwko Parlamentowi, Rec. s. II-33, pkt 2

wyrok z dnia 9 lutego 1994 r. w sprawie T-3/92 Latham przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-23, II-83, pkt 2

Uwaga: 1 grudnia 2009 r., w wyniku wejścia w życie Traktatu z Lizbony, „Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich” zmienił nazwę na „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”, a „Sąd Pierwszej Instancji” na „Sąd”.

Publikacje inne niż publikacje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Orzecznictwo można również przywoływać w publikacjach innych niż publikacje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: w publikacjach o charakterze ogólnym, w aktach prawnych publikowanych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (szczególnie w decyzjach Komisji dotyczących pomocy państwa lub łączenia przedsiębiorstw itd.).

Te publikacje są skierowane do osób nieposiadających wiedzy specjalistycznej, więc metoda przywoływania uwzględnia dodatkowe informacje.

Uwaga: Komunikaty Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* muszą stosować się do zasad przywoływania Trybunału Sprawiedliwości.

Od 1 stycznia 2015 r. metoda odsyłania do orzecznictwa pozostawia pewną swobodę autorowi tekstu głównego, ale normalizuje przypisy przywołujące ECLI.

Tekst główny

Odesłanie do orzecznictwa musi zawierać co najmniej:

- typ orzeczenia (wyrok, postanowienie itd.),
- nazwę sądu.

Można również dodać następujące elementy, jeżeli są pomocne w danym kontekście:

- przyjętą nazwę sprawy,
- datę wydania orzeczenia.

Przypis

Standaryzowany format zawsze zawiera następujące elementy w poniższej kolejności:

- typ orzeczenia (wyrok, postanowienie itd.),
- nazwa sądu,
- data wydania orzeczenia,

- przyjęta nazwa sprawy,
- numer sprawy,
- ECLI orzeczenia,
- w razie konieczności inne szczególnie istotne punkty.

Rozporządzenie (WE) nr 304/2003 zostało unieważnione przez Trybunał Sprawiedliwości ⁽¹⁾ [...]

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 2006 r., Komisja/Parlament i Rada, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, pkt 60–65.

W wyroku z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie Komisja przeciwko Parlamentowi i Radzie ⁽¹⁾ Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność rozporządzenia (WE) nr 304/2003 [...]

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 2006 r., Komisja/Parlament i Rada, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, pkt 60.

Jeżeli dane orzeczenie występuje w dokumencie kilka razy, najlepiej zdecydować o metodzie odsyłania do niego już przy pierwszym wystąpieniu:

Rozporządzenie (WE) nr 304/2003 zostało unieważnione przez Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem ⁽¹⁾ (zwanym dalej wyrokiem Komisja/Parlament i Rada) [...]

W wyroku z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie Komisja przeciwko Parlamentowi i Radzie ⁽¹⁾ (zwanym dalej wyrokiem z dnia 10 stycznia 2006 r.) Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność rozporządzenia (WE) nr 304/2003 [...]

Rozporządzenie (WE) nr 304/2003 zostało unieważnione przez Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem ⁽¹⁾ (zwanym dalej wyrokiem w sprawie C-178/03) [...]

Powyższą metodę przywoływania stosuje się zarówno do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości, które zostały opublikowane w formie drukowanej w Zb.Orz., jak i do tych, które zostały opublikowane niedawno, wyłącznie w formie cyfrowej.

Tabela zbiorcza

[Sposób przywoływania w publikacjach innych niż publikacje Trybunału Sprawiedliwości](#) (w 24 wersjach językowych)

Gdzie znaleźć ECLI

Aby szybko znaleźć ECLI każdego orzeczenia, należy wpisać numer sprawy w polu wyszukiwania znajdującym się:

- na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ([pole: „Nr sprawy”](#)) (<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=pl>),
- na stronie internetowej EUR-Lex ([pole: „Wyszukiwanie proste: wpisz tekst”](#)) (<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html?locale=pl>).

Gdzie znaleźć przyjętą na zwę sprawę

Przyjętą nazwę sprawy nadaje Trybunał Sprawiedliwości. Można ją znaleźć w wykazach umieszczonych na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ([zakładka „Dostęp do spraw przez ich numery”](#)) (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7045/pl). Wykazy są prowadzone wyłącznie w języku angielskim i francuskim.

Przed 1 stycznia 2015 r.

W innych publikacjach w odesłaniach do orzeczeń zaleca się powtórzenie (po skrócie Rec., Zb.Orz., RecFP, Zb.Orz.SP) roku wydania zbioru, w którym orzeczenie zostało opublikowane, w celu ułatwienia bibliograficznych poszukiwań czytelnikom, którzy nie znają ww. zasady odpowiedniości roku ogłoszenia wyroku i rocznika zbioru:

- przed 15 listopada 1989 r.:
wyrok z dnia 15 stycznia 1986 r. w sprawie 52/84 Komisja przeciwko Belgii, Rec. 1986, s. 89, pkt 12
- od 15 listopada 1989 r. (sprawy Trybunału i Sądu publikowane osobno):
wyrok z dnia 30 stycznia 1992 r. w sprawie C-328/90 Komisja przeciwko Grecji, Rec. 1992, s. I-425, pkt 2
wyrok z dnia 28 stycznia 1992 r. w sprawie T-45/90 Speybrouck przeciwko Parlamentowi, Rec. 1992, s. II-33, pkt 2

- od dnia 1 stycznia 1994 r. do dnia 31 grudnia 2005 r. (wyłącznie sprawy dotyczące służby publicznej):
 wyrok z dnia 9 lutego 1994 r. w sprawie T-3/92 Latham przeciwko Komisji, RecFP 1994, s. I-A-23, II-83, pkt 2
- od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (sprawy z zakresu służby publicznej Trybunału, Sądu i Sądu do spraw Służby Publicznej):
 wyrok z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie C-344/05 P Komisja przeciwko De Bry, Zb.Orz.SP 2006, s. I-B-2-19, II-B-2-127
 wyrok z dnia 8 czerwca 2006 r. w sprawie T-156/03 Pérez-Díaz przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP 2006, s. I-A-2-135, I-A-2-649
 wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie F-1/05 Landgren przeciwko ETF, Zb.Orz.SP 2006, s. I-A-1-123, II-A-1-459

5.9.4. Bibliografia

Odesłania bibliograficzne zawierają różne elementy, które zależą od rodzaju przywoływanego źródła informacji i miejsca ich użycia – w bibliografii, w przypisie lub w tekście. Prezentacja elementów odesłania (interpunkcja, formatowanie itp.) jest zawsze zgodna z tym samym stylem, niezależnie od miejsca odesłania. Jeśli chodzi o kolejność elementów, istnieje specjalna forma dla odesłań wewnątrz tekstu, która jest zgodna z systemem odesłań imiennych i opartych na dacie.

Odesłanie do całej publikacji

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor lub redaktor (rola redaktora jest oznaczona skrótem „(red.)” lub „(pod red.)”:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) tytuł publikacji (kursywą) oraz, w stosownych przypadkach, numer wydania;
- 3) wydawca, miejsce wydania (opcjonalnie), rok wydania itd.;
- 4) stały identyfikator w postaci jednolitego identyfikatora zasobów (URI), na przykład DOI, jeśli jest znany:

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej, *Krótki przewodnik po UE*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/900182>.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, Kotevska, B. i Pavlou, V., *Promotion of Gender Balance in Political Decision-making*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/749712>.

Butcher, J., Drake, C. i Leach, M., *Butcher's Copy-editing – The Cambridge handbook for editors, copy-editors and proofreaders*, wyd. 4, Cambridge University Press, 2006, <https://doi.org/10.1017/CBO9780511482106>.

Wolański, A., *Edycja tekstów*, PWN, Warszawa, 2008.

Odesłanie do fragmentu publikacji (części lub rozdziału)

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) tytuł części lub rozdziału (w cudzysłowie);
- 3) redaktor publikacji, przed którym umieszcza się wyrażenie „w:”, a po nim skrót „(red.)”;
- 4) tytuł publikacji (kursywą) oraz, w stosownych przypadkach, numer wydania;

- 5) wydawca, miejsce wydania (opcjonalnie), rok wydania, numery stron itd.;
- 6) stały identyfikator w postaci URI, na przykład DOI, jeśli jest znany:

Schroeder, W., „The rule of law as a value in the sense of Article 2 TUE: What does it mean and imply?”, w: von Bogdandy, A., Bogdanowicz, P., Canor, I., Grabenwarter, C., Taborowski, M. i in. (red.), *Defending Checks and Balances in EU Member States*, Beiträge zum ausländischen öffentlichen Recht und Völkerrecht, t. 298, Springer Berlin, Heidelberg, 2021, s. 105–126, https://doi.org/10.1007/978-3-662-62317-6_5.

Odesłanie do wydawnictwa seryjnego lub jego części

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor, jeśli jest znany:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) w stosownych przypadkach tytuł artykułu lub całego tomu (w cudzysłowie);
- 3) tytuł wydawnictwa seryjnego (kursywą);
- 4) numer lub data;
- 5) wydawca (opcjonalnie), miejsce wydania (opcjonalnie), rok wydania, numery stron itd.;
- 6) stały identyfikator w postaci URI, na przykład DOI, jeśli jest znany:

Komisja Wspólnot Europejskich: Dyrekcja Generalna do Spraw Gospodarczych i Finansowych, „Economic transformation in Hungary and Poland”, *European Economy*, nr 43, marzec 1990, Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, Luksemburg.

Uwaga: Od 1.7.2009: Urząd Publikacji Unii Europejskiej. Dla publikacji wydanych przed tą datą należy zachować ówczesną nazwę Urzędu.

Manley, S., Moslemzadeh Tehrani, P. i Rasiah, R., „The (non-)use of African law by the International Criminal Court”, *European Journal of International Law*, t. 34, nr 3, 2023, s. 555–580, <https://doi.org/10.1093/ejil/chad035>.

Odesłanie do tzw. szarej literatury (dokumenty robocze, sprawozdania, protokoły posiedzeń itp.)

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - w stosownych przypadkach, nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) tytuł dokumentu (w cudzysłowie);
- 3) numer dokumentu/numer referencyjny;
- 4) data dokumentu;
- 5) adres URI/URL, jeśli jest znany:

Komisja Europejska, „Consultation on a monitoring framework for the 8th environment action programme”, Ares(2021)4555569, 14 lipca 2021 r., <https://environment.ec.europa.eu/system/files/2021-07/Explanatory%20Note%20EAP%20Indicators.pdf>.

Uwaga: Dokumenty wykorzystywane do przygotowania prawodawstwa Unii Europejskiej, takie jak dokumenty Komisji COM lub SWD (zob. „[Dokumenty przygotowawcze](#)” na stronie EUR-Lex), nie są uważane za szarą literaturę. Należy przywoływać je w taki sam sposób jak dokumenty prawne. Jeśli taki dokument jest publikowany w formie elektronicznej lub drukowanej, z identyfikatorami takimi jak DOI, zastosowanie ma zasada dotycząca odsyłania do całej publikacji.

Odesłanie do zbioru danych

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) tytuł zbioru danych (w cudzysłowie);
- 3) w stosownych przypadkach, numer wersji/wydania;
- 4) wydawca (jeżeli nie jest tożsamy z autorem), rok publikacji oraz, w stosownych przypadkach, data aktualizacji lub data najnowszych danych;
- 5) data publikacji:
 - data utworzenia lub
 - jeśli źródło zostało zaktualizowane – data aktualizacji oraz, w nawiasie, data utworzenia;
- 6) data dostępu (dzień, w którym uzyskano dostęp do źródła);
- 7) stały identyfikator w postaci URI, na przykład DOI lub innego trwałego i zrozumiałego identyfikatora, którym zarządza dostawca danych:

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Informatyki, „National Interoperability Framework Observatory (NIFO) – Digital public administration factsheets 2020”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 1 grudnia 2020 r., dostęp 6 grudnia 2023 r., <https://doi.org/10.2906/100105103105116/1>.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, „Safety Gate (the EU rapid alert system – non-food)”, wersja 0.1, 14 grudnia 2018 r. (utworzone 1 lutego 2016 r.), dostęp 16 czerwca 2023 r., <http://data.europa.eu/88u/dataset/rapex-rapid-alert-system-non-food>.

Odesłanie do strony internetowej

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) tytuł strony internetowej (w cudzysłowie);
- 3) tytuł witryny internetowej/portalu;
- 4) data publikacji, jeśli jest znana:
 - data utworzenia lub
 - jeśli źródło zostało zaktualizowane – data aktualizacji oraz, w nawiasie, data utworzenia;
- 5) data dostępu (dzień, w którym uzyskano dostęp do źródła);
- 6) adres URI/URL:

Komisja Europejska, „Statement by the European Commission following the fourth meeting of the EU–UK Joint Committee”, STATEMENT/20/1948, portal Komisji Europejskiej, 19 października 2020 r., dostęp 20 czerwca 2023 r., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/statement_20_1948.

Parlament Europejski, „Co stanie się po wyborach europejskich?”, portal Parlamentu Europejskiego, 29 maja 2024 r., dostęp 30 maja 2024 r., <https://www.europarl.europa.eu/topics/pl/article/20240524STO21648/co-stanie-sie-po-wyborach-europejskich>.

Uwaga: Zasada odesłań do stron internetowych nie dotyczy publikacji w formacie HTML. Mogą one być dostępne jako strony internetowe, ale są oznaczone międzynarodowymi identyfikatorami, w tym DOI, i powinny być przywoływane zgodnie z zasadami odsyłania do danego typu publikacji (cała publikacja lub jej część itd.).

Europejski Trybunał Obrachunkowy, *Koordynacyjna rola Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych – Służba działa w dużej mierze skutecznie, ale występują pewne uchybienia w zarządzaniu informacjami, obsadzie stanowisk i sprawozdawczości*, Sprawozdanie specjalne 02/2024, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2865/016954>.

Odesłanie do postu w mediach społecznościowych

Należy przyjąć następującą kolejność elementów, rozdzielonych przecinkami:

- 1) autor:
 - nazwa autora korporatywnego lub
 - nazwisko i inicjał lub inicjały imienia lub imion autora;
- 2) w nawiasach: nazwa medium społecznościowego i po dwukropku pseudonim autora w medium społecznościowym;
- 3) tytuł lub (skrótowa) treść postu (w cudzysłowie);
- 4) w przypadku repostu – imię i nazwisko pierwotnego autora oraz jego pseudonim w mediach społecznościowych;
- 5) data publikacji;
- 6) data dostępu (dzień, w którym uzyskano dostęp do źródła);
- 7) adres URI/URL:

Urząd Publikacji Unii Europejskiej (Facebook: @Cordis_EU), „75 Results Packs publications, thematic collections of #H2020 #EUfunded research projects, offered on Cordis”, 16 listopada 2020 r., dostęp 29 sierpnia 2023 r., <https://www.facebook.com/EUresearchResults/posts/1116540438853325>.

Odesłania wewnątrz tekstu

Odesłania wewnątrz tekstu zawierają nazwisko autora lub nazwę autora korporatywnego i rok publikacji, na przykład „(Barrett, 1991)”.

W przypadku gdy w tekście cytowane są co najmniej dwie publikacje tego samego autora z tego samego roku, po roku publikacji dodaje się małą literę „a”, „b”, „c” itd., bez spacji, na przykład „(Barrett, 1991a)”.

...i został szerzej omówiony w dokumencie *Zarządzanie użytkami rolnymi na obszarach Natura 2000 – Analiza przykładów* (Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, 2018b).

W takim przypadku we wpisach w bibliografii podaje się rok w drugiej pozycji (w nawiasach), a nie w pozycji ostatniej lub przedostatniej:

Komisja Europejska (2018), „In-depth analysis in support of the Commission communication COM(2018) 773 – A clean planet for all – A European long-term strategic vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy”, 28 listopada, https://climate.ec.europa.eu/system/files/2018-11/com_2018_773_analysis_in_support_en.pdf.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (2013), *Guidelines on Wilderness in Natura 2000 – Management of terrestrial wilderness and wild areas within the Natura 2000 network*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/33572>.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (2018a), *Wytyczne dotyczące wymogów w odniesieniu do energetyki wodnej w związku z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony przyrody*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/133518>.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (2018b), *Zarządzanie użytkami rolnymi na obszarach Natura 2000 – Analiza przykładów*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/010937>.

Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (2019), *Zarządzanie obszarami Natura 2000 – Przepisy art. 6 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/3110>.

Ogólne

W odesłaniach do publikacji mających nie więcej niż pięciu autorów (włączając autora korporatywnego) podaje się wszystkich autorów publikacji, a jeśli autorów jest więcej niż pięciu, wymienia się pięciu pierwszych i dodaje się „et al.” lub „i in.”:

Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, Pirona, A., Atkinson, A., Sumnall, H. i Begley, E., *Health Responses to New Psychoactive Substances*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016, <https://data.europa.eu/doi/10.2810/536519>.

Jakimovski, D., Grozdanovski, K., Rangelov, G., Pavleva, V., Banović, P. et al., „Cases of Crimean-Congo haemorrhagic fever in North Macedonia, July to August 2023”, *Eurosurveillance*, t. 28, nr 34, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2807/1560-7917.ES.2023.28.34.2300409>.

Wyrazy typowe w opisie dokumentów należy skracać, np.: s. (= strona), nr (= numer), t. (= tom), cz. (= część), z. (= zeszyt), wyd. (= wydanie). Każda informacja dodatkowa (np. wydanie, miejsce wydania) musi być podana w języku polskim, nawet jeżeli publikacja dostępna jest wyłącznie w innym języku.

5.10. Cytaty

Cytat to:

- fragment zaczerpnięty z innej publikacji,
- wypowiedź przytoczona dosłownie w mowie niezależnej.

Cytat w tekście można wyróżnić na kilka sposobów – stosując np. cudzysłów, kursywę czy myślniki:

- cytat zwykły (słowa lub zdania przytoczone w mowie niezależnej) umieszcza się w cudzysłowie i zapisuje taką samą czcionką jak tekst;
- cytat zawierający inny cytat (cytat drugiego poziomu) ujmuje się w cudzysłów wewnętrzny (zob. [pkt 4.2.3](#)).

Opuszczenie fragmentu cytowanego tekstu należy zaznaczać wielokropkiem ujętym w nawias kwadratowy. Nawiasy kwadratowe można zamienić na okrągłe, jeśli są to jedyny nawiasy występujące w cytatach.

Jeśli opuszczono cały akapit, wielokropek w nawiasie kwadratowym umieszcza się pomiędzy dwoma wierszami:

„Xxxxx xxxxx xxxxxxxxxx.
[...]
Xxxxx xxxxx xxxxxxxxxx”.

Interpunkcja w cytatach

Wielokropek i nawias kwadratowy

Za pomocą wielokropka umieszczonego w nawiasie kwadratowym (czasem okrągłym) oznaczamy opuszczenie fragmentu cytowanego tekstu. Poprzedza się go zwykłą spacją:

„Rada zamierzała podjąć liczne środki [...]; ostatecznie jednak z nich zrezygnowała”.
„Zjawił się chwilę później [...]. Wszystko było skończone [...]”.

Nawiasy te stosuje się również po to, aby uniknąć pomyłki z wielokropkiem zastosowanym przez samego autora, np.:

„[...] On sam wydawał się bardzo przyjemny [...], inteligentny, kulturalny..., ale jego wielkość?” (W. Gombrowicz).

Uwaga: Jeżeli służby autora nie różnicują nawiasami kwadratowymi opuszczenia fragmentu tekstu od zawieszenia myśli, korektorzy Urzędu Publikacji stosują przed wielokropkiem oraz po nim zwykłą spację:

„Rada zamierzała podjąć liczne środki ... ostatecznie jednak z nich zrezygnowała”.
„Komisja zaproponowała ... rozporządzenie dotyczące ... równości szans ...”.

Cudzysłów, dwukropek, kropka

Krótkie cytaty można składać w tekście zasadniczym w ciągu, ujmując tekst cytatu w cudzysłów. Jeśli krótszy cytat jest poprzedzony zdaniem wprowadzającym, można pominąć po nim dwukropek, a cytat rozpocząć małą literą:

W przedmiotowej sprawie Trybunał stwierdza, że „istnienie pozycji dominującej [...] jest wysoce prawdopodobne”.

Dłuższe cytaty poprzedza się dwukropkiem i rozpoczyna się wielką literą. Zasadę tę stosuje się również w przypadku, gdy fragment cytowany w cudzysłowie stanowi nowy akapit:

W przedmiotowej sprawie Trybunał stwierdza: „Istnienie pozycji dominującej [...] jest wysoce prawdopodobne”.

W przedmiotowej sprawie Trybunał stwierdza:
„Istnienie pozycji dominującej [...] jest wysoce prawdopodobne”.

Jeżeli za cytatem umieszczony jest odnośnik do przypisu, kropkę stawia się zawsze za odnośnikiem:

W przedmiotowej sprawie Trybunał stwierdził: „Istnienie pozycji dominującej [...] jest wysoce prawdopodobne” ⁽¹⁾.

W przedmiotowej sprawie Trybunał stwierdził, że „istnienie pozycji dominującej [...] jest wysoce prawdopodobne” ⁽¹⁾.

Kropkę stawia się zawsze po cudzysłowie zamykającym.

Uwaga: Różne poziomy cudzysłowy, zob. [pkt 4.2.3](#).

5.11. Ilustracje

Zdjęcia, rysunki, schematy i wykresy

Oryginały zdjęć czarno-białych przeznaczonych do reprodukcji muszą mieć dobrą ostrość i odpowiedni kontrast. Należy je w miarę możliwości wykonać na białym błyszczącym papierze, co pozwala wiernie odtworzyć póltony (za pomocą kliszy lub kliszy rastrowej). Dostarczane materiały muszą być czyste i niezłożone.

Materiały przesyłane w formie elektronicznej (lub przeznaczone do skanowania) muszą być bardzo dobrej jakości. Najlepiej dostarczyć je w ostatecznym formacie obrazu. Pliki przeznaczone do publikacji w internecie można uprzednio skompresować, zachowując jednak ich wysoką jakość.

Legendy

Legenda nie może zaciemniać ilustracji, której towarzyszy, lecz musi objaśniać ją w sposób prosty i przejrzysty. W miarę możliwości należy stosować tekst krótki i zwięzły.

Zastosowanie kolorów

Kolory ilustracji muszą być dostosowane do treści i ogólnego wyglądu publikacji. Liczba użytych kolorów wpływa bezpośrednio na złożoność procesu produkcji i jego ostateczny koszt.

Przykładowo wydrukowanie kolorowych zdjęć wymaga użycia odpowiedniego papieru (papieru powlekanego), którego gładka i jednolita powierzchnia umożliwia doskonałe odtworzenie różnych odcieni.

Klisze kreskowe, stosowane w reprodukcji wykresów, schematów itp., pozwalają natomiast zastosować prostszy proces produkcji. W tym wypadku do drukowania można użyć tańszego papieru (papieru satynowanego lub satynowanego obustronnie).

5.12. Tabele

Tabela służy do zilustrowania lub szczegółowego wyjaśnienia tekstu. Ważne jest, aby jej struktura była jak najprostsza i jak najbardziej przejrzysta.

Kolumny tabeli i ich nagłówki nie powinny zawierać skrótów; należy również unikać pisania całych wyrazów wersalikami.

W wypadku informacji uzupełniających, które umieszcza się pod tabelą, a które nie są przypisami, zaleca się stosowanie wyrażenia „Uwaga”:

Uwaga:	— = zjawisko nie występuje, · = brak informacji.
--------	---

Publikacje i tabele wielojęzyczne

W wypadku publikacji wielojęzycznych poszczególne wersje językowe należy umieszczać w porządku alfabetycznym opartym na oryginalnej pisowni (zob. [pkt 7.2.1](#)).

Część trzecia

Zasady wspólne dla wszystkich wersji językowych

Wspólne konwencje to zasady językowe uzgodnione przez instytucje Unii Europejskiej w celu zapewnienia harmonizacji w 24 językach urzędowych UE.

6.

Instrukcje typograficzne i weryfikacja tekstu

Przy opracowywaniu zharmonizowanych publikacji w środowisku wielojęzycznym stosuje się robocze ustalenia dotyczące wytycznych typograficznych i standardowych form prezentacji.

6.1. Korekta manuskryptu

Formę, w jakiej manuskrypt przesyłany jest przez autorów, omówiono wcześniej w [pkt 4.2](#).

Korektorzy Urzędu Publikacji czytają tekst i przygotowują go do druku.

Korektorzy muszą mieć całościowe spojrzenie na przygotowywany tekst. Muszą znać jego strukturę, tak aby poprawnie zastosować zasady i reguły zdefiniowane w niniejszym *Przewodniku*. Zbyt często jednak zmuszeni są pracować nad pojedynczą stroną lub akapitem, co powoduje, że mogą zgubić zasadniczy wątek tekstu.

Wszelkie problemy pojawiające się podczas przygotowania manuskryptu zgłaszane są odpowiednim służbom autora.

(Zob. również [pkt 4.1.2](#) oraz [4.1.3](#)).

6.2. Korekta manuskryptu w formie elektronicznej

W pracy z manuskryptami w formie elektronicznej wiele powtarzających się błędów można korygować za pomocą funkcji „szukaj” i „zastąp”.

Można też użyć odpowiednich programów do sprawdzenia zgodności oznaczeń i struktury dokumentu oraz w celu zastosowania odpowiednich wewnętrznych reguł Urzędu Publikacji.

(Zob. również [pkt 4.2](#)).

6.3. Znaki korektorskie

Drukarnia przesyła próbną odbitkę do Urzędu Publikacji, tak aby korektorzy mogli sprawdzić jakość składu.

Korektorzy porównują próbną odbitkę z manuskrytem i nanoszą niezbędne poprawki, stosując standardowe znaki korektorskie (zob. poniżej). Poprawki te zaznacza się czytelnie zarówno w tekście, jak i na marginesie odbitki. Pracownik drukarni, który będzie je nanosił, może nie znać języka, w którym napisany jest tekst.

Instrukcja dla drukarza	Znak korektorski	Przykłady	
		w tekście	na marginesie
Usunięcie zbędnego znaku, wyrazu lub fragmentu tekstu		Rada i oraz Komisja	
Zamiana błędnego znaku		Wspólnoty Europejskie (CE)	
Zamiana kilku kolejnych liter lub całych wyrazów		w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2913/92	
Wstawienie znaku, wyrazu lub kilku wyrazów		interesie właściwego zarządzania powinny zawierać	
Zamiana miejscami sąsiadujących ze sobą liter lub wyrazów		wzajemne powiązania Europejski Parlament	
Zamiana miejscami sąsiadujących wierszy		b) morele; a) migdały;	
Przeniesienie wyrazu lub grupy wyrazów do innego wiersza		uzasadnione prawa sektora spożywczego przedsiębiorstw	
Zwiększenie odstępu między znakami lub wyrazami		cenami na Ukrainie i krajach trzecich	
Zmniejszenie odstępu między znakami lub wyrazami		migdały morele, rodzynki	
Wstawienie odstępu między znakami lub wyrazami		Komisja Europejska	
Skasowanie odstępu między znakami lub wyrazami		Komisja Europejska	
Zwiększanie odstępu między wierszami		przepis ten nie narusza stosowania art. 91	
Zmniejszenie odstępu między wierszami		przepis ten nie narusza stosowania art. 91	
Utworzenie nowego akapitu		czynnego. Posiadacz pozwolenia	
Zlikwidowanie akapitu		podlegają wspólnej polityce rolnej	
Przesunięcie tekstu do oznaczonego miejsca		organy celne mogą odstąpić od wymogu prowadzenia ewidencji towarowej	
Wyśrodkowanie tekstu względem brzegów kolumny		Państwo członkowskie	
Przeniesienie znaku lub grupy znaków do poprzedniego wiersza		Zwolnienie należności celnych	
Przeniesienie znaku lub grupy znaków do następnego wiersza		W przypadku stosowania ust. 1 lit. b)	
Wyróżnienie wyrazu lub grupy wyrazów pismem pochyłym (kursywą)		know-how	
Wyróżnienie wyrazu lub grupy wyrazów pismem pogrubionym		Komisja Europejska opracowała program uproszczenia prawa	
Zlikwidowanie niepotrzebnego wyróżnienia		programy inicjatywy wspólnotowej	
Zmiana błędnego kroju czcionki lub stopnia pisma		po konsultacji z państwami członkowskimi	
Zamiana wielkich liter na małe		PHARE oraz inne Programy Pomocowe	
Zamiana małych liter na wielkie		dg ds. rozwoju	
Wyróżnienie znaku pismem frakcji górnej		rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2377/80 () traci moc	
Wyróżnienie znaku pismem frakcji dolnej		CO ₂	
Unieważnienie naniesionej korekty		ostatnio zmienione rozporządzeniem Rady (WE) nr 2331/96	

- Uwaga: — Poprawka naniesiona w tekście musi być powtórzona na marginesie; w przeciwnym wypadku może zostać przeoczona przez drukarza.
- Wszelkie komentarze czy instrukcje pisane są na marginesie. Należy je zawsze otoczyć obwódką dla podkreślenia, że nie są to fragmenty przeznaczone do druku.
- Gdy w jednym wyrazie występuje kilka błędów, lepiej jest przepisać całe słowo, zwłaszcza jeśli składa się ono z niewielu liter.

6.4. Znaki interpunkcyjne i spacje w edytorze Word

Szczegółowe zasady zamieszczone w tabeli poniżej są wynikiem porozumienia między poszczególnymi instytucjami. W przypadku niektórych zasad kody typograficzne poszczególnych krajów różnią się od siebie. Jednakże dla przejrzystości oraz z uwagi na wielojęzyczny charakter instytucji europejskich dokonano pewnych wyborów w celu wypracowania wspólnego standardu.

	Znak typograficzny	Zapis w edytorach tekstu (Word itp.)	Kod alfanumeryczny	Zapis typograficzny (drukarnie i komputerowy skład tekstu)
a) Znaki interpunkcyjne i symbole				
	,	xx, xx		xx,■xx (00,00)
	;	xx; xx		xx;■xx
	.	xx. Xx		xx.■Xx
	:	xx: xx		xx:■xx
	!	xx! Xx		xx!■Xx
	?	xx? Xx		xx?■Xx
	-	xx-xx		xx-xx
	–	xx – xx	Alt 0150	xx■–■xx
	/	xx/xx		xx/xx
	()	xx (xx) xx		xx■(xx)■xx
	[]	xx [xx] xx		xx■[xx]■xx
(¹)	„ ”	xx „xx” xx	Alt 0132 xx Alt 0148	xx■„xx”■xx
(¹)	»«	xx »xx« xx	Alt 0187 xx Alt 0171	xx■»xx«■xx
	%	00●%		00◆%
	+	+00; 00●+●00		+00; 00■+■00
	–	–00; 00●–●00	Alt 0150	–00; 00■–■00
	±	±00	Alt 241	±00; 00■±■00
	°C (°F)	00●°C		00◆°C
	°	00°		00°
	&	xx & xx		xx■&■xx
	...	xx ... xx	Alt 0133 lub Ctrl-Alt-kropka	xx■...■xx
b) Odsyłacze do przypisów i przypisy				
(²)	xx (¹⁰)	xx● (¹⁰) (format przypisu)		xx◆ (¹⁰)

(¹) Zob. też [pkt 4.2.3](#) (cudzysłów) i [5.10](#) (interpunkcja w cytatach).

(²) Podczas automatycznego tworzenia przypisów wiele programów do edytowania tekstu po wstawieniu odnośnika przypisu nie umieszcza go w nawiasach. W gotowych dokumentach należy te nawiasy koniecznie dodać (w dokumentach przeznaczonych do publikacji będzie to wykonane przez drukarnię).

Uwaga: ■ = miękka spacja

◆ = twarda półspacja (cienka spacja)

● = twarda spacja (użycie twardej spacji i twardej półspacji należy ograniczyć do minimum, gdyż mogą one stwarzać problemy podczas składu).

6.5. Interpunkcja w zapisie liczb

Liczyby dziesiętne od całkowitych oddziela przecinek. Liczby wielocyfrowe zapisuje się w grupach trzycyfrowych – licząc od prawej strony – oddzielając serie spacją (nie przecinkiem ani kropką). Liczby dziesiętne po przecinku podaje się bez spacji:

152 231,324567

Liczby czterocyfrowe zapisuje się ze spacją:

2 655

W tekstach w języku angielskim, irlandzkim i maltańskim (w publikacjach innych niż Dziennik Urzędowy) używa się czasem kropki dla oddzielenia liczb dziesiętnych od całkowitych.

Dane budżetowe: miliony i miliardy

W publikacjach ogólnych w języku polskim stosuje się skróty mln i mld w zapisie kwot w milionach i miliardach:

2 mld euro

W wypadku danych budżetowych zaleca się stosowanie następujących reguł:

- do trzech cyfr po przecinku:

1,326 mld (*nie*: 1 326 mln)

- nie stosuje się więcej niż trzech cyfr po przecinku:

1 326,1 mln (*nie*: 1,3261 mld)

Pozwala to na łatwiejsze czytanie i porównywanie liczb.

7. Kraje, języki, waluty i skróty ich nazw

Wspólne konwencje upraszczają i harmonizują zapis nazw krajów, języków, walut i ich skrótów, wraz z kolejnością ich wymieniania w różnych przypadkach.

7.1. Kraje

Konwencjonalne zasady mają zastosowanie do oznaczeń, skrótów i kolejności wymieniania państw członkowskich UE, krajów kandydujących i krajów nienależących do UE.

7.1.1. Stosowane nazwy i skróty

(Zob. również [załączniki A5](#) oraz [A6](#).)

Państwa członkowskie

Nazwy państw członkowskich Unii Europejskiej muszą być zawsze pisane i skracane zgodnie z następującymi regułami:

- należy stosować dwuliterowy kod ISO ([ISO 3166 alpha-2](#)), z wyjątkiem Grecji, w przypadku której zaleca się używanie skrótu EL;
- porządek protokolarny, w jakim wymienia się państwa członkowskie, jest zgodny z porządkiem alfabetycznym opartym na pisowni nazw geograficznych w językach urzędowych tych państw (zob. również [pkt 7.1.2](#)).

Nazwa skrócona, języki oryginalne (nazwa geograficzna) ⁽¹⁾	Nazwa oficjalna, języki oryginalne (nazwa protokolarna)	Polska nazwa skrócona (nazwa geograficzna)	Polska nazwa oficjalna (nazwa protokolarna)	Kod kraju ⁽²⁾	Dawny skrót nazwy ⁽³⁾
Belgique/België	Royaume de Belgique/ Koninkrijk België	Belgia	Królestwo Belgii	BE	B
България ⁽⁴⁾	Република България	Bułgaria	Republika Bułgarii	BG	—
Česko	Česká republika	Czechy	Republika Czeska	CZ	—
Danmark	Kongeriget Danmark	Dania	Królestwo Danii	DK	DK
Deutschland	Bundesrepublik Deutschland	Niemcy	Republika Federalna Niemiec	DE	D
Eesti	Eesti Vabariik	Estonia	Republika Estońska	EE	—
Éire/Ireland ⁽⁵⁾	Éire/Ireland	Irlandia	Irlandia	IE	IRL
Ελλάδα ⁽⁶⁾	Ελληνική Δημοκρατία	Grecja	Republika Grecka	EL	EL
España	Reino de España	Hiszpania	Królestwo Hiszpanii	ES	E
France	République française	Francja	Republika Francuska	FR	F
Hrvatska	Republika Hrvatska	Chorwacja	Republika Chorwacji	HR	—
Italia	Repubblica italiana	Włochy	Republika Włoska	IT	I
Κύπρος ⁽⁷⁾	Κυπριακή Δημοκρατία	Cypr	Republika Cypryjska	CY	—
Latvija	Latvijas Republika	Łotwa	Republika Łotewska	LV	—
Lietuva	Lietuvos Respublika	Litwa	Republika Litewska	LT	—
Luxembourg	Grand-Duché de Luxembourg	Luksemburg	Wielkie Księstwo Luksemburga	LU	L
Magyarország	Magyarország	Węgry	Węgry	HU	—
Malta	Repubblika ta' Malta	Malta	Republika Malty	MT	—

(cd.)

Nazwa skrócona, języki oryginalne (nazwa geograficzna) ⁽¹⁾	Nazwa oficjalna, języki oryginalne (nazwa protokolarna)	Polska nazwa skrócona (nazwa geograficzna)	Polska nazwa oficjalna (nazwa protokolarna)	Kod kraju ⁽²⁾	Dawny skrót nazwy ⁽³⁾
Nederland ⁽⁸⁾	Koninkrijk der Nederlanden	Niderlandy	Królestwo Niderlandów	NL	NL
Österreich	Republik Österreich	Austria	Republika Austrii	AT	A
Polska	Rzeczpospolita Polska	Polska	Rzeczpospolita Polska	PL	—
Portugal	República Portuguesa	Portugalia	Republika Portugalska	PT	P
România	România	Rumunia	Rumunia	RO	—
Slovenija	Republika Slovenija	Słowenia	Republika Słowenii	SI	—
Slovensko	Slovenská republika	Słowacja	Republika Słowacka	SK	—
Suomi/Finland	Suomen tasavalta/ Republiken Finland	Finlandia	Republika Finlandii	FI	FIN
Sverige	Konungariket Sverige	Szwecja	Królestwo Szwecji	SE	S

⁽¹⁾ Nazw skróconych w językach oryginalnych używa się do ustalenia porządku protokolarnego; stosuje się je także w tekstach wielojęzycznych (zob. [pkt 7.1.2](#)).

⁽²⁾ Należy stosować dwuliterowy kod ISO, z wyjątkiem Grecji, w przypadku której zaleca się używanie skrótu EL (zamiast kodu ISO – GR).

⁽³⁾ Dawnych skrótów (najczęściej zaczerpniętych z międzynarodowego kodu samochodowego) używano do końca 2002 r.

⁽⁴⁾ Transliteracja łacińska: България = Bulgaria.

⁽⁵⁾ Nie należy używać terminu „Republika Irlandii”. Choć występuje on czasami w niektórych dokumentach, nie ma oficjalnego charakteru.

⁽⁶⁾ Transliteracja łacińska: Ελλάδα = Elláda.

⁽⁷⁾ Transliteracja łacińska: Κύπρος = Kýpros.

⁽⁸⁾ Należy używać terminu „Niderlandy”, a nie „Holandia”, która jest tylko częścią Niderlandów (nazwę „Holandia” noszą dwie prowincje na północy i południu kraju).

Kraje nienależące do Unii Europejskiej

W wypadku państw spoza Unii Europejskiej również zaleca się stosowanie dwuliterowego kodu ISO ([ISO 3166 alpha-2](#)).

Forma zapisu (nazwa skrócona, nazwa oficjalna, lista kodów ISO) – zob. [załączniki A5 i A6](#).

Zalecany porządek wymieniania krajów – zob. [pkt 7.1.2](#).

Kraje kandydujące

Nazwa skrócona, języki oryginalne (nazwa geograficzna)	Polska nazwa skrócona (nazwa geograficzna)	Polska nazwa oficjalna (nazwa protokolarna)	Kod kraju
Bosna i Hercegovina/Босна и Херцеговина	Bośnia i Hercegowina	Bośnia i Hercegowina	BA
Crna Gora/Црна Гора	Czarnogóra	Czarnogóra	ME
Republica Moldova	Mołdawia	Republika Mołdawii	MD
საქართველო ⁽¹⁾	Gruzja	Gruzja	GE
Северна Македонија ⁽²⁾	Macedonia Północna	Republika Macedonii Północnej	MK
Shqipëria	Albania	Republika Albanii	AL
Srbija/Србија	Serbia	Republika Serbii	RS
Türkiye	Turcja	Republika Turcji	TR
Україна ⁽³⁾	Ukraina	Ukraina	UA

⁽¹⁾ Transliteracja łacińska: საქართველო = Sakartvelo.

⁽²⁾ Transliteracja łacińska: Северна Македонија = Severna Makedonija.

⁽³⁾ Transliteracja łacińska: Україна = Ukraina.

Nazwa pełna czy skrócona?

Formy pełnej (nazwa oficjalna) używa się, gdy mowa jest o państwie jako osobie prawnej:

Niniejsza decyzja skierowana jest do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Republika Francuska zostaje upoważniona...

Uwaga: Jeśli nazwa państwa powtarzana jest w tekście wielokrotnie, co skłania do użycia mimo wszystko formy skróconej, można ją wprowadzić do tekstu za pomocą określenia „dalej zwany (zwana, zwane)...”.

Formę krótką (nazwa skrócona) stosuje się, gdy mowa jest o państwie w znaczeniu geograficznym lub ekonomicznym:

Pracownicy zamieszkali we Francji...

Przywóz z Grecji...

Uwaga: W wypadku kilku państw długa i krótka forma są takie same:

Irlandia

Republika Środkowoafrykańska

Rumunia

Węgry

7.1.2. Porządek wymieniać krajów

Państwa członkowskie

W tekście

Państwa członkowskie wymienia się w porządku alfabetycznym opartym na pisowni ich nazw w językach urzędowych tych państw (porządek protokolarny) ([zob. pkt 7.1.1](#)).

W tabelach

Nazwy państw powinny być podane w języku danej publikacji (przykład A). Jednakże w pewnych warunkach, ze względów technicznych (np. w wypadku pojedynczego składu tabel w dokumentach wielojęzycznych), dopuszcza się zapis nazw tych państw w ich językach źródłowych (przykład B). W obu wypadkach państwa wymienia się w porządku protokolarnym.

Przykład A

Państwo członkowskie	Data podpisania umowy	Data wejścia w życie umowy
Belgia	21.12.1990	1.1.1991
Bułgaria	1.2.2007	15.2.2007
Czechy	10.10.2005	1.1.2006
Dania	10.10.1991	1.1.1992
Niemcy	1.9.1990	1.1.1991
Estonia	1.9.2005	1.1.2006
Irlandia	12.12.1990	1.1.1991
Grecja	10.10.1990	1.1.1991
Hiszpania	3.2.1991	1.6.1991
Francja	3.3.1991	1.6.1991
Chorwacja	1.1.2013	1.7.2013
Włochy	10.10.1991	1.1.1992
Cypr	10.10.2005	1.1.2006
Łotwa	10.10.2005	1.1.2006
Litwa	10.10.2005	1.1.2006
Luksemburg	10.10.1990	1.1.1991
Węgry	10.10.2005	1.1.2006
Malta	10.10.2005	1.1.2006
Niderlandy	11.11.1990	1.1.1991
Austria	10.12.1990	1.1.1991
Polska	10.10.2005	1.1.2006
Portugalia	1.3.1991	1.6.1991
Rumunia	1.2.2007	15.2.2007
Słowenia	10.10.2005	1.1.2006
Słowacja	10.10.2005	1.1.2006
Finlandia	1.2.1991	1.6.1991
Szwecja	3.3.1991	1.1.1992

Przykład B

Państwo członkowskie	Data podpisania umowy	Data wejścia w życie umowy
Belgique/België	21.12.1990	1.1.1991
България	1.2.2007	15.2.2007
Česko	10.10.2005	1.1.2006
Danmark	10.10.1991	1.1.1992
Deutschland	1.9.1990	1.1.1991
Eesti	1.9.2005	1.1.2006
Éire/Ireland	12.12.1990	1.1.1991
Ελλάδα	10.10.1990	1.1.1991
España	3.2.1991	1.6.1991
France	3.3.1991	1.6.1991
Hrvatska	1.1.2013	1.7.2013
Italia	10.10.1991	1.1.1992
Κύπρος	10.10.2005	1.1.2006
Latvija	10.10.2005	1.1.2006
Lietuva	10.10.2005	1.1.2006
Luxembourg	10.10.1990	1.1.1991
Magyarország	10.10.2005	1.1.2006
Malta	10.10.2005	1.1.2006
Nederland	11.11.1990	1.1.1991
Österreich	10.12.1990	1.1.1991
Polska	10.10.2005	1.1.2006
Portugal	1.3.1991	1.6.1991
România	1.2.2007	15.2.2007
Slovenija	10.10.2005	1.1.2006
Slovensko	10.10.2005	1.1.2006
Suomi/Finland	1.2.1991	1.6.1991
Sverige	3.3.1991	1.1.1992

Państwa nienależące do Unii Europejskiej oraz państwa nienależące do Unii Europejskiej w połączeniu z państwami członkowskimi

W tekście

W tekście w wypadku list krajów nienależących do UE oraz list, na których znajdują się zarówno kraje nienależące do UE, jak i państwa członkowskie, porządek wymieniania krajów różni się w zależności od wersji językowej. W polskich publikacjach wymienia się je w kolejności alfabetycznej języka polskiego:

Australia, Dania, Finlandia, Hiszpania, Rumunia, Stany Zjednoczone itd.

W tabelach

Pojedynczy skład tabel wymaga przyjęcia identycznego systemu klasyfikacji dla wszystkich języków. Dlatego kraje wymienia się w porządku alfabetycznym ich kodów. Zaleca się umieszczanie tych kodów w pierwszej kolumnie tabeli, tak aby klasyfikacja była jasna i czytelna, jak w przykładzie poniżej.

Kod kraju	Kraj	Produkcja (w tonach)	Liczba zatrudnionych osób (w tys.)
AT	Austria	50 000	75
AU	Australia	70 000	120
BE	Belgia	25 500	38
CH	Szwajcaria	12 500	15
CN	Chiny	750 000	1 500
DK	Dania	22 000	40
JP	Japonia	150 000	150
NL	Niderlandy	32 000	45
NZ	Nowa Zelandia	45 000	51
SE	Szwecja	10 000	15
US	Stany Zjednoczone	350 000	220

Jeśli państwa członkowskie Unii Europejskiej wymienia się razem w nagłówku tabeli, ich nazwy podaje się zgodnie z porządkiem protokolarnym ([zob. pkt 7.1.1, pierwsza tabela](#)).

W drugiej kolumnie nazwy krajów powinny zawsze być podane w języku polskim. Jeśli użyte są kody ISO, ich znaczenie należy objaśnić w glosariuszu umieszczonym w miarę możliwości na początku publikacji.

Uwaga: Po wystąpieniu z Unii Europejskiej Zjednoczone Królestwo jest uważane za kraj nienależący do UE, tak jak każdy inny kraj trzeci, i nie należy mu przyznawać szczególnego miejsca. Na przykład w grafikach lub tabelach, w których wymienia się państwa członkowskie, następnie kraje EOG, a potem szereg innych krajów spoza UE, Zjednoczone Królestwo jest wymieniane wraz z tymi ostatnimi w porządku alfabetycznym kodów ISO.

7.2. Języki

Inne zasady obowiązują podczas tworzenia listy wersji językowych, a inne podczas tworzenia listy języków.

7.2.1. Kolejność wersji językowych występujących w tym samym tekście oraz kody ISO (teksty wielojęzyczne)

Zasada ogólna

Wersje językowe należy podawać w porządku alfabetycznym opartym na oryginalnej pisowni ich nazw oficjalnych. Zamieszczone kody to obowiązujące [kody ISO 639-1](#), kod alpha-2.

Zasada ta obowiązuje na przykład w tytułach na okładkach publikacji wielojęzycznych, w publikacjach wielojęzycznych w kolejności języków oraz w wielojęzycznych witrynach internetowych na stronie głównej i na liście języków do wyboru itp.

Uwaga: Nie należy mylić kolejności wersji językowych z kolejnością wymieniania języków ([zob. pkt 7.2.2](#)).

Nazwa w języku źródłowym ⁽¹⁾	Nazwa polska	Kod ISO ⁽²⁾
български ⁽³⁾	bułgarski	bg
español ⁽⁴⁾	hiszpański	es
čeština	czeski	cs
dansk	duński	da
Deutsch	niemiecki	de
eesti keel	estoński	et
ελληνικά ⁽⁵⁾	grecki	el
English	angielski	pl
français	francuski	fr
Gaeilge	irlandzki ⁽⁶⁾	ga
hrvatski	chorwacki	hr
italiano	włoski	it
latviešu valoda	łotewski	lv
lietuvių kalba	litewski	lt
magyar	węgierski	hu
Malti	maltański	mt
Nederlands	niderlandzki	nl
polski	polski	pl
português	portugalski	pt
română	rumuński	ro
slovenčina (slovenský jazyk)	słowacki	sk
slovenščina (slovenski jezik)	słoweński	sl
suomi	fiński	fi
svenska	szwedzki	sv

⁽¹⁾ Należy stosować pisownię od wielkiej lub małej litery zgodnie z regułami gramatycznymi danego języka.

⁽²⁾ Kody ISO na oznaczenie języków zapisuje się małymi literami; czasem ze względów typograficznych używa się wielkich liter.

⁽³⁾ Transliteracja łacińska: български = bułgarski.

⁽⁴⁾ W tekstach hiszpańskich nazwy *lengua española* oraz *español* zastępują, zgodnie z zaleceniem władz hiszpańskich, nazwę *castellano*. Ta ostatnia jest wprawdzie oficjalną nazwą języka, jednak w praktyce stosuje się ją tylko w odniesieniu do regionu geograficznego.

⁽⁵⁾ Transliteracja łacińska: ελληνικά = elliniká.

⁽⁶⁾ Nie należy używać nazwy „gaelicki”, przymiotniki te nie są synonimami. Zob. [pkt 7.2.4](#).

Zasada ta ściśle obowiązuje w formułach końcowych traktatów i porozumień (strony z sygnaturami).

Wyjątki

W wypadku dokumentów wielojęzycznych wydawanych w poszczególnych krajach na mocy aktów prawnych przyjętych przez Radę (paszporty, europejskie karty zdrowotne) porządek jest zwykle określony we wspomnianych aktach osobno dla każdego przypadku. Języki najbardziej rozpowszechnione w danym kraju wymieniane są na początku, zwykle zgodnie z następującą regułą:

- język lub języki narodowe;
- angielski;
- francuski;
- inne języki w kolejności podanej w tabeli powyżej.

Kraje kandydujące

Nazwa w języku źródłowym	Nazwa polska	Kod ISO
bosanski/босански	bośniacki	bs
crnogorski/црногорски	czarnogórski	cnr ⁽¹⁾
ქართული ⁽²⁾	gruziński	ka
македонски ⁽³⁾	macedoński	mk
română ⁽⁴⁾	rumuński	ro
shqip	albański	sq
srpski/српски	serbski	sr
türkçe	turecki	tr
українська мова ⁽⁵⁾	ukraiński	uk

⁽¹⁾ Kod ISO 639-2.

⁽²⁾ Transliteracja łacińska: ქართული = kartuli.

⁽³⁾ Transliteracja łacińska: македонски = makedonski.

⁽⁴⁾ Określenie, które należy stosować w odniesieniu do języka urzędowego Mołdawii.

⁽⁵⁾ Transliteracja łacińska: українська мова = ukraińska mova.

7.2.2. Kolejność wymieniania języków w tekście (teksty jednojęzyczne)

Porządek wymieniania języków w tekście różni się w zależności od wersji językowej. W publikacjach w języku polskim języki powinny być wymieniane w porządku alfabetycznym: angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki ⁽¹⁾, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski i włoski.

Gdy umowa sporządzona jest również w języku kraju trzeciego, który nie jest językiem Unii, języki Unii ze względów protokolarnych wymienia się przed tym językiem:

Niniejszą umowę sporządzono w języku angielskim, francuskim, niemieckim, polskim, włoskim i arabskim.

7.2.3. Wersje językowe publikacji

Przy wymienianiu wersji językowych danej publikacji (na przykład w katalogach) należy stosować następujące znaki interpunkcyjne (zgodnie z regułą, o której mowa w [pkt 7.2.1](#)):

BG/ES/CS/DA/DE/ET/EL/EN/FR/GA/HR/IT/LV/LT/HU/MT/NL/PL/PT/RO/SK/SL/FI/SV lub kombinacja części z nich	<i>Tekst został opublikowany w każdym z wymienionych języków w tym samym woluminie.</i>
BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV lub kombinacja części z nich	<i>Tekst został opublikowany w każdym z wymienionych języków w osobnych woluminach dla każdego języka.</i>
BG-ES-CS-DA-DE-ET-EL-EN-FR-GA-HR-IT-LV-LT-HU-MT-NL-PL-PT-RO-SK-SL-FI-SV lub kombinacja części z nich	<i>Różne teksty zostały opublikowane w różnych językach i zebrane w tym samym woluminie.</i>

Uwaga: Kody ISO na oznaczenie języków zapisuje się małymi literami; czasem ze względów typograficznych używa się wielkich liter.

⁽¹⁾ Nie należy używać nazwy „gaelicki”, przymiotniki te nie są synonimami. Zob. [pkt 7.2.4](#).

7.2.4. Zasady dotyczące języków instytucji

Artykuł 290 Traktatu WE (obecnie artykuł 342 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) oraz artykuł 190 Traktatu Euratom zobowiązują Radę, stanowiącą jednomyślnie, do określenia systemu językowego instytucji Wspólnoty „bez uszczerbku dla postanowień statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej”.

Na tej podstawie 15 kwietnia 1958 r. Rada przyjęła rozporządzenie nr 1 określające system językowy Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (rozporządzenie zmieniane kilkakrotnie przez różne akty przystąpienia).

Obecnie w instytucjach Unii Europejskiej używa się 24 języków urzędowych (zob. [pkt 7.2.1](#)).

Irlandzki

Do 31 grudnia 2006 r. język irlandzki nie był językiem roboczym instytucji wspólnotowych. Zgodnie z porozumieniem podpisanym w 1971 r. między Irlandią i Wspólnotą Europejską irlandzki został uznany za język wspólnotowy, jednakże tylko prawo pierwotne (traktaty i konwencje podpisane między państwami członkowskimi) miało być sporządzane w tym języku.

1 stycznia 2007 r. irlandzki uzyskał status pełnoprawnego języka urzędowego UE, przy czym zastosowano czasowe odstępstwo na okres pięciu lat, z możliwością przedłużenia [zob. rozporządzenie Rady (WE) nr 920/2005 z dnia 13 czerwca 2005 r. (Dz.U. L 156 z 18.6.2005, s. 3)], które stanowi, że „instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim lub publikowania ich w tym języku w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”, z wyjątkiem rozporządzeń przyjmowanych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę. Obowiązywanie odstępstwa zostało przedłużone do 31 grudnia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) nr 1257/2010 (Dz.U. L 343 z 29.12.2010, s. 5). Okres ten został przedłużony [rozporządzeniem Rady \(UE, Euratom\) 2015/2264 \(Dz.U. L 322 z 8.12.2015, s. 1\)](#). Odstępstwo dotyczące języka irlandzkiego przestało obowiązywać 1 stycznia 2022 r.

Irlandzki, galijski czy gaelicki?

Wbrew powszechnemu użyciu te trzy terminy nie są synonimami.

irlandzki – celtycki język Irlandii

gaelicki – grupa języków celtyckich (irlandzki gaelicki i szkocki gaelicki) używanych przez mieszkańców Irlandii i Szkocji

galijski – zespół dialektów używanych przez starożytne ludy celtyckie (Galowie) zamieszkujące Galię oraz część obecnej Hiszpanii

Język irlandzki jest pierwszym językiem urzędowym Irlandii, drugim jest język angielski.

Maltański

Czasowe odstępstwo od obowiązku sporządzania aktów prawnych w języku maltańskim i publikowania ich w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zostało przyjęte przez Radę 1 maja 2004 r. Odstępstwo to miało być stosowane przez trzy lata, z możliwością przedłużenia na kolejny rok, do wszystkich aktów, z wyjątkiem rozporządzeń przyjętych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę [zob. rozporządzenie Rady (WE) nr 930/2004 z dnia 1 maja 2004 r. (Dz.U. L 169 z 1.5.2004, s. 1)]. Rada postanowiła przerwać to odstępstwo w 2007 r., po upływie początkowego okresu trzech lat.

7.3. Waluty

Istnieją konwencjonalne zasady dotyczące kolejności wymieniania walut (euro i innych), różnych sposobów ich zapisywania, interpunkcji, której należy używać itp.

7.3.1. Euro i cent

Euro

Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej przyjętymi w Madrycie w grudniu 1995 r. wspólna waluta europejska nosi nazwę **euro**. Jedno euro dzieli się na 100 centów. Jego symbolem jest znak **€**, a kod ISO to **EUR**.

W języku polskim:

„euro” (forma nieodmienna, nie przybiera liczby mnogiej)

Strefa euro

Określenie „strefa euro” jest oficjalnym terminem określającym grupę państw, które przyjęły euro jako jedyną walutę. Należy unikać określeń typu „obszar euro”, „eurostrefa”, „eurozona” czy „euroland”.

Euro i ecu

Euro zastąpiło walutę ecu 1 stycznia 1999 r., po przeliczeniu według kursu „jeden do jednego” [zob. [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 1103/97](#) (Dz.U. L 162 z 19.6.1997, s. 1), zob. również [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 974/98](#) (Dz.U. L 139 z 11.5.1998, s. 1)]. Odniesienia do waluty ecu (sprzed 1999 r.) powinny pozostać w ecu.

Cent

Zasadniczo określenie „cent” stosuje się we wszystkich językach urzędowych UE. Jednakże użycie nazwy „cent” nie stoi na przeszkodzie powszechnemu stosowaniu wariantów tego terminu w poszczególnych państwach członkowskich [zob. motyw 2 [rozporządzenia \(WE\) nr 974/98](#) z dnia 3 maja 1998 r.].

W języku polskim spotykana jest też forma „eurocent”.

W tekstach unijnych preferuje się formę „cent” (**forma obowiązująca w aktach prawnych Unii**).

W języku polskim:

„cent” (lp.), „centy” (lm.)

Zobacz również pkt 7.3.3:

- [Zasady użycia \(euro, EUR czy €\)](#)
- [Pozycja kodu ISO lub symbolu euro w kwotach](#)
- [Zapis z milionami i miliardami](#)

7.3.2. Kolejność wymieniania walut i kody ISO

Podając skróty walut, należy używać kodów ISO 4217 (zob. [załącznik A7](#) oraz [strona internetowa agencji zarządzającej ds. ISO](#)).

Waluty państw członkowskich

W przypadku walut państw członkowskich euro umieszcza się przed innymi kodami walutowymi ustawionymi w kolejności alfabetycznej (kody ISO 4217).

Kod ISO	Waluta
EUR	euro
BGN	lew
CZK	korona czeska
DKK	korona duńska
HUF	forint
PLN	złoty
RON	lej rumuński
SEK	korona szwedzka

Inne waluty

Ze względów protokolarnych inne waluty wymienia się po walutach państw członkowskich, stosując podobne kryteria, tj. porządek alfabetyczny kodów walutowych (kody ISO 4217). Tę samą zasadę stosuje się w tekście ciągłym, jeśli brak innych kryteriów klasyfikacji.

Kod ISO	Waluta
CAD	dolar kanadyjski
CHF	frank szwajcarski
JPY	jen
USD	dolar amerykański

Lista kodów walutowych, zob. [załącznik A7](#).

Stare waluty

Euro zastąpiło następujące waluty państw członkowskich:

Kod ISO	Waluta
ATS	szyling austriacki
BEF	frank belgijski
CYP	funt cypryjski
DEM	marka niemiecka
EEK	korona estońska
ESP	peseta hiszpańska
FIM	marka fińska
FRF	frank francuski
GRD	drachma
HRK	kuna

(cd.)

Kod ISO	Waluta
IEP	funt irlandzki
ITL	lir włoski
LTL	lit
LUF	frank luksemburski
LVL	łat
MTL	lira maltańska
NLG	gulden holenderski
PTE	escudo portugalskie
SIT	tolar
SKK	korona słowacka

Kraje kandydujące

Kod ISO	Kraj	Waluta
ALL	Albania	lek
BAM	Bośnia i Hercegowina	marka zamienna
EUR	Czarnogóra	euro
GEL	Gruzja	lari
MDL	Mołdawia	lej Mołdawii
MKD	Macedonia Północna	denar
RSD	Serbia	dinar serbski
TRY	Turcja	lira turecka
UAH	Ukraina	hrywna

7.3.3. Zasady zapisu jednostek monetarnych

Użycie pełnej nazwy (euro)

Jeżeli mowa o jednostce monetarnej w znaczeniu ogólnym, bez podawania kwoty, stosuje się pełną nazwę waluty. Wyjątkiem są tabele [zob. „Użycie kodu ISO (EUR)”]:

kwota wyrażona w euro
suma w funtach szterlingach

Uwaga: W publikacjach ogólnych w języku polskim, w których nie występuje wiele liczb, dopuszczalne jest użycie następującej formy:

11 mln euro

1,5 mld euro

Użycie kodu ISO (EUR)

W tekście

Zasadniczo, gdy jednostka monetarna poprzedzona jest kwotą, stosuje się kod ISO (EUR). Jest to **forma obowiązująca w tekstach prawnych** (Dziennik Urzędowy).

wymagana kwota w wysokości 12 500 EUR

kwota do wypłacenia nie przewyższa 1 550 EUR

W tabelach

W nagłówkach tabel i wykresów stosuje się kod ISO w następującej formie (podany w nawiasach i kursywą):

(w EUR)

(w tys. EUR)

(w mln EUR)

Akty prawne – Dziennik Urzędowy

Euro

W tekstach publikowanych w Dzienniku Urzędowym kwoty zapisuje się w całości cyframi i stosuje się kod ISO (EUR):

10 000 EUR

1 000 000 EUR (*nie* 1 milion EUR, *nie* 1 mln EUR)

Inne waluty

W tekstach w języku polskim w wypadku walut innych niż euro, gdy jednostka monetarna poprzedzona jest kwotą, podaje się odpowiedni kod ISO:

dochody w wysokości 300 DKK i wydatki w wysokości 505 DKK

Trybunał Obrachunkowy

W tekstach Trybunału Obrachunkowego w języku polskim nazwę waluty towarzyszącej kwocie zapisuje się słownie:

wydatki w wysokości 15 000 euro

Użycie symbolu „€”

Symbol „€” stosuje się wyłącznie ze względów graficznych (np. w wykresach). Jest także dopuszczalny w tekstach niespecjalistycznych i materiałach reklamowych (np. w katalogach sprzedaży), jak również w komunikatach prasowych.

W edytorach tekstu symbol „€” uzyskuje się, naciskając jednocześnie klawisze: prawy „Alt” oraz cyfrę „4” lub lewy „Alt” oraz kombinację cyfr „0128”. Specyfikacje techniczne dotyczące symbolu euro można pobrać ze strony Komisji poświęconej euro (<https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro>).

Uwaga: W HTML należy wziąć pod uwagę wygląd końcowy i strukturę dokumentu. Teksty utworzone przy użyciu standardu Unicode z reguły nie stwarzają problemów. Jednakże w starszych tekstach, opartych na standardzie ISO 8859, kod HTML „&euro” generuje symbol „€”, który jest widoczny na ekranie komputera, nie zawsze jednak widać go na wydruku. Problemu tego można uniknąć, stosując obrazek w formacie GIF lub JPG. W wypadku tekstów, które będą automatycznie przesłane na stronę intranetową lub internetową, radzimy unikać użycia symbolu „€” (zamiast tego użyć kodu ISO „EUR”).

Pozycja kodu ISO (EUR) w kwotach

Skrót EUR umieszcza się po kwocie, ze spacją:

kwota 30 EUR

Uwaga: W języku angielskim, irlandzkim i maltańskim stosuje się odwrotną kolejność, tzn. kod walutowy ISO umieszcza się przed kwotą:

an amount of EUR 30

Pozycja symbolu euro (€) w kwotach

Symbol euro „€” umieszcza się po kwocie, ze spacją:

kwota 30 €

Uwaga: W języku angielskim, irlandzkim, maltańskim i niderlandzkim stosuje się odwrotną kolejność, tzn. kod walutowy ISO umieszcza się przed kwotą:

an amount of €30 (*bez spacji*)

Z tysiącami, milionami lub miliardami

Kwoty w tysiącach, milionach czy miliardach zapisuje się, stosując odpowiednie skróty:

650 tys. PLN

6 mln EUR

3,3 mld USD

Czterocyfrowe kwoty zapisuje się ze spacją:

3 980 EUR

Dane budżetowe: miliony i miliardy

W publikacjach ogólnych w języku polskim stosuje się skróty mln i mld w zapisie kwot w milionach i miliardach:

2 mld euro

W wypadku danych budżetowych zaleca się stosowanie następujących reguł:

- do trzech cyfr po przecinku:

1,326 mld (*nie: 1 326 mln*)

- nie stosuje się więcej niż trzech cyfr po przecinku:

1 326,1 mln (*nie: 1,3261 mld*)

Pozwala to na łatwiejsze czytanie i porównywanie liczb.

8. Przypisy i odsyłacze do przypisów

Przypisy najczęściej umieszcza się na dole odpowiedniej strony. Składa się je czcionką mniejszą niż główny tekst (zwykle o dwa stopnie) i oddziela od tekstu krótką linią i odstępem między wierszami.

Zazwyczaj przypisy numeruje się w sposób ciągły w całym dokumencie, ale numeracja może również rozpoczynać się ponownie na każdej stronie. W niektórych przypadkach przypisy mogą być zgrupowane na końcu rozdziału lub tomu, jako przypisy końcowe.

W dokumentach publikowanych w Dzienniku Urzędowym stosuje się numerację ciągłą. Jeśli dokument zawiera załączniki lub dodatki, numeracja przypisów rozpoczyna się od nowa na początku każdego załącznika lub dodatku.

W wypadku przypisów o tej samej treści – w publikacjach innych niż Dziennik Urzędowy – należy stosować zwrot „zob. przypis x, s. y” zamiast wyrażen „*idem*”, „*ibidem*” lub „*tamże*”, które mogą wprowadzać w błąd. Korektor powinien albo przytoczyć przypis w jego pełnym brzmieniu, albo nanieść odpowiednią numerację na odbitce próbnej.

W Dzienniku Urzędowym przypisy o tej samej treści przytacza się za każdym razem w pełnym brzmieniu.

Każdy przypis kończy się kropką.

8.1. Odsyłacze do przypisów

Sposób tworzenia odesłań do przypisów jest taki sam we wszystkich wersjach językowych; przypisy mogą przyjąć następujące formy:

- liczba w nawiasie zapisana w indeksie górnym (nawias nie jest zapisywany w indeksie górnym), poprzedzona cienką spacją i zakończona odpowiednim znakiem interpunkcyjnym:

Odesłania do rozporządzenia Komisji ⁽¹⁾ znajdują się również w zaleceniu Rady ⁽²⁾; jednakże brak ich w tekście Trybunału Sprawiedliwości ⁽³⁾.

- gwiazdka (asterisk) w nawiasie, poprzedzona cienką spacją i zakończona odpowiednim znakiem interpunkcyjnym; symbolu tego używa się w wypadku przypisu, który w danej publikacji czy periodyku pojawia się więcej niż jeden raz i zawsze ma takie samo znaczenie:

0154030	Porzeczki (czarne, czerwone i białe)	0,01 (*)	2 (*)
0154040	Agrest (zielony, czerwony i żółty)	0,01 (*)	0,1 (*)
0154050	Róża dzika	0,01 (*)	0,01 (*)
0154060	Morwy (czarne i białe)	0,01 (*)	0,01 (*)

(*) Wskazuje granicę oznaczalności.

Uwaga: W aktach zmieniających w Dzienniku Urzędowym do oznaczania przypisów w zmienianym tekście używa się gwiazdek (asterisków). Przypisy te składa się tym samym rozmiarem czcionki co zwykły tekst i umieszcza się je pod zmienianym tekstem.

W rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2019/1793 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) w przypadku żywności wymienionej w załącznikach I i II ze względu na możliwe ryzyko zanieczyszczenia mikotoksynami, w tym aflatoksynami, pobieranie próbek i analizy przeprowadza się zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/2782 (*);

(*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2782 z dnia 14 grudnia 2023 r. ustanawiające metody pobierania próbek i przeprowadzania analiz do celów kontroli poziomów mikotoksyn w żywności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 401/2006 (Dz.U. L, 2023/2782, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2782/oj).”;

b) uchyla się lit. d);

- w tabelach z liczbami złożonymi bardzo małą czcionką można wyjątkowo zastosować małe litery zapisane w indeksie górnym. Pozwoli to uniknąć ewentualnych błędów i pomyłek:

Numer kodu	Grupy i przykłady poszczególnych produktów, do których odnoszą się najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości (NDP) ^(a)	Fenbukonazol (suma enencjomerów składowych)	Penkonazol (suma izomerów składowych) (F)
(1)	(2)	(3)	(4)
0100000	OWOCE, ŚWIEŻE lub MROŻONE; ORZECHY Z DRZEW ORZECHOWYCH		

^(a) Pełny wykaz produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, do których stosują się NDP, można znaleźć w załączniku I.

Odnośnik do przypisu (wraz z nawiasami) zapisuje się zawsze czcionką zwykłą (nawet jeśli tekst lub tytuły, do których się odnosi, pisane są kursywą lub czcionką pogrubioną).

Gdy odnośnik do przypisu pojawia się w tabeli, przypis musi znaleźć się w obrębie tabeli.

Przypisy i odsyłacze do przypisów: przygotowanie tekstu/zalecenia dotyczące pisania tekstu:

zob. [pkt 4.2.3](#).

8.2. Kolejność przypisów

Zasadniczo kolejność przypisów jest taka sama we wszystkich wersjach językowych.

W tabelach, grafikach itp. przypisy i inne adnotacje wymienia się w ustalonym porządku. Przypisy oznaczone gwiazdką (asteryskiem) wymienia się jako pierwsze, a po nich umieszcza się przypisy

numerowane. Poniżej mogą zostać zamieszczone uwagi lub źródła, oddzielone od przypisów nieco większym odstępem niż odstęp między przypisami:

(*) Wewnętrzna decyzja Komisji.

⁽¹⁾ Ceny po odciążeniu zniżki.

⁽²⁾ W bieżącym roku ceny wzrosły w wyniku zastosowania specjalnej taryfy.

Uwaga: Dane orientacyjne.

Źródło: Komisja Europejska, DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

9.

Inne zasady

Inne zasady dotyczą adresów, adresów elektronicznych, numerów telefonów, przytaczanych źródeł, struktury administracyjnej Unii Europejskiej itp.

9.1. Adresy

Co do zasady w publikacjach instytucji europejskich używa się zawsze formatu międzynarodowego; używany język zależy od tego, czy tekst jest jednojęzyczny czy wielojęzyczny.

9.1.1. Adresy: zasady ogólne

Analizowanie różnych form zapisu adresów to trudne i skomplikowane zadanie, nie istnieje bowiem jednolity system dla wszystkich krajów. Ponadto stosuje się różne zapisy dla przesyłek krajowych i międzynarodowych. Co do zasady w publikacjach instytucji europejskich używa się zawsze formatu międzynarodowego.

Szczegółowe informacje dotyczące zapisu adresów znajdują się na stronach internetowych urzędów pocztowych w poszczególnych krajach. Odnośniki do tych stron dostępne są w witrynie Światowego Związku Pocztowego (Universal Postal Union – UPU) (<https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions>).

UPU wydaje także zalecenia o charakterze ogólnym, jednak w tekstach instytucji europejskich istnieje dodatkowe ograniczenie, które należy wziąć pod uwagę – jest to ich jednojęzyczny lub wielojęzyczny charakter.

Przydatne adresy

UPU, systemy adresowe (EN, FR):

<https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions>

UPU, pocztowe systemy adresowe w państwach członkowskich (EN, FR):

https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions#scroll-nav_5

UPU, Universal POST*CODE® DataBase (EN, FR):

https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions#scroll-nav_1

Stosowane języki i znaki

Kraj przeznaczenia, będący częścią adresu, należy zapisywać zgodnie z zaleceniami kraju wysyłki (najlepiej w języku kraju wysyłki lub języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej).

Nazwę kraju przeznaczenia należy zapisywać drukowanymi literami w ostatniej linii adresu.

Ze względu na różnice w krajowych zaleceniach dotyczących użycia liter majuskułowych (wersalików) w adresach (np. w ostatniej linii albo w dwóch lub trzech ostatnich liniach) zdecydowano ujednolicić zapis – wersalikami wyróżnia się jedynie nazwę kraju.

Jeżeli w kraju przeznaczenia stosuje się inny alfabet niż łaciński lub nazwa tego kraju w danym języku odbiega znacznie od tej używanej powszechnie, nazwę kraju oraz – w miarę możliwości – nazwę miasta należy powtórzyć w języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej. Pozwoli to uniknąć problemów podczas tranzytu przez kraje pośrednie.

Pozostała część adresu musi być zgodna z zaleceniami kraju przeznaczenia.

Kody pocztowe

Starsze kody pocztowe stosowane w międzynarodowym obrocie pocztowym (kody europejskie zgodne z zaleceniem Europejskiej Konferencji Administracji Poczty i Telekomunikacji z 1965 r. oraz kody alfa-2

według normy ISO 3166 dla pozostałych krajów) zostały w wielu krajach zmienione lub zaprzestano ich stosowania.

Siedem państw członkowskich UE (według stanu na 1 kwietnia 2024 r.) nadal stosuje kod krajowy: Chorwacja (HR), Cypr (CY), Łotwa (LV), Litwa (LT), Luksemburg (L), Finlandia (FI) oraz Szwecja (SE).

Uwaga: Łotewski kod pocztowy pisany jest po nazwie miasta, po przecinku i spacji:

Ryga, LV-1073

W wypadku pozostałych państw członkowskich nie należy stosować starych kodów pocztowych. Przykładowo w Niemczech użycie starego kodu może spowodować opóźnienie przesyłki przez maszynę sortującą.

Więcej informacji na temat kodów pocztowych w państwach członkowskich, zob. [pkt 9.1.5](#).

9.1.2. Adresy w tekstach jednojęzycznych

Jeżeli adresy zapisywane są w tym samym formacie we wszystkich wersjach językowych publikacji (np. w tabeli zawierającej wykaz adresów, pojawiającej się na tej samej stronie we wszystkich wersjach), stosowane są zasady dotyczące dokumentów wielojęzycznych (zob. [pkt 9.1.3](#)).

Adresy krajów, w których stosowany jest alfabet łaciński

W jednojęzycznych dokumentach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej adresy zwykle zapisuje się w języku publikacji (kraj wysyłki). Dotyczy to w szczególności nazw miast i państw:

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo w Portugalii
Centrum Jean Monnet
1069-068 Lizbona
PORTUGALIA

Jednak informacje poprzedzające nazwę miasta i kraju mogą również zostać zapisane w języku kraju przeznaczenia; zapis taki jest preferowany, gdyż jest czytelniejszy dla urzędów pocztowych w kraju przeznaczenia.

Comissão Europeia
Representação em Portugal
Largo Jean Monnet
1069-068 Lizbona
PORTUGALIA

Aby uniknąć problemów podczas tranzytu przez kraje pośrednie, zaleca się dodanie nazwy kraju przeznaczenia (i ewentualnie miasta) w języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej. Na przykład w adresie przesyłki z Polski do Włoch:

Sig. E. Campani
Via Roma 140
00187 Rzym/Roma
WŁOCHY/ITALY

W tekstach w języku bułgarskim i greckim adresy zapisuje się alfabetem łacińskim, w miarę możliwości w języku kraju przeznaczenia (w innym wypadku w języku angielskim).

Adresy w krajach spoza UE, w których nie stosuje się alfabetu łacińskiego

W wypadku adresów w krajach trzecich, w których stosuje się alfabet inny niż łaciński (Arabia Saudyjska, Chiny, Japonia itp.) adres, a przede wszystkim nazwę kraju, należy zapisywać w języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej (np. w języku angielskim). Część adresu zawierającą nazwę ulicy można zapisać z zastosowaniem transliteracji alfabetem łacińskim:

European Commission
Representation in Beijing
15 Dong Zhi Men Wai Daije, Sanlitun
100600 Beijing
CHINA

Adresy w krajach UE, w których nie stosuje się alfabetu łacińskiego (Bułgaria, Grecja i Cypr)

W tekstach w języku polskim adresy w Bułgarii, w Grecji i na Cyprze pisane są alfabetem łacińskim (w razie potrzeby stosuje się transliterację, np. nazwy ulicy).

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo w Bułgarii
Moskowska 9
1000 Sofia
BUŁGARIA

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo w Grecji
Vassilissis Sofias 2
106 74 Ateny
GRECJA

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo na Cyprze
Iris Tower, 8th Floor
Agapinoros 2
CY-1076 Nikozja
CYPR

W tekstach w języku bułgarskim i greckim należy dodać nazwy miasta i kraju zapisane alfabetem łacińskim (w języku angielskim).

Европейска комисия
Представителство
в България
ул. „Московска“ № 9
1000 София/Sofia
БЪЛГАРИЯ/BULGARIA

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία
στην Ελλάδα
Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία
στην Κύπρο
Iris Tower, 8ος όροφος
Αγαπήνωρος 2
CY-1076 Λευκωσία/Nikosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS

Region stołeczny Bruksela – przypadek szczególny

W tekstach instytucji, organów i agencji Unii Europejskiej zapis adresów w dwujęzycznym regionie stołecznym Bruksela podlega następującym zasadom:

Teksty jednojęzyczne w języku francuskim lub niderlandzkim

Francuski
(adresy tylko w języku francuskim)
Conseil de l'Union européenne
Rue de la Loi 175
1048 Bruxelles
BELGIQUE

Niderlandzki
(adresy tylko w języku niderlandzkim)
Raad van de Europese Unie
Wetstraat 175
1048 Brussel
BELGIË

Teksty jednojęzyczne w innym języku UE

Pierwszą część adresu można zapisać albo w dwóch językach, albo w jednym (najlepiej w języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej). Jednakże nazwę ulicy, miasta i kraju należy zapisać w obu językach:

Conseil de l'Union européenne/
Raad van de Europese Unie
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Council of the European Union
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Adresy w krajach francuskojęzycznych

Należy pamiętać, że w Belgii, we Francji i w Luksemburgu nazwę ulicy i numer budynku zapisuje się w różny sposób.

BELGIA Rue de la Source 200	<i>Nazwa ulicy i numer budynku (bez przecinka)</i>
FRANCJA 24 rue de l'Allée-au-Bois	<i>Numer budynku i nazwa ulicy (bez przecinka)</i>
LUKSEMBURG 2, rue Mercier	<i>Numer budynku i nazwa ulicy (z przecinkiem)</i>

9.1.3. Adresy w tekstach wielojęzycznych

W wielojęzycznych tekstach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej listy adresowe są zwykle składane tylko raz, tak aby zapewnić ich spójność.

Uwaga: W tekstach jednojęzycznych, jeżeli adresy zapisywane są w tym samym formacie we wszystkich wersjach językowych (np. w tabeli zawierającej wykaz adresów, pojawiającej się na tej samej stronie we wszystkich wersjach), stosowane są zasady dotyczące dokumentów wielojęzycznych.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej

W wypadku państw członkowskich Unii Europejskiej każdy adres zapisywany jest w języku danego kraju, z uwzględnieniem następujących reguł:

- Belgia: adresy podawane są w języku francuskim i niderlandzkim (zgodnie z umową z władzami Belgii język niemiecki – trzeci język urzędowy tego kraju – nie jest dodawany),
- Bułgaria, Grecja i Cypr: adresy podawane są dwa razy – raz alfabetem oryginalnym i raz alfabetem łacińskim (transliteracja angielska). W wersjach w języku bułgarskim lub greckim nazwy miasta i kraju zapisuje się także alfabetem łacińskim (transliteracja angielska),
- Irlandia: adresy podawane są w języku irlandzkim i angielskim,
- Malta: adresy podawane są w języku maltańskim i angielskim,
- Finlandia: adresy podawane są w języku fińskim i szwedzkim.

Przykład wielojęzycznej listy adresowej dla państw członkowskich Unii Europejskiej, zob. [pkt 9.1.4](#).

Kraje trzecie

W wypadku krajów trzecich, w których stosuje się alfabet inny niż łaciński (Chiny, Japonia, kraje arabskie itd.), konieczna jest transliteracja adresów na alfabet łaciński. Nazwa kraju oraz – w miarę możliwości – nazwa miasta zapisywane są w języku powszechnie stosowanym w komunikacji międzynarodowej (zwykle w języku angielskim).

9.1.4. Adresy w państwach członkowskich: forma i przykłady

Poniżej zamieszczono przykładową listę wielojęzyczną. Podane adresy ilustrują jedynie strukturę zapisu. Dane dotyczące nazw ulic, numerów telefonów itp. mogły ulec zmianie i należy je sprawdzić u źródła.

Belgia Commission européenne Représentation en Belgique Rue Archimède 73 1000 Bruxelles BELGIQUE Tél. +32 22953844 Fax +32 22950166 Europese Commissie Vertegenwoordiging in België Archimedesstraat 73 1000 Brussel BELGIË Tel. +32 22953844 Fax +32 22950166	Bułgaria Европейска комисия Представителство в България ул. „Московска“ № 9 1000 София/Sofia БЪЛГАРИЯ/BULGARIA Тел. +359 29335252 Факс +359 29335233 European Commission Representation in Bulgaria Moskovska 9 1000 Sofia BULGARIA Tel. +359 29335252 Fax +359 29335233	Czechy Evropská komise Zastoupení v Česku Pod Hradbami 17 160 00 Praha 6 ČESKO Tel. +420 224312835 Fax +420 224312850 <i>Adres pocztowy:</i> PO Box 192 160 41 Praha 6 ČESKO
Dania Europa-Kommissionen Repræsentation i Danmark Højbrohus Østergade 61 1004 København K DANMARK Tlf. +45 33144140 Fax +45 33111203	Niemcy Europäische Kommission Vertretung in Berlin Unter den Linden 78 10117 Berlin DEUTSCHLAND Tel. +49 302280-2000 Fax +49 302280-2222	Estonia Euroopa Komisjon Esindus Eestis Kohtu 10 10130 Tallinn EESTI/ESTONIA Tel +372 6264400 Faks +372 6264439
Irlandia An Coimisiún Eorpach Ionadaíocht in Éirinn Áras na hEorpa 12-14 Sráid an Mhóta Íochtar Baile Átha Cliath 2 D02 W710 ÉIRE Teil. +353 16341111 Facs +353 16341112 European Commission Representation in Ireland Europe House 12-14 Lower Mount Street Dublin 2 D02 W710 IRELAND Tel. +353 16341111 Fax +353 16341112	Grecja Ευρωπαϊκή Επιτροπή Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα Βασιλίσσης Σοφίας 2 106 74 Αθήνα/Athens ΕΛΛΑΔΑ/GREECE Τηλ. +30 2107251000 Φαξ +30 2107244620 European Commission Representation in Greece Vassilissis Sofias 2 106 74 Athens GREECE Tel. +30 2107251000 Fax +30 2107244620	Hiszpania Comisión Europea Representación en España Paseo de la Castellana, 46 28046 Madrid Madrid ESPAÑA Tel. +34 914315711 Fax +34 915760387
Francja Commission européenne Représentation en France 288 boulevard Saint-Germain 75007 Paris FRANCE Tél. +33 140633800 Fax +33 145569417	Chorwacja Europska komisija Predstavništvo u Hrvatskoj Ulica Augusta Cesarca 2 HR-10000 Zagreb HRVATSKA Tel. +385 14691300 Faks +385 14627499	Włochy Commissione europea Rappresentanza in Italia Via IV Novembre 149 00187 Roma RM ITALIA Tel. +39 06699991 Fax +39 066791658

Cypr

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία στην Κύπρο
Iris Tower, 8ος όροφος
Αγαπήνωρος 2
CY-1076 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS

Τηλ. +357 22817770
Φάξ +357 22768926

European Commission
Representation in Cyprus
Iris Tower, 8th Floor
Agapinor Street 2
CY-1076 Nicosia
CYPRUS

Tel. +357 22817770
Fax +357 22768926

Łotwa

Eiropas Komisija
Pārstāvniecība Latvijā
Jēkaba kazarmas
Torņu iela 4–1C
Rīga, LV-1050
LATVIJA

Tālr. +371 7325270
Fakss +371 7325279

Litwa

Europos Komisija
Atstovybė Lietuvoje
Naugarduko g. 10
LT-01141 Vilnius
LIETUVA/LITHUANIA

Tel. +370 52313191
Faks. +370 52313192

Luksemburg

Commission européenne
Représentation au Luxembourg
Bâtiment Jean Monnet
Rue Alcide De Gasperi
L-2920 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tél. +352 4301-1
Fax +352 4301-34433

Office des publications de l'Union
européenne
20, rue de Reims
L-2417 Luxembourg
LUXEMBOURG

Adres pocztowy:

Office des publications de l'Union
européenne
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

Węgry

Európai Bizottság
Magyarországi Képviselete
Budapest
Bérc u. 23.
1016
MAGYARORSZÁG/HUNGARY

Tel. +36 12099700
Fax +36 14664221

Malta

Il-Kummissjoni Ewropea
Rappreżentanza ta' Malta
Dar l-Ewropa
254, Triq San Pawl
Valletta
VLT 1215
MALTA

European Commission
Representation in Malta
Dar l-Ewropa
254, Triq San Pawl
Valletta
VLT 1215
MALTA

Tel. +356 2342500
Faks +356 21344897

Niderlandy

Europese Commissie
Vertegenwoordiging in Nederland
Korte Vijverberg 5
2513 AB Den Haag
NEDERLAND

Tel. +31 703135300
Fax +31 703646619

Austria

Europäische Kommission
Vertretung in Österreich
Kärntnerring 5-7
1010 Wien
ÖSTERREICH

Tel. +43 151618-0
Fax +43 15134225

Polska

Przedstawicielstwo
Komisji Europejskiej w Polsce
Centrum Jasna
ul. Jasna 14/16a
00-041 Warszawa
POLSKA/POLAND

Tel. +48 225568989
Faks +48 225568998

Portugalia

Comissão Europeia
Representação em Portugal
Largo Jean Monnet 1-10.º
1069-068 Lisboa
PORTUGAL

Tel. +351 213509800
Fax +351 213509801/02/03

Rumunia

Comisia Europeană
Reprezentanța din România
Str. Jules Michelet nr. 18, sector 1
010463 București
ROMÂNIA

Tel. +40 212035400
Fax +40 212128808

Słowenia

Evropska komisija
Predstavništvo v Sloveniji
Dunajska 20
1000 Ljubljana
SLOVENIJA

Tel. +386 12528800
Faks +386 14252085

Słowacja

Európska komisia
Zastúpenie na Slovensku
Palisády 29
811 06 Bratislava
SLOVENSKO/SLOVAKIA

Tel. +421 254431718
Fax +421 254432972

Finlandia

Euroopan komissio
Suomen-edustusto
Pohjoisesplanadi 31
FI-00100 Helsinki
SUOMI/FINLAND

P. +358 96226544
F. +358 9656728

Europeiska kommissionen
Representationen i Finland
Norra esplanaden 31
FI-00100 Helsingfors
FINLAND

Tfn +358 96226544
Fax +358 9656728

Szwecja

Europeiska kommissionen
Representationen i Sverige
Regeringsgatan 65, 6 tr.
Box 7323
SE-103 90 Stockholm
SVERIGE

Tfn +46 856244411
Fax +46 856244412

Inne formy zapisu (Belgia i Finlandia)**Belgia**

Commission européenne/
Europese Commissie
Rue Archimède/Archimedesstraat 73
1000 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Tél./tel. +32 22953844
Fax +32 22950166

Finlandia

Akateeminen Kirjakauppa/
Akademiska Bokhandeln
Pohjoisesplanadi 39/
Norra esplanaden 39
PL/PB 128
FI-00101 Helsinki/Helsingfors
SUOMI/FINLAND

P./tfn +358 96226544
F./fax +358 9656728

Uwaga: Podane numery telefonów zapisano w formacie międzynarodowym. Przy dokonywaniu krajowych połączeń telefonicznych należy przestrzegać bieżących zasad ustalonych przez urząd telekomunikacyjny danego kraju. Zasady te różnią się w poszczególnych państwach i ulegają ciągłym zmianom; dlatego tworzenie ich aktualnego wykazu byłoby w tym miejscu praktycznie niemożliwe. Zasady te obejmują przykładowo:

- stosowanie w numerach dodatkowej cyfry (dodatkowych cyfr) (np. „0” w Belgii i we Francji, „06” na Węgrzech);
- dodawanie numeru kierunkowego miasta przy telefonowaniu spoza strefy miejskiej (np. na Litwie);
- dodawanie „0” przy telefonowaniu z innej strefy miejskiej;
- stosowanie różnych numerów kierunkowych dla różnych podmiotów świadczących usługi telekomunikacyjne;
- przenoszenie numeru telefonu (co eliminuje potrzebę stosowania numerów kierunkowych – bez względu na położenie geograficzne).

9.1.5. Adresy w państwach członkowskich: cechy charakterystyczne**Kody pocztowe, Eircode i kody kraju**

W tabeli poniżej szczegółowo opisano strukturę kodów we wszystkich państwach członkowskich.

Kraj	Kod pocztowy/ Eircode ⁽¹⁾	Kod kraju	Uwagi
Belgia	4 cyfry		
Bułgaria	4 cyfry		

(cd.)

Kraj	Kod pocztowy/ Eircode ⁽¹⁾	Kod kraju	Uwagi
Czechy	5 cyfr		Między trzecią a czwartą cyfrą umieszcza się spację. Między kodem pocztowym a nazwą miasta stawia się dwie spacje.
Dania	4 cyfry		
Niemcy	5 cyfr		Nigdy nie należy pisać kodu kraju (D- lub DE-) przed kodem pocztowym. W przeciwnym razie przesyłka może zostać opóźniona przez maszynę sortującą.
Estonia	5 cyfr		
Irlandia	7 znaków alfanumerycznych (Eircode)		W wypadku Dublina należy w miarę możliwości dodać kod strefy pocztowej. Eircode należy umieścić w osobnej linii, nad nazwą kraju.
Grecja	5 cyfr		Między trzecią a czwartą cyfrą umieszcza się spację.
Hiszpania	5 cyfr		Po nazwie miasta należy wstawić nazwę prowincji w osobnej linii – zob. wykaz na stronie UPU (EN).
Francja	5 cyfr		
Chorwacja	5 cyfr	HR	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „HR-”.
Włochy	5 cyfr		Po nazwie miasta należy wstawić skrót nazwy prowincji – zob. wykaz na stronie UPU (EN).
Cypr	4 cyfry	CY	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „CY-”.
Łotwa	4 cyfry (po prawej)	LV	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „LV-”. Podaje się go po nazwie miasta, po przecinku.
Litwa	5 cyfr	LT	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „LT-”.
Luksemburg	4 cyfry	L	Kod pocztowy należy poprzedzić literą „L-”.
Węgry	4 cyfry		Nazwę ulicy należy umieścić pod nazwą miasta. Kod pocztowy umieszcza się w osobnej linii, nad nazwą kraju.
Malta	3 litery + 4 cyfry		Kod pocztowy należy podać pod nazwą miasta, stawiając spację między literami a cyframi.
Niderlandy	4 cyfry + 2 litery		Między cyframi a literami umieszcza się spację. Między kodem pocztowym a nazwą miasta stawia się dwie spacje.
Austria	4 cyfry		
Polska	5 cyfr		Między drugą a trzecią cyfrą stawia się łącznik.
Portugalia	7 cyfr		Między czwartą a piątą cyfrą stawia się łącznik.
Rumunia	6 cyfr		
Słowenia	4 cyfry		
Słowacja	5 cyfr		Między trzecią a czwartą cyfrą umieszcza się spację.
Finlandia	5 cyfr	FI	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „FI-” (lub „AX-” dla Wysp Alandzkich).
Szwecja	5 cyfr	SE	Kod pocztowy należy poprzedzić literami „SE-”. Między trzecią a czwartą cyfrą umieszcza się spację.

⁽¹⁾ O ile nie wskazano inaczej, kod pocztowy podaje się przed nazwą miasta. Stosuje się go do określenia grup adresów. Kod wprowadzony w Irlandii w lipcu 2015 r. – Eircode – jest kodem niepowtarzalnym, przeznaczonym do określenia pojedynczego adresu prywatnego lub firmowego.

Inne uwagi

Niektóre państwa członkowskie (Belgia, Irlandia, Malta i Finlandia) mają dwa języki urzędowe lub więcej – są one również językami roboczymi instytucji europejskich. (Chociaż na Cyprze językami urzędowymi są grecki i turecki, tylko język grecki jest językiem roboczym instytucji europejskich). Należy pamiętać, że w Belgii, zgodnie z umową z władzami tego kraju, format adresu wielojęzycznego nie obejmuje języka niemieckiego. W wypadku następujących państw członkowskich w zapisie adresu

stosuje się dwa języki urzędowe: Belgia – francuski i niderlandzki; Irlandia – irlandzki i angielski; Malta – maltański i angielski; Finlandia – fiński i szwedzki.

W wypadku niektórych krajów należy uwzględnić różne alfabety (Bułgaria, Grecja, Cypr).

Zapis adresów w jednym z krajów należących do tych dwóch grup zależy od języka (języków) publikacji oraz od tego, czy jest to dokument jedno- czy wielojęzyczny.

Adresy w Belgii, Irlandii, na Malcie i w Finlandii

Dokumenty jednojęzyczne

- Dokumenty w jednym z języków urzędowych kraju przeznaczenia: zasadniczo adresy pisane są tylko w tym języku.
- Dokumenty w innym języku UE: adresy pisane są w obu językach urzędowych kraju przeznaczenia (jak w wypadku dokumentów wielojęzycznych).

Dokumenty wielojęzyczne

Adresy podawane są w obu językach urzędowych kraju przeznaczenia.

Adresy w Bułgarii, w Grecji i na Cyprze

Dokumenty jednojęzyczne

- Dokumenty w języku bułgarskim lub greckim: adresy pisane są w języku publikacji, ale nazwy miasta i kraju podawane są dodatkowo w języku angielskim.
- Dokumenty w innym języku UE: adresy zapisane są alfabetem łacińskim (w razie potrzeby z zastosowaniem transliteracji, na przykład nazwy ulicy).

Dokumenty wielojęzyczne

Adresy podawane są w języku bułgarskim czy greckim, a nazwy miasta i kraju dodatkowo w języku angielskim. Pełny adres podawany jest także alfabetem łacińskim (transkrypcja angielska).

9.2. Adresy elektroniczne

Poniżej przedstawiono zasady dotyczące zapisu adresów elektronicznych.

- „E-mail:” (z dwukropkiem):

E-mail: nazwisko.imię@ec.europa.eu

- „Internet:” (z dwukropkiem):

Internet: https://europa.eu

W celu ujednolicenia przy podawaniu adresów elektronicznych nie stosuje się skrótu „URL”.

Adresy elektroniczne można także podawać bez określeń wprowadzających („E-mail”, „Internet”), szczególnie w wypadku braku miejsca:

nazwisko.imię@ec.europa.eu

https://www.europarl.europa.eu

Uwaga: W wypadku adresów internetowych zaleca się zachowanie protokołu transferu (http://, https://, ftp://...), aby zapewnić prawidłową konfigurację odnośników podczas ładowania stron internetowych.

9.3. Numery telefonów

Formy zapisu numerów telefonów podlegają różnym normom międzynarodowym, wydanym przez Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (zob. w szczególności zalecenia ITU-T E.122, E.123 oraz E.126).

Jednak w praktyce powyższe normy – zwłaszcza te dotyczące formatu – stwarzają wiele trudności. W celu uproszczenia Unia Europejska przyjęła jednolity format dla wszystkich języków UE, zgodnie z poniższymi zasadami:

- Numer podaje się w formacie międzynarodowym.
- Międzynarodowy numer kierunkowy poprzedza się znakiem „+” (bez spacji).
- Po międzynarodowym numerze kierunkowym i spacji podaje się pełny numer, w tym regionalny numer kierunkowy (jeżeli istnieje), w jednym bloku:

+33 140633900

- Numer wewnętrzny oddzielany jest od głównego numeru łącznikiem. Cyfr numeru wewnętrznego nie rozdziela się, ale podaje w jednym bloku:

+32 222020-43657

Uwaga: W wypadku rozmów krajowych numer międzynarodowy należy zmodyfikować zgodnie z aktualnymi zasadami urzędu telekomunikacyjnego danego kraju (np. przez dodanie lokalnego prefiksu między międzynarodowym numerem kierunkowym a właściwym numerem telefonu). Z powodu różnych uregulowań krajowych oraz ich ciągłych zmian numery telefonów w tekstach instytucji i organów Unii Europejskiej zawsze podawane są w formacie międzynarodowym.

Grupowanie numerów telefonów

Gdy podaje się więcej niż jeden numer telefonu, należy oddzielić je ukośnikiem ze spacją po każdej stronie:

+33 140633900 / 140678900 / 140123456

Gdy podaje się numery telefonów w formie skróconej, końcówki numerów rozdziela się ukośnikiem bez spacji. Od numeru głównego oddziela się je łącznikiem, podobnie jak w przypadku numerów wewnętrznych (zob. tiret czwarte powyżej):

+33 1406339-00/01/02

Określenia poprzedzające

Przed numerami zwykle stosuje się następujące formy zapisu:

- „Tel.” lub „tel.” (z kropką),
- „Faks” lub „faks” (bez kropki),
- „Teleks” lub „teleks” (bez kropki),
- „Tel. kom.” lub „tel. kom.” (bez przecinka, z kropkami).

Można też użyć symbolu graficznego:

☎+33 1406339-00/01/02

Uwaga: Przy podawaniu numerów telefonów komórkowych nie należy stosować skrótu „GSM”. GSM to tylko jeden z wielu standardów telefonii komórkowej (GPRS, UMTS itd.).

Europe Direct

Wyjątkiem jest numer Europe Direct (zwykle drukowany na odwrocie strony tytułowej), który zapisuje się następująco:

00 800 6 7 8 9 10 11

9.4. Przytaczanie źródeł i odniesienia do Dziennika Urzędowego

Przytaczanie źródeł

Źródła w bibliografii muszą być przytaczane w tej samej kolejności i w tej samej formie we wszystkich wersjach językowych.

Szczegółowe zasady opisano w [pkt 5.9.4](#).

Odniesienia do Dziennika Urzędowego

Zob. [pkt 3.1](#).

W tekstach Trybunału Sprawiedliwości, innych niż te publikowane w Dzienniku Urzędowym, stosuje się następującą formę zapisu:

Dz.U. L, 2023/2387

Dz.U. C, C/2023/90

Uwaga: W przypadku odniesień przed wprowadzeniem publikacji Dziennika Urzędowego w trybie „akt po akcie” w dniu 1 października 2023 r. stosuje się następujące formy:

— Do 31 grudnia 1967 r.:

Dz.U. 1963 190, s. 3077

— Od 1 stycznia 1968 r. do 30 września 2023 r.:

Dz.U. 2009, L 195, s. 1

Dz.U. 2010, C 48, s. 14

9.5. Struktura administracyjna Unii Europejskiej: oficjalne nazwy i porządek ich wymieniania

Struktura administracyjna Unii Europejskiej składa się z instytucji i organów, służb międzyinstytucjonalnych, agencji i innych jednostek organizacyjnych.

9.5.1. Instytucje i organy

Instytucje i organy należy wymieniać według **porządku protokolarnego**.

Poniższa lista obejmuje oficjalne nazwy, ustawione według porządku protokolarnego, od 1 grudnia 2009 r. (wejście w życie Traktatu z Lizbony). Tabela zamieszczona dalej przedstawia różne formy zapisu nazw w zależności od rodzaju publikacji, jak również odpowiednie skróty i siedziby.

Zob. również: [załącznik A9 – Instytucje, organy, służby międzyinstytucjonalne i jednostki organizacyjne: lista wielojęzyczna](#)

a) Instytucje

- [Parlament Europejski](#)
- [Rada Europejska](#)
 - Przewodniczący Rady Europejskiej
- [Rada Unii Europejskiej](#)
- [Komisja Europejska](#)
- [Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej](#)
 - Trybunał Sprawiedliwości
 - Sąd

Uwaga: Sąd do spraw Służby Publicznej zakończył działalność 1 września 2016 r. po powierzeniu swych właściwości Sądowi.

- [Europejski Bank Centralny](#)
- [Europejski Trybunał Obrachunkowy](#)

Trzy rodzaje rad i ich nazwy

W Unii Europejskiej

[Rada Europejska](#)

Szefowie państw lub rządów (prezydenci lub premierzy) oraz przewodniczący Komisji Europejskiej spotykają się zasadniczo cztery razy do roku. Spotkania Rady Europejskiej znane są również pod nazwą „szczytów”. Rada Europejska określa główne kierunki polityki Unii Europejskiej.

[Rada Unii Europejskiej](#)

Ministrowie państw członkowskich spotykają się regularnie w ramach Rady Unii Europejskiej. W zależności od przedmiotu obrad każde państwo reprezentowane jest przez ministra odpowiedzialnego za daną dziedzinę. Jest to główny organ decyzyjny Unii, który przyjmuje dużą część aktów prawa unijnego.

Poza Unią Europejską

[Rada Europy](#)

Rada Europy jest organizacją międzynarodową, a nie instytucją europejską.

b) Organ ds. polityki zewnętrznej

- [Europejska Służba Działań Zewnętrznych](#)
 - Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa

c) Organy doradcze

- [Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny](#)
- [Europejski Komitet Regionów](#)

d) Inne organy

- [Europejski Bank Inwestycyjny](#)
 - [Europejski Fundusz Inwestycyjny](#)
- [Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich](#)
- [Europejski Inspektor Ochrony Danych](#)
- [Europejska Rada Ochrony Danych](#)

- [Prokuratura Europejska](#)
- [Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa](#)

Instytucje i organy – Różne formy zapisu

Pełna nazwa	Krótką nazwa ⁽¹⁾	Skrót	Siedziba
Parlament Europejski	Parlament	PE	Strasburg ⁽²⁾
Rada Europejska	—	—	Bruksela
Rada Unii Europejskiej	Rada Uwaga: W mowie potocznej: • Rada Ministrów (w znaczeniu ogólnym) • Rada ds. [...] (w poszczególnych konfiguracjach, np. Rada ds. Rolnictwa)	—	Bruksela
Komisja Europejska	Komisja	—	Bruksela ⁽³⁾
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (<i>instytucja</i>)	Trybunał Sprawiedliwości	TSUE	Luksemburg
• Trybunał Sprawiedliwości (<i>instancja</i>)	Trybunał	—	Luksemburg
• Sąd	—	—	Luksemburg
Europejski Bank Centralny	Bank	EBC	Frankfurt nad Menem
Europejski Trybunał Obrachunkowy ⁽⁴⁾ <i>w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej: Trybunał Obrachunkowy</i>	Trybunał Obrachunkowy	—	Luksemburg
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	—	ESDZ	Bruksela
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny	Komitet	EKES ⁽⁵⁾	Bruksela
Europejski Komitet Regionów ⁽⁶⁾ <i>w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, seria L: Komitet Regionów</i>	Komitet	KR	Bruksela
Europejski Bank Inwestycyjny	Bank	EBI	Luksemburg
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	Rzecznik	—	Strasburg ⁽⁷⁾
Europejski Inspektor Ochrony Danych	Inspektor	EIOD	Bruksela
Europejska Rada Ochrony Danych	Rada	EROD	Bruksela
Prokuratura Europejska	—	—	Luksemburg
Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa	—	—	Bukareszt

- ⁽¹⁾ Formy skróconej należy używać tylko wówczas, gdy nie ma niebezpieczeństwa pomyłki (głównie w wypadku „Trybunału” czy „Komitetu”). Przy pierwszej wzmiance należy zawsze podać nazwę w pełnym brzmieniu.
- ⁽²⁾ Siedziba Parlamentu znajduje się w Strasburgu. Sesje dodatkowe organizowane są w Brukseli. Sekretariat mieści się w Luksemburgu.
- ⁽³⁾ Siedziba Komisji znajduje się w Brukseli, jednak niektóre dyrekcje i służby mieszczą się w Luksemburgu.
- ⁽⁴⁾ „Europejski Trybunał Obrachunkowy” jest nazwą stosowaną powszechnie. Jednakże oficjalna nazwa używana w tekstach o charakterze ustawodawczym to „Trybunał Obrachunkowy Unii Europejskiej” (do 30 listopada 2009 r.: „Trybunał Obrachunkowy Wspólnot Europejskich”), choć formę tę spotyka się niezwykle rzadko w tekstach innego typu. W Dzienniku Urzędowym stosuje się formę krótką – „Trybunał Obrachunkowy”.
- ⁽⁵⁾ Nie należy używać formy skróconej „Komitet Ekonomiczno-Społeczny” ani skrótu „KES”.
- ⁽⁶⁾ „Europejski Komitet Regionów” jest nazwą powszechnie stosowaną. W tekstach czysto prawnych i w Dzienniku Urzędowym, seria L, należy posługiwać się oficjalną nazwą „Komitet Regionów”. Skrót pozostaje bez zmian (na wniosek Komitetu).
- ⁽⁷⁾ Siedziba Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich mieści się w tym samym miejscu co siedziba Parlamentu Europejskiego.

9.5.2. Służby międzyinstytucjonalne

Służby międzyinstytucjonalne są przyłączone pod względem administracyjnym do Komisji Europejskiej (zob. również [pkt 9.6](#)).

Nazwa	Krótką nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (<i>akt ustanawiający</i>) ⁽¹⁾
Europejski Urząd Doboru Kadr ⁽²⁾ • Europejska Szkoła Administracji ⁽³⁾	Urząd Doboru Kadr • Szkoła Administracji	EPSO (*) • EUSA (*)	Bruksela	Dz.U. L 197 z 26.7.2002, s. 53 • Dz.U. L 37 z 10.2.2005, s. 14
Służba ds. Cyberbezpieczeństwa Instytucji, Organów i Jednostek Organizacyjnych Unii ⁽⁴⁾	—	CERT-UE	Bruksela	Dz.U. L, 2023/2841, 18.12.2023
Urząd Publikacji Unii Europejskiej ⁽⁵⁾	Urząd Publikacji	OP (*)	Luksemburg	Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 41 (Dz.U. 152 z 13.7.1967, s. 18)

(*) Taki sam skrót we wszystkich językach.

⁽¹⁾ Aktem odniesienia jest zasadniczo akt o ustanowieniu danej agencji. Jeżeli akt o ustanowieniu agencji przekształcono lub sporządzono jego wersję jednolitą albo uchylono go i zastąpiono nowym aktem, ten zmieniony akt prawny staje się nowym aktem podstawowym (a pierwotny akt o ustanowieniu agencji podawany jest w nawiasach jako dane historyczne).

⁽²⁾ Nazwa zwyczajowa.

⁽³⁾ Przyłączona pod względem administracyjnym do Europejskiego Urzędu Doboru Kadr.

⁽⁴⁾ Przyłączona pod względem administracyjnym do Dyrekcji Generalnej ds. Usług Cyfrowych.

⁽⁵⁾ Do 30 czerwca 2009 r.: „Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich”.

9.5.3. Zdecentralizowane jednostki organizacyjne (agencje)

Zdecentralizowane jednostki organizacyjne (agencje) powoływane są na mocy konkretnego aktu prawnego w celu realizacji ściśle określonego zadania.

Zasadniczo wymienia się je w **kolejności alfabetycznej języka, w którym wydawana jest dana publikacja**.

Nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (<i>akt ustanawiający</i>) ⁽¹⁾	Zmiany ⁽²⁾
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	ERA	Lille, Valenciennes	Dz.U. L 138 z 26.5.2016, s. 1 (Dz.U. L 164 z 30.4.2004, s. 1)	
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	FRA (*)	Wiedeń	Dz.U. L 53 z 22.2.2007, s. 1	
Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu	EUAA	Malta	Dz.U. L 468 z 30.12.2021, s. 1	
Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego	EASA	Kolonia	Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1 (Dz.U. L 240 z 7.9.2002, s. 1)	
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	ENISA (*)	Iraklion	Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 15 (Dz.U. L 77 z 13.3.2004, s. 1)	
Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków	EUDA (*)	Lizbona	Dz. U. L 166 z 30.6.2023, s. 6	Wejście w życie: 1.7.2023 EUDA zamiast EMCDDA: 2.7.2024
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	EUSPA (*)	Praga	Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69	
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	CEPOL	Budapeszt	Dz.U. 319 z 4.12.2015, s. 1 (Dz.U. L 256 z 1.10.2005, s. 63)	
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	ACER (*)	Lublana	Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 22 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 1)	
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	Europol (*)	Haga	Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53 (Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 1)	

(cd.)

Nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (akt ustanawiający) ⁽¹⁾	Zmiany ⁽²⁾
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	Eurojust	Haga	Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138 (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1)	
Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości	eu-LISA (*)	Tallinn	Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 99 (Dz.U. L 286 z 1.11.2011, s. 1)	
Agencja Wsparcia BEREC (krótka nazwa: Urząd BEREC)	—	Ryga	Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 1 (Dz.U. L 337 z 18.12.2009, s. 1)	
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	CdT (*)	Luksemburg	Dz.U. L 314 z 7.12.1994, s. 1	Zmiany w pisowni
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	EU-OSHA (*)	Bilbao	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 58 (Dz.U. L 216 z 20.8.1994, s. 1)	
Europejska Agencja Chemikaliów	ECHA (*)	Helsinki	(Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1)	Sprostowanie: Dz.U. L 136 z 29.5.2007, s. 3
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	EMSA	Lizbona	Dz.U. L 208 z 5.8.2002, s. 1	Sprostowanie: Dz.U. L 230 z 24.8.2006, s. 12
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	EFCA	Vigo	Dz.U. L 83 z 25.3.2018, s. 18 (Dz.U. L 128 z 21.5.2005, s. 1)	
Europejska Agencja Leków	EMA (*)	Amsterdam	Dz.U. L 136 z 30.4.2004, s. 1	Akt zmieniający (siedziba): Dz.U. L 291 z 16.11.2018, s. 3
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Frontex (*)	Warszawa	Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1 (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1)	
Europejska Agencja Środowiska	EEA	Kopenhaga	Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13	
Europejska Fundacja Kształcenia	ETF (*)	Turyń	Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 82 (Dz.U. L 131 z 23.5.1990, s. 1)	
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	Eurofound (*)	Dublin	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 74 (Dz.U. L 139 z 30.5.1975, s. 1)	
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	EIGE (*)	Wilno	Dz.U. L 403 z 30.12.2006, s. 9	
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	EFSA (*)	Parma	Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1	
Europejski Urząd ds. Pracy	—	Bratysława	Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 21	Ustanowienie: 31.7.2019
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	EUNB	Paryż	Dz. u. L 331 z 15.12.2010, s. 12	Akt zmieniający (siedziba): Dz.U. L 291 z 16.11.2018, s. 1
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	ESMA	Paryż	Dz. u. L 331 z 15.12.2010, s. 84	
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	EIOPA	Frankfurt nad Menem	Dz. u. L 331 z 15.12.2010, s. 48	
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	ECDC (*)	Sztokholm	Dz.U. L 142 z 30.4.2004, s. 1	
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	Cedefop (*)	Saloniki	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 90 (Dz.U. L 39 z 13.2.1975, s. 1)	

(cd.)

Nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (akt ustanawiający) ⁽¹⁾	Zmiany ⁽²⁾
Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji	SRB	Bruksela	Dz.U. L 225 z 30.7.2014, s. 1	
Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych	—	Bruksela	Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 1	
Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu	AMLA	Frankfurt nad Menem	Dz.U. L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj	
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	EUIPO	Alicante	Dz.U. L 154 z 16.6.2017, s. 1 (Dz.U. L 11 z 14.1.1994, s. 1)	
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	CPVO	Angers	Dz.U. L 227 z 1.9.1994, s. 1	Akt zmieniający w przygotowaniu
Przyjęta zmiana				
—	—			—
W fazie planowania				
Kilka planowanych lub będących już w toku procedur może skutkować zmianą nazwy niektórych agencji.				
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin Wniosek: Europejska Agencja ds. Odmian Roślin	CPVO Wniosek: (?)		Procedura: COM(2013) 262 – 2013/137 (COD) należy monitorować (PE zwrócił się do Komisji o wycofanie jej wniosku i przedstawienie nowego)	
Na etapie planowania (nowe agencje)				
—	—		—	

(*) Taki sam skrót we wszystkich językach.

⁽¹⁾ Aktem odniesienia jest zasadniczo akt o ustanowieniu danej agencji. Jeżeli akt o ustanowieniu agencji przekształcono lub sporządzono jego wersję jednolitą albo uchylono go i zastąpiono nowym aktem, ten zmieniony akt prawny staje się nowym aktem podstawowym (a pierwotny akt o ustanowieniu agencji podawany jest w nawiasach jako dane historyczne).

⁽²⁾ Zmiany mogą mieć następującą postać:

- sprostowanie, akt zmieniający (lub inny rodzaj aktu prawnego): zmiany w akcie podstawowym dotyczące nazwy, skrótu lub siedziby;
- zmiany w pisowni: w odniesieniu do danej jednostki pisownia stosowana w rozporządzeniu podstawowym została zmieniona w celu dostosowania jej do międzyinstytucjonalnych konwencji w zakresie pisowni, w szczególności zasad dotyczących użycia małych i wielkich liter (za zgodą prawników lingwistów Rady, sprostowanie nie jest konieczne).

Uwaga: Zob. również decyzja 2004/97/WE, Euratom z dnia 13 grudnia 2003 r. w sprawie lokalizacji siedzib niektórych urzędów i agencji Unii Europejskiej ([Dz.U. L 29 z 3.2.2004, s. 15](#)).

Agencje i organy wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (akt ustanawiający) ⁽¹⁾
Centrum Satelitarne Unii Europejskiej	Satcen	Torrejón de Ardoz	Dz.U. L 188 z 27.6.2014, s. 73 (Dz.U. L 200 z 25.7.2001, s. 5)
Europejska Agencja Obrony	EDA	Bruksela	Dz.U. L 266 z 13.10.2015, s. 55 (Dz.U. L 245 z 17.7.2004, s. 17)
Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony	EKBiO	Bruksela	Dz.U. L, 2024/3116, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3116/oj (Dz.U. L 194 z 26.7.2005, s. 15)
Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem	IUESB	Paryż	Dz.U. L 41 z 12.2.2014, s. 13 (Dz.U. L 200 z 25.7.2001, s. 1)

- ⁽¹⁾ Aktem odniesienia jest zasadniczo akt o ustanowieniu danej agencji. Jeżeli akt o ustanowieniu agencji przekształcono lub sporządzono jego wersję jednolitą albo uchylono go i zastąpiono nowym aktem, ten zmieniony akt prawny staje się nowym aktem podstawowym (a pierwotny akt o ustanowieniu agencji podawany jest w nawiasach jako dane historyczne).

9.5.4. Agencje wykonawcze

Agencje wykonawcze to organy posiadające osobowość prawną, ustanowione zgodnie z [rozporządzeniem Rady \(WE\) nr 58/2003 \(Dz.U. L 11 z 16.1.2003\)](#) w celu powierzenia im określonych zadań w zakresie zarządzania określonymi programami Unii Europejskiej. Powołuje się je na czas określony.

Nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy (+ sprostowanie lub akt zmieniający)
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	ERCEA (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	REA (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	EACEA (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	CINEA (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	HADEA (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP	Eisnea (*)	Bruksela	Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9 (Dz.U. L 120 z 8.4.2021, s. 17)

(*) Taki sam skrót we wszystkich językach.

9.5.5. Agencje i organy Euratomu

Działalność agencji i organów Euratomu pomaga w realizacji celów zapisanych w Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom).

Nazwa	Krótką nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy
Agencja Dostaw Euratomu	—	—	Luksemburg	Dz.U. L 41 z 15.2.2008, s. 15
Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej	Fusion for Energy ⁽¹⁾	F4E (*)	Barcelona	Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58

(*) Taki sam skrót we wszystkich językach.

⁽¹⁾ Nazwa zwyczajowa: Wspólne Przedsięwzięcie „Fusion for Energy”.

9.5.6. Inne jednostki organizacyjne

Wybrane inne organizacje wymienione tutaj – wspólne przedsięwzięcia i inne partnerstwa – zostały utworzone w celu współpracy w ramach unijnych programów badawczych, rozwoju technologicznego i demonstracji.

Nazwa zwyczajowa	Krótką nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy
Europejski Instytut Innowacji i Technologii	—	EIT (*)	Budapeszt	Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 61
Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe ⁽¹⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym ⁽²⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów ⁽³⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 229 z 18.9.2023, s. 55

(cd.)

Nazwa zwyczajowa	Krótką nazwa	Skrót	Siedziba	Akt podstawowy
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru ⁽⁴⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa ⁽⁵⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia ⁽⁶⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3 ⁽⁷⁾	—	—	Bruksela	Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17
Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali	Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC	—	Luksemburg	Dz.U. L 256 z 19.7.2021, s. 3

(*) Taki sam skrót we wszystkich językach.

⁽¹⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie Shift2Rail.

⁽²⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Bioprzemysłu.

⁽³⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Kluczowych Technologii Cyfrowych.

⁽⁴⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych 2.

⁽⁵⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2”.

⁽⁶⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie IMI 2.

⁽⁷⁾ Zastępuje Wspólne Przedsięwzięcie SESAR.

9.6. Dyrekcje generalne oraz służby Komisji: oficjalne nazwy

Kody literowe (do użytku wewnętrznego) i kody cyfrowe (wyłącznie do celów informatycznych).

Pełna nazwa i porządek wymieniania	Nazwa skrócona	Skrót używany powszechnie	Kod literowy ⁽¹⁾ (do użytku wewnętrznego)	Kod cyfrowy ⁽²⁾ (niewidoczny)	Zakres działania
Sekretariat Generalny		SG	SG	31	Sekretariat Generalny
Grupa Zadaniowa ds. Reform i Inwestycji		SG Reform	REFOR	28	Reformy i inwestycje
Służba Prawna		SJ	SJ	32	Służba prawna
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej	DG ds. Komunikacji Społecznej		COMM	61	Komunikacja społeczna
IDEA – Inspiracja, Debata, Efektywność, Aktywizacja			IDEA	46	Inspiracja, debata, efektywność, aktywizacja
Dyrekcja Generalna ds. Budżetu	DG ds. Budżetu		BUDG	19	Budżet
Dyrekcja Generalna ds. Zasobów Ludzkich i Bezpieczeństwa	DG ds. Zasobów Ludzkich i Bezpieczeństwa		HR	09	Zasoby ludzkie i bezpieczeństwo
Dyrekcja Generalna ds. Usług Cyfrowych	DG ds. Usług Cyfrowych		DIGIT	50	Usługi cyfrowe

(cd.)

Pełna nazwa i porządek wymieniania	Nazwa skrócona	Skrót używany powszechnie	Kod literowy ⁽¹⁾ (do użytku wewnętrznego)	Kod cyfrowy ⁽²⁾ (niewidoczny)	Zakres działania
Służba Audytu Wewnętrznego			IAS	25	Służba audytu wewnętrznego
Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych		OLAF	OLAF	57	Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych
Dyrekcja Generalna do Spraw Gospodarczych i Finansowych	DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych		ECFIN	02	Sprawy gospodarcze i finansowe
Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP	DG ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP		GROW	62	Rynek wewnętrzny, przemysł, przedsiębiorczość i MŚP
Dyrekcja Generalna ds. Przemysłu Obronnego i Przestrzeni Kosmicznej	DG ds. Przemysłu Obronnego i Przestrzeni Kosmicznej		DEFIS	26	Przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna
Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji	DG ds. Konkurencji		COMP	04	Konkurencja
Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego	DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego		EMPL	05	Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne
Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich		AGRI	06	Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich
Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu	DG ds. Mobilności i Transportu		MOVE	07	Mobilność i transport
Dyrekcja Generalna ds. Energii	DG ds. Energii		ENER	27	Energia
Dyrekcja Generalna ds. Środowiska	DG ds. Środowiska		ENV	11	Środowisko
Dyrekcja Generalna ds. Działań w dziedzinie Klimatu	DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu		CLIMA	87	Działania w dziedzinie klimatu
Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji	DG ds. Badań Naukowych i Innowacji		RTD	12	Badania naukowe i innowacje
Dyrekcja Generalna ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii	DG ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii	Connect	CNECT	13	Sieci komunikacyjne, treści i technologie
Wspólne Centrum Badawcze		JRC ⁽³⁾	JRC	53	Wspólne Centrum Badawcze
Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa	DG ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa		MARE	14	Gospodarka morska i rybołówstwo
Dyrekcja Generalna ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych	DG ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych		FISMA	15	Stabilność finansowa, usługi finansowe i unia rynków kapitałowych
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej	DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej		REGIO	16	Polityka regionalna i miejska
Dyrekcja Generalna ds. Podatków i Unii Celnej	DG ds. Podatków i Unii Celnej		TAXUD	21	Podatki i unia celna

(cd.)

Pełna nazwa i porządek wymieniania	Nazwa skrócona	Skrót używany powszechnie	Kod literowy ⁽¹⁾ (do użytku wewnętrznego)	Kod cyfrowy ⁽²⁾ (niewidoczny)	Zakres działania
Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury	DG ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury		EAC	63	Edukacja, młodzież, sport i kultura
Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności	DG ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności		SANTE	64	Zdrowie i bezpieczeństwo żywności
Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia		HERA	HERA	30	
Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych	DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych		HOME	65	Migracja i sprawy wewnętrzne
Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów	DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów		JUST	76	Sprawiedliwość i konsumenci
Dyrekcja Generalna ds. Handlu i Bezpieczeństwa Gospodarczego	DG ds. Handlu i Bezpieczeństwa Gospodarczego		TRADE	67	Handel i bezpieczeństwo gospodarcze
Dyrekcja Generalna ds. Rozszerzenia i Wschodniego Sąsiedztwa	DG ds. Rozszerzenia i Wschodniego Sąsiedztwa		ENEST	69	Rozszerzenie i wschodnie sąsiedztwo
Dyrekcja Generalna ds. Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej i Zatoki Perskiej	DG ds. Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej i Zatoki Perskiej		MENA	29	Bliski Wschód, Afryka Północna i Zatoka Perska
Dyrekcja Generalna ds. Partnerstw Międzynarodowych	DG ds. Partnerstw Międzynarodowych		INTPA	55	Partnerstwa międzynarodowe
Dyrekcja Generalna ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (ECHO)	DG ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (ECHO)	ECHO	ECHO	51	Operacje ochrony ludności i pomocy humanitarnej prowadzone przez UE (ECHO)
Eurostat		Eurostat	ESTAT	34	Eurostat
Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Ustnych	DG ds. Tłumaczeń Ustnych		SCIC	38	Tłumaczenia ustne
Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych	DG ds. Tłumaczeń Pisemnych	DGT	DGT	47	Tłumaczenia pisemne
Urząd Publikacji Unii Europejskiej	Urząd Publikacji	OP	OP	43	Urząd Publikacji
Służba ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej			FPI	59 ⁽⁴⁾	Służba ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej
Urząd Administracji i Wypłatania Należności Indywidualnych			PMO	40	
Urząd Infrastruktury i Logistyki w Brukseli			OIB	39	
Urząd Infrastruktury i Logistyki w Luksemburgu			OIL	41	
Urząd Doboru Kadr Wspólnot Europejskich	Europejski Urząd Doboru Kadr ⁽⁵⁾	EPSO	EPSO	42	
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP		Eisma	EISMEA	81	
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury		EACEA	EACEA	82	

(cd.)

Pełna nazwa i porządek wymieniania	Nazwa skrócona	Skrót używany powszechnie	Kod literowy ⁽¹⁾ (do użytku wewnętrznego)	Kod cyfrowy ⁽²⁾ (niewidoczny)	Zakres działania
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska		CINEA	CINEA	84	
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych		ERCEA	ERCEA	85	
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych		REA	REA	86	
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji		HADEA	HaDEA	90	
				89 ⁽⁶⁾	

⁽¹⁾ Kod zastrzeżony wyłącznie do użytku wewnętrznego. We wszystkich dokumentach przeznaczonych do publikacji (na papierze lub w formie elektronicznej) należy używać standardowych skrótów i akronimów.

⁽²⁾ W niektórych systemach komputerowych używa się **kodu „60”** na oznaczenie gabinetów.

⁽³⁾ Nie należy używać skrótu WCB (JRC – Taki sam skrót we wszystkich językach).

⁽⁴⁾ W niektórych systemach komputerowych używa się **kodu „66”** na oznaczenie FPI.

⁽⁵⁾ Nazwa zwyczajowa. Pełną nazwę stosuje się wyłącznie w aktach prawnych dotyczących statutu EPSO.

⁽⁶⁾ **Kod „89”** dotyczy Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji [zob. [pkt 9.5.3, zdecentralizowane jednostki organizacyjne \(agencje\)](#)].

Zobacz także:

[Linki do stron dyrekcji generalnych](#)

[Link do listy komisarzy](#)

Dyrekcje generalne oraz służby Komisji: archiwum

Część czwarta

Publikacje w języku polskim

Ustalenia wspólne dla wszystkich języków uzupełniają szczegółowe zasady dotyczące języka polskiego, wraz z wykazem materiałów referencyjnych.

10.

Zasady dotyczące tekstów w języku polskim

Gwiazdką * oznaczono przykłady zawierające formy błędne, nadużywane lub niezalecane w unijnych publikacjach.

10.1. Interpunkcja

Prezentowano tu wybrane zasady stosowania interpunkcji w języku polskim.

10.1.1. Przecinek

Kilka uwag ogólnych:

- interpunkcja polska znacznie różni się od angielskiej czy francuskiej, dlatego przy tłumaczeniu nie należy kopiować interpunkcji oryginału,
- w polskiej interpunkcji przecinki są ściśle związane ze strukturą zdania, nie są natomiast wyznaczane przez pauzy oddechowe.

Zdania złożone

Przecinkiem rozdzielamy:

- wszystkie zdania podrzędnie złożone,
- zdania współrzędne połączone bezspójnikowo,
- zdania współrzędne połączone spójnikami przeciwstawnymi (*a, ale, lecz, jednak, jednakże, zaś, wszakże, owszem, natomiast, tylko, tylko że, jedynie, przecież, raczej, tymczasem, za to*),
- zdania współrzędne połączone spójnikami wynikowymi (*więc, dlatego, toteż, to, zatem, wobec tego, skutkiem tego, wskutek tego*),
- zdania współrzędne połączone spójnikami wyjaśniającymi (*czyli, to jest, to znaczy, innymi słowy*).

Nie rozdzielamy przecinkiem zdań złożonych **współrzędnie**, które połączone są spójnikami łącznymi, rozłącznymi lub wyłączającymi (*i, bądź, tudzież, oraz, albo, lub, ni, ani, czy, zarazem*).

Uwaga: Jeśli spójnik *i* jest „wynikowy”, tzn. równoznaczny z *toteż, więc*, **możemy** postawić przed nim przecinek:

Te słowniki są już nieaktualne, i trzeba będzie zamówić nowe.

Jeśli spójniki powtarzają się (i pełnią **tę samą funkcję**), przecinek stawiamy przed powtarzającym się spójnikiem:

Wyżej wymieniony producent eksportujący nie złożył wniosku ani o MET, ani o IT.

Zdarza się, że w zdaniu pojawia się ponownie ten sam spójnik, ale pełni on **inną funkcję**. W takim przypadku przecinka przed nim **nie stawiamy**:

Inwestycje w budynki, zakłady **oraz** maszyny w 2003 r. **oraz** w okresie odniesienia służyły głównie utrzymaniu mocy produkcyjnych.

Protokół wymaga, aby podczas tworzenia i realizacji polityki rolnej i transportowej Wspólnota i państwa członkowskie uwzględniały wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt.

A oto przykład zdania, w którym spójnik **ani** raz pełni tę samą, a raz inną funkcję:

Żaden rząd zagraniczny **ani** jego przedstawiciel, **ani** żadna osoba zagraniczna nie mogą otrzymać **ani** posiadać zezwolenia na prowadzenie stacji radiowej. (ani przedstawiciel, ani żadna osoba – *spójnik powtarza się w tej samej funkcji, więc przecinek stawiamy*; nie mogą otrzymać ani posiadać – *spójnik został użyty w innej funkcji, więc nie stawiamy przecinka*)

Jeśli zdanie podrzędne jest współrzędne wobec innego zdania podrzędnego i wprowadza je spójnik poprzedzony spójnikiem łącznym, rozłącznym lub wyłączającym (*albo który, i kto, i który, i że, oraz aby, oraz gdy*), przecinek stawiamy jedynie przed pierwszym zdaniem podrzędnym:

Część produkcji cukru, izoglukozy i syropu inulinowego, która jest produkowana w ramach przyznanej kwoty i **która** przekracza próg ustanowiony zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, uznaje się za wycofaną.

Komisja stara się pomóc państwom członkowskim w działaniach na rzecz wydłużenia okresu aktywności zawodowej osób starszych, aby osoby te mogły dzielić się swoim doświadczeniem, aby dalej aktywnie uczestniczyły w życiu społecznym **oraz aby** w miarę możliwości prowadziły zdrowe, niezależne i satysfakcjonujące życie.

Wtrącenia i dopowiedzenia często wprowadzane są przez połączenia spójników z przysłówkami i zaimkami (*albo lepiej, albo raczej, ani nawet, ani też, czy może, czy raczej, i to, lub raczej* itd.).

Poprzedzamy je przecinkiem:

Po wejściu w życie tej konwencji nie będzie ona stosowana do spółek holdingowych w rozumieniu właściwych przepisów luksemburskich, **ani też** do dochodów w rozumieniu podatkowym.

Z prawnego punktu widzenia Komisja, **ani tym bardziej** żadna z jej dyrekcji generalnych, nie może podjąć takich zobowiązań w imieniu UE.

Nie stawiamy przecinka przed spójnikiem **czy** łączącym zdania współrzędne rozłączne:

Idziesz na piechotę **czy** jedziesz autobusem?

Przyjdiesz tutaj **czy** spotkamy się na miejscu?

Jeśli jednak spójnik ten wprowadza zdanie podrzędne, **przecinek stawiamy**:

Istnienie takiego interesu zależy od tego (*czego?*), **czy** stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu może mieć konsekwencje prawne.

Do Komisji należy dokonanie oceny, **czy** zamieszczenie w decyzji takich elementów jest wskazane.

Zdania podrzędne wplecione w zdania nadrzędne zawsze wydzielamy **dwoma** przecinkami – nawet jeśli kolejna część zdania zaczyna się spójnikiem, przed którym przecinka z reguły się nie stawia:

Oświadczenie, że środek spożywczy jest źródłem błonnika pokarmowego, oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera przynajmniej 3 g błonnika na 100 g lub przynajmniej 1,5 g błonnika na 100 kcal.

Komisja zwraca uwagę, że rozporządzenie (WE) nr 1159/2000 odnosi się do informacji na temat działań reklamowych, jakie powinny prowadzić państwa członkowskie w związku z pomocą udzielaną z funduszy strukturalnych, i nie ustanawia żadnych ram prawnych przyznawania tej pomocy.

Należy zatem określić ilości, w odniesieniu do których nie złożono wniosków, i dodać je do ilości ustalonych dla następnego podokresu obowiązywania kontyngentu.

Cofanie przecinka

Jeśli spójniki połączone są z innymi spójnikami, partykułami i przysłówkami, **przecinek stawiamy przed całym wyrażeniem**:

chyba że
chyba żeby
ile że
jak gdyby
jako że
mimo że
podczas gdy
pomimo to
pomimo że
tylko że
właśnie gdy
właśnie jak
właśnie kiedy
zwłaszcza gdy
zwłaszcza jeżeli
zwłaszcza kiedy
zwłaszcza że

Minimalna ilość na partię objęta ofertą wynosi 250 ton, **chyba że** ilość dostępna dla tej partii wynosi mniej niż 250 ton.

Przedsiębiorstwo nie było w stanie zaoferować wzmiankowanej hipoteki pierwszego stopnia, **jako że** budynek należał do ICB.

Akcent zdaniowy a spójniki zestawione

Gdy na przysłówkę, zaimek lub wyrażenie przymkowe połączone ze spójnikiem pada akcent zdaniowy (pełnią one wówczas rolę okoliczników), **rozdzielamy** te wyrazy przecinkiem:

Chupa Chups formalnie miał prawo do otrzymania przedmiotowych dotacji **w momencie, gdy** był przyznawany kredyt.

Wytlumacz to **tak, aby** było zrozumiałe dla wszystkich.

Tak samo lub podobnie zbudowane wyrażenia mogą jednak pełnić funkcję spójników zestawionych – w takim wypadku należą one do zdania podrzędnego i należy postawić przecinek **przed nimi**:

Wszystkie znaczki posiadają wyraźny nadruk niepowtarzalnego numeru seryjnego oraz adresu zwrotnego, **tak aby** pochodzenie znaczków mogło zostać odtworzone w przypadku ponownego złapania oznakowanego osobnika.

Dodatkowy okres przyznany przez państwa członkowskie powinien być ograniczony do dwunastu miesięcy, **tak by** rolnicy mieli dostęp do środków ochrony roślin zawierających metomyl przez 18 miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Wytlumacz to jaśniej, **tak aby** wszyscy zrozumieli.

Najczęściej spotykane połączenia tego typu:

dlatego iż
dlatego że
dopiero gdy
pod warunkiem że

podobnie jak
potem gdy
tak aby
tak by
tak iż
tak jak
tak jakby
tak że
tak żeby
taki jak
taki sam jak
tam gdzie
tam skąd
ten sam co
teraz gdy
to co
tym bardziej iż
tym bardziej że
z chwilą gdy
w miarę jak
w przypadku gdy
w sytuacji gdy
wtedy gdy

Zasada cofania przecinka nie dotyczy wyrażenia *w zakresie, w jakim*.

Nie rozdzielamy przecinkiem dwóch spójników, spójnika i zaimka względnego, zaimka względnego i spójnika:

a choć
a gdy
a jeśli
a kiedy
a mianowicie
a ponieważ
a więc
a że
i choć
który jeśli
że aby
że gdy
że jeśli

Wyniki prac grupy roboczej wskazują, że jeśli nie zostaną podjęte działania, stopień penetracji rynku przez inteligentne systemy i aplikacje samochodowe będzie bardzo niski w stosunku do oferowanych przez nie możliwości zapobiegania śmiertelnym wypadkom.

Rada dodaje, **że gdyby** te sytuacje były porównywalne, to twórcy regulaminu pracowniczego nie potrzebowaliby wprowadzać systemu zamiany kapitału na lata uprawniające do emerytury.

Jeśli jednak chcemy podkreślić zdanie wtrącone, wydzielamy je dwoma przecinkami lub myślnikami:

Projekt częściowy zwiększa wydajność istniejących urządzeń i, choć maszyn dzierżawionych nie można uznać za urządzenia posiadane, podnosi wydajność w ramach operacji produkcji i montażu systemów.

Brandt wyciąga z tego wniosek, że – jeśli Sąd potwierdzi zaskarżoną decyzję, w szczególności ciążący na Republice Włoskiej obowiązek odzyskania już wypłaconej pomocy – spółka ta znajdzie się w sytuacji znacznie mniej korzystnej niż ta, w której znajdowałaby się, gdyby nigdy nie wydano rozpatrywanego środka.

Przecinek w wyrażeniach tworzących logiczną strukturę tekstu

W pierwszej kolejności...

Po pierwsze,...

Przed wszystkim... Następnie... Ponadto... Na koniec... Wreszcie...

Po drugie,...

Primo,...

Secundo,...

Tertio,...

W drugiej kolejności...

Spójniki skorelowane

Spójniki skorelowane to spójniki złożone z dwóch członów niewystępujących po sobie bezpośrednio, lecz rozdzielonych innymi wyrazami. Przecinek stawiamy przed drugim spójnikiem z pary:

dopóty..., dopóki...

ilekroć..., tylekroć...

jeżeli..., to...

nie tylko..., lecz także...

o ile..., o tyle...

wówczas..., gdy...

wprawdzie..., ale...

wprawdzie..., lecz...

wprawdzie..., jednak...

wprawdzie..., jednakże...

wtedy..., kiedy...

zarówno..., jak i...

Zarówno kody produktów, **jak i** kody serii A miejsc przeznaczenia są określone w rozporządzeniu Komisji (EWG) nr 3846/87.

W trakcie badania **wprawdzie** nie stwierdzono poważnego zagrożenia niedoborem w żadnym z państw członkowskich, **jednak** wyrażono pewne obawy dotyczące okresu po 2020 r.

Najczęstsze błędy:

* zarówno..., oraz...

* zarówno..., a także

* zarówno... i

* **Zarówno** Komisja, **a także** państwa członkowskie powinny więcej inwestować w badania naukowe. [Poprawnie: **Zarówno** Komisja, **jak i** państwa członkowskie powinny więcej inwestować w badania naukowe].

Wyrażenia wprowadzające i wtrącone

Wyrażenia wtrącone oraz dopowiedzenia występujące wewnątrz zdania oddzielamy przecinkami (lub myślnikami) z dwóch stron. Jeśli występują na końcu zdania – drugi przecinek zastępujemy kropką lub równoważnym znakiem interpunkcyjnym:

Zgodnie z powyższym Komisja pragnie zauważyć, że w 2004 r. – ostatnim roku obrotowym poprzedzającym podjęcie decyzji – obrót grupy UPM-Kymmene wyniósł 9 820 mln EUR.

W celu realizacji programu Komisja, w ramach celów ogólnych określonych w art. 2, przyjmuje roczne programy prac określające cele szczegółowe, priorytety tematyczne, środki towarzyszące, o których mowa w art. 8 ust. 3, i – w razie konieczności – wykaz innych działań.

Przecinkami poprzedzamy wyrażenia wprowadzające wyjaśnienia i wyliczenia (*czyli*, *to jest*, *to znaczy*, *w tym*):

Repozytorium transakcji udostępnia niezbędne informacje pewnym podmiotom, **a mianowicie** ESMA, właściwym organom nadzorującym przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowi zgłaszania, właściwym organom nadzorującym CCP oraz odpowiednim bankom centralnym ESBC.

Wykaz półproduktów farmaceutycznych, **to znaczy** związków stosowanych do wytwarzania gotowych produktów farmaceutycznych.

W odniesieniu do przykładowych środków wskazuje się, że przepisy wykonawcze dotyczące stosowania art. 15, **w tym** dotyczące przygotowania i przedstawienia wniosku, przewidziano w ust. 4 tego artykułu.

Przecinkami poprzedzamy wyrażenia uwypuklające treści zawarte w członie poprzednim (*na przykład*, *chyba*, *przynajmniej*, *zwłaszcza*, *prawdopodobnie*, *ewentualnie*, *nawet*, *raczej*):

Zezwala się na kontynuację toczących się lub przygotowywanych działań w zakresie współpracy, **zwłaszcza** w ramach 8. i 9. EFR,

Decyzja wykonująca CPC umożliwia, **przynajmniej** w niektórych przypadkach, stosowanie pięcioletniego okresu przechowywania również w odniesieniu do informacji, których wynikiem nie było podjęcie skutecznych działań służących egzekwowaniu prawa.

Uwaga: **Nie** stawiamy przecinka **po** tych wyrażeniach!

Istnieje szereg zastosowań podobnych, na przykład obróbka metali. (* *nie*: ...na przykład, obróbka metali)

Przecinkami wydzielamy wyrazy poza zdaniem (*inaczej*, *innymi słowy*, *krótko*, *ściśle*, *ściśle mówiąc*, *ściślej*, *słowem* itd.):

Innymi słowy, ostateczne marginesy dumpingu określone w pierwotnym dochodzeniu antydumpingowym były częściowo związane z istnieniem subsydiów wywozowych.

Imiesłowy przysłówkowe (zakończone na *-qc*, *-wszy*, *-wszy*)

Imiesłowy zakończone na *-qc*, *-wszy*, *-wszy* są zawsze oddzielane przecinkami – nawet jeśli nie towarzyszą im żadne określenia:

Reasumując, do głównej umowy kredytu zawartej między ICF a ICB można zastosować zasadę inwestora w gospodarce rynkowej.

Komisja publikuje stosowne informacje na temat działalności grupy, umieszczając je w rejestrze lub zapewniając do nich dostęp poprzez link w rejestrze do strony internetowej DG do Spraw Wewnętrznych.

Uwzględniając powyższe, Komisja stwierdza, że interwencja ze strony władz Asturii nie wiązała się z żadnym znaczącym ryzykiem.

Jeśli imiesłowory zakończone na **-qc**, **-wszy**, **-wszy** (i towarzyszące im określenia) mają charakter wtrącony, wydziela się je dwoma przecinkami (lub rzadziej – myślnikami):

Rada, przychylając się do poprawki 52, wprowadziła również przepis o możliwości podjęcia środków w przypadku nieuprawnionego posługiwania się etykietą.

Jedynym wyjątkiem jest imiesłowory **wyjawszy**, którego przecinkiem się nie wydziela:

Wyjawszy Stany Zjednoczone najważniejsze rynki krajów trzecich były w pełni otwarte dla wywozu z Chin.

Nie oddziela się przecinkiem imiesłowory od poprzedzającego go spójnika (np. **i**, **a**, **iż**, **że**) lub zaimka względnego (np. **jaki**, **który**, **co**), chyba że chce się podkreślić, że zdanie ma charakter wtrącony:

W świetle cennych dokonań obydwu grup ekspertów od 2003 r., które umożliwiły Komisji dalszy rozwój polityki w tym obszarze, **i biorąc** pod uwagę rosnące znaczenie polityki w dziedzinie handlu ludźmi na poziomie światowym, nadal istnieje zapotrzebowanie na działalność grupy ekspertów.

Globalny przegląd ma na celu zdefiniowanie wymogów operacyjnych w zakresie wymiany informacji między wszystkimi podmiotami, **które – mając** na uwadze wszechstronne podejście – mogą współdziałać we wspieraniu operacji WPBiO.

Imiesłowory przymiotnikowe (zakończone na **-qcy**, **-ny**, **-ty**)

O tym, czy przed imiesłowem przymiotnikowym powinien zostać postawiony przecinek, decyduje budowa zdania i intencje autora wypowiedzi:

W tych okolicznościach dyrekcja przedsiębiorstwa w 2002 r. wprowadziła plan restrukturyzacji, **mający** na celu poprawę sytuacji finansowej spółki.

Państwa członkowskie, których ta sprawa dotyczy, opracowały programy **mające** na celu zwalczanie tych organizmów.

W wypadku imiesłowów przecinek często niesie ze sobą określone znaczenie, jak w przykładzie:

Górnicy, walczący o wyższe pensje, wystosowali do rządu petycję (*przecinki wprowadzają dopowiedzenie, które nie zmienia zakresu znaczeniowego podmiotu, lecz stanowi jego wariant, a zatem zdanie oznacza „wszyscy górnicy walczą o wyższe pensje”*).

Górnicy walczący o wyższe pensje wystosowali do rządu petycję (*usunięcie przecinków zmienia dopowiedzenie w przydawkę wyodrębniającą, która zawęży zakres znaczeniowy podmiotu, a zatem zdanie oznacza: „tylko ci spośród górników, którzy walczą o wyższe pensje”*).

Wyrażenia porównawcze

Nie stawiamy przecinka przed członem porównawczym wprowadzonym przez wyrazy **jak**, **jakby**, **jako**, **niż**, **niby**, **niby to**, **niczym**, **ni to**, **podobnie** – chyba że mają wyraźnie charakter dopowiedzenia:

Odsetki są niższe niż te stosowane przy innych typach pożyczek.

Związek ma zasięg ogólnokrajowy i jest zorganizowany jak federacja.

Rolą Komisji jako decydenta jest uwzględnianie oczekiwań i obaw społeczeństwa.

W dziedzinie energii Unia działa podobnie jak w innych obszarach.

Ale w wypadku dopowiedzenia przecinek postawimy:

Ogólna stopa bezrobocia jest niska (3,9 %), podobnie jak stopa bezrobocia młodzieży (6,6 %).

Przecinek stawia się, gdy człon taki stanowi **zdanie podrzędne** w zdaniu złożonym:

Jest wyższy niż Piotr.
ale: Jest wyższy, niż myślałem.

więcej niż cztery
ale: więcej, niż przewidziano

W porównaniach paralelnych (*tak, jak; taki, jaki; tyle, co; ten, co*) przecinek można postawić, chyba że składniki porównania nie przeciwstawiają się sobie wyraźnie lub jeśli chcemy porównanie osłabić:

Wydatki dotyczące programu Leader wynoszą procentowo przynajmniej tyle samo co wydatki, o których mowa w art. 23 niniejszego rozporządzenia.

Kazachstan ma łącznie tylko około 61 mln mieszkańców – tyle samo co np. Zjednoczone Królestwo, Francja czy Włochy.

Państwa członkowskie oferują poziom bezpieczeństwa co najmniej taki, jaki jest określony w podstawowych wymaganiach zawartych w załącznikach Va i Vb.

Kiedy jeszcze przecinka nie stawiamy

Nie rozdzielamy dwóch niejednorodnych okoliczników (np. okolicznika miejsca i czasu):

Sporządzono w Brukseli dnia 22 kwietnia 2006 r.

Zebrań odbędzie się w sali 222 o godz. 17.

Uwaga: Nie dotyczy to nagłówków listów i dokumentów.

Bruksela, 15 listopada 2007 r.

Luksemburg, 5 maja 2005 r.

Nie stawiamy przecinka przed *itd.*, *itp.*

Często może ona mieć jednak zastosowanie raczej teoretyczne niż praktyczne z powodu braku przejrzystych informacji o opłatach licencyjnych itp.

Inaczej niż w języku angielskim i francuskim, przecinkiem nie oddzielamy pojedynczych okoliczników miejsca, czasu, częstotliwości itp.:

On 9 September 2002, the Commission decided to close the procedure.
W dniu 9 września 2002 r. Komisja podjęła decyzję o zamknięciu postępowania.

Dans le cadre de ce programme, le Canada collabore avec les membres de la CE.
W ramach tego programu Kanada współpracuje z członkami Wspólnoty Europejskiej.

Jeśli jednak dwa okoliczniki tego samego typu (miejsca, czasu itp.) stoją w zdaniu obok siebie, oddzielamy je przecinkiem wówczas, gdy drugi z nich jest dokładniejszym określeniem pierwszego (zawęża jego zakres):

Szczyt odbył się na południu Finlandii, w Tampere.
ale: Szczyt odbył się w Tampere na południu Finlandii.

Nie stawiamy przecinka po rozpoczynających zdanie wyrażeniach odnoszących się do wcześniejszych wypowiedzi, takich jak: *niezależnie od tego, stąd, w takim przypadku, mimo to, dzięki temu, w tym celu, w ten sposób, z tego powodu, na tej podstawie, pod tym względem, na podstawie powyższych*

faktów, w tym kontekście, w tej sytuacji, wobec powyższych okoliczności, w związku z tym, w związku z powyższym, w świetle powyższych ustaleń:

Consequently, the arrangements shall be limited to products originating in EFTA States.
W związku z tym powyższe ustalenia ogranicza się do produktów pochodzących z państw EFTA.

Dans ce cas, la Commission entreprendra une analyse indépendante.
W takim przypadku Komisja przeprowadza niezależną analizę.

Thus, the Commission is of the opinion that...
Stąd Komisja jest zdania, że...

Nie stawiamy przecinka po wyrazach i wyrażeniach wprowadzających typu: *jednak, jednakże, niemniej jednak, w efekcie, w rezultacie, dlatego, dlatego też, a zatem, toteż, w praktyce, z reguły, w zasadzie, zasadniczo, przede wszystkim, na ogół, dodatkowo, podobnie, tym samym, w szczególności, ponadto, na przykład, wreszcie, jednocześnie, prawdopodobnie, w pewnym stopniu, toteż*:

Ponadto tendencje wzrostowe pojawiają się początkowo raczej na obszarach miejskich.

W rezultacie spółka BE uzyskała bardzo silną pozycję.

Bardzo często jednak te same wyrażenia występują w środku zdania, wprowadzając zdanie podrzędne albo wtrącenie, i wtedy poprzedzamy je przecinkiem:

Rozwiązanie to ma wiele wad, przede wszystkim jest bardzo kosztowne.

Zasadniczo nie stawiamy przecinka po rozpoczynających zdanie wyrażeniach typu: *zgodnie z, bez względu na, niezależnie od, w świetle, stosownie do, w odniesieniu do, w związku z, w odróżnieniu od, wobec, na podstawie, na mocy, w następstwie, w wyniku, w przypadku [czegoś], ze względu na, na zasadzie odstępowania od, co do*, o ile nie następuje po nich żadne wtrącenie:

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 należy podjąć konieczne środki w sytuacji, kiedy bezsprzecznie żywność przywożona z kraju trzeciego może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub środowiska.

Ze względu na obowiązujące już cła wyrównawcze nie nałożono w pełni ceł antydumpingowych.

Na zasadzie odstępowania od postanowień zawartych w ust. 3 dopuszcza się rozwiązanie niniejszej umowy na wspólnie uzgodnionych warunkach.

Jeśli wyrażenia te mają inną pozycję w zdaniu, oddzielamy je przecinkami (lub myślnikami), w przypadku gdy same stanowią wtrącenie lub dopowiedzenie:

Program jest realizowany zgodnie z warunkami umowy.
ale:
Program jest realizowany, zgodnie z warunkami umowy, we współpracy z partnerami społecznymi.

Nie stawiamy przecinka ani przed wyrażeniami rozpoczynającymi się od *w celu*, ani po nich:

Rozporządzenie (UE) nr 297/2011 było wielokrotnie zmieniane w celu uwzględnienia rozwoju sytuacji.

W celu uwzględnienia sytuacji panującej na rynku wspólnotowym należy ustanowić przepis przewidujący ustalenie przez Komisję minimalnej ceny sprzedaży dla każdego przetargu częściowego.

Nie stawiamy przecinka po formule kończącej list:

Z poważaniem

10.1.2. Kropka

Kropką zamykamy wypowiedzenie, tzn. zdanie lub jego równoważnik.

Nie stawiamy kropki po tytułach i śródtytułach:

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1163/2007 z dnia 4 października 2007 r. ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

Adresaci

Po liczebnikach porządkowych zapisanych cyframi arabskimi zwykle stawia się kropkę ⁽¹⁾:

w 2. (drugiej) osobie

5. (Piąty) Pułk Strzelców

12. (Dwunasty) Konkurs Młodych Talentów

lata 80., 90.

Jeśli liczebnik porządkowy został zapisany cyframi rzymskimi – kropki nie stawiamy:

XII Festiwal Muzyki Dawnej

Uwaga: Zwyczajowo stawia się kropkę po cyfrach rzymskich w tytułach rozdziałów:

VI. Zasady interpunkcji

Nie stawiamy kropki po cyfrze oznaczającej datę, jeśli miesiąc zapisano słownie lub cyframi rzymskimi:

5 maja, 16 kwietnia, 15 VIII 2011

Nie stawiamy też kropki przy zapisywaniu godzin:

w godz. 15–17

Godziny od minut oddzielamy kropką (nie dwukropkiem):

w godz. 15.30–17.30

Jeśli z kontekstu jednoznacznie wynika, że został użyty liczebnik porządkowy, **można kropkę pominąć**:

Basia chodzi do 5 klasy.

Zasada ta dotyczy w szczególności tych liczebników porządkowych, które odnoszą się do numeracji już istniejącej:

strona 10

art. 5 ust. 3

pkt 10 porządku obrad

rząd 3 miejsce 27

Towar opisany w kolumnie 1 tabeli zamieszczonej w załączniku klasyfikuje się w Nomenklaturze scalonej do kodu CN wskazanego w kolumnie 2 tej tabeli.

Każdy przypis kończy się kropką:

Opinia z dnia 12 marca 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽¹⁾ Zob. również punkt o liczebnikach porządkowych.

Kropkę stawiamy zawsze **po** cudzysłowie – również wtedy, gdy cytowane jest całe zdanie⁽²⁾. Jeśli cytat kończy się wielokropkiem, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem, znaki te umieszczamy przed cudzysłowem zamykającym, a po nim stawiamy kropkę:

„.....?”.

Dyrektywa ta znajduje zastosowanie do umów kredytu, przy czym pojęcie umowy kredytu zostało zdefiniowane jako umowa, w ramach której „kredytodawca udziela lub przyrzeka udzielić konsumentowi kredytu w formie płatności odroczonej, pożyczki lub innej podobnej usługi finansowej”.

„Właściwe władze każdego państwa członkowskiego zapewnią, że osoby zajmujące się wewnątrzwspólnotową dostawą towarów lub świadczeniem usług posiadają zezwolenie na otrzymanie potwierdzenia ważności numeru identyfikacyjnego podatku od wartości dodanej każdej konkretnej osoby”.

Kropkę stawiamy zawsze **po** nawiasie zamykającym, nie przed nim – również wtedy, gdy w nawias wzięto całe zdanie:

Rada uważa, że w celu uproszczenia całej procedury udzielania zezwolenia zmniejszono niektóre wymogi (np. wymogi językowe).

Jeżeli projekt dotyczy modernizacji lub odnowienia, to jaką część systemu docelowego można zastosować? (W niektórych przypadkach strategia wdrażania TSI może zawierać przepisy dotyczące takiej sytuacji).

10.1.3. Dwukropek

Dwukropkiem wprowadzamy wyliczenia, wyszczególnienia, cytaty, uzasadnienia, wyniki, wyjaśnienia.

Gdy cytat składa się z dwu lub większej liczby zdań, zaczynamy go wielką literą, jeśli jest krótszy – możemy go rozpocząć literą małą:

Stwierdza się tam: „W każdym razie dalsze działania planistyczne powinny przewidywać znaczne ograniczenie oddziaływania na środowisko w porównaniu z pierwotnymi założeniami. W tym celu można również sięgnąć do odpowiednich propozycji zawartych w niniejszym raporcie”.

Interpunkcja w wyliczeniach

Jeśli wyliczenie szczegółów zostało poprzedzone określeniem ogólnym, to stawiamy przed nim dwukropek:

Pewność prawna przyniesie korzyść wszystkim stronom: podmiotom gospodarczym, krajowym i unijnym organom administracji oraz konsumentom.

Jeśli wyliczenie nie zostało poprzedzone takim określeniem ogólnym, dwukropka możemy nie stawiać:

Pewność prawna przyniesie korzyść podmiotom gospodarczym, krajowym i unijnym organom administracji oraz konsumentom.

Jeśli wyliczenie składa się tylko z dwóch wyrazów lub wyrażen potoczonych spójnikiem i, dwukropka nie stawiamy:

W 2007 r. do Unii przystąpiły Rumunia i Bułgaria.

⁽²⁾ Zob. również punkt o cudzysłowie oraz pkt 3.3. „Przepisy zmieniające”.

Jeśli w zdaniu występuje podmiot szeregowy i orzeczenie w liczbie mnogiej, przed wyliczeniem stawiamy dwukropek:

Projekcje przewidują, że średnioroczna dynamika realnego PKB wyniesie w 2011 r. 1,5–2,3 %, a w 2012 r. 0,6–2,8 %, do czego przyczyniają się: stabilny popyt światowy, umocnienie się inwestycji, działania na rzecz przywrócenia prawidłowego funkcjonowania systemu finansowego i nadal akomodacyjne nastawienie polityki pieniężnej.

Jeśli jednak orzeczenie występuje w liczbie pojedynczej, dwukropka stawiać nie musimy:

Do konwencji przystąpiła Bułgaria, Dania i Rumunia.

Wyliczenia i wyszczególnienia wprowadzone przez wyraz *jak* i wyrażenia *jak np.*, *takie jak* **zawsze** poprzedza przecinek (przy czym – w zależności od akcentu zdaniowego – przecinek możemy postawić przed całym wyrażeniem *takie jak* albo przed *jak*):

Plastikowe worki przemysłowe używane są do pakowania podstawowych produktów, **takich jak** surowce, nawozy, polimery, materiały budowlane, produkty ogrodnicze i rolne oraz pasze zwierzęce.

Po tych wyrażeniach możemy postawić dwukropek, ale nie jest to konieczne.

10.1.4. Średnik

Średnik wydziela części wypowiedzi mocniej niż przecinek, ale słabiej niż kropka:

Należy zatem wprowadzić dodatkowe środki zarządzania kryzysami; stosowanie tych środków powinno być możliwie najprostsze.

Oznacza to, między innymi, że klamra nie może przyjąć pozycji na wpół zatrzaśniętej; nie może istnieć możliwość niezamierzonej zamiany części klamry, gdy jest ona zamknięta; klamra musi zamykać się jedynie wówczas, gdy wszystkie części są zaczeponie.

Używamy go najczęściej w zdaniach zawierających rozbudowane wyliczenia, w których użyto też wielokrotnie przecinków:

Miejsca w międzynarodowej komisji zostały przyznane, jak następuje: Francja, 4; Niemcy, 5; Włochy, 3; Zjednoczone Królestwo, 1; Stany Zjednoczone, 7.

10.1.5. Cudzysłów

Podstawowym cudzysłowem jest „”, tzw. cudzysłów apostrofowy. Jeśli wprowadzamy dodatkowy cudzysłów wewnętrzny (cytat w cytacie), używamy tzw. cudzysłowu ostrokątnego (niemieckiego): » «. Wewnątrz niego może pojawić się tzw. cudzysłów definicyjny – ‘ ’:

„»Czujnik ruchu« oznacza część urządzenia rejestrującego dostarczającą sygnał przedstawiający prędkość pojazdu lub przebytą drogę”.

Kropkę stawiamy zawsze **po** cudzysłowie:

„Państwa członkowskie zapewniają również przewidzianą w konwencji o Europolu wymianę z Europolu informacji otrzymanych zgodnie z art. 2 ust. 2”.

Uwaga: Zob. też [pkt 3.3. Przepisy zmieniające](#) (szczególna sytuacja, kiedy w Dzienniku Urzędowym stosuje się „podwójną interpunkcję”). Zob. też [pkt 4.2.3](#) (cudzysłów) i [5.10](#) (interpunkcja w cytatach).

Nie stosujemy cudzysłówów i apostrofów drukarskich:

„Conseil” (*nie*: "Conseil", "Conseil")

Conseil d'État (*nie*: Conseil d'État)

Skróty klawiaturowe:

' Alt 0146

„ Alt 0132

” Alt 0148

10.1.6. Myślnik, półpauza, łącznik

W tradycyjnej typografii używa się trzech długości „kresek”:

—	myślnik (pauza); skrót klawiaturowy: Alt 0151
-	półpauza (pauza średnia); skrót klawiaturowy: Alt 0150
-	łącznik (dywiz)

W praktyce jednak coraz częściej znak długiej pauzy zastępowany jest półpauzą.

Myślnik – niektóre zastosowania

- Wprowadza człon uogólniający lub podsumowujący:

Traktat z Lizbony wprowadził akty delegowane i akty wykonawcze – dwie kategorie aktów o charakterze nieustawodawczym.

- Pozwala uniknąć powtórzeń, zastępując człon pominięty:

W 1995 r. przeznaczono na ten cel 250 mln EUR, a w 1999 r. – 210 mln EUR.

Czas trwania tego typu przeniesienia jest ograniczony w przypadku kadry zarządzającej i specjalistów do trzech lat, zaś w przypadku absolwentów odbywających staż – do roku.

- Zastępuje domyślne czasowniki *jest*, *są* przed zaimkiem to wprowadzającym orzecznik:

Rejestr wydanych świadectw i potwierdzeń – to ważne źródło danych.

- Służy do mocniejszego wydzielenia części zdania lub klarowniejszego zapisu (zwłaszcza jeśli występuje zbyt duże nagromadzenie przecinków):

Jest to właściwe podejście, gdy – tak jak w omawianym przypadku – znaczenie przedsiębiorstw dopuszczających się naruszenia jest bardzo zróżnicowane.

Przed myślnikiem i po nim zawsze stawiamy spację.

Półpauza

Używamy jej do wyrażenia relacji „od ... do ...”.

W Polsce istnieją dwie tendencje typograficzne. Jedna zaleca stosowanie w tym wypadku łącznika, druga – półpauzy. Nie ma też jasno ustalonych reguł dotyczących używania lub nieużywania spacji. W Urzędzie Publikacji przyjęto następujące zasady:

- a) między cyframi (lub jednostkami redakcyjnymi, takimi jak litery i podpunkty) używamy półpauzy bez spacji:

program na lata 2007–2013

lekarz przyjmuje w godz. 10–15

w dniach 11–12 lipca 2007 r.

lit. a)–e)

ppkt (i)–(vi)

- b) w ten sam sposób wyrażamy relację „od ... do ...” dotyczącą przestrzeni:

pociąg relacji Warszawa–Kraków

etap Jarosław–Przeworsk

Ponieważ w znaczeniu półpauzy zawarte jest i „od”, i „do”, niepoprawny jest zapis:

* od 5–8 maja

Łącznik

Łącznik (inaczej dywiz) łączy się ze znakiem literowym bezpośrednio (bez spacji). Zasadniczo jest znakiem międzywyrazowym:

czarno-biały, Pawlikowska-Jasnorzewska, 10-dniowy, kod pocztowy 00-930, trzecio- i drugorzędni

Uwaga: Zob. również punkt dotyczący pisowni łącznej i rozdzielnej.

10.1.7. Wielokropek

Skrót klawiaturowy: *Alt 0133*.

W naszej praktyce rzadko spotykamy się z użyciem wielokropka w funkcjach stylistycznych (oznaczającego zawieszenie głosu, przerwanie wypowiedzi, rozczarowanie, ironię itp.).

Niekiedy stosowany jest do wyrażenia kontynuacji, choć w takiej sytuacji lepiej jest używać *itd.*:

Żywyce naftowe, żywyce kumaronowo-indenowe, politerpeny, polisiarczki, polisulfony...
lepiej:
Żywyce naftowe, żywyce kumaronowo-indenowe, politerpeny, polisiarczki, polisulfony itd.

Wielokropka można też użyć do wskazania skróconego tytułu publikacji (np. w przypisach bibliograficznych). W takim wypadku nie opuszczamy występującego po nim przecinka.

10.1.8. Ukośnik prawy

Znaku tego używamy w celu pokazania alternatywy (*rok/lata budowy*), zastąpienia słowa „na” w wyrażeniach typu *km/godz.* oraz zapisania ułamków (*19/100*), adresów (*ul. Reja 5/10*) i sygnatur (*dokument Rady 10267/07*). W zapisie lat może oznaczać „rok gospodarczy”, „rok szkolny” itp. (*2011/2012*):

* źle: Zalesie k/Warszawy
dobrze: Zalesie k. Warszawy

* źle: w/g
dobrze: wg

W polskiej typografii nie ma jednoznacznie ustalonych reguł dotyczących używania lub nieużywania spacji przed ukośnikiem i po nim. W Urzędzie Publikacji przyjęto zasadę niestosowania spacji ani przed ukośnikiem, ani po nim:

2010/2011

żłobki/przedszkola/szkoły

Nowy Sącz/Nowy Targ

10.1.9. Znak %

We wszystkich tekstach zarówno w Dzienniku Urzędowym, jak i w innych publikacjach należy stosować spację między liczbą a znakiem %.

Jest to zapis przyjęty – z powodów technicznych – dla wszystkich wersji językowych.

10.2. Użycie wielkiej i małej litery

Prezentowano tu zasady użycia wielkich i małych liter.

10.2.1. Tytuły aktów prawnych

Traktaty, porozumienia, konwencje, karty, protokoły i umowy

a) Tytuł pełny

Zasada ogólna: w oficjalnej nazwie (pełnym tytule) dokumentu **tylko pierwszy wyraz** należy pisać wielką literą.

Uwaga: Zawsze należy sprawdzać, czy mamy do czynienia z oficjalną nazwą (tytułem) dokumentu (np. czy przymiotnik *europejski* stanowi część tytułu, czy pełni tylko funkcję informacyjną):

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej

Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym

Porozumienie w formie wymiany listów między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotą Europejską dotyczące załącznika IVb Umowy przejściowej dotyczącej handlu i spraw związanych z handlem między Rzeczpospolitą Polską a Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Europejską Wspólnotą Węgla i Stali oraz Układu europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi

Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami

Porozumienie o partnerstwie i współpracy

Jednolity akt europejski

Partnerstwo dla członkostwa

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od zysków majątkowych

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej

Wspólnotowa karta socjalnych praw podstawowych pracowników

Protokół socjalny, Protokół w sprawie stosowania zasad subsydiarności i proporcjonalności

Protokół 1 do Umowy między Europejską Wspólnotą Węgla i Stali i Republiką Turcji dotyczącej handlu produktami objętymi Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, Protokół dodatkowy do Środkowoeuropejskiej umowy o wolnym handlu

Porozumienie nicejskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków

Umowa przejściowa dotycząca handlu i spraw związanych z handlem pomiędzy Wspólnotą Europejską, Europejską Wspólnotą Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Republiką Kazachstanu, z drugiej strony

b) Skrócone, jednowyrazowe nazwy i tytuły

Jeżeli w tekście używa się skróconych, jednowyrazowych nazw dokumentów i aktów prawnych, umów, traktatów itp., których pełna nazwa została wymieniona wcześniej, to te skrócone nazwy można zapisać wielką literą w przypadkach uzasadnionych względami czytelności i zrozumiałości tekstu:

Zgodnie z art. 290 Traktatu prawodawca powierza Komisji zadanie polegające na uzupełnieniu lub zmianie niektórych, innych niż istotne, elementów wspomnianego rozporządzenia.

W przypadku jednowyrazowych określeń uzupełnionych zaimkiem wskazującym lub formą przymiotnika *niniejszy* zaleca się użycie małej litery, gdyż nie jest to skrócona nazwa, tylko określenie opisowe.

c) Tytuły skrócone i nazwy zwyczajowe – co najmniej dwuwyrazowe

W przypadku nazw zwyczajowych i skróconych nazw aktów prawnych wszystkie człony należy pisać małą literą – właśnie mała litera wskazuje na to, że mamy do czynienia z nazwą nieoficjalną:

traktat amsterdamski, traktat z Amsterdamu, traktat nicejski, traktat z Nicei, traktat rzymski, traktaty rzymskie, traktaty założycielskie, traktat lizboński (*ale, w prawodawstwie unijnym: Traktat z Lizbony*)

traktat akcesyjny

traktat konstytucyjny (*nazwa rodzaju aktu, a nie nazwa własna*)

konwencja paryska, konwencja brukselska, konwencja genewska (<i>to nazwy zwyczajowe</i>)
konwencja o ochronie praw człowieka (<i>niepełny tytuł</i>)
protokół z Palermo, protokół z Kioto
porozumienie nicejskie
umowa z Saarbrücken

W przypadku rozbudowanych tytułów umów, konwencji itp. dopuszcza się możliwość potraktowania skróconego zapisu jako tytułu (pierwszy wyraz wielką literą), o ile:

- pierwszy wyraz (umowa, traktat itp.), zasadnicza struktura tytułu i określenie przedmiotu danego aktu zostały zachowane,
- usunięte części tytułu dotyczyły mniej istotnych składników (orientacyjne przykłady: data, miejsce sporządzenia, podtytuł, informacje uzupełniające w nawiasach).

W przypadku zwrotów takich, jak *dalej zwana umową/Umową*, *w niniejszej konwencji/Konwencji*, jeżeli istnieje ryzyko pomyłki w związku z inną umową przytaczaną w tekście, zalecane jest użycie wielkiej litery (zwykle w chwili definiowania, np. *zwaną dalej Umową*).

d) Skrócone nazwy traktatów (traktat UE/Traktat UE, traktat WE/Traktat WE, traktat Euratom/Traktat Euratom)

Zasady dotyczące pisowni skróconych nazw traktatów (*traktat UE/Traktat UE*, *traktat WE/Traktat WE*, *traktat Euratom/Traktat Euratom*) przyjęte w poszczególnych instytucjach nie są jednolite.

W Dzienniku Urzędowym, poza dokumentami Trybunału Sprawiedliwości, obowiązuje zapis wielką literą.

W unijnym prawie wtórnym obowiązuje również zapis wielką literą słowa *Traktaty* (w liczbie mnogiej) w odniesieniu do TUE i TFUE traktowanych łącznie (ew., w kontekstach historycznych, TUE i TWE).

W prawodawstwie unijnym zapisujemy również wielką literą *Traktat z Lizbony* (choć: *traktat z Amsterdamu*, *traktat z Nicei*).

Unijne akty prawne – dyrektywy, rozporządzenia, decyzje, ustawy itp.

Istnieje rozbieżność między praktyką prawną a przepisami ortograficznymi. Przepisy ortograficzne mówią o pisaniu pierwszego słowa (czyli *decyzja*, *rozporządzenie* itp.) od wielkiej litery, praktyka prawna zaś nakazuje nazwy aktów prawnych zapisywać **w tekstach ciągłych** małymi literami, a w tytułach wersalikami. Tytuły aktów prawnych Unii Europejskiej w tekście ciągłym zapisujemy zgodnie ze zwyczajem prawnym – małymi literami (*rozporządzenie*, *dyrektywa*, *decyzja*, *zalecenie* itp.), niezależnie od tego, czy występują z podaniem tytułu pełnego czy skróconego:

uwzględniając dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującą procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 30 ust. 4 i 6,

Ponieważ Komisji nie zgłoszono żadnego oświadczenia o sprzeciwie na podstawie art. 7 rozporządzenia (WE) nr 510/2006, należy zatwierdzić przedmiotową zmianę.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 kwietnia 2011 r.

Tytuły komunikatów Komisji i innych podobnych dokumentów

Jeżeli komunikat ma tytuł „hasłowy” (tytuł stanowi samodzielną całość składniową, mogącą funkcjonować niezależnie od słowa *komunikat*) – tytuł ten zapisujemy w cudzysłowie, pierwszy wyraz wielką literą; wyraz *komunikat*, zapisywany małą literą, pozostaje przed cudzysłowem.

Jeżeli komunikat ma tytuł „opisowy” (słowo *komunikat* wchodzi w związku zgody lub rządu z innymi elementami tytułu) – zapis bez cudzysłowu, wszystkie wyrazy (włącznie z wyrazem *komunikat*) zapisujemy małą literą.

- Uwaga: — Inaczej niż w przypadku programów (zob. pkt 10.2.8), słowo *komunikat* zawsze zapisywane jest małą literą (chyba że jest pierwszym słowem w zdaniu lub nagłówku).
- Ta sama zasada dotyczy innych podobnych dokumentów (*dokumenty robocze, białe/zielone/... księgi, sprawozdania* itp.), także pochodzących z innych instytucji.
- Cudzysłów nie jest konieczny, jeśli „hasłowy” tytuł został wyróżniony typograficznie, np. złożony w osobnej linii albo po dwukropku lub myślniku.

komunikat Komisji „Europejski program badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa”

komunikat Komisji w sprawie europejskiego program badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa

biała księga w sprawie roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia wspólnotowego prawa ochrony konkurencji

biała księga „Polityka w dziedzinie usług finansowych na lata 2005–2010”

Nazwy taryf, nomenklatur itp.

Nazwy zbiorów przepisów i norm (*taryf celnych, kodeksów, nomenklatur* itp.) mających formę dokumentu zapisujemy tak jak nazwy innych dokumentów, czyli pierwszy człon wielką literą, pozostałe – małymi. Zapis taki jest dopuszczalny również wtedy, gdy zbiór taki, o ugruntowanym znaczeniu, nie stanowi samodzielnego dokumentu, a jedynie część większego dokumentu ustanawiającego o innym tytule:

Nomenklatura scalona

Wspólnotowy kodeks celny

Akty prawne innych państw

W przypadku tłumaczenia nazw aktów prawnych innych państw należy je pisać małą literą:

niemiecka ustawa o kształceniu nr... z dnia... (*nie jest to bowiem rzeczywisty tytuł, ale tłumaczenie; nazwa ustawy jest omówieniowa*)

Konstytucja

Należy stosować te same zasady, które zostały omówione wyżej. W przypadku oficjalnych tytułów pierwszy wyraz należy pisać od wielkiej litery; nazwy zwyczajowe – małymi literami. Zatem:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Konstytucja 3 maja

ale:

zgodność z konstytucją, w polskiej konstytucji

artykuł 53 konstytucji portugalskiej stanowi...

Części aktów prawnych

Zapis zgodnie z ogólną polską zasadą ortograficzną: **w spisie treści** – tytuły rozdziałów i innych części dokumentu od wielkiej litery ze względów graficznych (bo to początek wypowiedzenia, zatem: *Część 1, Rozdział 2, Podrozdział 3*); **w tekście** – od małych liter (*w rozdziale VII, w tytule V, część III*).

10.2.2. Tytuły czasopism

W tytułach czasopism, cykli wydawniczych i w nazwach wydawnictw seryjnych zapisujemy wielkimi literami wszystkie słowa, z wyjątkiem spójników i przyimków występujących wewnątrz tych nazw – niezależnie od tego, czy tytuł jest odmienny czy nie:

Gazeta Wyborcza

Po Prostu

To i Owo

Biblioteka Wiedzy o Prasie

Tak samo zapisujemy tytuły stałych dodatków (stały dodatek ma własną numerację i ukazuje się regularnie, w terminach znanych czytelnikom):

Niezbędnik Inteligenta

Duży Format

Podtytuły czasopism (czyli formuły następujące każdorazowo po tytule) i tytuły dodatków jednorazowych zapisujemy tak jak tytuły książek – wielką literą rozpoczyna się tylko pierwszy wyraz:

Tele Tydzień. Popularny magazyn telewizyjny

10.2.3. Nazwy kampanii i konkursów

W nazwach kampanii i konkursów, którym organizatorzy chcą nadać **specjalny tytuł**, piszemy wielkimi literami każdy człon nazwy:

Konkurs Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej

Uwaga: Proste, opisowe określenie przedmiotu kampanii lub konkursu nie uzasadnia wielkich liter:

konkurs otwarty EPSO – tłumacze konferencyjni; turniej badmintona

Tę samą zasadę należy stosować do europejskich „lat tematycznych” – rocznych kampanii informacyjnych poświęconych propagowaniu określonych zagadnień lub postaw i podobnych inicjatyw kulturalnych:

Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

Europejski Rok Kreatywności i Innowacji

Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego

Europejskie Stolice Kultury

10.2.4. Nazwy wspólnot, instytucji, organów, komitetów, urzędów, władz

Zasady ogólne

Wszystkie człony oficjalnych nazw instytucji i organów (z wyjątkiem występujących wewnątrz nich przyimków, spójników i określeń typu: *do spraw, imienia, pod wezwaniem, na rzecz, z wyjątkiem, w ramach, w dziedzinie, w zakresie, numer, nr* itp.) należy pisać wielkimi literami:

Unia Europejska, Europejska Wspólnota Gospodarcza, Europejska Wspólnota Węgla i Stali, Europejska Wspólnota Energii Atomowej, Europejski Obszar Gospodarczy

Parlament Europejski, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Trybunał Obrachunkowy, Rada Unii Europejskiej, Komisja Wspólnot Europejskich; w tych znaczeniach także jednocłonowe nazwy skrócone tych instytucji należy pisać wielką literą, czyli: Parlament, Trybunał, Rada, Komisja.

Sekretariat Generalny Rady (*organ administracyjny*)

Dyrekcja Generalna ds. Energii

Nazwy komitetów, czyli:

Komitet Stałych Przedstawicieli, Stały Komitet ds. Rolnictwa Ekologicznego, Komitet Zarządzający ds. Cukru, Komitet Zarządzający ds. Trzeciego Wieloletniego Programu na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Unii Europejskiej, Komitet ds. Ochrony Znaków Geograficznych i Nazw Pochodzenia Produktów Rolnych i Spożywczych

Nazwy komisji Parlamentu Europejskiego:

Komisja Budżetowa, Komisja Kontroli Budżetowej, Komisja Spraw Zagranicznych

Nazwy urzędów:

Urząd Publikacji Unii Europejskiej (Urząd Publikacji), Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

Nazwy poszczególnych dyrekcji generalnych Komisji i nazwy stałych jednostek organizacyjnych, niezależnie od ich szczebla:

Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, Dyrekcja D – Polityka Innowacji, Dyrekcja D – Technologie Informacyjne i Komunikacyjne (ICT) w dziedzinie Zaufania i Bezpieczeństwa w Sieci, Dział – Zagadnienia Prawne, Gospodarcze i Finansowe, Konkurencja

Małą literą jednakże zapiszemy wszystkie człony nazw komórek organizacyjnych – niezależnie od ich szczebla – jeżeli mają one **charakter doraźny, tymczasowy** (oczywiście z wyjątkiem nazw geograficznych, nazwisk itp.):

grupa *ad hoc* ds. migracyjnych

grupa *ad hoc* ds. przestępczości nieletnich we Francji

Urzędy jednoosobowe/nazwy godności

Nazwy godności współczesnych i historycznych oraz tytułów naukowych i zawodowych piszemy małymi literami:

prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, premier, wojewoda lubuski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, inżynier, król, książę, prezes, dyrektor

Nazwy urzędów jednoosobowych zapisujemy w aktach prawnych wielką literą:

akceptuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

zatwierdza Prezes Rady Ministrów

opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych

Zgodnie ze zwyczajem można też zapisywać nazwy urzędów jednoosobowych wielką literą w tekstach innych niż akty prawne, pod warunkiem że nazwa taka odnosi się do konkretnej osoby i występuje w pełnym brzmieniu:

Jan Kowalski został powołany na stanowisko Wojewody Świętokrzyskiego.

Nazwy obcych instytucji

Praktyka dotycząca zapisu nazw obcych instytucji nie jest jednolita.

Trybunał Sprawiedliwości opowiada się za tym, by tłumaczenia nazw obcych instytucji traktować jako formy opisowe i zapisywać małymi literami. W swoich tekstach Trybunał Sprawiedliwości z reguły cytuje takie nazwy w brzmieniu oryginalnym z podaniem w nawiasach objaśnienia w języku polskim, zapisywanego małymi literami.

W pozostałych instytucjach podobny zapis (podanie nazwy oryginalnej plus objaśnienie w języku polskim zapisane małymi literami lub użycie w tekście polskiej nazwy opisowej – zapisanej małymi literami – i podanie w nawiasie nazwy oryginalnej) jest również możliwy:

Belgia wyznaczyła Organe Central pour la Saisie et la Confiscation (centralny urząd ds. zajmowania i konfiskaty mienia) utworzony na mocy prawa z dnia 26 marca 2003 r.

Od dnia 1 stycznia 2002 r. koszty tych testów pokryte były płatnościami zaliczkowymi ze strony belgijskiego urzędu ds. interwencji i refundacji (zwanego dalej „BIRB” – Bureau d’Intervention et de Restitution belge).

Jednak często zdarza się, że nazwa instytucji jest tłumaczona na język polski, a brzmienia oryginalnego się nie podaje. W takim wypadku tłumaczenie jest traktowane jak nazwa własna tejże instytucji i zapisywane wielkimi literami:

Po zbadaniu sprawy francuskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych odrzuciło wniosek.

Tam, gdzie mowa jest o **kategoriach** instytucji (a nie ich konkretnych przykładach), obowiązują małe litery:

Wniosek o azyl rozpatruje ministerstwo spraw wewnętrznych państwa przyjmującego.

10.2.5. Twory o charakterze instytucji: fundusze, instrumenty, sieci

Nazwy zinstytucjonalizowanych form działalności (jak np. fundusze, instrumenty, sieci współpracy) ustanowionych na mocy aktu prawodawczego zapisujemy wielkimi literami (z wyjątkiem przyimków, spójników i wyrażen przyimkowych):

Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej

Obok kryterium aktu ustanawiającego lub w sytuacjach gdy nie ma ono zastosowania, można posłużyć się kryterium uzupełniającym (**instytucja de facto**): Ugruntowane nazwy struktur, takich jak fundusze, instrumenty lub sieci współpracy, funkcjonujących w praktyce lub postrzeganych jako instytucje, można zapisywać wielkimi literami.

Na to, czy dany twór funkcjonuje lub jest postrzegany jako instytucja, wskazują takie przesłanki, jak: istnienie struktur organizacyjnych, aktywna działalność (np. organizowanie imprez, prowadzenie strony internetowej), a także względnie stały charakter (w odróżnieniu od struktur *ad hoc*):

grupa doradcza *ad hoc* ds. ładu korporacyjnego

grupa robocza ds. substancji chemicznych w zabawkach

- Uwaga: — Samo wystąpienie określenia *fundusz*, *instrument* lub *sieć* w nazwie danej struktury nie oznacza automatycznie, że mamy do czynienia z instytucją – musi być spełnione kryterium aktu ustanawiającego ew. kryteria instytucji *de facto*.
- Należy odróżniać (ważne zwłaszcza w przypadku sieci) opisowe określenia bytów, które powstały niejako samoistnie lub na marginesie innych działań (*Europejska sieć kolejowa* – nikt jej jako takiej nie tworzył, państwa członkowskie budowały po prostu koleje i kolejowe przejścia graniczne) od twórców świadomie „od zera” utworzonych, wymagających konkretnych i ukierunkowanych działań, by mogły powstać i funkcjonować (*Europejska Sieć Sądowa*).
- W pewnych sytuacjach o statusie danego pojęcia decyduje uzus (np. polski *Fundusz Pracy*).

10.2.6. Systemy, obszary, przestrzenie

Podobnie jak w punkcie poprzednim, pisownia zależy od tego, czy mamy do czynienia z oficjalnymi nazwami instytucji lub nazwami twórców postrzeganych jako takie (wielkie litery), czy nie (małe litery) – obowiązuje kryterium aktu ustanawiającego, ewentualnie uzupełnione o kryteria instytucji

de facto. Różnica polega jedynie na tym, że odsetek określeń niebędących nazwami instytucji jest tu zdecydowanie większy. W przypadku obszarów i przestrzeni z reguły stosujemy zapis małymi literami, z wyjątkiem *Europejskiego Obszaru Gospodarczego*:

europejski obszar szkolnictwa wyższego

europejska przestrzeń sprawiedliwości

Nazwy systemów mających charakter instytucji zapisujemy wielkim literami, w odróżnieniu od systemów rozumianych jako zespoły powiązanych ze sobą elementów, rozwiązania techniczne itp. W szczególności istnienie obcojęzycznego skrótowca na oznaczenie połączenia ze słowem *system* nie wystarcza, by uznać, że mamy do czynienia z nazwą instytucji zapisywaną wielkimi literami:

Europejski System Banków Centralnych (*instytucja utworzona na mocy protokołu nr 4 do traktatów*)

system informacyjny Schengen (*platforma wymiany danych*)

10.2.7. Partnerstwo Wschodnie – i inne analogiczne struktury

Nazwę *Partnerstwo Wschodnie* piszemy wielkimi literami, uznając, że jest to nazwa jednej, zorganizowanej formy współpracy. Określenie to nosi wyraźne znamiona nazwy własnej.

10.2.8. Nazwy unijnych programów

Jeżeli program ma tytuł „hasłowy” (tytuł stanowi samodzielną całość składniową, mogącą funkcjonować niezależnie od słowa *program*) – tytuł ten zapisujemy w cudzysłowie, pierwszy wyraz wielką literą; wyraz *program* (wraz z ewentualnymi przydawkami) nie jest wtedy uważany za część nazwy programu, pozostaje przed cudzysłowem i jest zapisywany małą literą.

Jeżeli program ma tytuł „opisowy” (słowo *program* wchodzi w związki zgody lub rzędu z innymi elementami tytułu) – zapis bez cudzysłowu, wyraz *program* stanowi część jego nazwy, a pierwszy wyraz nazwy jest zapisywany wielką literą:

program „Młodzież w działaniu”

trzeci program „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”

Siódmy program ramowy na rzecz badań

Program działania z Nairobi na rzecz rozwoju i wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii

Uwaga: Zasady powyższej nie należy automatycznie rozszerzać na wszelkie nazwy zawierające słowo *program*, gdyż niektóre z nich odnoszą się do zinstytucjonalizowanych form działalności i jako takie powinny być zapisywane wielkimi literami:

Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP)

10.2.9. Strategie, unie

Jeżeli od słowa *strategia* rozpoczyna się pełna nazwa dokumentu, należy stosować zasadę zapisu pierwszego słowa tytułu od wielkiej litery. Jeżeli jest jednak częścią nazwy niepełnej (obiegowej) lub określa jakąś ideę lub proces – jak w przypadku słowa *unia* – to należy wszystkie człony zapisać małą literą:

Strategia rozwoju energetyki odnawialnej (*to pełna nazwa dokumentu, zatem pierwszy człon należy pisać wielką literą*)

ale:

strategia lizbońska (*to nazwa obiegowa*)

strategia rozszerzenia z Essen (*nazwa obiegowa*)

unia gospodarcza i walutowa (*to obszar ekonomiczny, a nie geograficzny, dlatego zasadny jest zapis małymi literami*), podobnie: strefa euro (*jednolity obszar płatności w euro*)

unia ekonomiczna

unia celna

10.2.10. Prezydencja

Określenie *prezydencja* zapisujemy niezależnie od kontekstu małą literą.

10.2.11. Nazwy polityk

Polityka to nazwa idei, nie dokumentów, więc właściwy jest zapis małymi literami:

wspólna polityka transportowa, polityka azylowa, polityka edukacyjna, polityka gospodarcza,

wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, europejska polityka bezpieczeństwa i obrony,

wspólna polityka rolna

10.2.12. Nazwy geograficzne

Wyrazy, które określają typ obiektu geograficznego lub administracyjnego, ale nie wchodzą w skład właściwej nazwy, piszemy małymi literami:

państwo Watykan, miasto Kopenhaga, jezioro Gopło, wyspa Uznam, kanał La Manche

Jeśli natomiast nazwa gatunkowa wchodzi w zakres nazwy własnej, oba człony zapisujemy wielkimi literami:

Góra Kościuszki, Rzeka Świętego Wawrzyńca, Wyspa Wielkanocna, Kanał Augustowski

Europa Zachodnia, zachodnia Europa

Przymiotniki: północny, południowy, zachodni, wschodni pisze się wielką literą, jeśli stanowią integralną część nazwy geograficznej, nazwy państwa albo innej jednostki terytorialnej lub administracyjnej, a małą literą, kiedy tylko określają część terytorium.

W nazwach geograficznych przymiotniki te stoją zwykle po rzeczowniku (z nielicznymi wyjątkami), przyjęło się zatem zapisywanie ich przed rzeczownikiem dla oznaczenia części terytorium:

Europa Zachodnia, Europa Wschodnia, Europa Środkowa

Zwiedziłem zachodnią Europę (= *zachodnią część Europy*).

Nazwy geograficzne:

Przylądek Północny, Beskidy Zachodnie, Morze Północne, Republika Południowej Afryki, Timor Wschodni

Część terytorium:

zachodnie Karkonosze, południowa Azja, wschodnia Polska, połowy na północnym Atlantyku

10.2.13. Witryny i portale internetowe

W nazwach witryn i portali internetowych zapisujemy wielkimi literami wszystkie słowa, z wyjątkiem spójników i przyminików występujących wewnątrz tych nazw:

Portal Funduszy Europejskich

Wiedza i Edukacja

10.2.14. Nazwy arabskie

W słowach arabskich rodzajnik określony **al-** (i jego odmiany: **ad-**, **an-**, **ar-**, **as-**, **asz-**, **at-**, **az-**) zapisuje się:

- małą literą z rzeczownikami pospolitymi:

al-kaida (= baza)

- wielką literą z nazwami własnymi:

Al-Kaida (= Baza)

Jeśli nazwa własna składa się z dwóch słów, to rodzajnik przed drugim słowem zapiszemy małą literą:

Hafiz al-Asad

10.2.15. Nazwy członków społeczności wyznaniowych

Nazwy członków społeczności wyznaniowych zapisujemy małymi literami:

talib, chrześcijanin, ewangelik

Uwaga: Talibowie to nie narodowość! Mianem tym określamy członków fundamentalistycznego ruchu muzułmańskiego.

10.3. Skróty i skrótowce

Prezentowano tu zasady pisowni skrótów i skrótowców.

10.3.1. Skróty

1. Jeśli ostatnia litera skrótu nie jest jednocześnie ostatnią literą skracanego wyrazu, to po skrócie stawiamy kropkę:

rys. (rysunek)

s. (strona)

zob. (zobacz)

por. (porównaj)

2. Należy pamiętać, że w przypadkach zależnych zmienia się forma wyrazu, a co za tym idzie – może się zmienić zapis skrótu:

dr Jan Nowak, dr. (lub: dra) Jana Nowaka, dr. (lub: drowi) Janowi Nowakowi
ale: dr Anna Nowak, dr Anny Nowak, dr Annie Nowak

3. Po skrócie pkt (punkt) – również w przypadkach zależnych – kropki nie stawiamy:

pkt 8, w pkt 8

4. Jeśli skrót kończy się na spółgłoskę miękką, której miękkość oznaczona jest w wyrazie nieskróconym literą i, to w skrócie miękkość ta nie jest zaznaczana:

godz. (godzina)

mies. (*miesiąc*)

5. Jeśli skrót kończy się na spółgłoskę miękką, której miękkość zaznaczona jest znakiem diakrytycznym w wyrazie nieskróconym, to w skrócie także znak ten pozostawiamy:

żeń. (*żeński*)

6. W skrócie nazwy dwu- lub wielowyrazowej, której wyraz drugi i wyrazy następne rozpoczynają się od spółgłoski, stawiamy tylko jedną kropkę na końcu skrótu:

br. (*bieżącego roku*)

ds. (*do spraw*)

itd. (*i tak dalej*)

itp. (*i tym podobne*)

jw. (*jak wyżej*)

pt. (*pod tytułem*)

tj. (*to jest*)

ww. (*wyżej wymieniony*)

7. Jeśli wyraz drugi lub któryś z następnych wyrazów rozpoczyna się od samogłoski, to kropkę stawiamy po skrócie każdego wyrazu:

m.in. (*między innymi*)

8. Nie stawia się kropek po skrótach używanych w matematyce i fizyce (mają one charakter międzynarodowy).

Użycie spacji w skrótach

1. Spację stosujemy:

- w co najmniej dwuliterowych skrótach występujących w liczbie mnogiej:

dr dr Karczewski i Paliński

prof. prof. Markowski i Podracki

kościół św. św. Piotra i Pawła

- w skrótach od dwóch i więcej wyrazów, w których jeden ze składników nie jest skracany:

i in. (*i inne*)

sp. z o.o. (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*)

Wyjątki: *itd.*, *itp.*

- w co najmniej dwuwyrazowych skrótach od nazw osób, jeżeli każdy skrót jest traktowany odrębnie:

lek. med. – lekarz medycyny

2. Spacji nie używamy w żadnych innych skrótach (niezależnie od tego, ile liter ma skracany wyraz i czy skrót kończy się kropką) ani między inicjałami:

c.wł. (*ciężar właściwy*)

m.in. (*między innymi*)

oo. (*ojcowie*)

p.n.e. (*przed naszą erą*)

ss. (*strony, siostry*)

Uwaga: W Dzienniku Urzędowym używa się skrótu „s.” na oznaczenie stron, nawet jeśli występują one w liczbie mnogiej:

s. 12–16

10.3.2. Skrótownice (akronimy)

1. Skrótownice tworzymy z początkowych liter poszczególnych wyrazów. Zazwyczaj zapisujemy je wielkimi literami, bez kropek i akcentów:

EBC

COST

OHIM

EPSO

2. Również w skrótownicach obcych przyswojonych nie stawiamy kropki, mimo że w języku oryginalnym kropka jest:

USA (*mimo ang. U.S.A.*)

PS (*mimo łac. P.S.*)

3. Skrótownice można odmieniać lub pozostawiać nieodmienione. W publikacjach unijnych preferowana jest forma nieodmieniona:

konwencja ONZ *lub* konwencja ONZ-etu

państwa Efty *lub* państwa EFTA

4. Jeśli skrótownicę odmieniamy, końcówkę fleksyjną zapisujemy małymi literami, oddzielając ją od tematu łącznikiem:

a) GOPR-u, GOPR-ze

PAN-u, PAN-ie

b) skrótownice zakończone na literę T:

LOT, LOT-u, o Locie

NOT, NOT-u, o Nocie

c) skrótownice zakończone na literę X w przypadkach zależnych mogą przybrać formę ks lub zachować w temacie x:

PAX, PAX-u, PAX-ie

Pax, Paxu *lub* Paksu, Paksie *lub* Paxie

d) w skrótownicach zakończonych na literę A odmianę można zapisywać dwojako:

EFTA, EFT-y, Efcie, EFT-ę *lub*: Efta, Efty, Efcie, Efte

5. Z dwuznaków literowych **rz**, **sz**, **cz** i trójznaku **dzi** oznaczających jedną głoskę pozostawiamy w skrótowcu tylko pierwszą literę, np. **PCK** (Polski Czerwony Krzyż).

Wyjątkiem jest skrót od Dziennika Urzędowego i Dziennika Ustaw zapisywany jako **DzU** lub **Dz.U.** – bez spacji.

Uwaga: W wydawnictwach Urzędu Publikacji skrót *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* zapisuje się zawsze z kropkami (**Dz.U.**).

6. W skrótowcach nie używa się łącznika:

EKES – Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

7. Zawsze zachowujemy w skrótowcach dwuznak **ch**.

W skrótowcach i inicjałach **h** w dwuznaku **ch** zapisujemy małą literą:

ChRL – Chińska Republika Ludowa

10.3.3. Zgoda między podmiotem a orzeczeniem

Skrótowce polskie (może pojawić się konflikt między formą skrótowca a formą rozwiniętą):

dobrze: Polska Akademia Nauk wystąpiła z wnioskiem o...

dobrze: PAN wystąpiła z wnioskiem o... (*język staranny*)

dobrze: PAN wystąpił z wnioskiem o...

dobrze: Polskie Koleje Państwowe przewiozły 100 t towarów

dobrze: PKP przewiozło... (*bo czytamy: pe-ka-pe*)

dobrze: PKP przewiozły (*język staranny*)

źle: PKP przewiozła...

źle: PKP przewiozł...

Skrótowce obce (przy ustalaniu ich rodzaju kierujemy się wyłącznie wymową, nie biorąc pod uwagę formy rozwiniętej – zob. też [pkt 10.3.4](#)):

EPSO ogłosiło konkurs (*EPSO – urząd*)

ICAO wprowadziło nowe przepisy (*ICAO – organizacja*)

IATA nadała lotnisku kod CRL (*IATA – zrzeszenie*)

OLAF przeprowadził kontrolę (*OLAF – urząd*)

ASEAN wezwał Myanmar do przeprowadzenia wolnych wyborów (*ASEAN – stowarzyszenie*)

10.3.4. Określanie rodzaju skrótowców na podstawie ich wymowy

Wymowa zakończona na spółgłoskę – jak rodzaj męski:

MEN, VAT, OLAF

Wymowa zakończona na -a akcentowane – rodzaj żeński lub nijaki:

SGH (es-gie-ha), AGH (*rodzaj żeński lub nijaki*), PTTK (*tylko rodzaj nijaki*)

Wymowa zakończona na -a nieakcentowane – rodzaj żeński:

EMEA, ETA, FIFA, NASA

Wymowa zakończona na -o, -e, -i, -u – rodzaj nijaki:

NATO, EOG (e-o-gie), PZU

Jeśli rodzaj skrótowca ustaliliśmy na podstawie jego wymowy, a nie formy rozwiniętej, orzeczenie wystąpi w lp.:

WSiP wydało ostatnio [...] (rodzaj ustalony na podstawie wymowy. Forma rozwinięta: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne)
--

Wyjątek: USA zrobiły – orzeczenie w lm.

10.4. Zestawienia – z łącznikiem czy bez

Zestawienia typu *artysta malarz, lekarz internista, pies przewodnik, inżynier elektryk*

Człony tych zestawień są nierównorzędne – pierwszy człon określany jest przez człon drugi.

Artysta malarz to artysta zajmujący się przede wszystkim malarstwem, *inżynier elektronik* to inżynier specjalizujący się w elektronice.

Do tego typu zestawień należą również:

firma matka

państwo beneficjent

państwo gospodarz

poseł sprawozdawca

prawnik lingwista

statek cysterna

statek przetwórnia

Zestawienia typu *laska-parasol, kupno-sprzedaż*

Człony tych zestawień są równorzędne – oznaczają równorzędne cechy lub funkcje osoby lub przedmiotu. Na przykład *fryzjerka-kosmetyczka* to osoba wykonująca równocześnie dwa zawody.

10.5. Razem czy osobno

Przedstawiono tu zasady łącznej lub rozłącznej pisowni wyrazów z przedrostkami oraz wyrażen typu „nowo otwarty”.

10.5.1. Pisownia wyrazów z przedrostkami

W języku polskim wszystkie przedrostki – rodzime i obce – pisze się łącznie z wyrazami pospolitymi, chyba że drugi człon jest nazwą własną i pisany jest wielką literą – wtedy po przedrostku używamy łącznika:

a-	apolityczny, aspołeczny, ateizm
----	---------------------------------

anty-	antynarkotyczny, antynikotynowy, anty-Europejszy
eks-	eksminister, eksprzewodniczący, eks-Amerykanin
hiper-	hiperinflacja
kontr-	kontrtytuł
między-	międzyzwiązkowy
mikro-	mikroprzedsiębiorstwo, mikro-USB
mini-	miniaparat, minispółdniczka, minispołeczność, mini-CD, mini-CD-ROM
ponad-	ponaddźwiękowy, ponadpaństwowy, ponadto
post-	postimpresjonizm, postkomunistyczny, post-Jugosławia
poza-	pozaksięgowy
przeciw-	przeciwwaga
pseudo-	pseudofilozoficzny, pseudo-Polak
super-	superczuły, supermocarstwo, superrewizja, supergwiazda, super-Polak
ultra-	ultrafiolet, ultraradykalny
wice-	wicekanclerz, wicekonsul, wicekrólestwo, wiceprezydent, wiceprzewodnicząca
wokół-	wokółksiężycowy, wokółziemski

10.5.2. Niby-, quasi-

W połączeniach z członami *niby-* i *quasi-* (w znaczeniu: stwarzający pozory bycia kimś lub czymś innym) stosuje się łącznik:

niby-artysta, niby-demokratyczny, niby-romantycznie, niby-Francuz
quasi-deficyt, quasi-nauka, quasi-umysłowy, quasi-Polak

Wyjątek stanowią pewne nazwy biologiczne:

nibynóżki

10.5.3. Pisownia wyrażen typu *nowo otwarty*, *nowo mianowany*

1. Wyrażenia, w których pierwszy człon jest przysłówkiem, a drugi jest imiesłowem odmianym lub przymiotnikiem określanym przez ten przysówek, traktuje się jako zestawienia i pisze rozdzielnie:

jednakowo brzmiący, wysoko kwalifikowany, ogólnie przyjęty, nowo mianowany, nowo przyjęty, nowo narodzony, nowo otwarty, daleko idący, trudno czytelny, łatwo topliwy, łatwo zrozumiały, wysoko uprzemysłowiony, wysoko oprocentowany

Niektóre z tego typu wyrażen scaliły się już na tyle, że dopuszczono ich pisownię łączną, a w pewnych złożeniach pisownia ta nawet stała się dominująca:

lekko strawny *albo* lekkostrawny
łatwo palny *albo* łatwopalny
łatwo strawny *albo* łatwostrawny
trudno topliwy *albo* trudnotopliwy

Niekiedy podobne wyrażenia zapisuje się łącznie lub rozdzielnie w zależności od trwałości lub doraźności cechy. Może to spowodować zmianę znaczenia takiego złozenia:

jasnowidzący (<i>jasnowidz</i>), <i>ale</i> : jasno widzący swoje błędy
płyta długogrająca (<i>longplay</i>), <i>ale</i> : długo grający w kadrze zawodnik
zestaw głośnomówiący, <i>ale</i> : głośno mówiący człowiek
wszystkowiedzący (<i>mądry</i>), <i>ale</i> : wszystko wiedzący na ten temat
słabowidzący (<i>schorzenie</i>), <i>ale</i> : słabo widzący we mgle

2. Powyższe zestawienia trzeba odróżnić od przymiotników złożonych z członów nierównorzędnych znaczeniowo. W słowach takich znaczenie zawiera się w słowie drugim, a człon pierwszy określa bliżej to znaczenie. Przymiotniki takie pisze się łącznie:

jasnozielony (<i>zielony o jasnym odcieniu</i>)
ogólnodostępny
ogólnokształcący
pełnosprawny
pełnowartościowy
wysokowartościowy
wysokospecjalistyczny

10.6. Dodawanie liczby mnogiej

Jeśli tekst wymaga użycia wyrazu zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej, nie można ograniczyć się do użycia tylko jednej z tych form, gdyż może to rodzić błędne domniemanie co do wymaganej liczby podmiotów (co najmniej dwa, tylko jeden itp.).

Tłumacz ma do wyboru trzy możliwości:

- 1) powtórzenie całej frazy w liczbie pojedynczej i mnogiej:

wyznaczony przewoźnik lotniczy lub wyznaczeni przewoźnicy lotniczy

- 2) dopisanie końcówek w nawiasach [*wyznaczony(-eni) przewoźnik(-icy) lotniczy*] – wariant nieestetyczny, niezalecany, ale może być jedynym rozwiązaniem w przypadku

rozbudowanych przydawek, kiedy miejsce na stronie jest ograniczone. W takim przypadku stosuje się następujące zasady:

- końcówkę liczby mnogiej, z łącznikiem, dopisujemy w nawiasie okrągłym (nawiasu nie oddzielamy spacją od wyrazu podstawowego):

homologacja typu pojazdu(-ów)

- jeśli forma liczby mnogiej jest krótsza niż liczby pojedynczej, słowo zapisujemy w nawiasie w całości, oddzielając je spacją od wyrazu podstawowego:

w wyniku badania (badań) – * *nie*: badania(-ń)

na podstawie rozporządzenia (rozporządzeń)

- 3) użycie form lp. i lm. połączonych spójnikiem *lub* z następującą po nich grupą orzeczenia lub przydawką w liczbie mnogiej:

The President of the Council is hereby authorised to designate the **person(s) empowered to sign the Agreement...**

Niniejszym upoważnia się przewodniczącego Rady do wyznaczenia **osoby lub osób umocowanych** do podpisania umowy.

Tam, gdzie takie połączenie jest możliwe, wariant 3 jest preferowany.

10.7. Imiesłowy przysłówkowe

Rolą imiesłowu przysłówkowego jest tworzenie równoważników zdania podrzędnego czasu. Jego poprawne użycie wymaga spełnienia dwóch warunków:

- 1) obie części zdania muszą mieć ten sam podmiot;
- 2) między zdaniem głównym a podrzędnym musi być zachowana odpowiednia relacja czasowa:
 - w przypadku imiesłowu współczesnego (*-ąc*) czynności w obu zdaniach są równoczesne i trwają mniej więcej tak samo długo,
 - w przypadku imiesłowu uprzedniego (*-wszy*, *-wszy*) czynność w zdaniu podrzędnym jest wcześniejsza niż czynność w zdaniu głównym.

* Często występuje tendencja do wyolbrzymiania wartości sektora logistyki, nie uwzględniając faktu, że większość tych obrotów wynika z kosztów transportu (*niezgodność podmiotów*)
dobrze: Często występuje tendencja [...], ponieważ nie uwzględnia się faktu [...]

* Przyznając tę nagrodę, naszym zamiarem było [...]. (*niezgodność podmiotów*)
dobrze: Przyznając tę nagrodę, zamierzaliśmy [...].

* Sekretariat powinien poświęcić więcej czasu działaniom perspektywicznym, unikając w ten sposób naturalnej tendencji do zajmowania się przez organy decyzyjne wyłącznie najpilniejszymi sprawami (*niezgodność czasów – w tym wypadku imiesłów, zamiast czynności równoczesnej, wyraża następstwo*)
dobrze: powinien poświęcić więcej czasu [...], by uniknąć [...]

Nie stosujemy imiesłowów przysłówkowych, gdy zdanie podrzędne jest warunkowe (*jeśli... to...*) lub celowe (*aby...*).

Niepoprawne są zdania:

* Jedząc warzywa, będziesz zdrowy.

* Związkowcy zebrali się, protestując przed Sejmem.

10.8. Liczebniki

Omówiono tu takie kwestie, jak zapis cyfrowy liczebników, różnice w znaczeniu przy użyciu różnych zapisów, liczebniki porządkowe wielocłonowe, zapis rocznic z cyframi rzymskimi oraz zapis dat.

10.8.1. Zapis cyfrowy

W liczebnikach pięciocyfrowych i dłuższych (poza datami i numerami) oddzielamy od końca po trzy rzędy jednostek spacją, nigdy kropką. Części dziesiętne oddzielamy przecinkiem:

41 275,23

238 456 732

Uwaga: W Dzienniku Urzędowym, a także w publikacjach innych niż Dziennik Urzędowy (we wszystkich wersjach językowych) ostatnią trójkę oddziela się spacją również w liczebnikach czterocyfrowych:

2 000 EUR

1 546,37

Liczebniki porządkowe oznaczamy kropką po liczebniku zapisanym cyframi arabskimi:

16. Mistrzostwa Świata w Hokeju na Trawie

5. pełne wydanie

* *nie*: 6-ego, 5-ty

Taki zapis jest konieczny wszędzie tam, gdzie forma liczebnika nie wynika jasno z kontekstu i istnieje ryzyko błędnej interpretacji.

Podobnie zapisujemy lata – siedemdziesiąte, osiemdziesiąte, dziewięćdziesiąte itd.:

na początku lat **70.** (*nie*: 70-tych)

Do końca lat **50.** przemysł wykorzystywał worki papierowe i tekstylne do transportu towarów.

Jeśli liczebnik zapisywany cyfrą jest częścią wyrazu złożonego, połączenie to zapisujemy z łącznikiem:

2,5-letni (*dwuipółletni*)

5-procentowy (*pięcioprocentowy*)

Różnica w znaczeniu: 2007–2008, 2007/2008

Półpauza „–” oznacza relację „od ... do ...”. Zapis **2007–2008** mówi więc, że coś ma miejsce od początku 2007 do końca 2008 r. lub w (całym) 2007 i w (całym) 2008 r.

Ukośnik w zapisie lat oznacza „przełom” – tak więc dane wydarzenie rozpocznie się w pewnym momencie 2007 r. (niekoniecznie w styczniu) i zakończy w 2008 r. W ten sposób zapisujemy na przykład lata gospodarcze czy rok szkolny.

10.8.2. Różnica w znaczeniu: art. 1–3, art. 1, 2 i 3

Nie można stosować tych zapisów zamiennie.

Zapis **art. 1–3** oznacza, że chodzi o pełną treść wymienionych artykułów, łącznie np. z dodatkowymi artykułami 1a, 1b, 2a itd.

Zapis **art. 1, 2 i 3** oznacza, że mowa tylko o tych artykułach, bez ewentualnych artykułów dodatkowych.

10.8.3. Liczebniki porządkowe wieloczłonowe

Jeśli liczebnik ma dwa człony (dziesiątki i jedności), oba przyjmują formę porządkową:

trzydziesty piąty list
pięćdziesiąta druga książka

Jeśli pierwszy człon oznacza tysiące lub setki, a drugi dziesiątki lub jedności, to pierwszy człon ma formę liczebnika głównego, a drugi – porządkowego:

pięćset pięćdziesiąta strona
tysiąc dwudziesta pozycja

Jeśli pierwszy człon oznacza tysiąc, a drugi pełne setki, to tylko człon drugi przyjmuje formę porządkową:

strona tysiąc pięćsetna
rok tysiąc trzechsetny

Jeśli liczebnik ma więcej niż dwa człony, to w formie porządkowej występują dziesiątki i jedności:

rok tysiąc siedemset pięćdziesiąty czwarty
dwa tysiące dwudziesty pierwszy

Jeśli pierwsze człony oznaczają tysiące, a następne jedności, liczby 11–19, pełne dziesiątki lub pełne setki, to tysiące mają formę liczebników głównych, a pozostałe – liczebników porządkowych:

rok dwa tysiące siódmy (<i>nie</i> : dwutysięczny siódmy!, <i>choć</i> : dwutysięczny)
pięć tysięcy trzechsetny

10.8.4. Cyfry rzymskie: -lecie

Połączenie cyfr rzymskich i części -lecie można stosować tylko do liczebników od I do XXXIX (39) (słowem, w połączeniu nie mogą pojawić się znaki L, C, D, M):

XXVIII-lecie (* <i>ale nie</i> : XL-lecie)
--

10.8.5. Zapis dat

W Dzienniku Urzędowym daty zapisywane są na trzy sposoby.

Zapis cyframi – we wszystkich wersjach językowych obowiązuje zapis bez zer w jednocyfrowych oznaczeniach dni i miesięcy. Po datach zapisanych w ten sposób nie używamy skrótu r. (rok). Ten zapis najczęściej pojawia się w przypisach i adresach publikacyjnych:

2.11.2011
3.4.2010
20.2.2012
Dz.U. L 252 z 28.9.2011

Miesiąc zapisywany słownie – najczęściej używany w tekście. Przy takim zapisie używamy słowa dzień (w odpowiedniej formie gramatycznej) przed datą i skrótu r. po dacie:

Zgłoszenia należy nadsyłać do dnia 12 marca 2012 r.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem 3 września 2011 r.

Słowny zapis całej daty – stosowany w umowach międzynarodowych i traktatach:

Sporządzono w Brukseli dnia ósmego kwietnia roku dwa tysiące jedenastego

10.9. Przyimki

Omówiono tu wybrane przyimki i wyrażenia przyimkowe oraz użycie przyimków w nazwach geograficznych.

10.9.1. Nazwy geograficzne

– „Na/na”

Przyimek **na** łączy się z rzeczownikami w bierniku lub miejscowniku.

W połączeniu z biernikiem tworzy m.in. wyrażenia oznaczające kierunek lub miejsce będące celem ruchu. Używanie tego przyimka z nazwami pewnych regionów geograficznych i państw jest umotywowane wielowiekową tradycją.

Białoruś, Litwę, Łotwę, Słowację, Ukrainę

Białostocką, Kaszuby, Mazowsze, Mazury, Podlasie, Pomorze, Śląsk, Rzeszowszczyznę

Bukowinę, Syberię, Wołoszczyznę

wszystkie wyspy i półwyspy: na Majorce, na Madagaskar, na Hel

Jeśli z nazwą geograficzną łączy się w bierniku przyimek **na**, to w miejscowniku również użyjemy przyimka **na**:

na Mazowszu, na Śląsku, na Litwie, na Majorce, na Helu

– „Do/w”

Z nazwami geograficznymi w tych samych funkcjach używa się też przyimków **do** (łączącego się z dopełniaczem) i **w** (łączącego się z miejscownikiem).

„Do”

Małopolski, Wielkopolski

Belgii, Luksemburga, Austrii, Finlandii

Jeśli udajemy się **do** jakiegoś państwa lub regionu, to znajdujemy się **w** tym państwie lub regionie:

w Małopolsce, Wielkopolsce, Belgii, Luksemburgu

— „W/w”

Przyimek w może łączyć się z rzeczownikami w bierniku i miejscowniku. Jeśli chodzi o użycie z nazwami geograficznymi, łączy się:

- z nazwami łańcuchów górskich:

Jechać w Beskidy, w Tatry, w Alpy, w Himalaje
(oraz: przebywać w Beskidach, w Tatrach, w Alpach, w Himalajach)

- z nazwami regionów zakończonymi na **-ckie** i **-skie**:

Jechać w Poznańskie, w Kieleckie, w Katowickie...

Mieszkać w Poznaniu, w Kieleckim, w Katowickim...

10.9.2. Wybrane przyimki i wyrażenia przyimkowe

„Dla”

Niepoprawne jest użycie przyimka **dla** w połączeniu z nazwami rzeczy i pojęć (poza znaczeniem „w celu”):

* krem dla cery tłustej, szampon dla włosów suchych

dobrze: krem do cery tłustej, szampon do włosów suchych

Niekiedy **dla** w połączeniu z rzeczownikami (często odczasownikowymi) tworzy wyrażenie oznaczające cel. Taką konstrukcję często można spotkać w tekstach oficjalnych:

dla osiągnięcia tego celu niezbędne jest...

dla poprawy stanu naszej gospodarki należy...

Cele

— Dla celów

W języku urzędowym dopuszczalne jest używanie wyrażenia dla celów:
dla celów niniejszego rozporządzenia

— W celu, celem

= po to, aby Formy te również należą do rejestru języka urzędowego:
W tym kontekście, celem zapewnienia zrównoważonego i odpowiedzialnego zarządzania sektorem, Strony ustalą za obopólną zgodą priorytety.
Wspólnota powinna podjąć działania w celu wprowadzenia w życie określonych środków.

— Na cele

= na użytek, na potrzeby Może występować wyłącznie w liczbie mnogiej, w tekstach oficjalnych:
pieniądze na cele charytatywne

„Do”/„na” – wskazywanie kierunku

„Do” – jeśli do wskazania kierunku używa się przyimka **do**, to do wskazania miejsca należy użyć przyimka **w**:

do szkoły – w szkole

do kasy – w kasie

„Na” – jeśli do wskazania kierunku używa się przyimka **na**, to do wskazania miejsca należy również użyć przyimka **na**:

na pocztę – na pocście

na uniwersytet – na uniwersytecie

„Dzięki”

Poprawne tylko w połączeniu z przyczyną pozytywną (a w każdym razie z przyczyną prowadzącą do pozytywnego skutku dla mówiącego):

Dzięki tym środkom można będzie przeprowadzić remont szkoły.

* przegrali dzięki słabej grze bramkarza
dobrze: przegrali wskutek słabej gry bramkarza
lub: wygrali tylko dzięki słabej grze bramkarza drużyny przeciwnej

* dzięki chorobie
dobrze: z powodu choroby

* dzięki przegranej
dobrze: na skutek przegranej

Przyczyna pozytywna i negatywna: *wskutek*, *na skutek*, *z powodu*.

„Na przestrzeni”

Łączy się tylko z dłuższym okresem (takim jak *dzieje*, *wieki*):

* na przestrzeni lat, tygodni, miesięcy, dni, godzin
lepiej: w ciągu, podczas

„Na rzecz” – na czyjąś korzyść, dla czyjegoś dobra

przekazać pieniądze na rzecz fundacji, stowarzyszenia

Wyrażenie nadużywane z rzeczownikami abstrakcyjnymi.

lepiej: dla, dla dobra, dla poparcia

* demonstracja na rzecz pokoju
lepiej: demonstracja poparcia dla pokoju

* usługi na rzecz niepełnosprawnych
dobrze: usługi dla niepełnosprawnych

* opowiedzieć się na rzecz czegoś
dobrze: opowiedzieć się za czymś

„Na terenie”

dobrze: na terenie byłego PGR-u * na terenie związków zawodowych

„Na potrzeby”

* dla własnych potrzeb *dobrze:* na potrzeby własne

„Natomiast”

Często używany jako wyraz wprowadzający nową informację, podczas gdy użyty poprawnie wprowadza zdanie przeciwstawne:

dobrze: Pracownicy we Francji uważają, że mają małe szanse na znalezienie pracy, natomiast respondenci w Danii oceniają swoje szanse bardzo wysoko.

* Pierwsze sprawozdanie zostało opublikowane w lipcu, natomiast drugie w sierpniu.
dobrze: a drugie w sierpniu

„Poprzez” – nadużywane

„Przy”

Nadużywany w kontekstach, które wymagają zupełnie innych przyimków, często jako kalka angielskiego *at*:

- * stosuje się również art. 7 przy pewnych dostosowaniach
lepiej: z pewnymi dostosowaniami albo po pewnych dostosowaniach
- * metody wykorzystywane przy szkoleniach
lepiej: w szkoleniach, na szkoleniach
- * okazały się niezwykle skuteczne przy wspieraniu inicjatyw
lepiej: we wspieraniu
- * kształcenie na odległość przy wykorzystaniu ITC
lepiej: z wykorzystaniem
- * będzie to możliwe przy wdrożeniu koncepcji
lepiej: po wdrożeniu
- * nawet przy największym wysiłku założenia nie zostaną osiągnięte
lepiej: mimo największych wysiłków
- * projekt ten przyniesie trwałe rezultaty jedynie przy silnym zaangażowaniu władz lokalnych
lepiej: jedynie pod warunkiem silnego zaangażowania

„W dziedzinie” – nadużywane

- * dobra sytuacja w dziedzinie promocji
lepiej: dobra sytuacja w promocji

„W ramach” – nadużywane

„Ze strony”

- * nacisk ze strony słuchaczy
dobrze: nacisk słuchaczy

„W (na) drodze/Drogą”

Wyrażenie charakterystyczne dla języka urzędowego, oficjalnego. Nadużywane. *Lepiej: przez coś, wskutek czegoś, jakoś:*

- * w drodze konsultacji
lepiej: przez konsultacje

„W oparciu o” – nadużywane

- * w oparciu o dane
lepiej: opierając się na danych, wykorzystując dane, na podstawie danych, zgodnie z danymi, według danych

10.10. Zaimek „swój”

Zaimek *swój* jest charakterystyczny dla polszczyzny. Pełni tę samą funkcję co zaimki *mój, twój, jego, jej, nasz, wasz, ich*, ale nie zawsze może być z nimi używany wymiennie.

Jeśli podmiot (często – domyślny) występuje w pierwszej lub drugiej osobie, w mowie potocznej można użyć zaimków *mój, twój, wasz, nasz*, choć wypowiedzi takie sprawiają wrażenie wzorowanych na językach zachodnich.

Jeśli podmiot występuje w trzeciej osobie, nie można zastąpić zaimka *swój* zaimkami *jego, jej, ich*:

- Komisja wystąpiła na Białoruś swoich przedstawicieli.

Zaimków typu *jego, jej* używa się wtedy, gdy mowa o osobie, która nie jest podmiotem w zdaniu.

Białoruś ostrzegła Komisję, że nie przyjmie jej przedstawicieli – podmiotem jest *Białoruś*, a zaimek dzierżawczy *jej* odnosi się do Komisji.

Zaimek ten jest często nadużywany (co jest zapewne skutkiem kalki z języka angielskiego lub francuskiego).

10.11. Związek rządu i skróty składniowe

Prezentowano tu informacje o związkach rządu i skrótach składniowych oraz omówiono najczęstsze błędy.

10.11.1. Uwagi ogólne

W związkach rządu wyraz określany narzuca wyrazowi określającemu konkretną formę gramatyczną – zazwyczaj różną od jego formy (wymaga użycia konkretnego przypadku zależnego lub bezokolicznika).

O skrótach składniowych mówimy wtedy, gdy kondensujemy zdanie, aby zawrzeć w nim jak najwięcej treści, nie powtarzając pewnych jego elementów. Często taki skrót jest wynikiem zachowania szyku zdania tekstu tłumaczonego.

Czasem takie skróty są poprawne, na przykład wtedy gdy dwa przymyki wymagają użycia rzeczownika w tym samym przypadku:

Znaczenie kodu producenta jest objaśnione na lub w opakowaniu.

na (kim, czym) opakowaniu

w (kim, czym) opakowaniu

Znacznie częściej jednak powstają konstrukcje niepoprawne.

10.11.2. Najczęstsze błędy

- Łączenie dwóch przymików o różnych wymaganiach składniowych z jednym rzeczownikiem:

* przed i po obiedzie (*dobrze*: przed obiadem i po nim)

* kawa z i bez cukru (*dobrze*: kawa z cukrem i bez cukru)

- Łączenie jednego rzeczownika z kilkoma przydawkami dopełniaczowymi:

Wspólne stanowisko dotyczące zapobiegania, zarządzania i rozwiązywania konfliktów w Afryce.

zapobieganie (czemuś)

zarządzanie (czymś)

rozwiązywanie (czegoś)

Tytuł ten powinien więc brzmieć:

Wspólne stanowisko dotyczące zapobiegania konfliktom w Afryce, zarządzania nimi i rozwiązywania ich.

- Niepoprawne pomijanie członu podrzędnego:

* Sklep nieczynny z powodu choroby.

dobrze: Sklep nieczynny z powodu choroby personelu.

* ustanowienie i zarządzanie internetową siecią informacyjną

ustanowienie (czegoś)
zarządzanie (czymś)

dobrze: ustanowienie internetowej sieci informacyjnej i zarządzanie nią

* przygotowanie, organizacja i zarządzanie Tygodnia Europejskiego BHP

przygotowanie (czegoś)
organizacja (czegoś)
zarządzanie (czymś)

dobrze: przygotowanie i organizacja Tygodnia Europejskiego BHP oraz zarządzanie nim

10.12. Fleksja

Wyrazy zakończone na -x: w przypadkach zależnych możemy końcowe x zastępować przez ks (do niedawna taki zapis był obowiązkowy) lub pozostawić w zapisie x:

liczba Briksa *lub* liczba Brixa

Hendriksem *lub* Hendrixem

Frontex, Fronteksu/Frontexu, we Fronteksie/we Frontexie

10.13. Inne wyrażenia sprawiające problemy

Poprawne	Niepoprawne lub nadużywane
z wyjątkiem	za wyjątkiem
odnośnie do, w odniesieniu do	odnośnie (czegoś)
niemniej, niemniej jednak	tym niemniej
(z)dystansować się od czegoś, w stosunku do czegoś	(z)dystansować się do czegoś
mianować – kim	mianować – na kogo
nominować (wyznaczyć, wytypować) – do czego (<i>był dwukrotnie nominowany do Oskara</i>)	nominować – kim (<i>został nominowany przewodniczącym</i>)
nominować (mianować) – na co (<i>nominować na stanowisko</i>)	
obierać/obrać – na kogo a. kim (<i>został obrany przewodniczącym komitetu/został obrany na przewodniczącego komisji</i>)	
podlegać – komu, czemu	podlegać pod kogoś, pod coś
wybierać/wybrać – na kogo	wybierać/wybrać – kim
napotykać/napotkać – kogo, co	napotykać/napotkać – na kogo, na co
adekwatny – do czegoś	adekwatny – z czymś; względem czegoś; dla czegoś; w stosunku do czegoś
na potrzeby	dla potrzeb
w porównaniu z	w porównaniu do
wysłać listy, pisać pod adresem, na adres	wysłać listy, pisać pod adres
telefonować pod numer	telefonować na numer
miejsce zamieszkania; adres	adres zamieszkania
właściwe jest, stosowne jest, wydaje się konieczne	właściwym jest, stosownym jest, wydaje się koniecznym
uznać za (<i>Komisja uznała tę pomoc za pomoc zgłoszoną</i>)	uznać jako (<i>Komisja uznała tę pomoc jako pomoc zgłoszoną</i>)
rozumieć przez pojęcie/przez coś	rozumieć pod pojęciem/pod czymś

(cd.)

Poprawne	Niepoprawne lub nadużywane
protokół zebrania, protokół do umowy	protokół z zebrania
załącznik do czegoś	załącznik czegoś
codziennie	każdego dnia
alternatywny do/względem czegoś	
analogiczny do czegoś	analogiczny względem czegoś
nieodzwony dla kogoś, do czegoś	nieodzwony dla czegoś
<i>ex ante</i> , <i>ex post</i> (bez łącznika, łac.)	
<i>ex-works</i> (z łącznikiem, ang.)	
podawać w wątpliwość	poddawać w wątpliwość
dawać pierwszeństwo, najważniejszy	dawać priorytet, priorytetowy
podczas (w czasie) konferencji	w ramach konferencji
w dniu trzynastym stycznia	w dniu trzynastego stycznia
przekonujący, przekonywający	przekonywujący
w uzupełnieniu do czegoś, uzupełniając coś (np. wnioski)	w uzupełnieniu czegoś
zaspokoić potrzeby, spełnić oczekiwania, rozumieć potrzeby	wyjąć naprzeciw potrzebom
jest/daje się zauważyć postęp	nastąpił postęp
osiągnąć postęp	dokonać postępu
coś mija się z celem	coś rozmija się z celem
osiągnąć cel	spełnić, zrealizować cel

11.

Źródła

Ze względu na międzyinstytucjonalny charakter pracy Urzędu Publikacji pożądane jest wypracowanie standardowego stylu wydawanych tekstów unijnych. Niezbędna jest spójność pisowni i prezentacji tekstu. Urząd Publikacji w pracy nad tekstami w języku polskim korzysta z następujących źródeł:

- Polszczyzna na co dzień, PWN, 2006,
- Słownik języka polskiego, tom 1, 2, 3, PWN, 1998,
- Wielki słownik poprawnej polszczyzny, PWN, 2006,
- Wielki słownik ortograficzny, PWN, 2010,
- Wielki słownik ortograficzno-fleksyjny, Świat Książki, 2004,
- Wielki słownik skrótów i skrótowców, Wyd. Europa, 2007,
- M. Bańko, Słownik dobrego stylu, czyli wyrazy, które się lubią, PWN, 2006,
- B. Osuchowska, Poradnik autora, tłumacza i redaktora, Wyd. Inicjał, 2005,
- J. Podracki, Nowy słownik interpunkcyjny języka polskiego z zasadami przestankowania, Świat Książki, 2005,
- A. Wolański, Edycja tekstów, PWN, 2008.

Załączniki

Załączniki zawierają między innymi zweryfikowane i zatwierdzone dane referencyjne zebrane razem i przedstawione w formie wykazów i tabel.

Załącznik A1 Wskazówki graficzne dotyczące symbolu europejskiego

Rada Europy • Komisja Europejska

Flaga europejska

To jest flaga europejska. Jest to symbol nie tylko Unii Europejskiej, ale również – w szerszym znaczeniu – symbol jedności i tożsamości Europy. Krąg złotych gwiazd oznacza solidarność i harmonię między narodami Europy.

Liczba gwiazd nie jest związana z liczbą państw członkowskich. Gwiazd jest dwanaście, ponieważ liczba ta jest tradycyjnie symbolem doskonałości, pełni i jedności. Dlatego też flaga pozostaje niezmienną, niezależnie od kolejnych rozszerzeń UE.

Historia flagi

Rada Europy – od chwili powstania w 1949 r. – była świadoma konieczności stworzenia dla Europy symbolu, z którym mogliby utożsamiać się jej obywatele. 25 października 1955 r. Zgromadzenie Parlamentarne wybrało jednomyślnie niebieski symbol przedstawiający krąg dwunastu złotych gwiazd. 8 grudnia 1955 r. Komitet Ministrów przyjął go jako flagę europejską.

Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy wielokrotnie wyrażało życzenie, aby ten europejski symbol przyjęły również inne organizacje europejskie – wzmacniając w ten sposób idee solidarności i jedności demokratycznej Europy.

Parlament Europejski jako pierwszy wystąpił z inicjatywą przyjęcia flagi przez Wspólnotę Europejską. W związku z tym w 1979 r. – tuż po pierwszych bezpośrednich wyborach do Parlamentu – przedstawił odpowiedni projekt rezolucji. W kwietniu 1983 r. Parlament opowiedział się za przyjęciem takiej samej flagi wspólnotowej jak ta przyjęta w 1955 r. przez Radę Europy. W czerwcu 1984 r. Rada Europejska w Fontainebleau podkreśliła konieczność promowania tożsamości i wizerunku Europy wśród jej obywateli i na świecie. Następnie w czerwcu 1985 r. Rada Europejska w Mediolanie zatwierdziła wniosek Komitetu ds. Narodów Europy (Komitet Adonnino) dotyczący przyjęcia przez Wspólnotę własnej flagi. Rada Europy wyraziła zgodę na posługiwanie się przez Wspólnotę flagą europejską ustanowioną w 1955 r. Instytucje wspólnotowe używają jej od początku 1986 r.

W ten sposób flaga europejska i symbol europejski odnoszą się zarówno do Rady Europy, jak i do Unii Europejskiej. Jest to zarazem wyraz zjednoczonej Europy i tożsamości europejskiej.

Rada Europy i instytucje Unii Europejskiej wyrażają zadowolenie z rosnącego zainteresowania, jakim flaga cieszy się wśród Europejczyków. Komisja Europejska i Rada Europy są odpowiedzialne za to, by symbolem tym posługiwano się z poszanowaniem jego godności, i w stosownych przypadkach podejmują odpowiednie środki, które przeciwdziałają jego niewłaściwemu używaniu.

Wstęp

Niniejsze wskazówki graficzne mają pomóc użytkownikom w wykonaniu poprawnej reprodukcji flagi europejskiej. Opisują one, w jaki sposób stworzyć symbol, oraz określają normy kolorystyczne.

Opis symboliczny

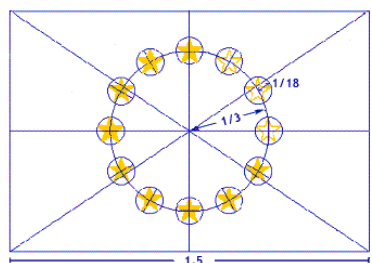
Na tle niebieskiego nieba dwanaście złotych gwiazd tworzy krąg, reprezentujący unię narodów Europy. Liczba gwiazd jest stała, ponieważ liczba dwanaście symbolizuje doskonałość i jedność.

Opis heraldyczny

Na błękitnym tle krąg dwunastu złotych pięcioramiennych gwiazd, niestykających się ramionami.

Opis geometryczny

Symbol ma formę niebieskiej prostokątnej flagi, której szerokość jest równa 1,5 długości jej wysokości. Dwanaście złotych gwiazd rozmieszczonych jest w równych odstępach na planie niewidzialnego okręgu, którego środek znajduje się w punkcie przecięcia przekątnych prostokąta. Promień okręgu jest równy jednej trzeciej wysokości flagi. Każda gwiazda ma pięć ramion, których końce tworzą niewidzialny okrąg o promieniu równym jednej osiemnastej wysokości flagi. Wszystkie gwiazdy ustawione są w pozycji pionowej – oznacza to, że jedno ramie skierowane jest pionowo do góry, a dwa leżą na poziomej linii prostopadłej do drzewca flagi. Gwiazdy rozmieszczone są na okręgu tak jak godziny na tarczy zegara. Ich liczba pozostaje niezmienna.

Przepisowe kolory

Kolory symbolu

Kolorem powierzchni prostokąta jest niebieski (Pantone Reflex Blue); kolorem gwiazd jest żółty (Pantone Yellow). Międzynarodowa paleta kolorów Pantone jest powszechna i łatwo dostępna, nie tylko dla profesjonalistów.

Druk czterokolorowy

W druku czterokolorowym należy odtworzyć dwa standardowe kolory za pomocą czterech dostępnych kolorów. Kolor żółty (Pantone Yellow) uzyskuje się dzięki użyciu koloru 100 % żółtego (Process Yellow). Kolor niebieski (Pantone Reflex Blue) uzyskuje się przez połączenie kolorów 100 % cyjanu (Process Cyan) i 80 % magenty (Process Magenta).

Internet

W palecie kolorów komputerowych niebieski (Pantone Reflex Blue) odpowiada kolorowi RGB:0/51/153 (w systemie szesnastkowym: 003399), a żółty (Pantone Yellow) odpowiada kolorowi RGB:255/204/0 (w systemie szesnastkowym: FFCC00).

Reprodukcja jednobarwna

Jeżeli używa się koloru czarnego, prostokąt powinien mieć czarną obwódkę, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle.

Jeżeli używa się koloru niebieskiego (Reflex Blue), tło powinno być wydrukowane z maksymalnym nasyceniem tym kolorem, a gwiazdy powinny być odtworzone w kolorze białym.

Reprodukcja na kolorowym tle

Reprodukcję symbolu najlepiej wykonywać na białym tle. Należy unikać tła wielokolorowego, w szczególności jeśli nie komponuje się ono z kolorem niebieskim. Jeśli nie ma innego wyboru niż użycie kolorowego tła, wokół prostokąta należy umieścić białą obwódkę o szerokości równej $1/25$ wysokości prostokąta.

Przykłady błędnych reprodukcji

1. Symbol jest odwrócony do góry nogami.

2. Gwiazdy nie są ustawione w pozycji pionowej.

3. Gwiazdy są niewłaściwie rozmieszczone w okręgu: powinny być ustawione tak jak godziny na tarczy zegara.

Użycie przez osoby trzecie

Zasady wykorzystywania symbolu europejskiego przez osoby trzecie zostały określone w porozumieniu administracyjnym z Radą Europy. Porozumienie to zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 8.9.2012 r. (Dz.U. C 271 z 8.9.2012, s. 5).

Zgodnie z porozumieniem każda osoba fizyczna lub prawna („użytkownik”) może wykorzystywać symbol europejski lub którykolwiek z jego elementów, o ile wykorzystanie to:

- a) nie stwarza błędnego wrażenia ani nie prowadzi do błędnego założenia, że użytkownik jest powiązany z którąkolwiek z instytucji, organów, urzędów, agencji lub jednostek Unii Europejskiej lub Rady Europy, jeśli takie powiązanie nie istnieje;
- b) nie wywołuje u obywateli mylnego przekonania, że użytkownik otrzymał wsparcie, środki finansowe, zezwolenie lub zgodę którejkolwiek z instytucji, organów, urzędów, agencji lub jednostek Unii Europejskiej lub Rady Europy, jeśli tak nie jest;
- c) nie jest związane z celem lub działalnością niezgodną z celami i zasadami Unii Europejskiej lub Rady Europy lub nie jest w inny sposób niezgodne z prawem.

Jeżeli wykorzystanie symbolu europejskiego jest zgodne z powyższymi zasadami, nie ma konieczności ubiegania się o pisemną zgodę.

Rejestracja symbolu europejskiego (lub jego imitacji z punktu widzenia heraldycznego) jako znaku towarowego lub na podstawie jakiegokolwiek innego prawa własności intelektualnej jest niedopuszczalne.

Pytania dotyczące wykorzystania symbolu europejskiego, zob.:

https://europa.eu/european-union/abouteuropa/legal_notices_pl#paragraph_1446

Wnioski z państw nienależących do UE

Council of Europe
Directorate of Legal Advice and Public International Law (Dlapil)
67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

Tel. +33 388412000

Fax +33 388412052

E-mail: legal.advice@coe.int

Oryginały symboli do kopiowania można pobrać pod następującym adresem internetowym: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/european-flag_pl

Załącznik A2 Emblematy

Emblematy zamieszczono poniżej jedynie w celach informacyjnych, bez uszczerbku dla szczegółowych zasad dotyczących ich powielania ustanowionych przez każdą instytucję, organ, służbę międzyinstytucjonalną czy agencję.

Niektóre emblematy zawierają nazwę instytucji, organu lub agencji, dlatego czasami różnią się w poszczególnych wersjach językowych. W celu uproszczenia prezentacji emblematy poniżej zamieszczono bez tych nazw.

Zob. również [pkt 9.5](#) (oficjalne nazwy i porządek wymieniania).

Instytucje i organy

Unia Europejska		
Parlament		
Rada Europejska		
Rada		
Komisja ⁽¹⁾		
Trybunał Sprawiedliwości		
Europejski Bank Centralny		

Trybunał Obrachunkowy		
Europejska Służba Działań Zewnętrznych		
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny		
Europejski Komitet Regionów		
Europejski Bank Inwestycyjny		
Europejski Fundusz Inwestycyjny		
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich		
Europejski Inspektor Ochrony Danych		

⁽¹⁾ Począwszy od lutego 2012 r., emblemat Komisji Europejskiej powinien być również stosowany przez następujące agencje wykonawcze (zob. [pkt 9.5.4](#)). Jedynie Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych zachowuje swój dotychczasowy emblemat.

Międzyinstytucjonalne służby i agencje (organy zdecentralizowane)

Agencja Dostaw Euratomu		
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej		
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej		
Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu		
Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego		
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa		
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego		
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania		
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki		

Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania		
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych		
Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości		
Agencja Wsparcia BEREC		
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych ⁽¹⁾		
Centrum Satelitarne Unii Europejskiej		
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej		
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy		
Europejska Agencja Chemikaliów		

Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu		
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa		
Europejska Agencja Leków		
Europejska Agencja Obrony		
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej		
Europejska Agencja Środowiska		
Europejska Fundacja Kształcenia		
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy		
Europejska Szkoła Administracji		

Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn		
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób		
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii		
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego		
Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony		
Europejski Urząd Doboru Kadr		
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności		
Europejski Urząd ds. Pracy		
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego		

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych		
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych		
Eurostat		
Instytut Unii Europejskiej ds. Studiów nad Bezpieczeństwem		
Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji		
Prokuratura Europejska		
Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu		
Urząd Publikacji Unii Europejskiej		
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej		

Wspólne Przedsięwzięcie „Fusion for Energy”	 FUSION FOR ENERGY	 FUSION FOR ENERGY
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin		

(¹) Począwszy od lutego 2012 r., emblemat Komisji Europejskiej powinien być również stosowany przez następujące agencje wykonawcze (zob. [pkt 9.5.4](#)). Jedynie Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych zachowuje swój dotychczasowy emblemat.

Załącznik A3 Skróty, jednostki miar i znaki specjalne

Szczegółowe zasady dotyczące pisowni skrótów i skrótowców omówiono w [pkt 10.3](#).

1. Tytuły

dr	doktor
dr hab.	doktor habilitowany
mgr	magister
prof.	profesor
inż.	inżynier
JE	Jego (Jej) Ekscelencja
JKM	Jego (Jej) Królewska Mość, Jego (Jej) Książęca Mość

2. Jednostki miar

Oznaczenie jednostek miar ⁽¹⁾ zapisuje się bez kropki na końcu, a w druku – czcionką prostą. Oznaczenia jednostek miar nie przybierają liczby mnogiej.

Przy zapisywaniu wartości należy zostawić odstęp między wartością liczbową a oznaczeniem jednostki miary. Odstępu nie stosuje się w przypadku oznaczeń jednostek miary kąta: stopnia (°), minuty (′), sekundy (″) i tercji (″″).

Nazwy jednostek miar pisze się małą literą, a w druku – czcionką prostą. Nazwy te odmienia się według zasad deklinacji polskiej.

Nazwy i oznaczenia jednostek miar

Wielkość	Jednostka miary			
	oznaczenie	nazwa	wybrane wielokrotności i podwielokrotności	oznaczenie
Aktywność katalityczna	kat	katal		
Aktywność promieniotwórcza	Bq	bekerel		
Ciśnienie krwi oraz ciśnienie innych płynów ustrojowych	mmHg	milimetr słupa rtęci		
Ciśnienie, naprężenie mechaniczne, ciśnienie akustyczne	Pa	paskal		
	bar	bar		
	mmHg (Tr)	milimetr słupa rtęci (tor)		
	mm H ₂ O	milimetr słupa wody		
	atm	atmosfera fizyczna (normalna)		
	at	atmosfera techniczna		
Czas	s	sekunda	d h min ns	doła godzina minuta nanosekunda

⁽¹⁾ Zob. również rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie legalnych jednostek miar (Dz.U. 2020 poz. 1024) (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001024>).

(cd.)

Wielkość	Jednostka miary			
	oznaczenie	nazwa	wybrane wielokrotności i podwielokrotności	oznaczenie
Częstotliwość	Hz	herc	THz GHz MHz kHz mHz	teraherc gigaherc megaherc kiloherc miliherc
Dawka ekspozycyjna promieniowania X i γ	R	rentgen ⁽¹⁾		
Dawka pochłonięta, energia przekazana właściwa, kerma	Gy	grej		
Długość	m	metr	km hm dam dm cm mm μm	kilometr hektometr dekametr decymetr centymetr milimetr mikrometr
Energia elektryczna bierna	varh	warogodzina		
Energia, praca, ilość ciepła	J	dżul	MJ kJ	megadżul kilotdżul
	cal	kaloria	kcal	kilokaloria
	erg	erg		
	eV	elektronowolt		
	kGm	kilogramometr		
	Wh	watogodzina	TWh GWh MW kWh	terawatogodzina gigawatogodzina megawatogodzina kilawatogodzina
Ilość materii	mol	mol		
Indukcja magnetyczna	T	tesla		
Indukcyjność	H	henr		
Kąt bryłowy	sr	steradian		
Kąt płaski	rad	radian		
	°	stopień		minuta sekunda tercja
	g	grad	c cc	centygrad (minuta gradowa) myriograd (sekunda gradowa)
Ładunek elektryczny	C	kulomb		
Masa	kg	kilogram	t q hg dag g dg cg mg μg	tona kwintal hektogram dekagram gram decygram centygram miligram mikrogram
Masa atomowa	u	zunifikowana jednostka masy atomowej		

(cd.)

Wielkość	Jednostka miary			
	oznaczenie	nazwa	wybrane wielokrotności i podwielokrotności	oznaczenie
Masa kamieni szlachetnych	ct	karat metryczny		
Masa przez jednostkę miary długości przędzy i nici włókienniczych	tex	teks		
Moc	W	wat	TW GW MW kW mW	terawat gigawat megawat kilowat miliwat
	KM	koń mechaniczny		
Moc bierna	var	war		
Moc pozorna	VA	woltoamper		
Natężenie oświetlenia	lx	luks		
Natężenie prądu elektrycznego	A	amper	kA mA μA	kiloamper miliamper mikroamper
	Bi	biot		
Objętość, pojemność	m ³	metr sześcienny	dm ³ cm ³ mm ³	decymetr sześcienny centymetr sześcienny milimetr sześcienny
	l	litr	ML kl hl dl cl ml	megalitr kilotitr hektolitr decylitr centylitr mililitr
Pojemność akumulatorów elektrycznych i ogniwo galwanicznych	Ah	amperogodzina		
Pojemność elektryczna	F	farad		
Pole powierzchni	m ²	metr kwadratowy	km ² dm ² cm ² mm ²	kilometr kwadratowy decymetr kwadratowy centymetr kwadratowy milimetr kwadratowy
Pole powierzchni gruntów rolnych lub terenów budowlanych	a ha	ar hektar		
Potencjał elektryczny, napięcie elektryczne, siła elektromotoryczna	V	wolt	MV kV μV	megawolt kilowolt mikrowolt
Poziom wielkości mocowej (elektromagnetycznej, akustycznej)	Np	neper		
Poziom wielkości polowej (elektromagnetycznej, akustycznej)	Np	neper		
Prędkość	m/s	metr na sekundę	km/h	kilometr na godzinę
Przekrój czynny	b	barn		
Przewodność elektryczna	S	simens		
Rezystancja, (opór elektryczny)	Ω	om		

(cd.)

Wielkość	Jednostka miary			
	oznaczenie	nazwa	wybrane wielokrotności i podwielokrotności	oznaczenie
Równoważnik dawki, dawka równoważna	Sv	siwert		
Siła	N	niuton		
Strumień magnetyczny	Wb	weber		
Strumień świetlny	lm	lumen		
Światłość	cd	kandela		
Temperatura	K	Kelwin		
	°C	stopień Celsjusza		
	°F	stopień Fahrenheita		
Wielkość ilorazowa	B	bel	dB	decybel

⁽¹⁾ Dotyczy wyłącznie przyrządów pomiarowych będących w obrocie lub użytkowaniu przed 23 kwietnia 2004 r.

Nazwy i oznaczenia przedrostków służących do tworzenia dziesiętnych podwielokrotności i wielokrotności jednostek miar

Nazwy i oznaczenia przedrostków		Mnożnik
nazwy	oznaczenia	
jotta	Y	10^{24}
zetta	Z	10^{21}
eksa	E	10^{18}
peta	P	10^{15}
tera	T	10^{12}
giga	G	10^9
mega	M	10^6
kilo	k	10^3
hekto	h	10^2
deka	da	10^1
decy	d	10^{-1}
centy	c	10^{-2}
mili	m	10^{-3}
mikro	μ	10^{-6}
nano	n	10^{-9}
piko	p	10^{-12}
femto	f	10^{-15}
atto	a	10^{-18}
zepto	z	10^{-21}
jokto	y	10^{-24}

By utworzyć dziesiętne podwielokrotności i wielokrotności jednostki miary, przed jej nazwą (oznaczeniem) umieszcza się nazwę (oznaczenie) przedrostka bez spacji oddzielającej lub jakiegokolwiek innego znaku (np. ns, nanosekunda).

Uwaga: Przedrostków nie stosuje się w przypadku jednostek następujących wielkości:

- 1) kąt płaski i kąt bryłowy – jedność (1);
- 2) kąt płaski – obrót, grad lub gon (gon), stopień (°), minuta (′), sekunda (″);
- 3) czas – minuta (min), godzina (h), doba (d);
- 4) zdolność skupiająca układu optycznego – dioptria;
- 5) masa kamieni szlachetnych – karat metryczny (ct);
- 6) pole powierzchni gruntów rolnych lub terenów budowlanych – ar (a), hektar (ha);
- 7) ciśnienie krwi oraz ciśnienie innych płynów ustrojowych – milimetr słupa rtęci (mmHg).

3. Liczebniki porządkowe

Zasady dotyczące zapisu liczebników porządkowych, zob. [pkt 10.1.2](#), [10.8.1](#) oraz [10.8.3](#).

4. Znaki specjalne

Znaki umowne stosowane w tabelach:

—	zjawisko nie występuje
0	zjawisko występuje w minimalnej wielkości
.	brak informacji
×	wypełnienie rubryki ze względu na układ tabeli jest niemożliwe lub niecelowe
[]	dane oparte na szacunku
p.m.	pour memoire

Inne znaki:

-	łącznik (dywiz)
—	półpauza
—	pauza
*	gwiazdka (asterisk)
§	paragraf (np. § 3, §§ 1 i 2)
%	procent (np. 3 %)
‰	promil (np. 1,5 ‰)
±	plus minus (np. ±1 g)
÷	postęp arytmetyczny (np. 1500÷1600°C)
+	plus, znak dodawania (2 + 2 = 4)
–	minus, znak odejmowania (4 – 2 = 2)
×	razy, znak mnożenia (2 × 2 = 4)
: lub /	dzielone przez, znak dzielenia (a : b = a/b)
=	jest równy, znak równości
°	stopień
©	copyright, znak praw autorskich
®	registered trademark, zastrzeżony znak handlowy
&	ampersand (etka)
∞	nieskończoność
<	jest mniejsze niż, znak mniejszości (np. a < 0)
>	jest większe niż, znak większości (np. a > 0)

≤	mniejsze albo równe
≥	większe albo równe
≠	jest nierówne, znak nierówności
@	znak używany w adresach poczty elektronicznej, tzw. małpa
™	trademarrk, znak handlowy
≈	w przybliżeniu, znak równości przybliżonej (np. $1/3 \approx 0,33$)

Uwaga: % Znak procentu może być użyty tylko po liczbie zapisanej cyframi. Należy zapisywać go z odstępem po liczbie, np. 16,4 %.

° Znak stopnia ma kształt małego kółeczka: °. Nie należy zastępować go zerem we frakcji górnej (⁰). Znak stopnia może być użyty tylko po liczbie zapisanej cyframi.

± Znak zastępuje wyrażenie „więcej lub mniej”. Zapisuje się go bez odstępu od liczby, np. 350 g (±1 g).

× Znak mnożenia ma kształt skośnego krzyżyka. Nie należy zastępować go literą x. Zapisuje się go z odstępem po obu stronach, np. 210 × 297 mm.

: Znak proporcji zastępuje wyraz „do”. Należy zapisywać go z odstępem po obu stronach, np. 3 : 1.

5. Inne skróty i skrótowce

a.	albo
al.	aleja
Al.	aleje
art.	artykuł
bm.	bieżącego miesiąca
br.	bieżącego roku
b.u.	bez uwag
CD-ROM	compact disk – read only memory
dr	doktor
ds.	do spraw
dyr.	dyrektor
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.U.	Dziennik Urzędowy
EU-15	15 państw członkowskich przed rozszerzeniem z 2004 r.
EU-25	25 państw członkowskich po rozszerzeniu z 2004 r.
EU-27	Europa dwudziestu siedmiu państw: odnosi się albo do 27 państw członkowskich wchodzących w skład Unii Europejskiej między 1 stycznia 2007 r. a 30 czerwca 2013 r., albo do 27 państw członkowskich wchodzących w skład Unii Europejskiej od wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej w dniu 31 stycznia 2020 r. Jeżeli istnieje ryzyko pomyłki między tymi dwoma zakresami, należy wyjaśnić, która konfiguracja jest objęta zastosowanym skrótem, w razie potrzeby w formie przypisu.
EU-28	28 państw członkowskich po rozszerzeniu z 2013 r.
g. albo godz.	godzina
gr	grosz
i in.	i inni
i.a.	inter alia
itd.	i tak dalej
itp.	i tym podobne
jn.	jak niżej
jw.	jak wyżej

k.	koło
kw.	kwadratowy
lit.	litera
maks.	maksimum
m.in.	między innymi
min.	minimum/minister
min	minuta
mgr	magister
mjr	major
mld	miliard
mln	milion
M/S	statek motorowy (ang. <i>Motor Ship</i>)
n.	nad
n.p.m.	nad poziomem morza
np.	na przykład
nr	numer
nt.	na temat
ok.	około
oo.	ojcowie
os.	osiedle
p.	pan, pani
pkt	punkt
pl.	plac
ptk	pułkownik
ppkt	podpunkt
p.o.	pełniący obowiązki
por.	porównaj
prof.	profesor
pt.	pod tytułem
pw.	pod wezwaniem
r.	roku
rozdz.	rozdział
r.ub.	roku ubiegłego
red.	redaktor
ryc.	rycina
rys.	rysunek
s. albo str.	strona
SA	spółka akcyjna
s.c.	spółka cywilna
sp.j. albo s.j.	spółka jawna
sp. z o.o.	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
t.	tom
tab.	tabela

tel.	telefon
temp.	temperatura
tj.	to jest
tłum.	tłumacz
tys.	tysiąc
tn.	to znaczy
tw.	tak zwany
ul.	ulica
ust.	ustęp
w.	wieku
wg	według
ww.	wyżej wymieniony
wz.	w zastępstwie
v. albo v	versus
z.	zeszyt
z-ca	zastępca
z-cy	zastępcy
zł	złoty
zob.	zobacz
z up.	z upoważnienia

Obcojęzyczne skróty terminów oznaczających międzynarodowe warunki sprzedaży (zapis wielkimi literami)

CIF	<i>cost, insurance and freight</i> (ang.)
FOB	<i>free on board</i> (ang.)
FAS	<i>free alongside ship</i> (ang.)

Inne obcojęzyczne skróty stosowane w polskich dokumentach

plc	<i>public limited company</i> (ang.)
SARL	<i>société à responsabilité limitée</i> (fr.)
SPRL	<i>société de personnes à responsabilité limitée</i> (fr.)
GmbH	<i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> (niem.)
SNC	<i>Società in nome collettivo</i> (wł.)
SpA	<i>Società per azioni</i> (wł.)
BV	<i>Besloten Vennootschap</i> (niderl.)
NV	<i>Naamloze Vennootschap</i> (niderl.)

Uwaga: Pisownia skrótów, zob. [pkt 10.3](#).

Załącznik A4 Główne skróty i skrótowce

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [Z](#)

Zasady pisowni skrótów i skrótowców znajdują się w pkt [10.3](#). Skróty oznaczone gwiazdką nie mogą być zmieniane i nie stosuje się do nich polskich zasad. Lista nie jest wyczerpująca.

W nawiasach kwadratowych podano polskie akronimy nazw agencji figurujące w IATE jako obowiązujące. Jednakże zgodnie ze wspólnymi zasadami we wszystkich językach przy nazwach agencji należy używać akronimów angielskich.

A

ACER	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ang. Agency for the Cooperation of Energy Regulators)
ADR	Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ang. European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
AEC	Komisja Energii Atomowej (ang. Atomic Energy Commission), USA
AETR	Umowa europejska dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe
AIDS	zespół nabytego upośledzenia odporności (ang. acquired immune deficiency syndrome)
AKP	państwa Afryki, Karaibów i Pacyfiku (strony konwencji z Lomé)
ANC	Afrykański Kongres Narodowy (ang. African National Congress)
APEC	Współpraca Ekonomiczna Azji i Pacyfiku (ang. Asia–Pacific Economic Cooperation)
ASBL	stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym (fr. association sans but lucratif)
ASEAN	Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ang. Association of South east Asian Nations)
ASEM	dialog Azja–Europa (ang. Asia–Europe Meeting)

B

B&R	badania i rozwój
Beneluks	Unia Gospodarcza Belgii, Luksemburga i Niderlandów
BEREC	Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (ang. Body of European Regulators for Electronic Communications)
BEUC	Europejska Organizacja Konsumentów
BIC	zob. OPI (ang. Business and Innovation Centres)
BRITE	Podstawowe Badania w Zakresie Technologii Przemysłowych Europy
BSE	gąbczasta encefalopatia bydła (ang. bovine spongiform encephalopathy)

C

CAA	Zarząd Lotnictwa Cywilnego (ang. Civil Aviation Authority)
CAD	projektowanie wspomagane komputerowo (ang. computer-aided design)
CAP	zob. WPR (ang. common agricultural policy)
CBSS	Rada Państw Morza Bałtyckiego (ang. Council of the Baltic Sea States)
CCAMLR	Komisja do spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki (ang. Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources)
CCC	1) konferencja dotycząca zaangażowania potencjału (ang. Capabilities Commitment Conference) 2) Rada Współpracy Celnej (ang. Customs Cooperation Council) 3) Wspólnotowy kodeks celny (ang. Community Customs Code)
CCT	Wspólna Taryfa Celna (ang. Common Customs Tariff)

CECA	zob. EWWiS (fr. Communauté européenne du charbon et de l'acier)
Cedefop	Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (fr. Centre européen pour le développement de la formation professionnelle)
Cedex (*)	courrier d'entreprise à distribution exceptionnelle (we francuskich adresach)
CEFIC	Europejska Rada ds. Przemysłu Chemicznego (ang. European Chemical Industry Council)
CEIES	Europejski Komitet Doradczy ds. Informacji Statystycznych w Sferach Ekonomicznych i Społecznych (fr. Comité consultatif européen de l'information statistique dans les domaines économique et social)
CEN	Europejski Komitet Normalizacyjny (fr. Comité européen de normalisation)
Cenelec	Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (fr. Comité européen de normalisation électrotechnique)
CEPOL	Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania
CEPT	Europejska Konferencja Administracji Poczty i Telekomunikacji (fr. Conférence européenne des administrations des postes et des télécommunications)
CERN	Europejska Organizacja Badań Jądrowych (fr. Organisation européenne pour la recherche nucléaire)
CES	wspólna przestrzeń gospodarcza (ang. Common Economic Space)
CESE	zob. EKES (fr. Comité économique et social européen)
CFCA	zob. EFCA
CFP	zob. WPRyb (ang. common fisheries policy)
CFSP	zob. WPZiB (ang. Common Foreign and Security Policy)
cif (*)	(ang. cost, insurance and freight)
ChNP	chroniona nazwa pochodzenia (ang. PDO)
ChOG	chronione oznaczenie geograficzne (ang. PGI)
CIS	1) system informacji celnej (ang. Customs Information System) 2) system informacji walutowej (ang. Currency Information System) 3) zob. WNP (ang. Commonwealth of Independent States) (zob. załącznik A3)
CITES	Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem; konwencja waszyngtońska (ang. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)
CN	Nomenklatura scalona (ang. Combined Nomenclature)
cobol (*)	(ang. common business-oriented language)
COPA	Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (ang. Committee of Professional Agricultural Organisations)
COPEC	Komitet Doradczy ds. Równych Szans Kobiet i Mężczyzn (fr. comité paritaire de l'égalité des chances)
CORDIS (*)	Wspólnotowy Serwis Informacyjny Badań i Rozwoju (ang. Community Research and Development Information Service)
COREPER	Komitet Stałych Przedstawicieli (ang. Permanent Representatives Committee)
COSS	Komitet ds. Bezpiecznych Mórz i Zapobiegania Zanieczyszczeniom Morza przez Statki (ang. Committee on Safe Seas and the Prevention of Pollution from Ships)
COST	europejska współpraca naukowo-techniczna
CPVO	Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (ang. Community Plant Variety Office)
CREST	Komitet Badań Naukowo-Technicznych (fr. comité de la recherche scientifique et technique)
CSCE	zob. KBWE (ang. Conference on Security and Cooperation in Europe) (obecnie OBWE)
CST	Komitet do spraw Nauki i Techniki (ang. Scientific and Technical Committee) (Euratom)

D

DG	dyrekcja generalna (zob. też pkt 9.6)
DGT	Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych, DG ds. Tłumaczeń Pisemnych (ang. Directorate-General for Translation)

DOM	(francuskie) departamenty zamorskie (fr. départements d'outre-mer)
DOM-ROM	departament i region zamorski (fr. département et région d'outre-mer)
Dz.U.	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej (do 1 lutego 2003 r. Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich)

E

EACI	zob. EASME
EAEC	Europejska Wspólnota Energii Atomowej (ang. European Atomic Energy Community) (Euratom)
EAGGF	zob. EFOGR (ang. European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)
EAR	Europejska Agencja Odbudowy (ang. European Agency for Reconstruction) (koniec działalności 31 grudnia 2008 r.)
EAS	zob. EUSA
EASA	Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego
EASME	Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (ang. Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises)
EASO	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (ang. European Asylum Support Office)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
EBRD	zob. EBOR (ang. European Bank for Reconstruction and Development)
EC	zob. WE (ang. European Community/Communities)
ECA	1) Europejski Trybunał Obrachunkowy (ang. European Court of Auditors) 2) nie używać w stosunku do Europejskiej Agencji Chemikaliów; zob. ECHA
ECB	zob. EBC (ang. European Central Bank)
ECDC	Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ang. European Centre for Disease Prevention and Control) (ten sam akronim dla wszystkich języków)
ECHA	Europejska Agencja Chemikaliów (ang. European Chemicals Agency)
ECOSOC	Rada Gospodarczo-Społeczna (ang. Economic and Social Council)
ECSC	zob. EWWiS (ang. European Coal and Steel Community)
ECU	europejska jednostka walutowa (ang. European Currency Unit) (akronim używany jako jednostka monetarna, pisany małymi literami – używany jako słowo); zastąpiona przez euro 1 stycznia 1999 r. (zob. też pkt 7.3.1)
EDA [EAO]	Europejska Agencja Obrony (ang. European Defence Agency)
EDF	zob. EFR (ang. European Development Fund)
EDI [EWD]	elektroniczna wymiana danych/elektroniczna wymiana dokumentów (ang. electronic data interchange)
EEA	1) Europejska Agencja Środowiska (ang. European Environment Agency) 2) zob. EOG (ang. European Economic Area)
EEC	zob. EWG (ang. European Economic Community)
EEIG	zob. EUIG (ang. European Economic Interest Grouping)
EESC	zob. EKES (ang. European Economic and Social Committee)
EFCA	Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (ang. European Fisheries Control Agency)
EFI	Europejski Fundusz Inwestycyjny
EFOGR	Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (do 1 stycznia 2007 r.)
EFR	Europejski Fundusz Rozwoju
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFSA	Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (ang. European Food Safety Authority)
EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (ang. European Free Trade Association)

EHLASS	europejski system nadzoru wypadków w domu i w czasie wolnym (ang. European Home and Leisure Accident Surveillance System)
EIB	zob. EBI (ang. European Investment Bank)
EIF	zob. EFI (ang. European Investment Fund)
EINECS	europejski wykaz istniejących substancji o znaczeniu komercyjnym (ang. European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances)
EIOD	Europejski Inspektor Ochrony Danych
EIOPA	Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority)
EIP	program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (ang. Entrepreneurship and Innovation Programme)
EIT	Europejski Instytut Innowacji i Technologii (ang. European Institute of Innovation and Technology) (ten sam skrót we wszystkich językach – Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 1)
EIW	Europejski Instytut Walutowy
EKES	Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
EKG ONZ	Europejska Komisja Gospodarcza ONZ
EMA	Europejska Agencja Leków (ang. European Medicines Agency) (dawniej „Europejska Agencja ds. Oceny Produktów Leczniczych”; EMEA – ten sam skrót we wszystkich językach)
EMCDDA	Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (ang. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction)
EMEA	zob. EMA
EMI	zob. EIW (ang. European Monetary Institute)
EMP, EUROMED	partnerstwo eurośródziemnomorskie (ang. Euro-Mediterranean Partnership)
EMS	Europejski Mechanizm Stabilności (http://www.esm.europa.eu/)
EMS [ESW]	europejski system walutowy (ang. European Monetary System)
EMSA	Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (ang. European Maritime Safety Agency)
EMU	zob. UGW (ang. economic and monetary union)
EMUA	europejska monetarna jednostka rozliczeniowa (ang. European Monetary Unit of Account)
ENEL	(it. Ente nazionale energia elettrica)
ENISA	Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
EOSP	Europejski Ośrodek Strategii Politycznej
EPB	europejska przestrzeń badawcza
EPO	Europejski Urząd Patentowy (ang. European Patents Office)
ERA	1) Europejska Agencja Kolejowa (ang. European Railway Agency) 2) zob. EPB (ang. European Research Area)
ERDF	zob. EFRR (ang. European Regional Development Fund)
ERM	mechanizm kursowy/mechanizm kursu wymiany walut (ang. exchange rate mechanism)
ESA	1) Agencja Dostaw Euratomu (ang. Euratom Supply Agency) 2) Europejska Agencja Kosmiczna (ang. European Space Agency) 3) europejski system zintegrowanych rachunkowości gospodarczych (ang. European System of Integrated Economic Accounts)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych; Eurosystem
ESC	zob. KES (ang. Economic and Social Committee) (obecnie EKES)
ESCB	zob. ESBC (ang. European System of Central Banks)
ESDZ	Europejska Służba Działań Zewnętrznych

ESF	Europejski Fundusz Społeczny (ang. European Social Fund)
ESMA	Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ang. European Securities and Markets Authority)
Esprit	Europejski program strategiczny w zakresie technologii informatycznej (ang. European strategic programme for research and development in information technology)
ESRIF	Europejskie forum badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa (ang. European Security Research and Innovation Forum)
ESW	zob. EMS
ETF	Europejska Fundacja Kształcenia (ang. European Training Foundation)
ETSI	Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ang. European Telecommunications Standards Institute)
EUA	Europejska jednostka rozliczeniowa (ang. European Unit of Account) (zastąpiona od 9 kwietnia 1979 r. przez ecu, które z kolei zostało zastąpione przez euro od 1 stycznia 1999 r.)
EU COPPS	Biuro UE ds. Koordynacji Wspierania Policji Palestyńskiej
EUFOR	siły zbrojne działające pod auspicjami Unii Europejskiej; siły Unii Europejskiej
EUIG	Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych
EUIPO	Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (ang. European Union Intellectual Property Office)
EUISS	zob. IUESB
eu-LISA	Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (ang. European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice)
EUMC	Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (ang. European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia)
EUNB	Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EU-OSHA	Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (ang. European Agency for Safety and Health at Work)
EUR	euro (zob. też pkt 7.3.1)
Euratom	Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EWEA)
Eurocontrol	Europejska Organizacja do spraw Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (ang. European Organisation for the Safety of Air Navigation)
Eurofound	Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (ang. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions)
Europol	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (ang. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation)
Eurostat	urząd statystyczny Unii Europejskiej (ang. statistical office of the European Union)
EUSA	Europejska Szkoła Administracji (jeden skrót dla wszystkich wersji językowych)
EUSC	Centrum Satelitarne Unii Europejskiej (ang. European Union Satellite Centre)
EVCA	Europejskie Stowarzyszenie Private Equity i Venture Capital (ang. European Venture Capital Association)
EWEA	Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
EWWiS	Europejska Wspólnota Węgla i Stali

F

FADN	sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network)
FAO	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (ang. Food and Agriculture Organisation) (ONZ)
FAST	prognozowanie i ocenianie w nauce i technologii (ang. forecasting and assessment in the field of science and technology)
FIFG	zob. IFOR (ang. Financial Instrument for Fisheries Guidance)
fob (*)	(ang. free on board)

FRA	Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (ang. European Union Agency for Fundamental Rights)
Frontex	Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (ang. European Border and Coast Guard Agency)

G

GATS	Układ Ogólny w sprawie Handlu Usługami (ang. General Agreement on Trade in Services)
GATT	Układ Ogólny w sprawie Taryf Celnych i Handlu (ang. General Agreement on Tariffs and Trade)
GCC	Rada Współpracy Zatoki/Rada Współpracy Państw Zatoki Perskiej (ang. Gulf Cooperation Council)
GEF	Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska (ang. Global Environment Facility)
GHS	Globalnie Zharmonizowany System Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów (ang. Globally Harmonized System for the Classification and Labelling of Chemicals)
GmbH (*)	(niem. Gesellschaft mit beschränkter Haftung)
GSA	Agencja Europejskiego GNSS (ang. European GNSS Agency) (skrót ten sam we wszystkich językach)
GSP	ogólny system preferencji; ogólny system preferencji celnych (ang. generalised system of preferences)

H

HS	system zharmonizowany (ang. Harmonised System)
----	--

I

IAEA [MAEA]	Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (ONZ) (ang. International Atomic Energy Agency)
IATA	Zrzeszenie Międzynarodowego Transportu Lotniczego (ang. International Air Transport Association)
IBC	zintegrowana łączność szerokopasmowa (ang. integrated broadband communications)
IBRD [MBOR]	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (ONZ) (ang. International Bank for Reconstruction and Development) (World Bank)
IBSFC	Międzynarodowa Komisja Rybołówstwa Morza Bałtyckiego (ang. International Baltic Sea Fishery Commission)
ICAO	Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego/Międzynarodowa Organizacja Lotnictwa Cywilnego (ang. International Civil Aviation Organization)
ICJ	zob. MTS (ang. International Court of Justice)
ICPs	(ang. interuniversity cooperation programmes)
ICRC	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (ang. International Committee of the Red Cross)
IDA	Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju (ang. International Development Association)
IFC	Międzynarodowa Korporacja Finansowa (ang. International Finance Corporation) (ONZ)
IFRC	Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca (ang. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies)
IFOR	Instrument Finansowy Orientacji Rybołówstwa
IGC	konferencja międzyrządowa (ang. Intergovernmental Conference)
ILO	zob. MOP (ang. International Labour Organization)
IMCO	Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (ang. Committee on the Internal Market and Consumer Protection)
IMF	zob. MFW
IMO	Międzynarodowa Organizacja Morska (ang. International Maritime Organization)
Inmarsat	Międzynarodowa Organizacja Ruchomej Łączności Satelitarnej (ang. International Maritime Satellite Organisation)
Interreg II	Inicjatywa wspólnotowa dotycząca rozwoju regionów przygranicznych, współpracy transgranicznej i wybranych sieci energetycznych
IPSC	Instytut Ochrony i Bezpieczeństwa Obywateli (ang. Institute for the Protection and Security of the Citizen)

ISBN	(ang. international standard book number)
ISDN	(ang. integrated services digital network)
ISIC	międzynarodowa standardowa klasyfikacja rodzajów działalności (ang. International Standard Industrial Classification of all Economic Activities)
ISIS	Instytut Systemów, Informatyki i Bezpieczeństwa (ang. Institute for Systems, Informatics and Safety)
ISO	1) Międzynarodowa Organizacja Cukru (ang. International Sugar Organisation) 2) Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ang. International Organization for Standardization)
ISSN	(ang. international standard serial number)
IT	technologia informacyjna (ang. information technology)
ITC	Międzynarodowe Centrum Handlu (ang. International Trade Centre)
ITER	międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy (ang. international thermonuclear experimental reactor)
IUESB	Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem

J

JRC	Wspólne Centrum Badawcze (ang. Joint Research Centre) (skrót ten sam we wszystkich językach; nie należy używać skrótu WCB)
-----	--

K

KBWE	Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (obecnie OBWE)
KES	Komitet Ekonomiczno-Społeczny (obecnie EKES)
KIC	zob. WWiI (ang. Knowledge and Innovation Community)
KNU	klauzula najwyższego uprzywilejowania; zob. MFN
KR	Europejski Komitet Regionów
KTZ	kraje i terytoria zamorskie

L

LDC	kraje najślabiej rozwinięte (ang. least developed countries)
Leader	inicjatywa wspólnotowa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich
LIFE	instrument finansowy na rzecz środowiska
LPG	skroplony gaz ropopochodny; gaz płynny (ang. liquefied petroleum gas)

M

MAEA	zob. IAEA; Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej
Mercosur	Wspólny Rynek Południa (hiszp. Mercado Común del Sur)
MFN	zasada największego uprzywilejowania; zob. też KNU (ang. most favoured nation treatment)
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MOP	Międzynarodowa Organizacja Pracy
MSA	minimalna wysokość sektorowa (ang. minimum sector altitude)
MSAW	ostrzeżenie o osiągnięciu minimalnej bezpiecznej wysokości (ang. minimum safe altitude warning)
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
MTS	Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości

N

NACE	statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej w Unii Europejskiej (ang. general industrial classification of economic activities within the European Union)
NAFO	Organizacja Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku (ang. North-West Atlantic Fisheries Organisation)
NAFTA	Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu (ang. North American Free Trade Agreement)
NATO	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (ang. North Atlantic Treaty Organisation)
NCI	zob. NIW (ang. New Community Instrument)
NEA	Agencja Energii Jądrowej (ang. Nuclear Energy Agency) (OECD)
NGO	organizacja pozarządowa (ang. non-governmental organisation)
NIP	krajowy program orientacyjny (ang. National Indicative Programme)
NIW	nowy instrument wspólnotowy
NUTS	wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych/Nomenklatura jednostek terytorialnych do celów statystycznych (ang. Nomenclature of Territorial Units for Statistics) (Eurostat) (NUTS 1, 2, itd.)

O

OAS	Organizacja Państw Amerykańskich (ang. Organisation of American States)
OBWE	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (zastąpiła KBWE od 1 stycznia 1995 r.)
OCTs	zob. KTZ (ang. overseas countries and territories)
OD	departament zamorski (ang. overseas department)
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Cooperation and Development)
OHIM	zob. UHRW
OIE	Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (ang. International Office of Epizootics, World Organisation for Animal Health)
OJA	Organizacja Jedności Afrykańskiej
ONP	zasada otwartej sieci (ang. open network provision)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
OPEC	Organizacja Państw Eksporterów Ropy Naftowej (ang. Organisation of Petroleum Exporting Countries)
OPI	Ośrodki Przedsiębiorczości i Innowacji
OSCE	zob. OBWE (ang. Organisation for Security and Cooperation in Europe)
OSHA	zob. EU-OSHA
OWP	Organizacja Wyzwolenia Palestyny

P

PACE	Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy (ang. Parliamentary Assembly of the Council of Europe)
PAN	Polska Akademia Nauk
PCIJ	Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej (ang. Permanent Court of International Justice)
PCTF	Grupa Zadaniowa Szefów Policji (ang. Police Chiefs Task Force)
PE	Parlament Europejski
Phare (*)	Wspólnotowy program pomocy w odbudowie gospodarczej dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej
PINC	zob. PPEJ (ang. Illustrative Nuclear Programme for the Community)
PKB	produkt krajowy brutto
plc (*)	spółka akcyjna (ang. public limited company)
PLO	zob. OWP (ang. Palestine Liberation Organisation)

PME	zob. MŚP (fr. petite et moyenne entreprise)
PNB	produkt narodowy brutto
PO	program operacyjny
PPEJ	przykładowy program energetyki jądrowej
PPP	1) partnerstwo publiczno-prywatne (ang. public/private partnership) 2) parytet siły nabywczej (ang. purchasing power parity) 3) zasada „zanieczyszczający płaci” (ang. polluter pays’ principle)

R

RABIT	zespół szybkiej interwencji na granicy (ang. Rapid Border Intervention Team)
RACE	Badania i Rozwój w Dziedzinie Zaawansowanych Technologii Komunikacyjnych w Europie (ang. Research and Development in Advanced Communication Technologies for Europe)
RAPEX	unijny system szybkiego informowania (ang. EU rapid alert system for non-food consumer products)
RAS	system szybkiego alarmowania (ang. rapid alert system)
RASFF	system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (ang. Rapid Alert System for Food and Feed)
R&D	zob. B&R (ang. research and development)
R&TD	badania i rozwój technologiczny (ang. research and technological development)
RDF	siły szybkiego przemieszczania (ang. Rapid Deployment Force)
RRF	siły szybkiego reagowania (ang. Rapid Reaction Force)
RTD	zob. R&TD (ang. research and technological development)

S

SA	(fr. société anonyme)
SAARC	Południowoazjatyckie Stowarzyszenie na rzecz Współpracy Regionalnej (ang. South Asian Association for Regional Cooperation)
SADC	Południowoafrykańska Wspólnota Rozwoju (ang. Southern African Development Community)
SARL	(fr. société à responsabilité limitée)
Satcen	Centrum Satelitarne Unii Europejskiej
SAVE	wieloletni program wspierania efektywności energetycznej
SDR	specjalne prawa ciągnięcia (ang. special drawing rights)
SdT (*)	[serwis tłumaczeń w Komisji Europejskiej; (fr. service de traduction) zastąpiony przez Dyрекję Generalną Tłumaczeń Pisemnych; DGT]
SEPA	jednolity obszar płatności w euro (ang. single euro payments area)
SG ONZ	Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych
SIMAP	System informacyjny Komisji Europejskiej dotyczący zamówień publicznych na rynku wewnętrznym (fr. Système d’information pour les marchés publics)
SIS	system informacyjny Schengen (ang. Schengen information system)
SIS II	system informacyjny Schengen drugiej generacji
SME	zob. MŚP (ang. small and medium-sized enterprise)
SMU	zob. MŚP (ang. small and medium-sized undertaking)
SOLAS	Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu (ang. International Convention for the Safety of Life at Sea)
SpA (*)	(it. società per azioni)
SPA	obszar specjalnej ochrony (ang. special protection area)

STOA	naukowa weryfikacja rozwiązań technologicznych (ang. scientific and technological options assessment)
SWIFT	Stowarzyszenie Międzynarodowej Teletransmisji Danych Finansowych (ang. Society for Worldwide Interbank Financial Transfers)

T

TAC	całkowity dopuszczalny połów (ang. total allowable catch)
Tacis (*)	pomoc doradcza dla Wspólnoty Niepodległych Państw (ang. Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States)
TAO	tłumaczenie wspomagane komputerowo (fr. traduction assistée par ordinateur)
TARGET 2	transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (ang. Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer)
TEMPUS	transeuropejski program wspierania mobilności dla szkolnictwa wyższego (ang. trans-European mobility scheme for university studies)
TEN	sieć transeuropejska (ang. trans-European network)
TENs	sieci transeuropejskie (ang. trans-European networks)
TRIPs	handlowe aspekty praw własności intelektualnej (ang. trade-related aspects of intellectual property rights)

U

UA	Unia Afrykańska (powołana w miejsce Organizacji Jedności Afrykańskiej OJA)
UE	Unia Europejska
UEAPME	Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (fr. Union européenne de l'artisanat et des petites et moyennes entreprises)
UGW	unia gospodarcza i walutowa
UHRW	Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) (obecnie EUIPO)
UNAIDS	Sojusz Agend Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (ang. Joint United Nations Programme on HIV/AIDS)
UNCAC	Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (ang. United Nations Convention against Corruption)
UNCED	Konferencja Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” (ang. United Nations Conference on Environment and Development)
UNCHR	Komisja Praw Człowieka ONZ (ang. United Nations Commission on Human Rights)
UNCTAD	Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (ang. United Nations Conference on Trade and Development)
UNDC	Komisja ONZ ds. Rozbrojenia (ang. United Nations Disarmament Commission)
UNDP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. United Nations Development Programme)
UN/ECE	zob. EKG ONZ (ang. United Nations Economic Commission for Europe)
UNEP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (ang. United Nations Environment Programme)
UNFPA	Fundusz Ludnościowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (ang. United Nations Fund for Population Activities)
UNGA	zob. ZO ONZ (ang. United Nations General Assembly)
UNESCO	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury (ang. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation)
UNHCR	Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców
UNICE	Europejska Unia Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (ang. Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe)
UNICEF	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (ang. United Nations Children's Fund)
UNIFEM	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Kobiet (ang. United Nations Development Fund for Women)
UNMIK	Misja Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (ang. United Nations Mission in Kosovo)

UNODC	Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (ang. United Nations Office on Drugs and Crime)
UNOPS	Biuro ONZ ds. Realizacji Projektów (ang. United Nations Office for Projects Services)
UNRWA	Agencja Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (ang. United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East)
UNSG	zob. SG ONZ (ang. United Nations Secretary-General)
URBAN	inicjatywa wspólnotowa dotycząca obszarów miejskich
URBAN II	inicjatywa wspólnotowa dotycząca rewitalizacji gospodarczej i społecznej obszarów miejskich
UZE	Unia Zachodnioeuropejska

V

v	przeciwko (versus)
VAT	podatek od wartości dodanej (ang. value added tax)

W

WCB	(nie należy używać tego skrótu na oznaczenie Wspólnego Centrum Badawczego; zob. JRC)
WCO	Światowa Organizacja Celna, Światowa Organizacja Ceł (ang. World Customs Organization)
WE	Wspólnota Europejska/Wspólnoty Europejskie
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (ang. World Health Organization)
WIPO	Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (ang. World Intellectual Property Organization)
WNP	Wspólnota Niepodległych Państw
WPLDP	Grupa Robocza ds. Przetwarzania Danych Prawnych (ang. Working Party on Legal Data Processing)
WPR	wspólna polityka rolna
WPRyb	wspólna polityka rybołówstwa
WPZiB	wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa
WTO	Światowa Organizacja Handlu (następca GATT) (ang. World Trade Organization)
WWiI	wspólnota wiedzy i innowacji

Z

ZO ONZ	Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych
--------	---

Załącznik A5 Wykaz krajów, terytoriów i walut

Wykaz ten nie odzwierciedla oficjalnego stanowiska instytucji europejskich w odniesieniu do statusu prawnego czy politycznego wymienionych terytoriów. Stanowi ujednolicenie wielu często rozbieżnych list i praktyk.

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Afganistan	Islamska Republika Afganistanu	AF	Kabul	Afgańczyk, Afganka, Afgańczycy	afgański, afganistański	afgani	AFN	pul (<i>ndm</i>)
Albania	Republika Albanii	AL	Tirana	Albańczyk, Albanka, Albańczycy	albański	lek	ALL	[qindar (<i>Im. D.</i> qindarek)]
Algieria	Algierska Republika Ludowo-Demokratyczna	DZ	Algier	Algierczyk, Algierka, Algierczycy	algierski	dinar algierski	DZD	centym
Andora	Księstwo Andory	AD	Andora	Andorczyk, Andorka, Andorczyzy	andorski	euro	EUR	cent
Angola	Republika Angoli	AO	Luanda	Angolijczyk, Angolijka, Angolijczycy; Angolczyk, Angolka, Angolczycy	angolski, angolijski	kwanza	AOA	centym
Anguilla ⁽⁵⁾	<i>Anguilla</i>	AI	<i>The Valley</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Anguilli</i>	<i>anguilski</i>	<i>dolar wschodniokaraibski</i>	XCD	<i>cent</i>
Antarktyda	Antarktyda	AQ	—	—	antarktyczny	—	—	—
Antigua i Barbuda	Antigua i Barbuda	AG	Saint John's	obywatel(-ka)(-e) Antigui i Barbudy	z Antigui i Barbudy	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
Arabia Saudyjska	Królestwo Arabii Saudyjskiej	SA	Rijad	Saudyjczyk, Saudyjka, Saudyjczycy	saudyjski	rial saudyjski	SAR	halala (<i>Im. D.</i> halali)
Argentyna	Republika Argentyńska	AR	Buenos Aires	Argentyńczyk, Argentyнка, Argentyńczycy	argentyński	peso argentyńskie	ARS	centavo (<i>Im. D.</i> centavos)
Armenia	Republika Armenii	AM	Erywań	Armeńczyk, Armenka, Armeńczycy	armeński	dram	AMD	luma (<i>Im. D.</i> lumów)
Aruba ⁽⁶⁾	<i>Aruba</i>	AW	<i>Oranjestad</i>	<i>Arubańczyk, Arubanka, Arubańczycy</i>	<i>arubański</i>	<i>gulden arubański</i>	AWG	<i>cent</i>

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Australia	Związek Australijski	AU	Canberra	Australijczyk, Australia, Australijczycy	australijski	dolar australijski	AUD	cent
Austria	Republika Austrii	AT	Wiedeń	Austriak, Austriaczka, Austriacy	austriacki	euro	EUR	cent
Azerbejdżan	Republika Azerbejdżanu	AZ	Baku	Azerbejdżanin, Azerbejdżanka, Azerbejdżanie	azerbejdżański, azerski	manat azerbejdżański	AZN	gopik (<i>Im. D. gopików</i>)
Bahamy	Wspólnota Bahamów	BS	Nassau	Bahamczyk, Bahamka, Bahamczycy	bahamski	dolar bahamski	BSD	cent
Bahrajn	Królestwo Bahrajnu	BH	Manama	Bahrańczyk, Bahranka, Bahrańczycy	bahrański	dinar bahrajski	BHD	fil (<i>Im. D. filów</i>)
Bangladesz	Ludowa Republika Bangladeszu	BD	Dhaka	obywatel(-ka)(-e) Bangladeszu	bangladeski	taka	BDT	paisa (<i>ndm</i>)
Barbados	Barbados	BB	Bridgetown	obywatel(-ka)(-e) Barbadosu	barbadoski	dolar barbadoski	BBD	cent
Belgia	Królestwo Belgii	BE	Bruksela	Belg, Belgijka, Belgowie	belgijski	euro	EUR	cent
Belize	Belize	BZ	Belmopan	Belizeńczyk, Belizenka, Belizeńczycy	belizeński	dolar belizeński	BZD	cent
Benin	Republika Beninu	BJ	Porto-Novo ⁽⁷⁾	Benińczyk, Beninka, Benińczycy	beniński	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
<i>Bermudy ⁽⁸⁾</i>	<i>Bermudy</i>	BM	<i>Hamilton</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Bermudów</i>	<i>bermudzki</i>	<i>dolar bermudzki</i>	BMD	<i>cent</i>
Bhutan	Królestwo Bhutanu	BT	Thimphu	Bhutańczyk, Bhutanka, Bhutańczycy	bhutański	ngultrum	BTN	chetrum (<i>ndm</i>)
						rupia indyjska	INR	pajsa (<i>ndm</i>)
Białoruś	Republika Białorusi	BY	Mińsk	Białorusin, Białorusinka, Białorusini	białoruski	rubel białoruski	BYN	kopiejka
Birma (zob.: Mjanma/Birma)								
Boliwia	Wielonarodowe Państwo Boliwia	BO	Sucre ⁽⁹⁾	Boliwijczyk, Boliwijka, Boliwijczycy	boliwijski	boliwiano	BOB	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)
Bośnia i Hercegowina	Bośnia i Hercegowina	BA	Sarajewo	obywatel(-ka)(-e) Bośni i Hercegowiny	z Bośni i Hercegowiny	marka zamienna	BAM	fenig
Botswana	Republika Botswany	BW	Gaborone	Botswanańczyk, Botswanka, Botswanańczycy	botswanański	pula	BWP	thebe (<i>ndm</i>)

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Brazylia	Federacyjna Republika Brazylii	BR	Brasília	Brazylijczyk, Brazylijka, Brazylijczycy	brazylijski	real	BRL	centavo (<i>lm. D.</i> centavos)
Brunei	Państwo Brunei Darussalam	BN	Bandar Seri Begawan	Brunejczyk, Brunejka, Brunejczycy	brunejski	dolar brunejski	BND	cent
<i>Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego</i> ⁽¹⁰⁾	<i>Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego</i>	IO	—	—	<i>z Brytyjskiego Terytorium Oceanu Indyjskiego</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
<i>Brytyjskie Wyspy Dziewicze</i> ⁽¹¹⁾	<i>Brytyjskie Wyspy Dziewicze</i>	VG	<i>Road Town</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Brytyjskich Wysp Dziewiczych</i>	<i>z Brytyjskich Wysp Dziewiczych</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
Bułgaria	Republika Bułgarii	BG	Sofia	Bułgar, Bułgarka, Bułgarzy	bułgarski	lew	BGN	stotinka (<i>lm. D.</i> stotinek)
Burkina Faso	Burkina Faso	BF	Wagadugu	Burkińczyk, Burkinka, Burkińczycy	burkiński	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
Burundi	Republika Burundi	BI	Gitega ⁽¹²⁾	Burundyjczyk, Burundyjka, Burundyjczycy	burundyjski	frank burundyjski	BIF	centym
była jugosłowiańska republika Macedonii (zob.: Macedonia Północna) ⁽¹³⁾								
Chile	Republika Chile	CL	Santiago	Chilijczyk, Chilijka, Chilijczycy	chilijski	peso chilijskie	CLP	centavo (<i>lm. D.</i> centavos)
Chiny	Chińska Republika Ludowa	CN	Pekin	Chińczyk, Chinka, Chińczycy	chiński	yuan renminbi	CNY	jiao (10) fen (100) (<i>lm. D.</i> fenów)
Chorwacja	Republika Chorwacji	HR	Zagrzeb	Chorwat, Chorwatka, Chorwaci	chorwacki	euro	EUR	cent
<i>Clipperton</i> ⁽¹⁴⁾	<i>Wyspa Clipperton</i>	CP ⁽¹⁵⁾	—	—	<i>clippertoński</i>	—	—	—
<i>Curaçao</i>	<i>Curaçao</i>	CW	<i>Willemstad</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Curaçao</i>	<i>z Curaçao</i>	<i>gulden karaibski</i>	XCG	<i>cent</i>
Cypr	Republika Cypryjska	CY	Nikozja	Cypryjczyk, Cypryjka, Cypryjczycy	cypryjski	euro	EUR	cent
Czad	Republika Czadu	TD	Ndżamena	Czadyjczyk, Czadyjka, Czadyjczycy	czadyjski	frank CFA (BEAC)	XAF	centym
Czarnogóra	Czarnogóra	ME	Podgorica	Czarnogórzanin, Czarnogórzanka, Czarnogórzanie	czarnogórski	euro	EUR	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Czechy	Republika Czeska	CZ	Praga	Czech, Czeszka, Czesi	czeski	korona czeska	CZK	halerz (<i>lm. D. halerzy</i>)
Dania	Królestwo Danii	DK	Kopenhaga	Duńczyk, Dunka, Duńczycy	duński	korona duńska	DKK	øre (<i>ndm</i>)
Demokratyczna Republika Konga ⁽¹⁶⁾	Demokratyczna Republika Konga	CD	Kinszasa	obywatel(-ka)(-e) Demokratycznej Republiki Konga ⁽¹⁷⁾	z Demokratycznej Republiki Konga ⁽¹⁷⁾	frank kongijski	CDF	centym
Dominika	Wspólnota Dominiki	DM	Roseau	Dominikanin, Dominikanka, Dominikanie	dominicki	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
Dominikana	Republika Dominikańska	DO	Santo Domingo	Dominikańczyk, Dominikanka, Dominikańczycy	dominikański	peso dominikańskie	DOP	centavo (<i>lm. D. centavos</i>)
Dżibuti	Republika Dżibuti	DJ	Dżibuti	Dżibutyjczyk, Dżibutyjka, Dżibutyjczycy	dżibutyjski, dżibucki	frank Dżibuti	DJF	—
Egipt	Arabska Republika Egiptu	EG	Kair	Egipcjanin, Egipcjanka, Egipcjanie	egipski	funt egipski	EGP	piastr (<i>lm. D. piastrow</i>)
Ekwador	Republika Ekwadoru	EC	Quito	Ekwadorczyk, Ekwadorka, Ekwadorczycy	ekwadorski	dolar amerykański	USD	cent
Erytrea	Państwo Erytrea	ER	Asmara	Erytrejczyk, Erytrejka, Erytrejczycy	erytrejski	nakfa	ERN	cent
Estonia	Republika Estońska	EE	Tallinn	Estończyk, Estonka, Estończycy	estoński	euro	EUR	cent
Eswatini	Królestwo Eswatini	SZ	Mbabane	Suazyjczyk, Suazyjka, Suazyjczycy	suazyjski	lilangeni	SZL	cent
Etiopia	Federalna Demokratyczna Republika Etiopii	ET	Addis Abeba	Etiopczyk, Etiopka, Etiopczycy	etiopski	birr	ETB	cent
Falklandy ⁽¹⁸⁾	Falklandy	FK	Stanley	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Falklandów	falklandzki	funt falklandzki	FKP	pens
Fidżi	Republika Fidżi	FJ	Suva	Fidżyjczyk, Fidżyjka, Fidżyjczycy	fidżyjski	dolar Fidżi	FJD	cent
Filipiny	Republika Filipin	PH	Manila	Filipińczyk, Filipinka, Filipińczycy	filipiński	peso filipińskie	PHP	centavo (<i>lm. D. centavos</i>)
Finlandia	Republika Finlandii	FI	Helsinki	Fin, Finka, Finowie	fiński, finlandzki	euro	EUR	cent
Francja	Republika Francuska	FR	Paryż	Francuz, Francuzka, Francuzi	francuski	euro	EUR	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
<i>Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne</i> ⁽¹⁹⁾	<i>Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne</i>	TF	⁽²⁰⁾	—	<i>z Francuskich Terytoriów Południowych i Antarktycznych</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
Gabon	Republika Gabońska	GA	Libreville	Gabończyk, Gabonka, Gabończycy	gaboński	frank CFA (BEAC)	XAF	centym
Gambia	Republika Gambii	GM	Bandżul	Gambijczyk, Gambijka, Gambijczycy	gambijski	dalasi	GMD	butut
<i>Georgia Południowa i Sandwich Południowy</i> ⁽²¹⁾	<i>Georgia Południowa i Sandwich Południowy</i>	GS	<i>King Edward Point (Grytviken)</i>	—	<i>z Georgii Południowej i Sandwicha Południowego</i>	—	—	—
Ghana	Republika Ghany	GH	Akra	Ghańczyk, Ghanka, Ghańczycy	ghański	Ghana cedi	GHS	pesewa (<i>ndm</i>)
<i>Gibraltar</i> ⁽²²⁾	<i>Gibraltar</i>	GI	<i>Gibraltar</i>	<i>Gibraltańczyk, Gibraltarka, Gibraltarczycy</i>	<i>gibraltarski</i>	<i>funt gibraltarski</i>	GIP	<i>pens</i>
Grecja	Republika Grecka	EL	Ateny	Greki, Greczynka, Grecy	grecki	euro	EUR	cent
Grenada	Grenada	GD	Saint George's	Grenadyjczyk, Grenadyjka, Grenadyjczycy	grenadyjski	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
<i>Grenlandia</i> ⁽²³⁾	<i>Grenlandia</i>	GL	<i>Nuuk</i>	<i>Grenlandczyk, Grenlandka, Grenlandczycy</i>	<i>grenlandzki</i>	<i>korona duńska</i>	DKK	<i>øre (ndm)</i>
Gruzja	Gruzja	GE	Tbilisi	Gruzin, Gruzinka, Gruzini	gruziński	lari	GEL	tetri (<i>ndm</i>)
<i>Guam</i> ⁽²⁴⁾	<i>Terytorium Guamu</i>	GU	<i>Hagåtña</i> ⁽²⁵⁾	<i>Guamczyk, Guamka, Guamczycy</i>	<i>guamski</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
<i>Guernsey</i> ⁽²⁶⁾	Baliwat Guernsey	GG	Saint Peter Port	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Guernsey	guernseyski	funt Guernsey ⁽²⁷⁾	GGP ⁽²⁷⁾	pens
						funt szterling	GBP	pens
<i>Gujana Francuska</i> ⁽²⁸⁾	<i>Gujana Francuska</i>	GF	<i>Kajenna</i>	<i>Gujańczyk, Gujanka, Gujańczycy</i>	<i>gujański</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
Gujana	Kooperacyjna Republika Gujany	GY	Georgetown	Gujańczyk, Gujanka, Gujańczycy	gujański	dolar gujański	GYD	cent
<i>Gwadelupa</i> ⁽²⁹⁾	<i>Gwadelupa</i>	GP	<i>Basse-Terre</i>	<i>Gwadelupczyk, Gwadelupka, Gwadelupczycy</i>	<i>gwadelupski</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
Gwatemala	Republika Gwatemali	GT	Gwatemala	Gwatemalczyk, Gwatemalka, Gwatemalczycy	gwatemalski	quetzal	GTQ	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Gwinea	Republika Gwinei	GN	Konakry	Gwinejczyk, Gwinejka, Gwinejczycy	gwinejski	frank gwinejski	GNF	—
Gwinea Bissau	Republika Gwinei Bissau	GW	Bissau	obywatel(-ka)(-e) Gwinei Bissau ⁽³⁰⁾	z Gwinei Bissau ⁽³⁰⁾	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
Gwinea Równikowa	Republika Gwinei Równikowej	GQ	Malabo	obywatel(-ka)(-e) Gwinei Równikowej ⁽³¹⁾	z Gwinei Równikowej ⁽³¹⁾	frank CFA (BEAC)	XAF	centym
Haiti	Republika Haiti	HT	Port-au-Prince	Haitańczyk, Haitanka, Haitańczycy	haitański	gourde	HTG	centym
						dolar amerykański	USD	cent
Hiszpania	Królestwo Hiszpanii	ES	Madryt	Hiszpan, Hiszpanka, Hiszpanie	hiszpański	euro	EUR	cent
Holandia (zob.: Niderlandy)								
Honduras	Republika Hondurasu	HN	Tegucigalpa	Honduranin, Honduranka, Honduranie	honduraski	lempira	HNL	centavo (<i>lm. D. centavos</i>)
<i>Hongkong</i> ⁽³²⁾	<i>Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej</i> ⁽³³⁾	HK	⁽³⁴⁾	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Hongkongu</i>	<i>hongkoński</i>	<i>dolar Hongkongu</i>	HKD	<i>cent</i>
Indie	Republika Indii	IN	Nowe Delhi	Hindus, Hinduska, Hindusi	indyjski	rupia indyjska	INR	pajsa (<i>ndm</i>)
Indonezja	Republika Indonezji	ID	Dżakarta	Indonezyjczyk, Indonezyjka, Indonezyjczycy	indonezyjski	rupia indonezyjska	IDR	sen (<i>lm. D. senów</i>)
Irak	Republika Iraku	IQ	Bagdad	Irakijczyk, Irakijka, Irakijczycy	iracki	dinar iracki	IQD	fil (<i>lm. D. filów</i>)
Iran	Islamska Republika Iranu	IR	Teheran	Irańczyk, Iranka, Irańczycy	irański	rial irański	IRR	[dinar <i>lm. D. dinarów</i>] ⁽³⁵⁾
Irlandia	Irlandia ⁽³⁶⁾	IE	Dublin	Irlandczyk, Irlandka, Irlandczycy	irländzki	euro	EUR	cent
Islandia	Islandia ⁽³⁷⁾	IS	Reykjavík	Islandczyk, Islandka, Islandczycy	islandzki	korona islandzka	ISK	—
Izrael	Państwo Izrael	IL	⁽³⁸⁾	Izraelczyk, Izraelka, Izraelczycy	izraelski	szekeł	ILS	agora
Jamajka	Jamajka	JM	Kingston	Jamajczyk, Jamajka, Jamajczycy	jamajski	dolar jamajski	JMD	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Japonia	Japonia	JP	Tokio	Japończyk, Japonka, Japończycy	japoński	jen	JPY	[sen] ⁽³⁹⁾
Jemen	Republika Jemeńska	YE	Sana	Jemeńczyk, Jemenka, Jemeńczycy	jemeński	rial jemeński	YER	fil (<i>lm. D. filów</i>)
Jersey ⁽⁴⁰⁾	Baliwat Jersey	JE	Saint Helier	mieszkaniec(-ka)(-rncy) Jersey	jerseyski	funt Jersey ⁽⁴¹⁾	JEP ⁽⁴⁰⁾	pens
						funt szterling	GBP	pens
Jordania	Jordańskie Królestwo Haszymidzkie	JO	Amman	Jordańczyk, Jordanka, Jordańczycy	jordański	dinar jordański	JOD	qirsh (100) [fil (1 000) (<i>lm. D. filów</i>)]
<i>Kajmany</i> ⁽⁴²⁾	<i>Kajmany</i>	KY	<i>George Town</i>	<i>Kajmańczyk, Kajmanka, Kajmańczycy</i>	<i>kajmański</i>	<i>dolar kajmański</i>	KYD	<i>cent</i>
Kambodża	Królestwo Kambodży	KH	Phnom Penh	Kambodżanin, Kambodżanka, Kambodżanie	kambodżański	riel	KHR	[kak (10)] [sen (100)]
Kamerun	Republika Kamerunu	CM	Jaunde	Kameruńczyk, Kamerunka, Kameruńczycy	kameruński	frank CFA (BEAC)	XAF	centym
Kanada	Kanada	CA	Ottawa	Kanadyjczyk, Kanadyjka, Kanadyjczycy	kanadyjski	dolar kanadyjski	CAD	cent
Katar	Państwo Katar	QA	Ad-Dauha	Katarczyk, Katarka, Katarczycy	katarski	rial katarski	QAR	dirham (<i>lm. D. dirhamów</i>)
Kazachstan	Republika Kazachstanu	KZ	Astana	Kazach, Kazaszka, Kazachowie	kazachski, kazaski, kazachstański	tenge	KZT	tiyn
Kenia	Republika Kenii	KE	Nairobi	Kenijczyk, Kenijka, Kenijczycy	kenijski	szyling kenijski	KES	cent
Kirgistan	Republika Kirgiska	KG	Biszkek	Kirgiz, Kirgizka, Kirgizi	kirgiski	som	KGS	tyiyn
Kiribati	Republika Kiribati	KI	Tarawa	Kiribatyjczyk, Kiribatyjka, Kiribatyjczycy	kiribacki, kiribatyjski	dolar australijski	AUD	cent
Kolumbia	Republika Kolumbii	CO	Bogota	Kolumbijczyk, Kolumbijka, Kolumbijczycy	kolumbijski	peso kolumbijskie	COP	centavo (<i>lm. D. centavos</i>)
Komory	Związek Komorów	KM	Moroni	Komoryjczyk, Komoryjka, Komoryjczycy	komoryjski	frank Komorów	KMF	—
Kongo ⁽⁴³⁾	Republika Konga	CG	Brazzaville	Kongijczyk, Kongijka, Kongijczycy	kongijski	frank CFA (BEAC)	XAF	centym

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Korea Południowa	Republika Korei	KR	Seul	Koreańczyk, Koreanka, Koreańczycy	koreański, południowo-koreański	won południowo-koreański	KRW	[chon]
Korea Północna	Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna	KP	Pjongjang	Koreańczyk, Koreanka, Koreańczycy	koreański, północnokoreański	won północnokoreański	KPW	jun (<i>Im. D. junów</i>)
Kostaryka	Republika Kostaryki	CR	San José	Kostarykanin, Kostarykanka, Kostarykanie	kostarykański	colon kostarykański	CRC	centym
Kuba	Republika Kuby	CU	Hawana	Kubańczyk, Kubanka, Kubańczycy	kubański	peso kubańskie	CUP	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)
Kuwejt	Państwo Kuwejt	KW	Kuwejt	Kuwejczyk, Kuwejtka, Kuwejczycy	kuwejcki	dinar kuwejcki	KWD	fil (<i>Im. D. filów</i>)
Laos	Laotańska Republika Ludowo-Demokratyczna	LA	Wientian	Laotańczyk, Laotanka, Laotańczycy	laotański	kip	LAK	[at (<i>ndm</i>)]
Lesotho	Królestwo Lesotho	LS	Maseru	Sotyjczyk, Sotyjka, Sotyjczycy	sotyjski	loti	LSL	sente (<i>Im. D. lisente</i>)
						rand	ZAR	cent
Liban	Republika Libańska	LB	Bejrut	Libańczyk, Libanka, Libańczycy	libański	funt libański	LBP	[piastr (<i>Im. D. piastrow</i>)]
Liberia	Republika Liberii	LR	Monrovia	Liberyjczyk, Liberyjka, Liberyjczycy	liberyjski	dolar liberyjski	LRD	cent
Libia	Państwo Libia	LY	Trypolis	Libijczyk, Libijka, Libijczycy	libijski	dinar libijski	LYD	dirham (<i>Im. D. dirhamów</i>)
Liechtenstein	Księstwo Liechtensteinu	LI	Vaduz	obywatel(-ka)(-e) Liechtensteinu	z Liechtensteinu	frank szwajcarski	CHF	centym
Litwa	Republika Litewska	LT	Wilno	Litwin, Litwinka, Litwini	litewski	euro	EUR	cent
Luksemburg	Wielkie Księstwo Luksemburga	LU	Luksemburg	Luksemburczyk, Luksemburka, Luksemburczycy	luksemburski	euro	EUR	cent
Łotwa	Republika Łotewska	LV	Ryga	Łotysz, Łotyszka, Łotysze	łotewski	euro	EUR	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Macedonia Północna	Republika Macedonii Północnej	MK	Skopje	Macedończyk/obywatel Republiki Macedonii Północnej ⁽⁴⁴⁾	z Republiki Macedonii Północnej, z Macedonii Północnej ⁽⁴⁵⁾	denar	MKD	deni (<i>ndm</i>)
					macedoński ⁽⁴⁵⁾			
Madagaskar	Republika Madagaskaru	MG	Antananarywa	Madagaskarczyk, Madagaskarka, Madagaskarczycy	madagaskarski	ariary	MGA	iraimbilanja
<i>Majotta</i> ⁽⁴⁶⁾	<i>Majotta</i>	YT	<i>Mamoudzou</i>	<i>Majotyjczyk, Majotyjka, Majotyjczycy</i>	<i>majotyjski</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
<i>Makau</i> ⁽⁴⁷⁾	<i>Specjalny Region Administracyjny Makau Chińskiej Republiki Ludowej</i>	MO	<i>Makau</i> ⁽⁴⁸⁾	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Makau</i>	<i>z Makau</i>	<i>pataca</i>	MOP	<i>avo (Im. D. avos)</i>
Malawi	Republika Malawi	MW	Lilongwe	Malawijczyk, Malawijka, Malawijczycy	malawijski	kwacha malawijska	MWK	tambala (<i>ndm</i>)
Malediwy	Republika Malediwów	MV	Male	Malediwczyk, Malediwna, Malediwczyki	malediwski	rupia malediwska	MVR	laari (<i>ndm</i>)
Malezja	Malezja	MY	Kuala Lumpur ⁽⁴⁹⁾	Malezyjczyk, Malezyjka, Malezyjczycy	malezyjski	ringgit	MYR	sen (<i>Im. D. senów</i>)
<i>Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych</i> ⁽⁵⁰⁾	<i>Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych</i>	UM	—	—	<i>z Małych Oddalonych Wysp Stanów Zjednoczonych</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
Mali	Republika Mali	ML	Bamako	Malińczyk, Malijka, Malińczycy	malijski	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
Malta	Republika Malty	MT	Valletta	Maltańczyk, Maltanka, Maltańczycy	maltański	euro	EUR	cent
<i>Mariany Północne</i> ⁽⁵¹⁾	<i>Wspólnota Marianów Północnych</i>	MP	<i>Saipan</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Marianów Północnych</i>	<i>północnomariański</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
Maroko	Królestwo Marokańskie	MA	Rabat	Marokańczyk, Marokanka, Marokańczycy	marokański	dirham marokański	MAD	centym
<i>Martynika</i> ⁽⁵²⁾	<i>Martynika</i>	MQ	<i>Fort-de-France</i>	<i>Martynikańczyk, Martynikanka, Martynikańczycy</i>	<i>martynikański</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Mauretania	Islamska Republika Mauretańska	MR	Nawakszut	Mauretańczyk, Mauretanka, Mauretańczycy	mauretański	ouguiya	MRU	chum (<i>ndm</i>)
Mauritius	Republika Mauritiusu	MU	Port Louis	Maurytyjczyk, Maurytyjka, Maurytyjczycy	maurytyjski	rupia Mauritiusu	MUR	cent
Meksyk	Meksykańskie Stany Zjednoczone	MX	Meksyk	Meksykanin, Meksykanka, Meksykanie	meksykański	peso meksykańskie	MXN	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)
Mikronezja	Sfederowane Stany Mikronezji	FM	Palikir	Mikronezyjczyk, Mikronezyjka, Mikronezyjczycy	mikronezyjski	dolar amerykański	USD	cent
Mjanma/Birma	Mjanma/ Birma ⁽⁵³⁾	MM	Naypyidaw	obywatel(-ka)(-e) Mjanmy/ Birmy	z Mjanmy/Birmy	kyat	MMK	pya (<i>ndm</i>)
Mołdawia	Republika Mołdawii	MD	Kiszyniów	Mołdawianin, Mołdawianka, Mołdawianie	mołdawski	lej Mołdawii	MDL	ban (<i>Im. D. bani</i>)
Monako	Księstwo Monako	MC	Monako	Monakijczyk, Monakijka, Monakijczycy	monakijski	euro	EUR	cent
Mongolia	Mongolia	MN	Ułan Bator	Mongoł, Mongołka, Mongołowie	mongolski	tugrik	MNT	mongo (<i>Im. D. mongów</i>)
<i>Montserrat</i> ⁽⁵⁴⁾	<i>Montserrat</i>	MS	<i>Plymouth</i> ⁽⁵⁵⁾	<i>Montserratczyk, Montserratka, Montserratczycy</i>	<i>montserracki</i>	<i>dolar wschodniokaraibski</i>	XCD	<i>cent</i>
Mozambik	Republika Mozambiku	MZ	Maputo	Mozambijczyk, Mozambijka, Mozambijczycy	mozambicki	metical	MZN	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)
Namibia	Republika Namibii	NA	Windhuk	Namibijczyk, Namibijka, Namibijczycy	namibijski	dolar namibijski	NAD	cent
						rand	ZAR	cent
Nauru	Republika Nauru	NR	Yaren	Nauruańczyk, Nauruanka, Nauruańczycy	nauruański	dolar australijski	AUD	cent
Nepal	Nepal	NP	Katmandu	Nepalczyk, Nepalka, Nepalczycy	nepalski	rupia nepalska	NPR	pajsa (<i>ndm</i>)
Niderlandy ⁽⁵⁶⁾	Królestwo Niderlandów	NL	Amsterdam ⁽⁵⁷⁾	Niderlandczyk, Niderlandka, Niderlandczycy	niderlandzki	euro	EUR	cent
Niemcy	Republika Federalna Niemiec	DE	Berlin	Niemiec, Niemka, Niemcy	niemiecki	euro	EUR	cent
Niger	Republika Nigru	NE	Niamey	Nigerczyk, Nigerka, Nigerczycy	nigerski	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Nigeria	Federalna Republika Nigerii	NG	Abudża	Nigeryjczyk, Nigeryjka, Nigeryjczycy	nigeryjski	naira	NGN	kobo (<i>ndm</i>)
Nikaragua	Republika Nikaragui	NI	Managua	Nikaraguańczyk, Nikaraguanka, Nikaraguańczycy	nikaraguański	cordoba oro	NIO	centavo (<i>Im. D.</i> centavos)
Niue ⁽⁵⁸⁾	Niue	NU	Alofi	obywatel(-ka)(-e) Niue	niueński	dolar nowozelandzki	NZD	cent
Norfolk ⁽⁵⁹⁾	Terytorium Wyspy Norfolk	NF	Kingston	Norfolczyk, Norfolkka, Norfolczycy	norfolski	dolar australijski	AUD	cent
Norwegia	Królestwo Norwegii	NO	Oslo	Norweg, Norweżka, Norwegowie	norweski	korona norweska	NOK	øre (<i>ndm</i>)
Nowa Kaledonia ⁽⁶⁰⁾	Nowa Kaledonia	NC	Numea	Nowokaledończyk, Nowokaledonka, Nowokaledończycy	nowokaledoński	frank CFP	XPF	centym
Nowa Zelandia	Nowa Zelandia	NZ	Wellington	Nowozelandczyk, Nowozelandka, Nowozelandczycy	nowozelandzki	dolar nowozelandzki	NZD	cent
Oman	Sultanat Omanu	OM	Maskat	Omańczyk, Omanka, Omańczycy	omański	rial omański	OMR	baiza (<i>ndm</i>)
Pakistan	Islamska Republika Pakistanu	PK	Islamabad	Pakistańczyk, Pakistanka, Pakistańczycy	pakistański	rupia pakistańska	PKR	pajsa (<i>ndm</i>)
Palau	Republika Palau	PW	Melekeok	obywatel(-ka)(-e) Palau	z Palau	dolar amerykański	USD	cent
Panama	Republika Panamy	PA	Panama	Panamczyk, Panamka, Panamczycy	panamski	balboa	PAB	centésimo (<i>Im. D.</i> centesimos)
						dolar amerykański	USD	cent
Państwo Watykańskie (zob.: Stolica Apostolska)								
Papua-Nowa Gwinea	Niezależne Państwo Papui-Nowej Gwinei	PG	Port Moresby	Papuańczyk, Papuanka, Papuańczycy	papuański	kina	PGK	toea (<i>ndm</i>)
Paragwaj	Republika Paragwaju	PY	Asunción	Paragwajczyk, Paragwajka, Paragwajczycy	paragwajski	guarani	PYG	centym
Peru	Republika Peru	PE	Lima	Peruwiańczyk, Peruwianka, Peruwiańczycy	peruwiański	sol	PEN	centym
Pitcairn ⁽⁶¹⁾	Wyspy Pitcairn	PN	Adamstown	mieszkaniec(-ka)(-ncy) Pitcairnu	z Pitcairnu	dolar nowozelandzki	NZD	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
<i>Polinezja Francuska</i> ⁽⁶²⁾	<i>Polinezja Francuska</i>	PF	<i>Papeete</i>	<i>Polinezyjczyk, Polinezyjka, Polinezyjczycy</i>	<i>polinezyjski</i>	<i>frank CFP</i>	XPF	<i>centym</i>
Polska	Rzeczpospolita Polska	PL	Warszawa	Polak, Polka, Polacy	polski	złoty	PLN	grosz
<i>Portoryko</i> ⁽⁶³⁾	<i>Wspólnota Portoryka</i>	PR	<i>San Juan</i>	<i>Portorykańczyk, Portorykanka, Portorykańczycy</i>	<i>portorykański</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
Portugalia	Republika Portugalska	PT	Lizbona	Portugalczyk, Portugalka, Portugalczycy	portugalski	euro	EUR	cent
Republika Południowej Afryki	Republika Południowej Afryki	ZA	Pretoria ⁽⁶⁴⁾	Południowoafrykańczyk, Południowoafrykanka, Południowoafrykańczycy	południowoafrykański	rand	ZAR	cent
Republika Środkowoafrykańska	Republika Środkowoafrykańska	CF	Bangi	obywatel(-ka)(-e) Republiki Środkowoafrykańskiej	środkowoafrykański	frank CFA (BEAC)	XAF	centym
Republika Zielonego Przylądka	Republika Zielonego Przylądka	CV	Praia	obywatel(-ka)(-e) Republiki Zielonego Przylądka/ Kabowerdeńczyk, Kabowerdenka, Kabowerdeńczycy	kabowerdeński	escudo Republiki Zielonego Przylądka	CVE	centavo (<i>Im. D. centavos</i>)
<i>Reunion</i> ⁽⁶⁵⁾	<i>Reunion</i>	RE	<i>Saint-Denis</i>	<i>Reuniończyk, Reunionka, Reuniończycy</i>	<i>reunioński</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
Rosja	Federacja Rosyjska	RU	Moskwa	Rosjanin, Rosjanka, Rosjanie	rosyjski	rubel rosyjski	RUB	kopiejka
Rumunia	Rumunia	RO	Bukareszt	Rumun, Rumunka, Rumuni	rumuński	lej rumuński	RON	ban (<i>Im. D. bani</i>)
Rwanda	Republika Rwandy	RW	Kigali	Rwandyjczyk, Rwandyjka, Rwandyjczycy	rwandyjski	frank rwandyjski	RWF	centym
<i>Sahara Zachodnia</i> ⁽⁶⁶⁾	<i>Sahara Zachodnia</i>	EH	<i>Al-Ujun</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Sahary Zachodniej</i>	<i>zachodniosaharyjski</i>	<i>dirham marokański</i>	MAD	<i>centym</i>
<i>Saint-Barthélemy</i> ⁽⁶⁷⁾	<i>zbiorowość Saint-Barthélemy</i>	BL	<i>Gustavia</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Saint-Barthélemy</i>	<i>z Saint-Barthélemy</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>
Saint Kitts i Nevis	Federacja Saint Kitts i Nevis	KN	Basseterre	obywatel(-ka)(-e) Saint Kitts i Nevis	z Saint Kitts i Nevis	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
Saint Lucia	Saint Lucia	LC	Castries	obywatel(-ka)(-e) Saint Lucia	z Saint Lucia	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
<i>Saint-Martin</i> ⁽⁶⁸⁾	<i>zbiorowość Saint-Martin</i>	MF	<i>Marigot</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Saint-Martin</i>	<i>z Saint-Martin</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>cent</i>

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
<i>Saint-Pierre i Miquelon</i> ⁽⁶⁹⁾	zbiorowość terytorialna <i>Saint-Pierre i Miquelon</i>	PM	<i>Saint-Pierre</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Saint-Pierre i Miquelon</i>	<i>z Saint-Pierre i Miquelon</i>	euro	EUR	cent
Saint Vincent i Grenadyny	Saint Vincent i Grenadyny	VC	Kingstown	obywatel(-ka)(-e) Saint Vincent i Grenadynów	z Saint Vincent i Grenadynów	dolar wschodniokaraibski	XCD	cent
Salwador	Republika Salwadoru	SV	San Salvador	Salwadorczyk, Salwadorka, Salwadorczycy	salwadorski	colon salwadorski ⁽⁷⁰⁾	SVC	centavo (Im. D. centavos)
						dolar amerykański	USD	cent
<i>Samoa Amerykańskie</i> ⁽⁷¹⁾	<i>Terytorium Samoa Amerykańskiego</i>	AS	<i>Pago Pago</i> ⁽⁷²⁾	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Samoa Amerykańskiego</i>	<i>z Samoa Amerykańskiego</i>	dolar amerykański	USD	cent
Samoa	Niezależne Państwo Samoa	WS	Apia	Samoańczyk, Samoanka, Samoańczycy	samoński	tala	WST	sene (ndm)
San Marino	Republika San Marino	SM	San Marino	Sanmaryńczyk, Sanmarynka, Sanmaryńczycy	sanmaryński	euro	EUR	cent
Senegal	Republika Senegalu	SN	Dakar	Senegalczyk, Senegalka, Senegalczycy	senegalski	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
Serbia	Republika Serbii	RS	Belgrad	Serb, Serbka, Serbowie	serbski	dinar serbski	RSD	para (ndm)
Seszele	Republika Seszeli	SC	Victoria	Seszelczyk, Seszelka, Seszelczycy	seszelski	rupia seszelska	SCR	cent
Sierra Leone	Republika Sierra Leone	SL	Freetown	Sierraleończyk, Sierraleonka, Sierraleończycy	sierraleoński	leone	SLE	cent
Singapur	Republika Singapuru	SG	Singapur	Singapurczyk, Singapurka, Singapurczycy	singapurski	dolar singapurski	SGD	cent
<i>Sint Maarten</i>	<i>Sint Maarten</i>	SX	<i>Philipsburg</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Sint Maarten</i>	<i>z Sint Maarten</i>	<i>gulden karaibski</i>	XCG	cent
Słowacja	Republika Słowacka	SK	Bratysława	Słowak, Słowaczka, Słowacy	słowacki	euro	EUR	cent
Słowenia	Republika Słowenii	SI	Lubiana	Słoweńiec, Słowenka, Słoweńcy	słoweński	euro	EUR	cent
Somalia	Federalna Republika Somalii	SO	Mogadyszu	Somalijski, Somalijska, Somalijszczy	somalijski	szyling somalijski	SOS	cent
Sri Lanka	Demokratyczno-Socjalistyczna Republika Sri Lanki	LK	Sri Dżajawardanapura Kotte ⁽⁷³⁾	Lankijski, Lankijka, Lankijczycy	lankijski	rupia lankijska	LKR	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Stany Zjednoczone	Stany Zjednoczone Ameryki	US	Waszyngton	Amerykanin, Amerykanka, Amerykanie	amerykański	dolar amerykański	USD	cent
Stolica Apostolska/ Państwo Watykańskie ⁽⁷⁴⁾	Stolica Apostolska/Państwo Watykańskie	VA	—/Watykan	—/obywatel(-ka)(-e) Państwa Watykańskiego	ze Stolicy Apostolskiej/ watykański	euro	EUR	cent
Suazi (zob.: Eswatini)								
Sudan	Republika Sudanu	SD	Chartum	Sudańczyk, Sudanka, Sudańczycy	sudański	funt sudański	SDG	piastr (<i>lm. D. piastrow</i>)
Sudan Południowy	Republika Sudanu Południowego	SS	Dżuba	obywatel(-ka)(-e) Sudanu Południowego	południowo- sudański	funt południowo- sudański	SSP	piastr (<i>lm. D. piastrow</i>)
Surinam	Republika Surinamu	SR	Paramaribo	Surinamczyk, Surinamka, Surinamczycy	surinamski	dolar surinamski	SRD	cent
<i>Svalbard i Jan Mayen ⁽⁷⁵⁾</i>	<i>Svalbard i Jan Mayen</i>	SJ	<i>Longyearbyen (Svalbard), Olonkinbyen (Jan Mayen)</i>	<i>Swalbardczyk, Swalbardka, Swalbardczycy; mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Jan Mayen</i>	<i>swalbardzki; z Jan Mayen</i>	<i>korona norweska</i>	NOK	<i>øre (ndm)</i>
Syria	Syryjska Republika Arabska	SY	Damaszek	Syryjczyk, Syryjka, Syryjczycy	syryjski	funt syryjski	SYP	piastr (<i>lm. D. piastrow</i>)
Szwajcaria	Konfederacja Szwajcarska	CH	Berno	Szwajcar, Szwajcarka, Szwajcarzy	szwajcarski	frank szwajcarski	CHF	centym
Szwecja	Królestwo Szwecji	SE	Sztokholm	Szwed, Szwedka, Szwedzi	szwedzki	korona szwedzka	SEK	öre (<i>ndm</i>)
Tadżykistan	Republika Tadżykistanu	TJ	Duszanbe	Tadżyk, Tadżyczka, Tadżycy	tadżycki	somoni	TJS	diram
Tajlandia	Królestwo Tajlandii	TH	Bangkok	Tajlandczyk, Tajlandka, Tajlandczycy; Taj, Tajka, Tajowie	tajlandzki, tajski	bat	THB	satang (<i>lm. D. satangów</i>)
Tajwan	Tajwan ⁽⁷⁶⁾	TW	Tajpej	Tajwańczyk, Tajwanka, Tajwańczycy	tajwański	nowy dolar tajwański	TWD	fen (<i>ndm</i>)
Tanzania	Zjednoczona Republika Tanzanii	TZ	Dodoma ⁽⁷⁷⁾	Tanzańczyk, Tanzanka, Tanzańczycy	tanzański	szyling tanzański	TZS	cent
Timor Wschodni	Demokratyczna Republika Timoru Wschodniego	TL	Dili	obywatel(-ka)(-e) Timoru Wschodniego	wschodniotimorski	dolar amerykański	USD	cent
Togo	Republika Togijska	TG	Lomé	Togijczyk, Togijska, Togijczycy	togijski	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
<i>Tokelau ⁽⁷⁸⁾</i>	<i>Tokelau</i>	TK	<i>⁽⁷⁹⁾</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Tokelau</i>	<i>z Tokelau</i>	<i>dolar nowozelandzki</i>	NZD	<i>cent</i>

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Tonga	Królestwo Tonga	TO	Nuku'alofa	Tongijczyk, Tongijka, Tongijczycy	tongijski	paanga	TOP	seniti
Trynidad i Tobago	Republika Trynidadu i Tobago	TT	Port-of-Spain	obywatel(-ka)(-e) Trynidadu i Tobago	trynidadzko- tobagijski	dolar Trynidadu i Tobago	TTD	cent
Tunezja	Republika Tunezyjska	TN	Tunis	Tunezyjczyk, Tunezyjka, Tunezyjczycy	tunezyjski	dinar tunezyjski	TND	milim (<i>Im. D. milimów</i>)
Turcja	Republika Turcji	TR	Ankara	Turek, Turczynka, Turcy	turecki	lira turecka	TRY	gurusz (<i>Im. D. guruszy</i>)
Turkmenistan	Turkmenistan	TM	Aszchabad	Turkmen, Turkmenka, Turkmeni	turkmeński	manat turkmeński	TMT	tenge (<i>ndm</i>)
<i>Turks i Caicos</i> ⁽⁸⁰⁾	<i>Turks i Caicos</i>	TC	<i>Cockburn Town</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Turks i Caicos</i>	<i>z Turks i Caicos</i>	<i>dolar amerykański</i>	USD	<i>cent</i>
Tuvalu	Tuvalu	TV	Funafuti	obywatel(-ka)(-e) Tuvalu	tuwalski	dolar australijski	AUD	cent
Uganda	Republika Ugandy	UG	Kampala	Ugandyjczyk, Ugandyjka, Ugandyjczycy	ugandyjski	szyling ugandyjski	UGX	cent
Ukraina	Ukraina	UA	Kijów	Ukrainiec, Ukrainka, Ukraińcy	ukraiński	hrywna	UAH	kopiejka
Urugwaj	Wschodnia Republika Urugwaju	UY	Montevideo	Urugwajczyk, Urugwajka, Urugwajczycy	urugwajski	peso urugwajskie	UYU	centym
Uzbekistan	Republika Uzbekistanu	UZ	Taszkent	Uzbek, Uzbeczka, Uzbegy	uzbecki	sum	UZS	teen (<i>Im. D. teenów</i>)
Vanuatu	Republika Vanuatu	VU	Port Vila	obywatel(-ka)(-e) Vanuatu	wanuacki	vatu	VUV	—
<i>Wallis i Futuna</i> ⁽⁸¹⁾	<i>Terytorium Wysp Wallis i Futuna</i>	WF	<i>Mata Utu</i>	<i>mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wallis i Futuny</i>	<i>z Wallis i Futuny</i>	<i>frank CFP</i>	XPF	<i>centym</i>
Watykan (zob.: Stolica Apostolska)								
Wenezuela	Boliwariańska Republika Wenezueli	VE	Caracas	Wenezuelczyk, Wenezuelka, Wenezuelczycy	wenezuelski	bolivar soberano	VES ⁽⁸²⁾	centym
Węgry	Węgry	HU	Budapeszt	Węgier, Węgierka, Węgrzy	węgierski	forint	HUF	[filler (<i>Im. D. fillerów</i>)]
Wielka Brytania (zob.: Zjednoczone Królestwo)								
Wietnam	Socjalistyczna Republika Wietnamu	VN	Hanoi	Wietnamczyk, Wietnamka, Wietnamczycy	wietnamski	dong	VND	[hao (10)] [xu (100)]
Włochy	Republika Włoska	IT	Rzym	Włoch, Włoszka, Włosi	włoski	euro	EUR	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Wybrzeże Kości Słoniowej	Republika Wybrzeża Kości Słoniowej ⁽⁸³⁾	CI	Jamusukro ⁽⁸⁴⁾	obywatel(-ka)(-e) Wybrzeża Kości Słoniowej	z Wybrzeża Kości Słoniowej	frank CFA (BCEAO)	XOF	centym
Wyspa Bouveta ⁽⁸⁵⁾	Wyspa Bouveta	BV	—	—	z Wyspy Bouveta	—	—	—
Wyspa Bożego Narodzenia ⁽⁸⁶⁾	Terytorium Wyspy Bożego Narodzenia	CX	Flying Fish Cove	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wyspy Bożego Narodzenia	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wyspy Bożego Narodzenia	dolar australijski	AUD	cent
Wyspa Man ⁽⁸⁷⁾	Wyspa Man	IM	Douglas	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wyspy Man	z Wyspy Man	funt manx ⁽⁸⁸⁾	IMP ⁽⁸⁸⁾	pens
						funt szterling	GBP	pens
Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha ⁽⁸⁹⁾	Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha	SH	Jamestown	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wyspy Świętej Heleny, Wyspy Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha	z Wyspy Świętej Heleny, Wyspy Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha	funt Świętej Heleny (Święta Helena i Wyspa Wniebowstąpienia)	SHP	pens
						funt szterling (Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha)	GBP	pens
Wyspy Alandzkie ⁽⁹⁰⁾	Wyspy Alandzkie	AX	Maarianhamina	Alandczyk, Alandka, Alandczycy	alandzki	euro	EUR	cent
Wyspy Cooka ⁽⁹¹⁾	Wyspy Cooka	CK	Avarua	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wysp Cooka	z Wysp Cooka	dolar nowozelandzki	NZD	cent
Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych ⁽⁹²⁾	Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych	VI	Charlotte Amalie	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wysp Dziewiczych Stanów Zjednoczonych	z Wysp Dziewiczych Stanów Zjednoczonych	dolar amerykański	USD	cent
Wyspy Heard i McDonalda ⁽⁹³⁾	Terytorium Wysp Heard i McDonalda	HM	—	—	z Wysp Heard i McDonalda	—	—	—
Wyspy Kokosowe ⁽⁹⁴⁾	Terytorium Wysp Kokosowych (Keelinga)	CC	West Island	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wysp Kokosowych	z Wysp Kokosowych	dolar australijski	AUD	cent
Wyspy Marshalla	Republika Wysp Marshalla	MH	Majuro	obywatel(-ka)(-e) Wysp Marshalla	marszalski	dolar amerykański	USD	cent
Wyspy Owcze ⁽⁹⁵⁾	Wyspy Owcze	FO	Tórshavn	mieszkaniec(-ka)(-ńcy) Wysp Owczych	z Wysp Owczych	korona duńska	DKK	øre (ndm)
Wyspy Salomona	Wyspy Salomona	SB	Honiara	Salomończyk, Salomonka, Salomończycy	salomoński	dolar Wysp Salomona	SBD	cent

(cd.)

Nazwa skrócona	Nazwa pełna	Kod kraju ⁽¹⁾	Stolica/ centrum administracyjne	Obywatel/mieszkaniec	Przymiotnik	Nazwa waluty ⁽²⁾	Kod waluty ⁽³⁾	Podjednostka ⁽⁴⁾
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	Demokratyczna Republika Wysp Świętego Tomasza i Książęcej	ST	São Tomé	obywatel(-ka)(-e) Wysp Świętego Tomasza i Książęcej	z Wysp Świętego Tomasza i Książęcej	dobra	STN	centym
Zambia	Republika Zambii	ZM	Lusaka	Zambijczyk, Zambijka, Zambijczycy	zambijski	kwacha zambijska	ZMW	ngwee (<i>ndm</i>)
Zimbabwe	Republika Zimbabwe	ZW	Harare (<i>ndm</i>)	obywatel(-ka)(-e) Zimbabwe	zimbabwejski, zimbabweński	Zimbabwe Gold	ZWG	cent
Zjednoczone Emiraty Arabskie	Zjednoczone Emiraty Arabskie	AE	Abu Zabi	obywatel(-ka)(-e) Zjednoczonych Emiratów Arabskich	emiracki	dirham ZEA	AED	fil (<i>lm. D. filów</i>)
Zjednoczone Królestwo ⁽⁹⁶⁾	Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	UK	Londyn	Brytyjczyk, Brytyjka, Brytyjczycy	brytyjski	funt szterling	GBP	pens

Przypisy opatrzone gwiazdką i zapisane kursywą dotyczą jedynie polskiej wersji językowej.

- ⁽¹⁾ **Rubryka „Kod kraju”**: Kody ISO 3166 alpha-2, z wyjątkiem Grecji i Zjednoczonego Królestwa (należy stosować odpowiednio kody EL i UK, nie GR i GB). Zob. również [pkt 7.1.1](#), [7.1.2](#) oraz [załącznik A6](#).
- ⁽²⁾ **Rubryka „Nazwa waluty”**: Frank CFA (BCEAO): *franc de la Communauté financière africaine (Banque centrale des États de l'Afrique de l'Ouest)* = frank Afrykańskiej Wspólnoty Walutowej emitowany przez Bank Centralny Państw Afryki Zachodniej; frank CFA (BEAC): *franc de la Coopération financière en Afrique centrale (Banque des États de l'Afrique centrale)* = frank Środkowoafrykańskiej Wspólnoty Walutowej emitowany przez Bank Państw Afryki Środkowej.
- ⁽³⁾ **Rubryka „Kod waluty”**: Kody ISO 4217, poza GGP (Guernsey), IMP (Man) i JEP (Jersey) – kody szczególne.
- ⁽⁴⁾ **Rubryka „Podjednostka”**: Podjednostką euro jest cent. Jednakże zgodnie z motywem 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 974/98 z dnia 3 maja 1998 r. „definicja nazwy »cent« nie stoi na przeszkodzie powszechnemu stosowaniu wariantów tego terminu w państwach członkowskich”. W tekstach unijnych preferuje się formę „cent” (forma obowiązująca w tekstach legislacyjnych). Podjednostki wskazane w nawiasach kwadratowych nie są już w obiegu (ale nie zostały oficjalnie zniesione).
- ⁽⁵⁾ **Anguilla**: Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁶⁾ **Aruba**: Terytorium autonomiczne Królestwa Niderlandów.
- ⁽⁷⁾ **Benin**: W Kotonu znajduje się siedziba rządu.
- ⁽⁸⁾ **Bermudy**: Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁹⁾ **Boliwia**: Sucre jest stolicą konstytucyjną; w La Paz znajduje się siedziba rządu.
- ⁽¹⁰⁾ **Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego**: Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽¹¹⁾ **Brytyjskie Wyspy Dziewicze**: Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽¹²⁾ **Burundi**: Gitega jest stolicą polityczną, Bużumbura – stolicą biznesową od 4.2.2019.
- ⁽¹³⁾ **była jugosłowiańska republika Macedonii**: *Nie należy używać nazw „Macedończyk, Macedonka, Macedończycy”.*
- ⁽¹⁴⁾ **Clipperton**: Posiadłość państwa francuskiego.
- ⁽¹⁵⁾ **Clipperton**: Kod CP nie jest objęty normą ISO 3166-1, choć jest (wyjątkowo) przez ISO zarezerwowany.
- ⁽¹⁶⁾ **Demokratyczna Republika Konga**: *W razie niejasności można użyć określenia „Kongo (Kinsza)”.*
- ⁽¹⁷⁾ **Demokratyczna Republika Konga**: „Kongijczyk, Kongijka, Kongijczycy” oraz „kongijski” mogą być użyte, jeśli nie ma ryzyka skojarzenia tych określeń z Republiką Konga.

- ⁽¹⁸⁾ **Falklandy:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽¹⁹⁾ **Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne:** Francuskie terytorium zamorskie o specjalnym statusie.
- ⁽²⁰⁾ **Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne:** Administrowane z Saint-Pierre na wyspie Reunion.
- ⁽²¹⁾ **Południowa Georgia i Południowe Wyspy Sandwich:** Brytyjskie terytorium zamorskie (administrowane przez Falklandy).
- ⁽²²⁾ **Gibraltar:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽²³⁾ **Grenlandia:** Autonomiczne terytorium Danii.
- ⁽²⁴⁾ **Guam:** Terytorium USA.
- ⁽²⁵⁾ **Guam:** Dawniej Agania.
- ⁽²⁶⁾ **Guernsey:** Zależność od Korony Brytyjskiej. Nie stanowi części Zjednoczonego Królestwa, ale jest od niego zależne w sprawach zagranicznych.
- ⁽²⁷⁾ **Guernsey:** Wariant funta szterlinga, bez własnego kodu ISO. Kiedy wymagany jest odrębny kod, zazwyczaj używa się kodu GGP.
- ⁽²⁸⁾ **Gujana Francuska:** Departament i region zamorski Francji (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- ⁽²⁹⁾ **Gwadelupa:** Departament i region zamorski Francji (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- ⁽³⁰⁾ **Gwinea Bissau:** „Gwinejczyk, Gwinejka, Gwinejczycy” oraz „gwinejski” mogą być użyte, jeśli nie ma ryzyka skojarzenia tych określeń z Gwineą lub Gwineą Równikową.
- ⁽³¹⁾ **Gwinea Równikowa:** „Gwinejczyk, Gwinejka, Gwinejczycy” oraz „gwinejski” mogą być użyte, jeśli nie ma ryzyka skojarzenia tych określeń z Gwineą lub Gwineą Bissau.
- ⁽³²⁾ **Hongkong:** Nazwy „Hongkong, Chiny” używa się również w określonych kontekstach. Artykuł 151 ustawy zasadniczej przewiduje, że Specjalny Region Administracyjny Hongkong może sam, pod nazwą „Hongkong, Chiny”, utrzymywać i rozwijać stosunki oraz zawierać umowy z innymi państwami, terytoriami i organizacjami międzynarodowymi w określonych dziedzinach, takich jak ekonomia, handel, system finansowy i walutowy, żegluga, łączność, turystyka, kultura i sport.
- ⁽³³⁾ **Hongkong:** Pełną nazwę można również zastąpić nazwą skróconą: „Specjalny Region Administracyjny Hongkong”.
- ⁽³⁴⁾ **Hongkong:** Oficjalną stolicą jest Pekin. Centrum administracyjne znajduje się w Government Hill.
- ⁽³⁵⁾ **Iran:** Rial dzieli się oficjalnie na 100 dinarów, jednakże ze względu na małą wartość wyszły już one z użycia. W handlu używana jest również nieoficjalna jednostka toman (= 10 riali).
- ⁽³⁶⁾ **Irlandia:** Nie należy używać terminu „Republika Irlandii”. Choć występuje on czasami w niektórych dokumentach, nie ma oficjalnego charakteru.
- ⁽³⁷⁾ **Islandia:** Nie należy używać terminu „Republika Islandii”. Choć występuje on czasami w niektórych dokumentach, nie ma oficjalnego charakteru.
- ⁽³⁸⁾ **Izrael:** Rząd, Kneset i Sąd Najwyższy mają siedziby w Jerozolimie. Ambasadory państw członkowskich Unii Europejskiej znajdują się w Tel Awiwie.
- ⁽³⁹⁾ **Japonia:** Obecnie sen jest używany tylko do celów księgowych.
- ⁽⁴⁰⁾ **Jersey:** Zależność od Korony Brytyjskiej. Nie stanowi części Zjednoczonego Królestwa, ale jest od niego zależne w sprawach zagranicznych.
- ⁽⁴¹⁾ **Jersey:** Wariant funta szterlinga, bez własnego kodu ISO. Kiedy wymagany jest odrębny kod, zazwyczaj używa się kodu JEP.
- ⁽⁴²⁾ **Kajmany:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁴³⁾ **Kongo:** W razie niejasności można użyć określenia „Kongo (Brazzaville)”.
- ⁽⁴⁴⁾ **Macedonia Północna:** zgodnie z porozumieniem znad Prespy określenie „Macedończyk/obywatel Republiki Macedonii Północnej” należy stosować łącznie.
- ⁽⁴⁵⁾ **Macedonia Północna:** określenie przymiotnikowe odnoszące się do państwa, jego oficjalnych organów i innych jednostek publicznych, jak również jednostek i podmiotów prywatnych, które są powiązane z państwem, zostały ustanowione na mocy prawa i otrzymują finansowe wsparcie ze strony państwa na prowadzenie działalności za granicą, musi być zgodne z oficjalną nazwą lub jej skróconą formą, to jest „[z] Republiki Macedonii Północnej” lub „[z] Macedonii Północnej”. We wszystkich powyższych przypadkach nie wolno używać innych określeń przymiotnikowych, w tym takich, jak „północnomacedoński” lub „macedoński”. Określenie „macedoński” jest dopuszczalne w innych użyciach przymiotnikowych, w tym odnoszących się do jednostek i podmiotów prywatnych, które nie są powiązane z państwem i jednostkami publicznymi, nie zostały ustanowione na mocy prawa i nie otrzymują finansowego wsparcia ze strony państwa na prowadzenie działalności za granicą. Dopuszczony jest także przymiotnik „macedoński” na określenie działalności. Powyższe ustalenia nie naruszają procesu ustanowionego na mocy porozumienia znad Prespy w odniesieniu do nazw handlowych, znaków towarowych i marek oraz złożonych nazw miast istniejących w dniu podpisania porozumienia znad Prespy.
- ⁽⁴⁶⁾ **Majotta:** Dawniej zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer), posiadająca nazwę szczególną – „zbiorowość departamentalna Majotty”. Majotta stała się departamentem i regionem zamorskim (DOM-ROM = département et région d'outre-mer) 31 marca 2011 r.
- ⁽⁴⁷⁾ **Makau:** Nazwy „Makau, Chiny” używa się również w określonych kontekstach. Artykuł 136 ustawy zasadniczej przewiduje, że Specjalny Region Administracyjny Makau może sam, pod nazwą „Makau, Chiny”, utrzymywać i rozwijać stosunki oraz zawierać umowy z innymi państwami, terytoriami i organizacjami międzynarodowymi w określonych dziedzinach, takich jak ekonomia, handel, system finansowy i walutowy, żegluga, łączność, turystyka, kultura i sport.

- ⁽⁴⁸⁾ **Makau:** Oficjalną stolicą jest Pekin. Centrum administracyjne znajduje się w Makau.
- ⁽⁴⁹⁾ **Malezja:** Kuala Lumpur jest stolicą konstytucyjną; w Putrajaya znajduje się siedziba rządu.
- ⁽⁵⁰⁾ **Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych:** Terytorium USA.
- ⁽⁵¹⁾ **Mariany Północne:** Terytorium stowarzyszone z USA.
- ⁽⁵²⁾ **Martynika:** Departament i region zamorski Francji (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- ⁽⁵³⁾ **Mjanma/Birma:** Organizacja Narodów Zjednoczonych używa określeń „Mjanma” (nazwa skrócona) lub „Republika Związku Mjanmy” (nazwa pełna); w tekstach unijnych zaleca się jednak stosowanie nazwy „Mjanma/Birma”.
- ⁽⁵⁴⁾ **Montserrat:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁵⁵⁾ **Montserrat:** Ponieważ Plymouth zostało zniszczone przez wybuch wulkanu, instytucje rządowe przeniesiono do Brades.
- ⁽⁵⁶⁾ **Niderlandy:** Należy używać terminu „Niderlandy”, a nie „Holandia”, która jest tylko częścią Niderlandów (nazwę „Holandia” noszą dwie prowincje na północy i południu kraju).
- ⁽⁵⁷⁾ **Niderlandy:** Amsterdam jest stolicą konstytucyjną; w Hadze znajduje się siedziba rządu.
- ⁽⁵⁸⁾ **Niue:** Autonomiczne terytorium stowarzyszone Nowej Zelandii.
- ⁽⁵⁹⁾ **Norfolk:** Terytorium autonomiczne Australii.
- ⁽⁶⁰⁾ **Nowa Kaledonia:** Zbiorowość sui generis Francji.
- ⁽⁶¹⁾ **Pitcairn:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁶²⁾ **Polinezja Francuska:** Zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer), zwana także „krajem zamorskim Polinezji Francuskiej”.
- ⁽⁶³⁾ **Portoryko:** Terytorium stowarzyszone z USA.
- ⁽⁶⁴⁾ **Republika Południowej Afryki:** Pretoria (Tshwane) jest siedzibą rządu, Kapsztad – siedzibą parlamentu, Bloemfontein zaś – siedzibą władz sądowniczych.
- ⁽⁶⁵⁾ **Reunion:** Departament i region zamorski Francji (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- ⁽⁶⁶⁾ **Sahara Zachodnia:** Terytorium sporne między Marokiem a Frontem Polisario. W 1976 r. Front Polisario proklamował utworzenie Saharyjskiej Arabskiej Republiki Demokratycznej, nie została ona jednak oficjalnie uznana przez Unię Europejską. Obecnie trwają negocjacje pod auspicjami ONZ.
- ⁽⁶⁷⁾ **Saint-Barthélemy:** Zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer), posiadająca nazwę szczególną – „zbiorowość Saint-Barthélemy”.
- ⁽⁶⁸⁾ **Saint-Martin:** Zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer), posiadająca nazwę szczególną – „zbiorowość Saint-Martin”.
- ⁽⁶⁹⁾ **Saint-Pierre i Miquelon:** Zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer), posiadająca nazwę szczególną – „zbiorowość terytorialna Saint-Pierre i Miquelon”.
- ⁽⁷⁰⁾ **Salwador:** Colon salwadorski, choć nieużywany, zachowuje status oficjalnej waluty.
- ⁽⁷¹⁾ **Samoa Amerykańskie:** Terytorium USA.
- ⁽⁷²⁾ **Samoa Amerykańskie:** Oficjalną stolicą jest Pago Pago (konstytucyjna siedziba rządu: Fagatogo).
- ⁽⁷³⁾ **Sri Lanka:** Sri Dżajawardanapura Kotte jest stolicą administracyjną, Kolombo – stolicą biznesową.
- ⁽⁷⁴⁾ **Stolica Apostolska/Państwo Watykańskie:** Stolica Apostolska i Państwo Watykańskie to dwa odrębne podmioty prawa międzynarodowego (więcej informacji na stronie: http://www.vatican.va/news_services/press/documentazione/documents/corpo-diplomatico_index_en.html). Stolica Apostolska (nie Państwo Watykańskie) jest akredytowana przy Unii Europejskiej.
- ⁽⁷⁵⁾ **Svalbard i Jan Mayen:** Terytorium Norwegii.
- ⁽⁷⁶⁾ **Tajwan:** Tajwan to nazwa używana przez rządy krajów, które zerwały stosunki dyplomatyczne z Tajpej w wyniku rezolucji ONZ z października 1971 r. Republika Chińska to oficjalna nazwa przyjęta przez władze w Tajpej.
- ⁽⁷⁷⁾ **Tanzania:** Większość instytucji rządowych nadal znajduje się w Dar es Salaam.
- ⁽⁷⁸⁾ **Tokelau:** Terytorium Nowej Zelandii.
- ⁽⁷⁹⁾ **Tokelau:** Nie ma oficjalnej stolicy. Każdy z trzech atoli koralowych posiada własny ośrodek administracyjny.
- ⁽⁸⁰⁾ **Turks i Caicos:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁸¹⁾ **Wallis i Futuna:** Zbiorowość zamorska Francji (COM = collectivité d'outre-mer).
- ⁽⁸²⁾ **Wenezuela:** Boliwar soberano (VES) został wprowadzony do obiegu 20 sierpnia 2018 r., zastępując boliwar (VEF): 1 VES = 100 000 VEF. Mimo że stary boliwar został wycofany w tym samym dniu, niektóre banknoty denominowane w VEF, określone przez Bank Centralny Wenezueli, pozostają w obiegu wraz z nową walutą. Data zakończenia obiegu tych banknotów zostanie podana przez Bank Centralny w późniejszym terminie.

- ⁽⁸³⁾ **Wybrzeże Kości Słoniowej:** W tekstach oficjalnych używa się nazwy *Republika Wybrzeża Kości Słoniowej*.
- ⁽⁸⁴⁾ **Wybrzeże Kości Słoniowej:** Jamusukro jest oficjalną stolicą; Abidżan to centrum administracyjne.
- ⁽⁸⁵⁾ **Wyspa Bouveta:** Niezamieszkane terytorium Norwegii.
- ⁽⁸⁶⁾ **Wyspa Bożego Narodzenia:** Terytorium Australii; nie mylić z Wyspą Bożego Narodzenia (Kiritimati), częścią Republiki Kiribati – na Pacyfiku.
- ⁽⁸⁷⁾ **Wyspa Man:** Zależność od Korony Brytyjskiej. Nie stanowi części Zjednoczonego Królestwa, ale jest od niego zależna w sprawach zagranicznych.
- ⁽⁸⁸⁾ **Wyspa Man:** Wariant funta szterlinga, bez własnego kodu ISO. Kiedy wymagany jest odrębny kod, zazwyczaj używa się kodu IMP.
- ⁽⁸⁹⁾ **Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha:** Brytyjskie terytorium zamorskie.
- ⁽⁹⁰⁾ **Wyspy Alandzkie:** Terytorium autonomiczne Finlandii. Szczególne stosunki między Unią Europejską i Wyspami Alandzkimi określa protokół załączony do traktatu akcesyjnego. (Ponadto protokół ten potwierdza specjalny status Wysp Alandzkich w świetle prawa międzynarodowego.)
- ⁽⁹¹⁾ **Wyspy Cooka:** Autonomiczne terytorium stowarzyszone z Nową Zelandią.
- ⁽⁹²⁾ **Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych:** Terytorium USA.
- ⁽⁹³⁾ **Wyspy Heard i McDonald:** Niezamieszkane terytorium Australii.
- ⁽⁹⁴⁾ **Wyspy Kokosowe (Wyspy Keelinga):** Terytorium Australii.
- ⁽⁹⁵⁾ **Wyspy Owcze:** Autonomiczne terytorium Danii.
- ⁽⁹⁶⁾ **Zjednoczone Królestwo:** Należy używać nazwy „Zjednoczone Królestwo”, nie „Wielka Brytania”, która obejmuje Anglię, Szkocję i Walię, te trzy zaś wraz z Irlandią Północną tworzą Zjednoczone Królestwo. Czysto geograficzna nazwa „Wyspy Brytyjskie” obejmuje zarówno Irlandię, jak i dependencje Korony Brytyjskiej (wyspę Man oraz Wyspy Normandzkie, które formalnie nie są częścią Zjednoczonego Królestwa).

Załącznik A6 Kody poszczególnych krajów i terytoriów

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
AD	Andora
AE	Zjednoczone Emiraty Arabskie
AF	Afganistan
AG	Antigua i Barbuda
AI	<i>Anguilla</i>
AL	Albania
AM	Armenia
AO	Angola
AQ	<i>Antarktyda</i>
AR	Argentyna
AS	<i>Samoa Amerykańskie</i>
AT	Austria
AU	Australia
AW	<i>Aruba</i>
AX	Wyspy Alandzkie
AZ	Azerbejdżan
BA	Bośnia i Hercegowina
BB	Barbados
BD	Bangladesz
BE	Belgia
BF	Burkina Faso
BG	Bułgaria
BH	Bahrajn
BI	Burundi
BJ	Benin
<i>BL</i>	<i>Saint-Barthélemy</i>
<i>BM</i>	<i>Bermudy</i>
BN	Brunei
BO	Boliwia
BR	Brazylia
BS	Bahamy
BT	Bhutan
<i>BV</i>	<i>Wyspa Bouveta</i>
BW	Botswana
BY	Białoruś
BZ	Belize
CA	Kanada

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
<i>CC</i>	<i>Wyspy Kokosowe</i>
CD	Demokratyczna Republika Konga
CF	Republika Środkowoafrykańska
CG	Kongo
CH	Szwajcaria
CI	Wybrzeże Kości Słoniowej
CK	Wyspy Cooka
CL	Chile
CM	Kamerun
CN	Chiny
CO	Kolumbia
<i>CP</i>	<i>Clipperton</i>
CR	Kostaryka
CU	Kuba
CV	Republika Zielonego Przylądka
<i>CW</i>	<i>Curaçao</i>
<i>CX</i>	<i>Wyspa Bożego Narodzenia</i>
CY	Cypr
CZ	Czechy
DE	Niemcy
DJ	Dżibuti
DK	Dania
DM	Dominika
DO	Republika Dominikańska
DZ	Algieria
EC	Ekwador
EE	Estonia
EG	Egipt
<i>EH</i>	<i>Sahara Zachodnia</i>
EL	Grecja
ER	Erytrea
ES	Hiszpania
ET	Etiopia
FI	Finlandia
FJ	Fidżi
<i>FK</i>	<i>Falklandy</i>
FM	Mikronezja

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
FO	Wyspy Owcze
FR	Francja
GA	Gabon
GD	Grenada
GE	Gruzja
GF	Gujana Francuska
GG	Guernsey
GH	Ghana
GI	Gibraltar
GL	Grenlandia
GM	Gambia
GN	Gwinea
GP	Gwadelupa
GQ	Gwinea Równikowa
GS	Georgia Południowa i Sandwich Południowy
GT	Gwatemala
GU	Guam
GW	Gwinea Bissau
GY	Gujana
HK	Hongkong
HM	Wyspy Heard i McDonalda
HN	Honduras
HR	Chorwacja
HT	Haiti
HU	Węgry
ID	Indonezja
IE	Irlandia
IL	Izrael
IM	Indie
IN	Wyspa Man
IO	Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego
IQ	Irak
IR	Iran
IS	Islandia
IT	Włochy
JE	Jersey
JM	Jamajka
JO	Jordania
JP	Japonia
KE	Kenia
KG	Kirgistan

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
KH	Kambodża
KI	Kiribati
KM	Komory
KN	Saint Kitts i Nevis
KP	Korea Północna
KR	Korea Południowa
KW	Kuwejt
KY	Kajmany
KZ	Kazachstan
LA	Laos
LB	Liban
LC	Saint Lucia
LI	Liechtenstein
LK	Sri Lanka
LR	Liberia
LS	Lesotho
LT	Litwa
LU	Luksemburg
LV	Łotwa
LY	Libia
MA	Maroko
MC	Monako
MD	Mołdawia
ME	Czarnogóra
MF	Saint Martin
MG	Madagaskar
MH	Wyspy Marshalla
MK	Macedonia Północna
ML	Mali
MM	Mjanma/Birma
MN	Mongolia
MO	Makau
MP	Mariany Północne
MQ	Martynika
MR	Mauretania
MS	Montserrat
MT	Malta
MU	Mauritius
MV	Malediwy
MW	Malawi
MX	Meksyk

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
MY	Malezja
MZ	Mozambik
NA	Namibia
NC	<i>Nowa Kaledonia</i>
NE	Niger
NF	<i>Norfolk</i>
NG	Nigeria
NI	Nikaragua
NL	Niderlandy
NO	Norwegia
NP	Nepal
NR	Nauru
NU	Niue
NZ	Nowa Zelandia
OM	Oman
PA	Panama
PE	Peru
PF	<i>Polinezja Francuska</i>
PG	Papua-Nowa Gwinea
PH	Filipiny
PK	Pakistan
PL	Polska
PM	<i>Saint-Pierre i Miquelon</i>
PN	<i>Pitcairn</i>
PR	<i>Portoryko</i>
PT	Portugalia
PW	Palau
PY	Paragwaj
QA	Katar
RE	<i>Reunion</i>
RO	Rumunia
RS	Serbia
RU	Rosja
RW	Rwanda
SA	Arabia Saudyjska
SB	Wyspy Salomona
SC	Seszele
SD	Sudan
SE	Szwecja
SG	Singapur

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
SH	<i>Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha</i>
SI	Słowenia
SJ	<i>Svalbard i Jan Mayen</i>
SK	Słowacja
SL	Sierra Leone
SM	San Marino
SN	Senegal
SO	Somalia
SR	Surinam
SS	Sudan Południowy
ST	Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
SV	Salwador
SX	<i>Sint Maarten</i>
SY	Syria
SZ	Eswatini
TC	<i>Turks i Caicos</i>
TD	Czad
TF	<i>Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne</i>
TG	Togo
TH	Tajlandia
TJ	Tadżykistan
TK	<i>Tokelau</i>
TL	Timor Wschodni
TM	Turkmenistan
TN	Tunezja
TO	Tonga
TR	Turcja
TT	Trynidad i Tobago
TV	Tuvalu
TW	Tajwan
TZ	Tanzania
UA	Ukraina
UG	Uganda
UK	Zjednoczone Królestwo
UM	<i>Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych</i>
US	Stany Zjednoczone
UY	Urugwaj
UZ	Uzbekistan
VA	Stolica Apostolska
VC	Saint Vincent i Grenadyny

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium
VE	Wenezuela
VG	<i>Brytyjskie Wyspy Dziewicze</i>
VI	<i>Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych</i>
VN	Wietnam
VU	Vanuatu
WF	<i>Wallis i Futuna</i>
WS	Samoa
YE	Jemen
YT	<i>Majotta</i>
ZA	Republika Południowej Afryki
ZM	Zambia
ZW	Zimbabwe

⁽¹⁾ Zasady dotyczące stosowania kodów krajów, zob. [pkt 7.1](#). Zob. również [załącznik A5](#) (nazwy krajów i terytoriów).

Załącznik A7 Kody walutowe

Niniejszy załącznik zawiera tabelę walut w porządku alfabetycznym według kodu waluty (ISO 4217), tabelę z listą walut krajów kandydujących oraz tabelę z listą byłych walut UE.

Zobacz także:

Lista walut w wykazie państw uporządkowanych alfabetycznie: [załącznik 5](#)

Kolejność wymieniania walut: [pkt 7.3.2](#)

Kody ISO: [oficjalna strona internetowa ISO 4217](#)

Porządek alfabetyczny według kodu

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
AED	Zjednoczone Emiraty Arabskie	dirham ZEA
AFN	Afganistan	afgani
ALL	Albania	lek
AMD	Armenia	dram
AOA	Angola	kwanza
ARS	Argentyna	peso argentyńskie
AUD	Australia	dolar australijski
	Kiribati	
	Nauru	
	<i>Norfolk</i>	
	Tuvalu	
	<i>Wyspa Bożego Narodzenia</i>	
	<i>Wyspy Kokosowe</i>	
AWG	<i>Aruba</i>	gulden arubański
AZN	Azerbejdżan	manat azerbejdżański
BAM	Bośnia i Hercegowina	marka zamienna
BBD	Barbados	dolar barbadoski
BDT	Bangladesz	taka
BGN	Bułgaria	lew
BHD	Bahrajn	dinar bahrajski
BIF	Burundi	frank burundyjski
BMD	<i>Bermudy</i>	dolar bermudzki
BND	Brunei	dolar brunejski
BOB	Boliwia	boluwiano
BRL	Brazylia	real
BSD	Bahamy	dolar bahamski
BTN	Bhutan (*)	ngultrum
BWP	Botswana	pula
BYN	Białoruś	rubel białoruski
BZD	Belize	dolar belizeński
CAD	Kanada	dolar kanadyjski

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
CDF	Demokratyczna Republika Konga	frank kongijski
CHF	Liechtenstein	frank szwajcarski
	Szwajcaria	
CLP	Chile	peso chilijskie
CNY	Chiny	yuan renminbi
COP	Kolumbia	peso kolumbijskie
CRC	Kostaryka	colon kostarykański
CUP	Kuba	peso kubańskie
CVE	Republika Zielonego Przylądka	escudo Republiki Zielonego Przylądka
CZK	Czechy	korona czeska
DJF	Dżibuti	frank Dżibuti
DKK	Dania	korona duńska
	<i>Grenlandia</i>	
	<i>Wyspy Owcze</i>	
DOP	Dominikana	peso dominikańskie
DZD	Algieria	dinar algierski
EGP	Egipt	funt egipski
ERN	Erytrea	nakfa
ETB	Etiopia	birr
EUR	Andora	euro
	Austria	
	Belgia	
	Chorwacja	
	Cypr	
	Czarnogóra	
	Estonia	
	Finlandia	
	Francja	
	<i>Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne</i>	
	Grecja	
	<i>Gujana Francuska</i>	
	<i>Gwadelupa</i>	
	Hiszpania	
	Irlandia	
	Litwa	
	Luksemburg	
	Łotwa	
	<i>Majotta</i>	
	Malta	
	<i>Martynika</i>	
	Monako	

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
	Niderlandy	
	Niemcy	
	Portugalia	
	<i>Reunion</i>	
	<i>Saint-Barthélemy</i>	
	<i>Saint-Martin</i>	
	<i>Saint-Pierre i Miquelon</i>	
	San Marino	
	Słowacja	
	Słowenia	
	Stolica Apostolska; Państwo Watykańskie	
	Włochy	
	Wyspy Alandzkie	
FJD	Fidżi	dolar Fidżi
FKP	<i>Falklandy</i>	funt falklandzki
GBP	Guernsey (*)	funt szterling
	Jersey (*)	
	Wyspa Man (*)	
	<i>Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha</i> <i>(Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha)</i>	
	Zjednoczone Królestwo	
GEL	Gruzja	lari
GGP	Guernsey (*)	funt Guernsey
GHS	Ghana	Ghana cedi
GIP	<i>Gibraltar</i>	funt gibraltarski
GMD	Gambia	dalasi
GNF	Gwinea	frank gwinejski
GTQ	Gwatemala	quetzal
GYD	Gujana	dolar gujański
HKD	<i>Hongkong</i>	dolar Hongkongu
HNL	Honduras	lempira
HTG	Haiti (*)	gourde
HUF	Węgry	forint
IDR	Indonezja	rupia indonezyjska
ILS	Izrael	szekel
IMP	Wyspa Man (*)	funt manx
INR	Bhutan (*)	rupia indyjska
	Indie	
IQD	Irak	dinar iracki
IRR	Iran	rial irański
ISK	Islandia	korona islandzka

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
JEP	Jersey (*)	funt Jersey
JMD	Jamajka	dolar jamajski
JOD	Jordania	dinar jordański
JPY	Japonia	jen
KES	Kenia	szyling kenijski
KGS	Kirgistan	som
KHR	Kambodża	riel
KMF	Komory	frank Komorów
KPW	Korea Północna	won północnokoreański
KRW	Korea Południowa	won południowokoreański
KWD	Kuwejt	dinar kuwejcki
KYD	<i>Kajmany</i>	dolar kajmański
KZT	Kazachstan	tenge
LAK	Laos	kip
LBP	Liban	funt libański
LKR	Sri Lanka	rupia lankijska
LRD	Liberia	dolar liberyjski
LSL	Lesotho (*)	loti
LYD	Libia	dinar libijski
MAD	Maroko	dirham marokański
	<i>Sahara Zachodnia</i>	
MDL	Mołdawia	lej Mołdawii
MGA	Madagaskar	ariary
MKD	Macedonia Północna	denar
MMK	Mjanma/Birma	kyat
MNT	Mongolia	tugrik
MOP	<i>Makau</i>	pataca
MRU	Mauretania	ouguiya
MUR	Mauritius	rupia Mauritiusu
MVR	Malediwy	rupia malediwska
MWK	Malawi	kwacha malawijska
MXN	Meksyk	peso meksykańskie
MYR	Malezja	ringgit
MZN	Mozambik	metical
NAD	Namibia (*)	dolar namibijski
NGN	Nigeria	naira
NIO	Nikaragua	cordoba oro
NOK	Norwegia	korona norweska
	<i>Svalbard i Jan Mayen</i>	
NPR	Nepal	rupia nepalska
NZD	Niue	dolar nowozelandzki

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
	Nowa Zelandia	
	<i>Pitcairn</i>	
	<i>Tokelau</i>	
	Wyspy Cooka	
OMR	Oman	rial omański
PAB	Panama (*)	balboa
PEN	Peru	sol
PGK	Papua-Nowa Gwinea	kina
PHP	Filipiny	peso filipińskie
PKR	Pakistan	rupia pakistańska
PLN	Polska	złoty
PYG	Paragwaj	guarani
QAR	Katar	rial katarski
RON	Rumunia	lej rumuński
RSD	Serbia	dinar serbski
RUB	Rosja	rubel rosyjski
RWF	Rwanda	frank rwandyjski
SAR	Arabia Saudyjska	rial saudyjski
SBD	Wyspy Salomona	dolar Wysp Salomona
SCR	Seszele	rupia seszelska
SDG	Sudan	funt sudański
SEK	Szwecja	korona szwedzka
SGD	Singapur	dolar singapurski
SHP	<i>Święta Helena, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha (Święta Helena i Wyspa Wniebowstąpienia)</i>	funt Świętej Heleny
SLE	Sierra Leone	leone
SOS	Somalia	szyling somalijski
SRD	Surinam	dolar surinamski
SSP	Sudan Południowy	funt południowosudański
STN	Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	dobra
SVC ⁽²⁾	Salwador (*)	colon salwadorski ⁽²⁾
SYP	Syria	funt syryjski
SZL	Eswatini	lilangeni
THB	Tajlandia	bat
TJS	Tadżykistan	somoni
TMT	Turkmenistan	manat turkmeński
TND	Tunezja	dinar tunezyjski
TOP	Tonga	paanga
TRY	Turcja	lira turecka
TTD	Trynidad i Tobago	dolar Trynidadu i Tobago
TWD	Tajwan	nowy dolar tajwański

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
TZS	Tanzania	szyling tanzański
UAH	Ukraina	hrywna
UGX	Uganda	szyling ugandyjski
USD	<i>Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego</i>	dolar amerykański
	<i>Brytyjskie Wyspy Dziewicze</i>	
	Ekwador	
	<i>Guam</i>	
	Haiti (*)	
	<i>Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych</i>	
	<i>Mariany Północne</i>	
	Mikronezja	
	Palau	
	Panama (*)	
	<i>Portoryko</i>	
	Salwador (*)	
	<i>Samoa Amerykańskie</i>	
	Stany Zjednoczone	
	Timor Wschodni	
	<i>Turks i Caicos</i>	
	<i>Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych</i>	
	Wyspy Marshalla	
UYU	Urugwaj	peso urugwajskie
UZS	Uzbekistan	sum
VES ⁽³⁾	Wenezuela	bolivar soberano ⁽³⁾
VND	Wietnam	dong
VUV	Vanuatu	vatu
WST	Samoa	tala
XAF	Czad	frank CFA (BEAC)
	Gabon	
	Gwinea Równikowa	
	Kamerun	
	Kongo	
	Republika Środkowoafrykańska	
XCD	<i>Anguilla</i>	dolar wschodniokaraibski
	Antigua i Barbuda	
	Dominika	
	Grenada	
	<i>Montserrat</i>	
	Saint Kitts i Nevis	
	Saint Lucia	
	Saint Vincent i Grenadyny	

(cd.)

Kod ⁽¹⁾	Kraj/terytorium	Waluta
XCG	<i>Curaçao</i>	gulden karaibski
	<i>Sint Maarten</i>	
XOF	Benin	frank CFA (BCEAO)
	Burkina Faso	
	Gwinea Bissau	
	Mali	
	Niger	
	Senegal	
	Togo	
	Wybrzeże Kości Słoniowej	
XPF	<i>Nowa Kaledonia</i>	frank CFP
	<i>Polinezja Francuska</i>	
	<i>Wallis i Futuna</i>	
YER	Jemen	rial jemeński
ZAR	Lesotho (*)	rand
	Namibia (*)	
	Republika Południowej Afryki	
ZMW	Zambia	kwacha zambijska
ZWG	Zimbabwe	Zimbabwe Gold

(*) Następujące kraje i terytoria mają w obiegu dwie waluty (ISO 4217):

- Bhutan: BTN, INR,
- Guernsey: GBP, GGP,
- Haiti: HTG, USD,
- Jersey: GBP, JEP,
- Lesotho: LSL, ZAR,
- Namibia: NAD, ZAR,
- Panama: PAB, USD,
- Salwador: SVC, USD,
- Wyspa Man: GBP, IMP.

⁽¹⁾ Kody ISO 4217, z wyjątkiem GGP, IMP i JEP, które są odmianami funta szterlinga (GBP), posiadającymi własne kody.

⁽²⁾ Colon salwadorski, choć nieużywany, zachowuje status oficjalnej waluty.

⁽³⁾ Boliwar soberano (VES) został wprowadzony do obiegu 20 sierpnia 2018 r., zastępując boliwar (VEF): 1 VES = 100 000 VEF. Mimo że stary boliwar został wycofany w tym samym dniu, niektóre banknoty denominowane w VEF, określone przez Bank Centralny Wenezueli, pozostają w obiegu wraz z nową walutą. Data zakończenia obiegu tych banknotów zostanie podana przez Bank Centralny w późniejszym terminie.

UE: kraje kandydujące

Kod	Kraj	Waluta
ALL	Albania	lek
BAM	Bośnia i Hercegowina	marka zamienna
EUR	Czarnogóra	euro
GEL	Gruzja	lari
MDL	Mołdawia	lej Mołdawii
MKD	Macedonia Północna	denar
RSD	Serbia	dinar serbski
TRY	Turcja	lira turecka
UAH	Ukraina	hrywna

UE: dawne waluty

Kod	Kraj	Waluta
ATS	Austria	szyling austriacki
BEF	Belgia	frank belgijski
CYP	Cypr	funt cypryjski
DEM	Niemcy	marka niemiecka
EEK	Estonia	korona estońska
ESP	Hiszpania	peseta hiszpańska
FIM	Finlandia	marka fińska
FRF	Francja	frank francuski
GRD	Grecja	drachma
HRK	Chorwacja	kuna
IEP	Irlandia	funt irlandzki
ITL	Włochy	lir włoski
LTL	Litwa	lit
LUF	Luksemburg	frank luksemburski
LVL	Łotwa	łat
MTL	Malta	lira maltańska
NLG	Niderlandy	gulden niderlandzki
PTE	Portugalia	eskudo portugalskie
SIT	Słowenia	tolar
SKK	Słowacja	korona słowacka

Załącznik A8 Kody języków (Unia Europejska)

Porządek alfabetyczny według języka

Język	Kod
angielski	en
bułgarski	bg
chorwacki	hr
czeski	cs
duński	da
estoński	et
fiński	fi
francuski	fr
grecki	el
hiszpański	es
irlandzki	ga
litewski	lt
łotewski	lv
maltański	mt
niderlandzki	nl
niemiecki	de
polski	pl
portugalski	pt
rumuński	ro
słowacki	sk
słoweński	sl
szwedzki	sv
węgierski	hu
włoski	it

Porządek alfabetyczny według kodu

Kod	Język
bg	bułgarski
cs	czeski
da	duński
de	niemiecki
el	grecki
en	angielski
es	hiszpański
et	estoński
fi	fiński
fr	francuski
ga	irlandzki
hr	chorwacki
hu	węgierski
it	włoski
lt	litewski
lv	łotewski
mt	maltański
nl	niderlandzki
pl	polski
pt	portugalski
ro	rumuński
sk	słowacki
sl	słoweński
sv	szwedzki

Zasady dotyczące stosowania kodów języków, zob. [pkt 7.2](#).

Załącznik A9 Instytucje, organy, służby międzyinstytucjonalne i jednostki organizacyjne: lista wielojęzyczna

Niniejszy załącznik zawiera dwie części: a) [spis instytucji](#), organów i innych jednostek organizacyjnych oraz b) [listę odpowiadających](#) im nazw w różnych wersjach językowych. Porządek wymieniania, zob. [pkt 9.5](#).

a) Spis instytucji

- [Agencja Dostaw Euratomu](#)
- [Agencja Kolejowa Unii Europejskiej](#)
- [Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych](#)
- [Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości](#)
- [Agencja Wsparcia BEREC](#)
- [Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych](#)
- [Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP](#)
- [Centrum Satelitarne Unii Europejskiej](#)
- [Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej](#)
- [Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy](#)
- [Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego](#)
- [Europejska Agencja Chemikaliów](#)
- [Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa](#)
- [Europejska Agencja Leków](#)
- [Europejska Agencja Obrony](#)
- [Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej](#)
- [Europejska Agencja Środowiska](#)
- [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych](#)
- [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury](#)
- [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska](#)
- [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji](#)
- [Europejska Fundacja Kształcenia](#)
- [Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy](#)
- [Europejska Rada Ochrony Danych](#)
- [Europejska Służba Działań Zewnętrznych](#)
- [Europejska Szkoła Administracji](#)
- [Europejski Bank Centralny](#)
- [Europejski Bank Inwestycyjny](#)
- [Europejski Fundusz Inwestycyjny](#)
- [Europejski Inspektor Ochrony Danych](#)
- [Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn](#)
- [Europejski Instytut Innowacji i Technologii](#)
- [Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny](#)
- [Europejski Komitet Regionów](#)
- [Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich](#)
- [Europejski Trybunał Obrachunkowy](#)
- [Europejski Urząd Doboru Kadr](#)
- [Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności](#)
- [Europejski Urząd ds. Pracy](#)

- [Europejski Urząd Nadzoru Bankowego](#)
- [Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych](#)
- [Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych](#)
- [Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa](#)
- [Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób](#)
- [Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii](#)
- [Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego](#)
- [Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony](#)
- [Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej](#)
- [Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem](#)
- [Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji](#)
- [Komisja Europejska](#)
- [Parlament Europejski](#)
- [Prokuratura Europejska](#)
- [Przewodniczący Rady Europejskiej](#)
- [Rada Europejska](#)
- [Rada Unii Europejskiej](#)
- [Sąd](#)
- [Sąd do spraw Służby Publicznej](#)
- [Służba ds. Cyberbezpieczeństwa Instytucji, Organów i Jednostek Organizacyjnych Unii](#)
- [Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej](#)
- [Unia Europejska](#)
- [Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych](#)
- [Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu](#)
- [Urząd Publikacji Unii Europejskiej](#)
- [Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej](#)
- [Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3](#)
- [Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali](#)
- [Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin](#)
- [Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa](#)

b) Lista wielojęzyczna

Agencja Dostaw Euratomu

- bg** Агенция за снабдяване към Евратом (Люксембург)
- es** Agencia de Abastecimiento de Euratom (AAE, Luxemburgo)
- cs** Zásobovací agentura Euratomu (Lucemburk)
- da** Euratoms Forsyningsagentur (ESA, Luxembourg)
- de** Euratom-Versorgungsagentur (ESA, Luxemburg)
- et** Euratomi Tarneagentuur (Luxembourg)
- el** Οργανισμός Εφοδιασμού Ευρατόμ (Λουξεμβούργο)
- en** Euratom Supply Agency (ESA, Luxembourg)
- fr** Agence d’approvisionnement d’Euratom (AAE, Luxembourg)
- ga** Gníomhaireacht Soláthair Euratom (GSE, Lucsamburg)
- hr** Agencija za opskrbu Euratoma (Luxembourg)
- it** Agenzia di approvvigionamento dell’Euratom (ESA, Lussemburgo)
- lv** Euratom Apgādes aģentūra (Luksemburga)
- lt** Euratomo tiekimo agentūra (Liuksemburgas)
- hu** Euratom Ellátási Ügynökség (Luxembourg)
- mt** I-Aġenzija Fornitriċi tal-Euratom (il-Lussemburgu)
- nl** Voorzieningsagentschap van Euratom (Luxemburg)
- pl** Agencja Dostaw Euratomu (Luksemburg)
- pt** Agência de Aprovisionamento da Euratom (Luxemburgo)
- ro** Agenția de Aprovizionare a Euratom (Luxemburg)
- sk** Agentúra Euratomu pre zásobovanie (ESA, Luxemburg)
- sl** Agencija za oskrbo Euratom (ESA, Luxembourg)
- fi** Euratomin hankintakeskus (Luxemburg)
- sv** Euratoms försörjningsbyrå (Luxemburg)

Agencja Kolejowa Unii Europejskiej

- bg** Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз (ERA, Лил-Валенсиен)
- es** Agencia Ferroviaria de la Unión Europea (AFE, Lille-Valenciennes)
- cs** Agentura Evropské unie pro železnice (ERA, Lille-Valenciennes)
- da** Den Europæiske Unions Jernbaneagentur (ERA, Lille-Valenciennes)
- de** Eisenbahnagentur der Europäischen Union (ERA, Lille-Valenciennes)
- et** Euroopa Liidu Raudteeamet (ERA, Lille-Valenciennes)
- el** Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERA, Λίλλη-Βαλανσιέν)
- en** European Union Agency for Railways (ERA, Lille-Valenciennes)
- fr** Agence de l’Union européenne pour les chemins de fer (AFE, Lille-Valenciennes)
- ga** Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh (ERA, Lille-Valenciennes)
- hr** Agencija Europske unije za željeznice (ERA, Lille-Valenciennes)
- it** Agenzia dell’Unione europea per le ferrovie (ERA, Lille-Valenciennes)
- lv** Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra (ERA, Lille-Valansjēna)
- lt** Europos Sąjungos geležinkelių agentūra (ESGA, Lilis ir Valansjenas)
- hu** Az Európai Unió Vasúti Ügynöksége (ERA, Lille/Valenciennes)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji (ERA, Lille-Valenciennes)
- nl** Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA, Lille en Valenciennes)
- pl** Agencja Kolejowa Unii Europejskiej (ERA, Lille, Valenciennes)
- pt** Agência Ferroviária da União Europeia (AFE, Lille-Valenciennes)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate (ERA, Lille-Valenciennes)
- sk** Železničná agentúra Európskej únie (ERA, Lille-Valenciennes)
- sl** Agencija Evropske unije za železnice (ERA, Lille-Valenciennes)
- fi** Euroopan unionin rautatievirasto (ERA, Lille-Valenciennes)
- sv** Europeiska unionens järnvägsbyrå (ERA, Lille-Valenciennes)

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

- bg** Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA, Виена)
- es** Agencia de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea (FRA, Viena)
- cs** Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA, Vídeň)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA, Wien)
- de** Agentur der Europäischen Union für Grundrechte (FRA, Wien)
- et** Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA, Viin)
- el** Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA, Βιέννη)
- en** European Union Agency for Fundamental Rights (FRA, Vienna)
- fr** Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA, Vienne)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha (FRA, Vín)
- hr** Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA, Beč)
- it** Agenzia dell'Unione europea per i diritti fondamentali (FRA, Vienna)
- lv** Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA, Vīne)
- lt** Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA, Viena)
- hu** Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA, Bécs)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA, Vjenna)
- nl** Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA, Wenen)
- pl** Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA, Wiedeń)
- pt** Agênciã dos Direitos Fundamentais da União Europeia (FRA, Viena)
- ro** Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA, Viena)
- sk** Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA, Viedeň)
- sl** Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA, Dunaj)
- fi** Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA, Wien)
- sv** Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA, Wien)

Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu

- bg** Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (—, Малта)
- es** Agencia de Asilo de la Unión Europea (AAUE, Malta)
- cs** Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA, Malta)
- da** Den Europæiske Unions Asylagentur (EUAA, Malta)
- de** Asylagentur der Europäischen Union (EUAA, Malta)
- et** Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA, Malta)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA, Μάλτα)
- en** European Union Agency for Asylum (EUAA, Malta)
- fr** Agence de l'Union européenne pour l'asile (AUEA, Malte)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Thearmann (—, Málta)
- hr** Agencija Europske unije za azil (EUAA, Malta)
- it** Agenzia dell'Unione europea per l'asilo (EUAA, Malta)
- lv** Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (EUAA, Malta)
- lt** Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA, Malta)
- hu** Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (—, Málta)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Azil (EUAA, Malta)
- nl** Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA, Malta)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA, Malta)
- pt** Agênciã da União Europeia para o Asilo (—, Malta)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Azil (—, Malta)
- sk** Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA, Malta)
- sl** Agencija Evropske unije za azil (EUAA, Malta)
- fi** Euroopan unionin turvapaikkavirasto (—, Malta)
- sv** Europeiska unionens asylbyrå (EUAA, Malta)

Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego

- bg** Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз (ЕААБ, Кьолн)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Seguridad Aérea (AESA, Colonia)
- cs** Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA, Kolín nad Rýnem)
- da** Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA, Köln)
- de** Agentur der Europäischen Union für Flugsicherheit (EASA, Köln)
- et** Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA, Köln)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας (EASA, Κολονία)
- en** European Union Aviation Safety Agency (EASA, Cologne)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la sécurité aérienne (AESA, Cologne)
- ga** Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta an Aontais Eorpaigh (EASA, Köln)
- hr** Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA, Köln)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la sicurezza aerea (AESA, Colonia)
- lv** Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA, Ķelne)
- lt** Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA, Kelnas)
- hu** Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége (EASA, Köln)
- mt** I-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea (EASA, Cologne)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA, Keulen)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA, Kolonia)
- pt** Agência da União Europeia para a Segurança da Aviação (AESA, Colónia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (AESA, Köln)
- sk** Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA, Kolín)
- sl** Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA, Köln)
- fi** Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA, Köln)
- sv** Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa, Köln)

Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa

- bg** Агенция на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA, Ираклион)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Ciberseguridad (ENISA, Irákleio)
- cs** Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA, Heraklion)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed (ENISA, Heraklion)
- de** Agentur der Europäischen Union für Cybersicherheit (ENISA, Heraklion)
- et** Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA, Irákleio)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA, Ηράκλειο)
- en** European Union Agency for Cybersecurity (ENISA, Heraklion)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la cybersécurité (ENISA, Héraklion)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chibearshlándáil (ENISA, Heraklion)
- hr** Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA, Heraklion)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cibersicurezza (ENISA, Eraklion)
- lv** Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra (ENISA, Hērakleja)
- lt** Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA, Heraklionas)
- hu** Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA, Iráklio)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà (ENISA, Heraklion)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa, Heraklion)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA, Iraklion)
- pt** Agência da União Europeia para a Cibersegurança (ENISA, Heráclio)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA, Heraklion)
- sk** Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA, Heraklion)
- sl** Agencija Evropske unije za kibernetisko varnost (ENISA, **Heraklion**)
- fi** Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto (ENISA, Iraklion)
- sv** Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå (Enisa, Heraklion)

Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków

- bg** Агенция на Европейския съюз по наркотиците (EUDA, Лисабон)
- es** Agencia de la Unión Europea sobre Drogas (EUDA, Lisboa)
- cs** Agentura Evropské unie pro drogy (EUDA, Lisabon)
- da** Den Europæiske Unions Narkotikaagentur (EUDA, Lissabon)
- de** Drogenagentur der Europäischen Union (EUDA, Lissabon)
- et** Euroopa Liidu Uimastiamet (EUDA, Lissabon)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ναρκωτικά (EUDA, Λισαβόνα)
- en** European Union Drugs Agency (EUDA, Lisbon)
- fr** Agence de l'Union européenne sur les drogues (EUDA, Lisbonne)
- ga** Gníomhaireacht Drugaí an Aontais Eorpaigh (EUDA, Liospóin)
- hr** Agencija Europske unije za droge (EUDA, Lisabon)
- it** Agenzia dell'Unione europea sulle droghe (EUDA, Lisbona)
- lv** Eiropas Savienības Narkotiku aģentūra (EUDA, Lisabona)
- lt** Europos Sąjungos narkotikų agentūra (EUDA, Lisabona)
- hu** Az Európai Unió Kábítószer-ügynöksége (EUDA, Lisszabon)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drogi (EUDA, Liżbona)
- nl** Drugsagentschap van de Europese Unie (EUDA, Lissabon)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków (EUDA, Lizbona)
- pt** Agência da União Europeia sobre Drogas (EUDA, Lisboa)
- ro** Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA, Lisabona)
- sk** Agentúra Európskej únie pre drogy (EUDA, Lisabon)
- sl** Agencija Evropske unije za droge (EUDA, Lizbona)
- fi** Euroopan unionin huumevirasto (EUDA, Lissabon)
- sv** Europeiska unionens narkotikamyndighet (Euda, Lissabon)

Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego

- bg** Агенция на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA, Прага)
- es** Agencia de la Unión Europea para el Programa Espacial (EUSPA, Praga)
- cs** Agentura Evropské unie pro kosmický program (EUSPA, Praha)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet (EUSPA, Prag)
- de** Agentur der Europäischen Union für das Weltraumprogramm (EUSPA, Prag)
- et** Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet (EUSPA, Praha)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα (EUSPA, Πράγα)
- en** European Union Agency for the Space Programme (EUSPA, Prague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour le programme spatial (EUSPA, Prague)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis (EUSPA, Prág)
- hr** Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA, Prag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per il programma spaziale (EUSPA, Praga)
- lv** Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (EUSPA, Prāga)
- lt** Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (EUSPA, Praha)
- hu** Az Európai Unió Űrprogramügynöksége (EUSPA, Prága)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (EUSPA, Praga)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa, Praag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (EUSPA, Praga)
- pt** Agência da União Europeia para o Programa Espacial (EUSPA, Praga)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Programul Spațial (EUSPA, Praga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA, Praha)
- sl** Agencija Evropske unije za vesoljski program (EUSPA, Praga)
- fi** Euroopan unionin avaruushjelma- ja ohjelma- virasto (EUSPA, Praha)
- sv** Europeiska unionens rymdprogrambyrå (EUSPA, Prag)

Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania

- bg** Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL, Будапеща)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Formación Policial (CEPOL, Budapest)
- cs** Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL, Budapešť)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Uddannelse inden for Rets håndhævelse (Cepol, Budapest)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Aus- und Fortbildung auf dem Gebiet der Strafverfolgung (EPA, Budapest)
- et** Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL, Budapest)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (EAA, Βουδαπέστη)
- en** European Union Agency for Law Enforcement Training (CEPOL, Budapest)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la formation des services répressifs (CEPOL, Budapest)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Oiliúint i bhForfheidhmiú an Dlí (CEPOL, Búdaipeist)
- hr** Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL, Budimpešta)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la formazione delle autorità di contrasto (CEPOL, Budapest)
- lv** Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūra (CEPOL, Budapešta)
- lt** Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL, Budapeštas)
- hu** Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL, Budapest)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għat-Taħriġ fl-Infurzar tal-Liġi (CEPOL, Budapest)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol, Boedapest)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL, Budapeszt)
- pt** Agência da União Europeia para a Formação Policial (CEPOL, Budapeste)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL, Budapesta)
- sk** Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL, Budapešť)
- sl** Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL, Budimpešta)
- fi** Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL, Budapest)
- sv** Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol, Budapest)

Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER, Любляна)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación de los Reguladores de la Energía (ACER, Liubliana)
- cs** Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER, Lublaň)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER, Ljubljana)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Zusammenarbeit der Energieregulierungsbehörden (ACER, Ljubljana)
- et** Euroopa Liidu Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ACER, Ljubljana)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER, Λιουμπλιάνα)
- en** European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER, Ljubljana)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération des régulateurs de l'énergie (ACER, Ljubljana)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER, Liúibleána)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER, Ljubljana)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione fra i regolatori nazionali dell'energia (ACER, Lubiana)
- lv** Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER, Ļubļana)
- lt** Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER, Liubliana)
- hu** Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége (ACER, Ljubljana)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ACER, Ljubljana)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER, Ljubljana)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER, Lubiana)
- pt** Agência da União Europeia de Cooperação dos Reguladores da Energia (ACER, Liubliana)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER, Ljubljana)
- sk** Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER, Ľubľana)
- sl** Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER, Ljubljana)
- fi** Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER, Ljubljana)
- sv** Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer, Ljubljana)

Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол, Хага)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación Policial (Europol, La Haya)
- cs** Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol, Haag)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol, Haag)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Zusammenarbeit auf dem Gebiet der Strafverfolgung (Europol, Den Haag)
- et** Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol, Haag)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ, Χάγη)
- en** European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol, The Hague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération des services répressifs (Europol, La Haye)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol, an Háig)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol, Den Haag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione nell'attività di contrasto (Europol, L'Aia)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols, Hāga)
- lt** Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol, Haga)
- hu** A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol, Hága)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi (Europol, The Hague)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol, Den Haag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol, Haga)
- pt** Agência da União Europeia para a Cooperação Policial (Europol, Haia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol, Haga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol, Haag)
- sl** Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol, Haag)
- fi** Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol, Haag)
- sv** Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol, Haag)

Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст, Хара)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación Judicial Penal (Eurojust, La Haya)
- cs** Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust, Haag)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust, Haag)
- de** Agentur der Europäischen Union für justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen (Eurojust, Den Haag)
- et** Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust, Haag)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust, Χάγη)
- en** European Union Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust, The Hague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération judiciaire en matière pénale (Eurojust, La Haye)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar Ceartais Choiriúil (Eurojust, an Háig)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust, Den Haag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione giudiziaria penale (Eurojust, L'Aia)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*, Hāga)
- lt** Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas, Haga)
- hu** Az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust, Hága)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fil-Ġustizzja Kriminali (Eurojust, The Hague)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust, Den Haag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust, Haga)
- pt** Agênciã da União Europeia para a Cooperação Judiciária Penal (Eurojust, Haia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust, Haga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust, Haag)
- sl** Agencija Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust, Haag)
- fi** Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust, Haag)
- sv** Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust, Haag)

Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości

- bg** Агенция на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA, Талин)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Gestión Operativa de Sistemas Informáticos de Gran Magnitud en el Espacio de Libertad, Seguridad y Justicia (eu-LISA, Tallinn)
- cs** Agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA, Tallinn)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA, Tallinn)
- de** Agentur der Europäischen Union für das Betriebsmanagement von IT-Großsystemen im Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts (eu-LISA, Tallinn)
- et** Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA, Tallinn)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA, Τάλιν)
- en** European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice (eu-LISA, Tallinn)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la gestion opérationnelle des systèmes d'information à grande échelle au sein de l'espace de liberté, de sécurité et de justice (eu-LISA, Tallinn)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh chun Bainistiú Oibríochtúil a dhéanamh ar Chórais Mhórsála TF sa Limistéar Saoirse, Slándála agus Ceartais (eu-LISA, Taillinn)
- hr** Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA, Tallinn)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la gestione operativa dei sistemi IT su larga scala nello spazio di libertà, sicurezza e giustizia (eu-LISA, Tallinn)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (eu-LISA, Tallina)
- lt** Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA, Talinas)
- hu** A Szabadságon, a Biztonságon és a Jog Érvényesülésén Alapuló Térség Nagyméretű IT-rendszereinek Üzemeltetési Igazgatását Végző Európai Unió Ügynökség (eu-LISA, Tallinn)
- mt** I-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għat-Tmexxija Operattiva ta' Sistemi tal-IT fuq Skala Kbira fl-Ispazju ta' Libertà, Sigurtà u Ġustizzja (eu-LISA, Tallinn)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA, Tallinn)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA, Tallinn)
- pt** Agência da União Europeia para a Gestão Operacional de Sistemas Informáticos de Grande Escala no Espaço de Liberdade, Segurança e Justiça (eu-LISA, Taline)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA, Tallinn)
- sk** Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA, Tallinn)
- sl** Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA, Talin)
- fi** vapauden, turvallisuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA, Tallinna)
- sv** Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-Lisa, Tallinn)

Agencja Wsparcia BEREC

- bg** Агенция за подкрепа на ОЕРЕС (Служба на ОЕРЕС, Рига)
- es** Agencia de Apoyo al ORECE (Oficina del ORECE, Riga)
- cs** Agentura na podporu BEREC (Úřad BEREC, Riga)
- da** Agenturet for Støtte til BEREC (BEREC-kontoret, Riga)
- de** Agentur zur Unterstützung des GEREK (GEREK-Büro, Riga)
- et** BERECi Tugiamet (BERECi Büroo, Riia)
- el** Οργανισμός για την Υποστήριξη του BEREC (Υπηρεσία του BEREC, Ρίγα)
- en** Agency for Support for BEREC (BEREC Office, Riga)
- fr** Agence de soutien à l'ORECE (Office de l'ORECE, Riga)
- ga** Gníomhaireacht Tacaíochta BEREC (Oifig BEREC, Ríge)
- hr** Agencija za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a, Riga)
- it** Agenzia di sostegno al BEREC (Ufficio BEREC, Riga)
- lv** BEREC atbalsta aģentūra (BEREC birojs, Rīga)
- lt** BEREC paramos agentūra (BEREC biuras, Ryga)
- hu** A BEREC Működését Segítő Ügynökség (BEREC Hivatal, Riga)
- mt** I-Aġenzija għall-Appoġġ tal-BEREC (l-Uffiċċju tal-BEREC, Riga)
- nl** Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau, Riga)
- pl** Agencja Wsparcia BEREC (Urząd BEREC, Ryga)
- pt** Agência de Apoio ao ORECE (Gabinete do ORECE, Riga)
- ro** Agenția de Sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC, Riga)
- sk** Agentúra na podporu orgánu BEREC (Úrad BEREC, Riga)
- sl** Agencija za podporo BEREC-u (Urad BEREC, Riga)
- fi** BERECin tukivirasto (BEREC-virasto, Riika)
- sv** Byrån för stöd till Berec (Berecbyrån, Riga)

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych

- bg** Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет (ERCEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva del Consejo Europeo de Investigación (ERCEA, Bruselas)
- cs** Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (ERCEA, Brusel)
- da** Forvaltningsorganet for Det Europæiske Forskningsråd (ERCEA, Bruxelles)
- de** Exekutivagentur des Europäischen Forschungsrats (ERCEA, Brüssel)
- et** Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA, Brüssel)
- el** Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERCEA, Βρυξέλλες)
- en** European Research Council Executive Agency (ERCEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive du Conseil européen de la recherche (ERCEA, Bruxelles)
- ga** Gníomhaireacht Feidhmiúcháin na Comhairle Eorpaí um Thaighde (ERCEA, an Bhruiséil)
- hr** Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva del Consiglio europeo della ricerca (ERCEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (ERCEA, Brisele)
- lt** Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga (ERCEA, Briuselis)
- hu** Az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége (ERCEA, Brüsszel)
- mt** I-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Kunsill Ewropew tar-Riċerka (ERCEA, Brussell)
- nl** Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA, Brussel)
- pl** Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução do Conselho Europeu de Investigação (ERCEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă a Consiliului European pentru Cercetare (ERCEA, Bruxelles)
- sk** Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum (ERCEA, Brusel)
- sl** Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta (ERCEA, Bruselj)
- fi** Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA, Bryssel)
- sv** Genomförandeorganet för Europeiska forskningsrådet (Ercea, Bryssel)

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP

- bg** Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП (Eisma, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva para el Consejo Europeo de Innovación y las Pymes (Eisma, Bruselas)
- cs** Výkonná agentura Evropské rady pro inovace a pro malé a střední podniky (Eisma, Brusel)
- da** Forvaltningsorganet for Det Europæiske Innovationsråd og SMV'er (Eisma, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für den Innovationsrat und für KMU (Eisma, Brüssel)
- et** Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEd Rakendusamet (Eisma, Brüssel)
- el** Εκτελεστικός Οργανισμός για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και τις ΜΜΕ (Eisma, Βρυξέλλες)
- en** European Innovation Council and SMEs Executive Agency (Eisma, Brussels)
- fr** Agence exécutive pour le Conseil européen de l'innovation et les PME (Eisma, Bruxelles)
- ga** Gníomhaireacht Feidhmiúcháin na Comhairle Nuálaíochta Eorpaí agus na bhFiontar Beag agus Meánmhéide (Eisma, an Bhruiséil)
- hr** Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (Eisma, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva del Consiglio europeo per l'innovazione e delle PMI (Eisma, Bruxelles)
- lv** Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra (Eisma, Brisele)
- lt** Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga (Eisma, Briuselis)
- hu** Európai Innovációs Tanács és Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (Eisma, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni u għall-SMEs (Eisma, Brussell)
- nl** Uitvoerend Agentschap Europese Innovatieraad en het mkb (Eisma, Brussel)
- pl** Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (Eisma, Bruksela)
- pt** Agência de Execução do Conselho Europeu da Inovação e das PME (Eisma, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă pentru Consiliul European pentru Inovare și IMM-uri (Eisma, Bruxelles)
- sk** Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP (Eisma, Brusel)
- sl** Izvajalska agencija Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja (Eisma, Bruselj)
- fi** Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yrityksasioiden toimeenpanovirasto (Eisma, Bryssel)
- sv** Genomförandeorganet för Europeiska innovationsrådet samt för små och medelstora företag (Eisma, Bryssel)

Centrum Satelitarne Unii Europejskiej

- bg** Сателитен център на Европейския съюз (Satcen, Торехон де Ардос)
- es** Centro de Satélites de la Unión Europea (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- cs** Satelitní středisko Evropské unie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- da** EU-Satellitcentret (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- de** Satellitenzentrum der Europäischen Union (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- et** Euroopa Liidu Satelliidikeskus (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- el** Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Satcen, Τορεχόν ντε Αρντόθ)
- en** European Union Satellite Centre (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- fr** Centre satellitaire de l'Union européenne (CSUE, Torrejón de Ardoz)
- ga** Lárionad Satailítí an Aontais Eorpaigh (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- hr** Satelitski centar Europske unije (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- it** Centro satellitare dell'Unione europea (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- lv** Eiropas Savienības Satelītcenrs (Satcen, Torehona de Ardos)
- lt** Europos Sąjungos palydovų centras (SATCEN, Torechon de Ardos)
- hu** Az Európai Unió Műholdközpontja (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- mt** iċ-Ċentru Satelliitari tal-Unjoni Ewropea (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- nl** Satellietcentrum van de Europese Unie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- pl** Centrum Satelitarne Unii Europejskiej (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- pt** Centro de Satélites da União Europeia (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- ro** Centrul Satelitar al Uniunii Europene (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- sk** Satelitné stredisko Európskej únie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- sl** Satelitski center Evropske unije (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- fi** Euroopan unionin satelliittikeskus (EUSK, Torrejón de Ardoz)
- sv** Europeiska unionens satellitcentrum (Satcen, Torrejón de Ardoz)

Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej

- bg** Център за преводи за органите на Европейския съюз (CdT, Люксембург)
- es** Centro de Traducción de los Órganos de la Unión Europea (CdT, Luxemburgo)
- cs** Překladačské středisko pro instituce Evropské unie (CdT, Lucemburk)
- da** Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer (CdT, Luxembourg)
- de** Übersetzungszentrum für die Einrichtungen der Europäischen Union (CdT, Luxemburg)
- et** Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (CdT, Luxembourg)
- el** Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CdT, Λουξεμβούργο)
- en** Translation Centre for the Bodies of the European Union (CdT, Luxembourg)
- fr** Centre de traduction des organes de l'Union européenne (CdT, Luxembourg)
- ga** Ionad Aistriúcháin Chomhlachtaí an Aontais Eorpaigh (CdT, Lucsamburg)
- hr** Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT, Luxembourg)
- it** Centro di traduzione degli organismi dell'Unione europea (CdT, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs (CdT, Luksemburga)
- lt** Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (CdT, Liuksemburgas)
- hu** Az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja (CdT, Luxembourg)
- mt** iċ-Centru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea (CdT, il-Lussemburgu)
- nl** Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT, Luxemburg)
- pl** Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT, Luksemburg)
- pt** Centro de Tradução dos Organismos da União Europeia (CdT, Luxemburgo)
- ro** Centrul de Traduceri pentru Organisme Uniunii Europene (CdT, Luxemburg)
- sk** Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie (CdT, Luxemburg)
- sl** Prevajalski center za organe Evropske unije (CdT, Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT, Luxemburg)
- sv** Översättningscentrum för Europeiska unionens organ (CdT, Luxemburg)

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

- bg** Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA, Билбао)
- es** Agencia Europea para la Seguridad y la Salud en el Trabajo (EU-OSHA, Bilbao)
- cs** Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA, Bilbao)
- da** Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur (EU-OSHA, Bilbao)
- de** Europäische Agentur für Sicherheit und Gesundheitsschutz am Arbeitsplatz (EU-OSHA, Bilbao)
- et** Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA, Bilbao)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA, Μπιλμπάο)
- en** European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA, Bilbao)
- fr** Agence européenne pour la sécurité et la santé au travail (EU-OSHA, Bilbao)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht agus Sláinte ag an Obair (EU-OSHA, Bilbao)
- hr** Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA, Bilbao)
- it** Agenzia europea per la sicurezza e la salute sul lavoro (EU-OSHA, Bilbao)
- lv** Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA, Bilbao)
- lt** Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (EU-OSHA, Bilbao)
- hu** Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA, Bilbao)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (EU-OSHA, Bilbao)
- nl** Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA, Bilbao)
- pl** Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA, Bilbao)
- pt** Agência Europeia para a Segurança e a Saúde no Trabalho (EU-OSHA, Bilbao)
- ro** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA, Bilbao)
- sk** Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA, Bilbao)
- sl** Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA, Bilbao)
- fi** Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA, Bilbao)
- sv** Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha, Bilbao)

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego

- bg** Европейска агенция по морска безопасност (ЕАМБ, Лисабон)
- es** Agencia Europea de Seguridad Marítima (AESM, Lisboa)
- cs** Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA, Lisabon)
- da** Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA, Lissabon)
- de** Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs (EMSA, Lissabon)
- et** Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA, Lissabon)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA, Λισαβόνα)
- en** European Maritime Safety Agency (EMSA, Lisbon)
- fr** Agence européenne pour la sécurité maritime (AESM, Lisbonne)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí (EMSA, Liospóin)
- hr** Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA, Lisabon)
- it** Agenzia europea per la sicurezza marittima (EMSA, Lisbona)
- lv** Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA, Lisabona)
- lt** Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA, Lisabona)
- hu** Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA, Lisszabon)
- mt** I-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima (EMSA, Liżbona)
- nl** Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA, Lissabon)
- pl** Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA, Lizbona)
- pt** Agência Europeia da Segurança Marítima (EMSA, Lisboa)
- ro** Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA, Lisabona)
- sk** Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA, Lisabon)
- sl** Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA, Lizbona)
- fi** Euroopan meriturvallisuvirasto (EMSA, Lissabon)
- sv** Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa, Lissabon)

Europejska Agencja Chemikaliów

- bg** Европейска агенция по химикали (ECHA, Хелзинки)
- es** Agencia Europea de Sustancias y Mezclas Químicas (ECHA, Helsinki)
- cs** Evropská agentura pro chemické látky (ECHA, Helsinky)
- da** Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA, Helsingfors)
- de** Europäische Chemikalienagentur (ECHA, Helsinki)
- et** Euroopa Kemikaaliamet (ECHA, Helsingi)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA, Ελσίνκι)
- en** European Chemicals Agency (ECHA, Helsinki)
- fr** Agence européenne des produits chimiques (ECHA, Helsinki)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach Ceimiceán (ECHA, Heilsincí)
- hr** Europska agencija za kemikalije (ECHA, Helsinki)
- it** Agenzia europea per le sostanze chimiche (ECHA, Helsinki)
- lv** Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (ECHA, Helsinki)
- lt** Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA, Helsinkis)
- hu** Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA, Helsinki)
- mt** I-Aġenzija Ewropea għas-Sustanzi Kimiċi (ECHA, Helsinki)
- nl** Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA, Helsinki)
- pl** Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA, Helsinki)
- pt** Agência Europeia dos Produtos Químicos (ECHA, Helsínquia)
- ro** Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA, Helsinki)
- sk** Európska chemická agentúra (ECHA, Helsinki)
- sl** Evropska agencija za kemikalije (ECHA, Helsinki)
- fi** Euroopan kemikaalivirasto (ECHA, Helsinki)
- sv** Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa, Helsingfors)

Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa

- bg** Европейска агенция за контрол на рибарството (EFCA, Виго)
- es** Agencia Europea de Control de la Pesca (AECF, Vigo)
- cs** Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (EFCA, Vigo)
- da** Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA, Vigo)
- de** Europäische Fischereiaufsichtsagentur (EFCA, Vigo)
- et** Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA, Vigo)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA, Βίγκο)
- en** European Fisheries Control Agency (EFCA, Vigo)
- fr** Agence européenne de contrôle des pêches (AECF, Vigo)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Rialú ar Iascach (EFCA, Vigo)
- hr** Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA, Vigo)
- it** Agenzia europea di controllo della pesca (EFCA, Vigo)
- lv** Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (EFCA, Vigo)
- lt** Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA, Vigas)
- hu** Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA, Vigo)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd (EFCA, Vigo)
- nl** Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA, Vigo)
- pl** Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (EFCA, Vigo)
- pt** Agência Europeia de Controlo das Pescas (AECF, Vigo)
- ro** Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA, Vigo)
- sk** Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (EFCA, Vigo)
- sl** Evropska agencija za nadzor ribištva (EFCA, Vigo)
- fi** Euroopan kalastuksenvallvontavirasto (EFCA, Vigo)
- sv** Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA, Vigo)

Europejska Agencja Leków

- bg** Европейска агенция по лекарствата (EMA, Амстердам)
- es** Agencia Europea de Medicamentos (EMA, Ámsterdam)
- cs** Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA, Amsterdam)
- da** Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA, Amsterdam)
- de** Europäische Arzneimittel-Agentur (EMA, Amsterdam)
- et** Euroopa Ravimiamet (EMA, Amsterdam)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA, Άμστερνταμ)
- en** European Medicines Agency (EMA, Amsterdam)
- fr** Agence européenne des médicaments (EMA, Amsterdam)
- ga** an Ghníomhaireacht Leigheasra Eorpach (EMA, Amstardam)
- hr** Europska agencija za lijekove (EMA, Amsterdam)
- it** Agenzia europea per i medicinali (EMA, Amsterdam)
- lv** Eiropas Zāļu aģentūra (EMA, Amsterdama)
- lt** Europos vaistų agentūra (EMA, Amsterdamos)
- hu** Európai Gyógyszerügynökség (EMA, Amszterdam)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Medicini (EMA, Amsterdam)
- nl** Europees Geneesmiddelenbureau (EMA, Amsterdam)
- pl** Europejska Agencja Leków (EMA, Amsterdam)
- pt** Agência Europeia de Medicamentos (EMA, Amesterdão)
- ro** Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA, Amsterdam)
- sk** Európska agentúra pre lieky (EMA, Amsterdam)
- sl** Evropska agencija za zdravila (EMA, Amsterdam)
- fi** Euroopan lääkevirasto (EMA, Amsterdam)
- sv** Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA, Amsterdam)

Europejska Agencja Obrony

- bg** Европейска агенция по отбрана (EDA, Брюксел)
- es** Agencia Europea de Defensa (AED, Bruselas)
- cs** Evropská obranná agentura (EDA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA, Bruxelles)
- de** Europäische Verteidigungsagentur (EVA, Brüssel)
- et** Euroopa Kaitseagentuur (EDA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (EOA, Βρυξέλλες)
- en** European Defence Agency (EDA, Brussels)
- fr** Agence européenne de défense (AED, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint (GEC, an Bhruiséil)
- hr** Europska obrambena agencija (EDA, Bruxelles)
- it** Agenzia europea per la difesa (AED, Bruxelles)
- lv** Eiropas Aizsardzības aģentūra (EAA, Brisele)
- lt** Europos gynybos agentūra (EGA, Briuselis)
- hu** Európai Védelmi Ügynökség (EDA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża (AED, Brussell)
- nl** Europees Defensieagentschap (EDA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Obrony (EDA, Bruksela)
- pt** Agência Europeia de Defesa (AED, Bruxelas)
- ro** Agenția Europeană de Apărare (AEA, Bruxelles)
- sk** Európska obranná agentúra (EDA, Brusel)
- sl** Evropska obrambna agencija (EDA, Bruselj)
- fi** Euroopan puolustusvirasto (Bryssel)
- sv** Europeiska försvarsbyrån (Bryssel)

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

- bg** Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex, Варшава)
- es** Agencia Europea de la Guardia de Fronteras y Costas (Frontex, Varsovia)
- cs** Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex, Varšava)
- da** Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex, Warszawa)
- de** Europäische Agentur für die Grenz- und Küstenwache (Frontex, Warschau)
- et** Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex, Varssavi)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex, Βαρσοβία)
- en** European Border and Coast Guard Agency (Frontex, Warsaw)
- fr** Agence européenne de garde-frontières et de garde-côtes (Frontex, Varsovie)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex, Vársá)
- hr** Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex, Varšava)
- it** Agenzia europea della guardia di frontiera e costiera (Frontex, Varsavia)
- lv** Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*, Varšava)
- lt** Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (*Frontex*, Varšuva)
- hu** Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex, Varsó)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta (Frontex, Varsavja)
- nl** Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex, Warschau)
- pl** Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex, Warszawa)
- pt** Agência Europeia da Guarda de Fronteiras e Costeira (Frontex, Varsóvia)
- ro** Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex, Varșovia)
- sk** Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex, Varšava)
- sl** Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex, Varšava)
- fi** Euroopan raja- ja merivartiiovirasto (Frontex, Varsova)
- sv** Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex, Warszawa)

Europejska Agencja Środowiska

- bg** Европейска агенция за околна среда (ЕАОС, Копенхаген)
- es** Agencia Europea de Medio Ambiente (AEMA, Copenhague)
- cs** Evropská agentura pro životní prostředí (EEA, Kodaň)
- da** Det Europæiske Miljøagentur (EEA, København)
- de** Europäische Umweltagentur (EUA, Kopenhagen)
- et** Euroopa Keskkonnaamet (EEA, Kopenhaagen)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ, Κοπεγχάγη)
- en** European Environment Agency (EEA, Copenhagen)
- fr** Agence européenne pour l'environnement (AEE, Copenhague)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach Comhshaoil (EEA, Cóbhanhávan)
- hr** Europska agencija za okoliš (EEA, Kopenhagen)
- it** Agenzia europea dell'ambiente (AEA, Copenaghen)
- lv** Eiropas Vides aģentūra (EVA, Kopenhāgena)
- lt** Europos aplinkos agentūra (EAA, Kopenhaga)
- hu** Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA, Kopenhága)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent (EEA, Copenhagen)
- nl** Europees Milieuagentschap (EEA, Kopenhagen)
- pl** Europejska Agencja Środowiska (EEA, Kopenhaga)
- pt** Agência Europeia do Ambiente (AEA, Copenhaga)
- ro** Agenția Europeană de Mediu (AEM, Copenhaga)
- sk** Európska environmentálna agentúra (EEA, Kodaň)
- sl** Evropska agencija za okolje (EEA, København)
- fi** Euroopan ympäristökeskus (EEA, Kööpenhamina)
- sv** Europeiska miljöbyrån (EEA, Köpenhamn)

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych

- bg** Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания (REA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Investigación (REA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro výzkum (REA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Forskning (REA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für die Forschung (REA, Brüssel)
- et** Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet (REA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (REA, Βρυξέλλες)
- en** European Research Executive Agency (REA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour la recherche (REA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Thaighde (REA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za istraživanje (REA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per la ricerca (REA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Pētniecības izpildaģentūra (REA, Brisele)
- lt** Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga (REA, Briuselis)
- hu** Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għar-Riċerka (REA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia da Investigação (REA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Cercetare (REA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre výskum (REA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA, Bruselj)
- fi** Euroopan tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för forskning (REA, Bryssel)

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury

- bg** Европейска изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Educación y Cultura (EACEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Bildung und Kultur (EACEA, Brüssel)
- et** Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA, Βρυξέλλες)
- en** European Education and Culture Executive Agency (EACEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour l'éducation et la culture (EACEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr (EACEA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per l'istruzione e la cultura (EACEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra (EACEA, Brisele)
- lt** Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA, Briuselis)
- hu** Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Edukazzjoni u għall-Kultura (EACEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia da Educação e da Cultura (EACEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA, Bruselj)
- fi** Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kultur (Eacea, Bryssel)

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska

- bg** Европейска изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Clima, Infraestructuras y Medio Ambiente (CINEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Klima, Infrastruktur und Umwelt (CINEA, Brüssel)
- et** Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA, Βρυξέλλες)
- en** European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour le climat, les infrastructures et l'environnement (CINEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an Aeráid, onneagar agus Comhshaol (CINEA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per il clima, l'infrastruttura e l'ambiente (CINEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra (CINEA, Brisele)
- lt** Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga (CINEA, Briuselis)
- hu** Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Klima, għall-Infrastruttura u għall-Ambjent (CINEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia do Clima, das Infraestruturas e do Ambiente (CINEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA, Bruselj)
- fi** Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö (Cinea, Bryssel)

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji

- bg** Европейска изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията (HADEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea en los ámbitos de la Salud y Digital (HADEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro zdraví a digitální oblast (HADEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Sundhed og **det** Digitale Område (HADEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Gesundheit und Digitales (HADEA, Brüssel)
- et** Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet (HADEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό τομέα (HADEA, Βρυξέλλες)
- en** European Health and Digital Executive Agency (HADEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour la santé et le numérique (HADEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an tSláinte agus an Digiú (HADEA, an Bhreisil)
- hr** Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HADEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per la salute e il digitale (HADEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra (HADEA, Brisele)
- lt** Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HADEA, Briuselis)
- hu** Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség (HADEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għas-Saħħa u għall-Qasam Diġitali (HADEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HADEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia da Saúde e do Digital (HADEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital (HADEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu (HADEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (HADEA, Bruselj)
- fi** Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto (HADEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för hälsofrågor och digitala frågor (Hadea, Bryssel)

Europejska Fundacja Kształcenia

- bg** Европейска фондация за обучение (ETF, Турино)
- es** Fundación Europea de Formación (ETF, Turín)
- cs** Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF, Turín)
- da** Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF, Torino)
- de** Europäische Stiftung für Berufsbildung (ETF, Turin)
- et** Euroopa Koolitusfond (ETF, Torino)
- el** Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF, Τορίνο)
- en** European Training Foundation (ETF, Turin)
- fr** Fondation européenne pour la formation (ETF, Turin)
- ga** an Foras Eorpach Oiliúna (ETF, Torino)
- hr** Europska zaklada za osposobljavanje (ETF, Torino)
- it** Fondazione europea per la formazione (ETF, Torino)
- lv** Eiropas Izglītības fonds (ETF, Turīna)
- lt** Europos mokymo fondas (ETF, Turinas)
- hu** Európai Képzési Alapítvány (ETF, Torino)
- mt** il-Fondazzjoni Ewropea għat-Taħriġ (ETF, Turin)
- nl** Europese Stichting voor opleiding (ETF, Turijn)
- pl** Europejska Fundacja Kształcenia (ETF, Turyn)
- pt** Fundação Europeia para a Formação (ETF, Turim)
- ro** Fundația Europeană de Formare (ETF, Torino)
- sk** Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF, Turín)
- sl** Evropska fundacija za usposabljanje (ETF, Torino)
- fi** Euroopan koulutussäätiö (ETF, Torino)
- sv** Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen (ETF, Turin)

Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy

- bg** Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound, Дъблин)
- es** Fundación Europea para la Mejora de las Condiciones de Vida y de Trabajo (Eurofound, Dublín)
- cs** Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound, Dublin)
- da** Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound, Dublin)
- de** Europäische Stiftung zur Verbesserung der Lebens- und Arbeitsbedingungen (Eurofound, Dublin)
- et** Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus (Eurofound, Dublin)
- el** Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound, Δουβλίνο)
- en** European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound, Dublin)
- fr** Fondation européenne pour l'amélioration des conditions de vie et de travail (Eurofound, Dublin)
- ga** an Foras Eorpach chun Dálaí Maireachtála agus Oibre a Fheabhsú (Eurofound, Baile Átha Cliath)
- hr** Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound, Dublin)
- it** Fondazione europea per il miglioramento delle condizioni di vita e di lavoro (Eurofound, Dublino)
- lv** Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (Eurofound, Dublina)
- lt** Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (Eurofound, Dublinas)
- hu** Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound, Dublin)
- mt** il-Fondazzjoni Ewropea għat-Titjib tal-Kondizzjonijiet tal-Ħajja u tax-Xogħol (Eurofound, Dublin)
- nl** Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound, Dublin)
- pl** Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound, Dublin)
- pt** Fundação Europeia para a Melhoria das Condições de Vida e de Trabalho (Eurofound, Dublin)
- ro** Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound, Dublin)
- sk** Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound, Dublin)
- sl** Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound, Dublin)
- fi** Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound, Dublin)
- sv** Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (Eurofound, Dublin)

Europejska Rada Ochrony Danych

- bg** Европейски комитет по защита на данните (Брюксел)
- es** Comité Europeo de Protección de Datos (CEPD, Bruselas)
- cs** Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB, Brusel)
- da** Det Europæiske Databeskyttelsesråd (Bruxelles)
- de** Europäischer Datenschutzausschuss (EDSA, Brüssel)
- et** Euroopa Andmekaitse nõukogu (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ, Βρυξέλλες)
- en** European Data Protection Board (EDPB, Brussels)
- fr** Comité européen de la protection des données (Bruxelles)
- ga** an Bord Eorpach um Chosaint Sonraí (EDPB, an Bhreisíil)
- hr** Europski odbor za zaštitu podataka (EDPB, Bruxelles)
- it** Comitato europeo per la protezione dei dati (EDPB, Bruxelles)
- lv** Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK, Brisele)
- lt** Europos duomenų apsaugos valdyba (Briuselis)
- hu** Európai Adatvédelmi Testület (Brüsszel)
- mt** il-Bord Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data (EDPB, Brussell)
- nl** Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB, Brussel)
- pl** Europejska Rada Ochrony Danych (EROD, Bruksela)
- pt** Comité Europeu para a Proteção de Dados (CEPD, Bruxelas)
- ro** Comitetul European pentru Protecția Datelor (CEPD, Bruxelles)
- sk** Európsky výbor pre ochranu údajov (EDPB, Brusel)
- sl** Evropski odbor za varstvo podatkov (EOVP, Bruselj)
- fi** Euroopan tietosuojaneuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB, Bryssel)

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

- bg** Европейска служба за външна дейност (ЕСВД, Брюксел)
- es** Servicio Europeo de Acción Exterior (SEAE, Bruselas)
- cs** Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ, Brusel)
- da** Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (Bruxelles)
- de** Europäischer Auswärtiger Dienst (EAD, Brüssel)
- et** Euroopa välisteenistus (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ, Βρυξέλλες)
- en** European External Action Service (EEAS, Brussels)
- fr** Service européen pour l'action extérieure (SEAE, Bruxelles)
- ga** an tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS, an Bhruiséil)
- hr** Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD, Bruxelles)
- it** Servizio europeo per l'azione esterna (SEAE, Bruxelles)
- lv** Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD, Brisele)
- lt** Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT, Briuselis)
- hu** Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ, Brüsszel)
- mt** is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (SEAE, Brussell)
- nl** Europese Dienst voor extern optreden (EDEO, Brussel)
- pl** Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ, Bruksela)
- pt** Serviço Europeu para a Ação Externa (SEAE, Bruxelas)
- ro** Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE, Bruxelles)
- sk** Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ, Brusel)
- sl** Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD, Bruselj)
- fi** Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH, Bryssel)
- sv** Europeiska utrikestjänsten (Bryssel)

Europejska Szkoła Administracji

- bg** Европейско училище по администрация (EUSA, Брюксел)
- es** Escuela Europea de Administración (EUSA, Bruselas)
- cs** Evropská správní škola (EUSA, Brusel)
- da** Den Europæiske Forvaltningsskole (EUSA, Bruxelles)
- de** Europäische Verwaltungsakademie (EUSA, Brüssel)
- et** Euroopa Haldusjuhtimise Kool (EUSA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (EUSA, Βρυξέλλες)
- en** European School of Administration (EUSA, Brussels)
- fr** École européenne d'administration (EUSA, Bruxelles)
- ga** an Scoil Riaracháin Eorpach (EUSA, an Bhruiséil)
- hr** Europska škola za javnu upravu (EUSA, Bruxelles)
- it** Scuola europea di amministrazione (EUSA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Administrācijas skola (EUSA, Brisele)
- lt** Europos viešojo administravimo mokykla (EUSA, Briuselis)
- hu** Európai Közigazgatási Iskola (EUSA, Brüsszel)
- mt** l-Iskola Ewropea tal-Amministrazzjoni (EUSA, Brussell)
- nl** Europese Bestuursschool (EUSA, Brussel)
- pl** Europejska Szkoła Administracji (EUSA, Bruksela)
- pt** Escola Europeia de Administração (EUSA, Bruxelas)
- ro** Școala Europeană de Administrație (EUSA, Bruxelles)
- sk** Európska škola verejnej správy (EUSA, Brusel)
- sl** Evropska šola za upravo (EUSA, Bruselj)
- fi** Euroopan unionin henkilöstökoulutuskeskus (EUSA, Bryssel)
- sv** Europeiska förvaltningsskolan (Eusa, Bryssel)

Europejski Bank Centralny

- bg** Европейска централна банка (ЕЦБ, Франкфурт на Майн)
- es** Banco Central Europeo (BCE, Fráncfort del Meno)
- cs** Evropská centrální banka (ECB, Frankfurt nad Mohanem)
- da** Den Europæiske Centralbank (ECB, Frankfurt am Main)
- de** Europäische Zentralbank (EZB, Frankfurt am Main)
- et** Euroopa Keskpank (EKP, Frankfurt Maini ääres)
- el** Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ, Φρανκφούρτη)
- en** European Central Bank (ECB, Frankfurt am Main)
- fr** Banque centrale européenne (BCE, Francfort-sur-le-Main)
- ga** an Banc Ceannais Eorpach (BCE, Frankfurt am Main)
- hr** Europska središnja banka (ESB, Frankfurt na Majni)
- it** Banca centrale europea (BCE, Francoforte sul Meno)
- lv** Eiropas Centrālā banka (ECB, Frankfurte pie Mainas)
- lt** Europos Centrinis Bankas (ECB, Frankfortas prie Maino)
- hu** Európai Központi Bank (EKB, Frankfurt am Main)
- mt** il-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE, Frankfurt am Main)
- nl** Europese Centrale Bank (ECB, Frankfurt am Main)
- pl** Europejski Bank Centralny (EBC, Frankfurt nad Menem)
- pt** Banco Central Europeu (BCE, Frankfurt am Main)
- ro** Banca Centrală Europeană (BCE, Frankfurt pe Main)
- sk** Európska centrálna banka (ECB, Frankfurt nad Mohanom)
- sl** Evropska centralna banka (ECB, Frankfurt na Majni)
- fi** Euroopan keskuspankki (EKP, Frankfurt am Main)
- sv** Europeiska centralbanken (ECB, Frankfurt am Main)

Europejski Bank Inwestycyjny

- bg** Европейска инвестиционна банка (ЕИБ, Люксембург)
- es** Banco Europeo de Inversiones (BEI, Luxemburgo)
- cs** Evropská investiční banka (EIB, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Investeringsbank (EIB, Luxembourg)
- de** Europäische Investitionsbank (EIB, Luxemburg)
- et** Euroopa Investeermispank (EIP, Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ, Λουξεμβούργο)
- en** European Investment Bank (EIB, Luxembourg)
- fr** Banque européenne d'investissement (BEI, Luxembourg)
- ga** an Banc Eorpach Infheistíochta (BEI, Lucsamburg)
- hr** Europska investicijska banka (EIB, Luxembourg)
- it** Banca europea per gli investimenti (BEI, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Investīciju banka (EIB, Luksemburga)
- lt** Europos investicijų bankas (EIB, Liuksemburgas)
- hu** Európai Beruházási Bank (EBB, Luxembourg)
- mt** il-Bank Ewropew tal-Investment (BEI, il-Lussemburgu)
- nl** Europese Investeringsbank (EIB, Luxemburg)
- pl** Europejski Bank Inwestycyjny (EBI, Luksemburg)
- pt** Banco Europeu de Investimento (BEI, Luxemburgo)
- ro** Banca Europeană de Investiții (BEI, Luxemburg)
- sk** Európska investičná banka (EIB, Luxemburg)
- sl** Evropska investicijska banka (EIB, Luxembourg)
- fi** Euroopan investointipankki (EIP, Luxemburg)
- sv** Europeiska investeringsbanken (EIB, Luxemburg)

Europejski Fundusz Inwestycyjny

- bg** Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ, Люксембург)
- es** Fondo Europeo de Inversiones (FEI, Luxemburgo)
- cs** Evropský investiční fond (EIF, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Investeringsfond (EIF, Luxembourg)
- de** Europäischer Investitionsfonds (EIF, Luxemburg)
- et** Euroopa Investeerimisfond (EIF, Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ, Λουξεμβούργο)
- en** European Investment Fund (EIF, Luxembourg)
- fr** Fonds européen d'investissement (FEI, Luxembourg)
- ga** an Ciste Eorpach Infheistíochta (Lucsamburg)
- hr** Europski investicijski fond (Luxembourg)
- it** Fondo europeo per gli investimenti (FEI, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Investīciju fonds (EIF, Luksemburga)
- lt** Europos investicijų fondas (EIF, Liuksemburgas)
- hu** Európai Beruházási Alap (EBA, Luxembourg)
- mt** il-Fond Ewropew tal-Investment (FEI, il-Lussemburgu)
- nl** Europees Investeringsfonds (EIF, Luxemburg)
- pl** Europejski Fundusz Inwestycyjny (Luksemburg)
- pt** Fundo Europeu de Investimento (FEI, Luxemburgo)
- ro** Fondul European de Investiții (FEI, Luxemburg)
- sk** Európsky investičný fond (Luxemburg)
- sl** Evropski investicijski sklad (EIS, Luxembourg)
- fi** Euroopan investointirahasto (EIR, Luxemburg)
- sv** Europeiska investeringsfonden (EIF, Luxemburg)

Europejski Inspektor Ochrony Danych

- bg** Европейски надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД, Брюксел)
- es** Supervisor Europeo de Protección de Datos (SEPD, Bruselas)
- cs** evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ, Brusel)
- da** Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS, Bruxelles)
- de** Europäischer Datenschutzbeauftragter (EDSB, Brüssel)
- et** Euroopa Andmekaitseinspektor (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ, Βρυξέλλες)
- en** European Data Protection Supervisor (EDPS, Brussels)
- fr** Contrôleur européen de la protection des données (CEPD, Bruxelles)
- ga** an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí (MECS, an Bhruiséil)
- hr** Europski nadzornik za zaštitu podataka (ENZP, Bruxelles)
- it** Garante europeo della protezione dei dati (GEPD, Bruxelles)
- lv** Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU, Brisele)
- lt** Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP, Briuselis)
- hu** európai adatvédelmi biztos (Brüsszel)
- mt** il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data (KEPD, Brussell)
- nl** Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS, Brussel)
- pl** Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD, Bruksela)
- pt** Autoridade Europeia para a Proteção de Dados (AEPD, Bruxelas)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD, Bruxelles)
- sk** európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS, Brusel)
- sl** Evropski nadzornik za varstvo podatkov (ENVP, Bruselj)
- fi** Euroopan tietosuojavaltuutettu (Bryssel)
- sv** Europeiska datatillsynsmannen (Bryssel)

Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn

- bg** Европейски институт за равенство между половете (EIGE, Вилнюс)
- es** Instituto Europeo de la Igualdad de Género (EIGE, Vilna)
- cs** Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE, Vilnius)
- da** Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE, Vilnius)
- de** Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE, Vilnius)
- et** Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE, Vilnius)
- el** Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE, Βίλνιους)
- en** European Institute for Gender Equality (EIGE, Vilnius)
- fr** Institut européen pour l'égalité entre les hommes et les femmes (EIGE, Vilnius)
- ga** an Institiúid Eorpach um Chomhionannas Inscne (EIGE, Vilnias)
- hr** Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE, Vilnius)
- it** Istituto europeo per l'uguaglianza di genere (EIGE, Vilnius)
- lv** Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE, Viļņa)
- lt** Europos lyčių lygybės institutas (EIGE, Vilnius)
- hu** A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE, Vilnius)
- mt** l-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi (EIGE, Vilnius)
- nl** Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE, Vilnius)
- pl** Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE, Wilno)
- pt** Instituto Europeu para a Igualdade de Género (EIGE, Vilnius)
- ro** Institutul European pentru Egalitatea de Şanse între Femei şi Bărbaţi (EIGE, Vilnius)
- sk** Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE, Vilnius)
- sl** Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE, Vilna)
- fi** Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE, Vilna)
- sv** Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE, Vilnius)

Europejski Instytut Innowacji i Technologii

- bg** Европейски институт за иновации и технологии (EIT, Будапеща)
- es** Instituto Europeo de Innovación y Tecnología (EIT, Budapest)
- cs** Evropský inovační a technologický institut (EIT, Budapešť)
- da** Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT, Budapest)
- de** Europäisches Innovations- und Technologieinstitut (EIT, Budapest)
- et** Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT, Budapest)
- el** Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT, Βουδαπέστη)
- en** European Institute of Innovation and Technology (EIT, Budapest)
- fr** Institut européen d'innovation et de technologie (EIT, Budapest)
- ga** an Institiúid Eorpach um Nuálaíocht agus Teicneolaíocht (EIT, Búdapeist)
- hr** Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT, Budimpešta)
- it** Istituto europeo di innovazione e tecnologia (EIT, Budapest)
- lv** Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT, Budapešta)
- lt** Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT, Budapeštas)
- hu** Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT, Budapest)
- mt** l-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT, Budapest)
- nl** Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT, Boedapest)
- pl** Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT, Budapeszt)
- pt** Instituto Europeu de Inovação e Tecnologia (EIT, Budapeste)
- ro** Institutul European de Inovare şi Tehnologie (EIT, Budapesta)
- sk** Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT, Budapešť)
- sl** Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT, Budimpešta)
- fi** Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT, Budapest)
- sv** Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT, Budapest)

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

- bg** Европейски икономически и социален комитет (ЕИСК, Брюксел)
- es** Comité Económico y Social Europeo (CESE, Bruselas)
- cs** Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV, Brusel)
- da** Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU, Bruxelles)
- de** Europäischer Wirtschafts- und Sozialausschuss (EWSA, Brüssel)
- et** Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ, Βρυξέλλες)
- en** European Economic and Social Committee (EESC, Brussels)
- fr** Comité économique et social européen (CESE, Bruxelles)
- ga** Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa (CESE, an Bhruiséil)
- hr** Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO, Bruxelles)
- it** Comitato economico e sociale europeo (CESE, Bruxelles)
- lv** Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK, Brisele)
- lt** Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK, Briuselis)
- hu** Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB, Brüsszel)
- mt** il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE, Brussell)
- nl** Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC, Brussel)
- pl** Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES, Bruksela)
- pt** Comité Económico e Social Europeu (CESE, Bruxelas)
- ro** Comitetul Economic și Social European (CESE, Bruxelles)
- sk** Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV, Brusel)
- sl** Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO, Bruselj)
- fi** Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK, Bryssel)
- sv** Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK, Bryssel)

Europejski Komitet Regionów

- bg** Европейски комитет на регионите (КР, Брюксел)
- es** Comité Europeo de las Regiones (CDR, Bruselas)
- cs** Evropský výbor regionů (VR, Brusel)
- da** Det Europæiske Regionsudvalg (RU, Bruxelles)
- de** Europäischer Ausschuss der Regionen (AdR, Brüssel)
- et** Euroopa Regionide Komitee (RK, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕΤΠ, Βρυξέλλες)
- en** European Committee of the Regions (CoR, Brussels)
- fr** Comité européen des régions (CdR, Bruxelles)
- ga** Coiste Eorpach na Réigiún (an Bhruiséil)
- hr** Europski odbor regija (OR, Bruxelles)
- it** Comitato europeo delle regioni (CdR, Bruxelles)
- lv** Eiropas Reģionu komiteja (RK, Brisele)
- lt** Europos regionų komitetas (RK, Briuselis)
- hu** Régiók Európai Bizottsága (RB, Brüsszel)
- mt** il-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni (KtR, Brussell)
- nl** Europees Comité van de Regio's (CvdR, Brussel)
- pl** Europejski Komitet Regionów (KR, Bruksela)
- pt** Comité das Regiões Europeu (CR, Bruxelas)
- ro** Comitetul European al Regiunilor (CoR, Bruxelles)
- sk** Európsky výbor regiónov (VR, Brusel)
- sl** Evropski odbor regij (OR, Bruselj)
- fi** Euroopan alueiden komitea (AK, Bryssel)
- sv** Europeiska regionkommittén (ReK, Bryssel)

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

- bg** Европейски омбудсман (Страсбург)
- es** Defensor del Pueblo Europeo (Estrasburgo)
- cs** evropský veřejný ochránce práv (Štrasburk)
- da** Den Europæiske Ombudsmand (Strasbourg)
- de** Europäischer Bürgerbeauftragter (Straßburg)
- et** Euroopa Ombudsman (Strasbourg)
- el** Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (Στρασβούργο)
- en** European Ombudsman (Strasbourg)
- fr** Médiateur européen (Strasbourg)
- ga** an tOmbudsman Eorpach (Strasbourg)
- hr** Europski ombudsman (Strasbourg)
- it** Mediatore europeo (Strasburgo)
- lv** Eiropas Ombuds (Strasbūra)
- lt** Europos ombudsmenas (Strasbūras)
- hu** európai ombudsman (Strasbourg)
- mt** l-Ombudsman Ewropew (Strasburgu)
- nl** Europese Ombudsman (Straatsburg)
- pl** Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (Strasburg)
- pt** Provedor de Justiça Europeu (Estrasburgo)
- ro** Ombudsmanul European (Strasbourg)
- sk** európsky ombudsman (Štrasburg)
- sl** Evropski varuh človekovih pravic (Strasbourg)
- fi** Euroopan oikeusasiamies (Strasbourg)
- sv** Europeiska ombudsmannen (Strasbourg)

Europejski Trybunał Obrachunkowy

- bg** Европейска сметна палата (Люксембург)
- es** Tribunal de Cuentas Europeo (Luxemburgo)
- cs** Evropský účetní dvůr (EÚD, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Revisionsret (Luxembourg)
- de** Europäischer Rechnungshof (Luxemburg)
- et** Euroopa Kontrollikoda (Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (Λουξεμβούργο)
- en** European Court of Auditors (ECA, Luxembourg)
- fr** Cour des comptes européenne (Luxembourg)
- ga** Cúirt Iniúcháirí na hEorpa (Lucsamburg)
- hr** Europski revizorski sud (Luxembourg)
- it** Corte dei conti europea (Lussemburgo)
- lv** Eiropas Revīzijas palāta (Luksemburga)
- lt** Europos Audito Rūmai (Liuksemburgas)
- hu** Európai Számvevőszék (Luxembourg)
- mt** il-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA, il-Lussemburgu)
- nl** Europese Rekenkamer (ERK, Luxemburg)
- pl** Europejski Trybunał Obrachunkowy (Luksemburg)
- pt** Tribunal de Contas Europeu (TCE, Luxemburgo)
- ro** Curtea de Conturi Europeană (Luxemburg)
- sk** Európsky dvor audítorov (Luxemburg)
- sl** Evropsko računsko sodišče (ERS, Luxembourg)
- fi** Euroopan tilintarkastustuomioistuim (Luxemburg)
- sv** Europeiska revisionsrätten (Luxemburg)

Europejski Urząd Doboru Kadr

- bg** Европейска служба за подбор на персонал (EPSO, Брюксел)
- es** Oficina Europea de Selección de Personal (EPSO, Bruselas)
- cs** Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO, Brusel)
- da** Det Europæiske Personaleudvælgelseskontor (EPSO, Bruxelles)
- de** Europäisches Amt für Personalauswahl (EPSO, Brüssel)
- et** Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO, Βρυξέλλες)
- en** European Personnel Selection Office (EPSO, Brussels)
- fr** Office européen de sélection du personnel (EPSO, Bruxelles)
- ga** an Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (EPSO, an Bhruiséil)
- hr** Europski ured za odabir osoblja (EPSO, Bruxelles)
- it** Ufficio europeo di selezione del personale (EPSO, Bruxelles)
- lv** Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO, Brisele)
- lt** Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO, Briuselis)
- hu** Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO, Brüsszel)
- mt** l-Uffiċċju Ewropew għas-Selezzjoni tal-Persunal (EPSO, Brussell)
- nl** Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO, Brussel)
- pl** Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO, Bruksela)
- pt** Serviço Europeu de Seleção do Pessoal (EPSO, Bruxelas)
- ro** Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO, Bruxelles)
- sk** Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO, Brusel)
- sl** Evropski urad za izbor osebja (EPSO, Bruselj)
- fi** Euroopan unionin henkilöstövalintatoimisto (EPSO, Bryssel)
- sv** Europeiska rekryteringsbyrån (Epsa, Bryssel)

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności

- bg** Европейски орган за безопасност на храните (ЕОБХ, Парма)
- es** Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA, Parma)
- cs** Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA, Parma)
- da** Den Europæiske Fødevarsesikkerhedsautoritet (EFSA, Parma)
- de** Europäische Behörde für Lebensmittelsicherheit (EFSA, Parma)
- et** Euroopa Toiduohutusamet (EFSA, Parma)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA, Πάρμα)
- en** European Food Safety Authority (EFSA, Parma)
- fr** Autorité européenne de sécurité des aliments (EFSA, Parme)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA, Parma)
- hr** Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA, Parma)
- it** Autorità europea per la sicurezza alimentare (EFSA, Parma)
- lv** Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA, Parma)
- lt** Europos maisto saugos tarnyba (EFSA, Parma)
- hu** Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA, Parma)
- mt** l-Awtorità Ewropea dwar is-Sigurtà fl-Ikel (EFSA, Parma)
- nl** Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA, Parma)
- pl** Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA, Parma)
- pt** Autoridade Europeia para a Segurança dos Alimentos (EFSA, Parma)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA, Parma)
- sk** Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA, Parma)
- sl** Evropska agencija za varnost hrane (EFSA, Parma)
- fi** Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA, Parma)
- sv** Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa, Parma)

Europejski Urząd ds. Pracy

- bg** Европейски орган по труда (ЕОТ, Братислава)
- es** Autoridad Laboral Europea (ALE, Bratislava)
- cs** Evropský orgán pro pracovní záležitosti (—, Bratislava)
- da** Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed (—, Bratislava)
- de** Europäische Arbeitsbehörde (ELA, Bratislava)
- et** Euroopa Tööjõuamet (ELA, Bratislava)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (—, Μπρατισλάβα)
- en** European Labour Authority (ELA, Bratislava)
- fr** Autorité européenne du travail (AET, Bratislava)
- ga** an tÚdarás Eorpach Saothair (—, an Bhratasláiv)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA, Bratislava)
- it** Autorità europea del lavoro (ELA, Bratislava)
- lv** Eiropas Darba iestāde (EDI, Bratislava)
- lt** Europos darbo institucija (—, Bratislava)
- hu** Európai Munkaügyi Hatóság (—, Pozsony)
- mt** l-Awtorità Ewropea tax-Xogħol (—, Bratislava)
- nl** Europese Arbeidsautoriteit (ELA, Bratislava)
- pl** Europejski Urząd ds. Pracy (—, Bratysława)
- pt** Autoridade Europeia do Trabalho (AET, Bratislava)
- ro** Autoritatea Europeană a Muncii (ELA, Bratislava)
- sk** Európsky orgán práce (ELA, Bratislava)
- sl** Evropski organ za delo (ELA, Bratislava)
- fi** Euroopan työviranomainen (ELA, Bratislava)
- sv** Europeiska arbetsmyndigheten (—, Bratislava)

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

- bg** Европейски банков орган (ЕБО, Париж)
- es** Autoridad Bancaria Europea (ABE, París)
- cs** Evropský orgán pro bankovníctví (EBA, Paříž)
- da** Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA, Paris)
- de** Europäische Bankenaufsichtsbehörde (EBA, Paris)
- et** Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA, Pariis)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ, Παρίσι)
- en** European Banking Authority (EBA, Paris)
- fr** Autorité bancaire européenne (ABE, Paris)
- ga** an tÚdarás Baincéireachta Eorpach (ÚBE, Páras)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA, Pariz)
- it** Autorità bancaria europea (ABE, Parigi)
- lv** Eiropas Banku iestāde (EBI, Parīze)
- lt** Europos bankininkystės institucija (EBI, Paryžius)
- hu** Európai Bankhatóság (EBH, Párizs)
- mt** l-Awtorità Bankarja Ewropea (EBA, Parigi)
- nl** Europese Bankautoriteit (EBA, Parijs)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB, Paryż)
- pt** Autoridade Bancária Europeia (EBA, Paris)
- ro** Autoritatea Bancară Europeană (ABE, Paris)
- sk** Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA, Paříž)
- sl** Evropski bančni organ (EBA, Pariz)
- fi** Euroopan pankkiviranomainen (EPV, Pariisi)
- sv** Europeiska bankmyndigheten (EBA, Paris)

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

- bg** Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA, Париж)
- es** Autoridad Europea de Valores y Mercados (AEVM, París)
- cs** Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA, Paříž)
- da** Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA, Paris)
- de** Europäische Wertpapier- und Marktaufsichtsbehörde (ESMA, Paris)
- et** Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA, Pariis)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA, Παρίσι)
- en** European Securities and Markets Authority (ESMA, Paris)
- fr** Autorité européenne des marchés financiers (AEMF, Paris)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Urrúis agus Margaí (ESMA, Páras)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA, Pariz)
- it** Autorità europea degli strumenti finanziari e dei mercati (ESMA, Parigi)
- lv** Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI, Parīze)
- lt** Europos vertybių popierių ir rinkų institucija (ESMA, Paryžius)
- hu** Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA, Párizs)
- mt** l-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq (ESMA, Parigi)
- nl** Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA, Parijs)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA, Paryż)
- pt** Autoridade Europeia dos Valores Mobiliários e dos Mercados (ESMA, Paris)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA, Paris)
- sk** Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA, Paříž)
- sl** Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA, Pariz)
- fi** Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA, Pariisi)
- sv** Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma, Paris)

Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych

- bg** Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA, Франкфурт на Майн)
- es** Autoridad Europea de Seguros y Pensiones de Jubilación (AESPJ, Fráncfort del Meno)
- cs** Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA, Frankfurt nad Mohanem)
- da** Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA, Frankfurt am Main)
- de** Europäische Aufsichtsbehörde für das Versicherungswesen und die betriebliche Altersversorgung (EIOPA, Frankfurt am Main)
- et** Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA, Frankfurt Maini ääres)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA, Φρανκφούρτη)
- en** European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA, Frankfurt am Main)
- fr** Autorité européenne des assurances et des pensions professionnelles (AEAPP, Francfort-sur-le-Main)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Árachas agus Pinsin Cheirde (EIOPA, Frankfurt am Main)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA, Frankfurt na Majni)
- it** Autorità europea delle assicurazioni e delle pensioni aziendali e professionali (EIOPA, Francoforte sul Meno)
- lv** Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde (EAAPI, Frankfurte pie Mainas)
- lt** Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA, Frankfortas prie Maino)
- hu** Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság (EIOPA, Frankfurt am Main)
- mt** l-Awtorità Ewropea tal-Assigurazzjoni u l-Pensjonijiet tax-Xogħol (EIOPA, Frankfurt am Main)
- nl** Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa, Frankfurt am Main)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA, Frankfurt nad Menem)
- pt** Autoridade Europeia dos Seguros e Pensões Complementares de Reforma (EIOPA, Francoforte do Meno)
- ro** Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA, Frankfurt pe Main)
- sk** Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA, Frankfurt nad Mohanom)
- sl** Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA, Frankfurt na Majni)
- fi** Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA, Frankfurt am Main)
- sv** Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa, Frankfurt am Main)

Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa

- bg** Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността (Букурещ)
- es** Centro Europeo de Competencia Industrial, Tecnológica y de Investigación en Ciberseguridad (Bucarest)
- cs** Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost (Bukurešť)
- da** Det Europæiske Industri-, Teknologi- og Forskningskompetencecenter for Cybersikkerhed (Bukarest)
- de** Europäisches Kompetenzzentrum für Industrie, Technologie und Forschung im Bereich der Cybersicherheit (Bukarest)
- et** Küberturvalisuse Valdkonna Tööstuse, Tehnoloogia ja Teadusuuringute Euroopa Pädevuskeskus (Bukarest)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας (Βουκουρέστι)
- en** European Cybersecurity Industrial, Technology and Research Competence Centre (Bucharest)
- fr** Centre de compétences européen pour l'industrie, les technologies et la recherche en matière de cybersécurité (Bucarest)
- ga** an Lárionad Eorpach um Inniúlachtaí Tionsclaíochta Cibearshlándála, Teicneolaíochta Cibearshlándála agus Taighde Cibearshlándála (Búcairist)
- hr** Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti (Bukurešt)
- it** Centro europeo di competenza per la cibersecurity nell'ambito industriale, tecnologico e della ricerca (Bucarest)
- lv** Eiropas Industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kiberdrošības kompetenču centrs (Bukareste)
- lt** Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (Bukareštas)
- hu** Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont (Bukarest)
- mt** iċ-Ċentru Ewropew ta' Kompetenza Industrijali, Teknoloġika u tar-Riċerka fil-qasam ta' Ċibersigurtà (Bucharest)
- nl** Europees Kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging (Boekarest)
- pl** Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa (Bukareszt)
- pt** Centro Europeu de Competências Industriais, Tecnológicas e de Investigação em Cibersegurança (Bucarest)
- ro** Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică (București)
- sk** Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti (Bukurešť)
- sl** Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni kompetenčni center za kibernetiko varnost (Bukarešta)
- fi** Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskus (Bukarest)
- sv** Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning (Bukarest)

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób

- bg** Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC, Стокхолм)
- es** Centro Europeo para la Prevención y el Control de las Enfermedades (ECDC, Estocolmo)
- cs** Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemoci (ECDC, Stockholm)
- da** Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC, Stockholm)
- de** Europäisches Zentrum für die Prävention und die Kontrolle von Krankheiten (ECDC, Stockholm)
- et** Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC, Stockholm)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC, Στοκχόλμη)
- en** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC, Stockholm)
- fr** Centre européen de prévention et de contrôle des maladies (ECDC, Stockholm)
- ga** an Lárionad Eorpach um Ghalair a Chosc agus a Rialú (ECDC, Stóciólm)
- hr** Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC, Stockholm)
- it** Centro europeo per la prevenzione e il controllo delle malattie (ECDC, Stoccolma)
- lv** Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC, Stokholma)
- lt** Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC, Stokholmas)
- hu** Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC, Stockholm)
- mt** iċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard (ECDC, Stokkolma)
- nl** Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC, Stockholm)
- pl** Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC, Sztokholm)
- pt** Centro Europeu de Prevenção e Controlo das Doenças (ECDC, Estocolmo)
- ro** Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC, Stockholm)
- sk** Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC, Štokholm)
- sl** Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC, Stockholm)
- fi** Euroopan tautienhäily- ja -valvontakeskus (ECDC, Tukholma)
- sv** Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC, Stockholm)

Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii

- bg** Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН, Лисабон)
- es** Observatorio Europeo de las Drogas y las Toxicomanías (OEDT, Lisboa)
- cs** Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA, Lisabon)
- da** Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EMCDDA, Lissabon)
- de** Europäische Beobachtungsstelle für Drogen und Drogensucht (EBDD, Lissabon)
- et** Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA, Lissabon)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ, Λισαβόνα)
- en** European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA, Lisbon)
- fr** Observatoire européen des drogues et des toxicomanies (OEDT, Lisbonne)
- ga** an Lárionad Faireacháin Eorpach um Dhrugaí agus um Andúil i nDrugáí (EMCDDA, Liospóin)
- hr** Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA, Lisabon)
- it** Osservatorio europeo delle droghe e delle tossicodipendenze (OEDT, Lisbona)
- lv** Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (EMCDDA, Lisabona)
- lt** Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (ENNSC, Lisabona)
- hu** A Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA, Lisszabon)
- mt** iċ-Ċentru Ewropew għall-Monitoraġġ tad-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga (EMCDDA, Liżbona)
- nl** Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EWDD, Lissabon)
- pl** Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA, Lizbona)
- pt** Observatório Europeu da Droga e da Toxicodependência (OEDT, Lisboa)
- ro** Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT, Lisabona)
- sk** Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA, Lisabon)
- sl** Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA, Lizbona)
- fi** Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA, Lissabon)
- sv** Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN, Lissabon)

Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego

- bg** Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop, Солун)
- es** Centro Europeo para el Desarrollo de la Formación Profesional (Cedefop, Salónica)
- cs** Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop, Soluň)
- da** Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (Cedefop, Thessaloniki)
- de** Europäisches Zentrum für die Förderung der Berufsbildung (Cedefop, Thessaloniki)
- et** Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop, Thessaloníki)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop, Θεσσαλονίκη)
- en** European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop, Thessaloniki)
- fr** Centre européen pour le développement de la formation professionnelle (Cedefop, Thessalonique)
- ga** an Lárionad Eorpach um Fhorbairt na Gairmoiliúna (Cedefop, Thessaloniki)
- hr** Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop, Solun)
- it** Centro europeo per lo sviluppo della formazione professionale (Cedefop, Salonicco)
- lv** Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (Cedefop, Saloniki)
- lt** Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop, Salonikai)
- hu** Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop, Thessaloniki)
- mt** iċ-Ċentru Ewropew għall-Iżvilupp ta' Taħriġ Vokazzjonali (Cedefop, Salonka)
- nl** Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop, Thessaloniki)
- pl** Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop, Saloniki)
- pt** Centro Europeu para o Desenvolvimento da Formação Profissional (Cedefop, Salónica)
- ro** Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop, Salonic)
- sk** Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop, Solún)
- sl** Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop, Solun)
- fi** Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop, Thessaloniki)
- sv** Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop, Thessaloniki)

Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony

- bg** Европейски колеж по сигурност и отбрана (ЕККО, Брюксел)
- es** Escuela Europea de Seguridad y Defensa (EESD, Bruselas)
- cs** Evropská bezpečnostní a obranná škola (EBOŠ, Brusel)
- da** Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi (ESDC, Bruxelles)
- de** Europäisches Sicherheits- und Verteidigungskolleg (ESVK, Brüssel)
- et** Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledž (ESDC, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ασφάλειας και Άμυνας (EAAA, Βρυξέλλες)
- en** European Security and Defence College (ESDC, Brussels)
- fr** Collège européen de sécurité et de défense (CESD, Bruxelles)
- ga** Coláiste Eorpach um Shláindáil agus um Chosaint (ESDC, an Bhruiséil)
- hr** Europska akademija za sigurnost i obranu (EASO, Bruxelles)
- it** Accademia europea per la sicurezza e la difesa (AESD, Bruxelles)
- lv** Eiropas Drošības un aizsardzības koledža (EDAK, Brisele)
- lt** Europos saugumo ir gynybos koledžas (ESGK, Briuselis)
- hu** Európai Biztonsági és Védelmi Főiskola (EBVF, Brüsszel)
- mt** Il-Kulleġġ Ewropew ta' Sigurtà u ta' Difiza (KESD, Brussell)
- nl** Europese Veiligheids- en defensieacademie (EVDA, Brussel)
- pl** Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony (EKBiO, Bruksela)
- pt** Academia Europeia de Segurança e Defesa (AESD, Bruxelas)
- ro** Colegiul European de Securitate și Apărare (CESA, Bruxelles)
- sk** Európska akadémia bezpečnosti a obrany (EABO, Brusel)
- sl** Evropska akademija za varnost in obrambo (EAVO, Bruselj)
- fi** Euroopan turvallisuus- ja puolustusakatemia (ETPA, Bryssel)
- sv** Europeiska säkerhets- och försvarsakademin (Esfa, Bryssel)

Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej

- bg** Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитие на термоядрената енергия (F4E, Барселона)
- es** Empresa Común Europea para el ITER y el Desarrollo de la Energía de Fusión (F4E, Barcelona)
- cs** společný evropský podnik pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy (F4E, Barcelona)
- da** europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E, Barcelona)
- de** Europäisches gemeinsames Unternehmen für den ITER und die Entwicklung der Fusionsenergie (F4E, Barcelona)
- et** ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte (F4E, Barcelona)
- el** Ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E, Βαρκελώνη)
- en** European Joint Undertaking for ITER and the Development of Fusion Energy (F4E, Barcelona)
- fr** entreprise commune européenne pour ITER et le développement de l'énergie de fusion (F4E, Barcelone)
- ga** an Comhghnóthas Eorpach um ITER agus um Fhuinneamh Comhleá a Fhorbairt (F4E, Barcelona)
- hr** Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E, Barcelona)
- it** Impresa comune europea per ITER e lo sviluppo dell'energia da fusione (F4E, Barcellona)
- lv** Eiropas Kopuzņēmums *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām (F4E, Barselona)
- lt** Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (F4E, Barselona)
- hu** Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás (F4E, Barcelona)
- mt** l-Impriza Kongunta Ewropea għall-ITER u għall-Iżvilupp tal-Energija mill-Fużjoni (F4E, Barċellona)
- nl** Europese gemeenschappelijke onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie (F4E, Barcelona)
- pl** Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (F4E, Barcelona)
- pt** Empresa Comum Europeia para o ITER e o Desenvolvimento da Energia de Fusão (F4E, Barcelona)
- ro** întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (F4E, Barcelona)
- sk** Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (F4E, Barcelona)
- sl** Evropsko skupno podjetje za ITER in razvoj fuzijske energije (F4E, Barcelona)
- fi** eurooppalainen yhteisyritys ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten (F4E, Barcelona)
- sv** det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi (F4E, Barcelona)

Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem

- bg** Институт на Европейския съюз за изследване на сигурността (ИЕСИС, Париж)
- es** Instituto de Estudios de Seguridad de la Unión Europea (IESUE, París)
- cs** Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS, Paříž)
- da** Den Europæiske Unions Institut for Sikkerhedsstudier (EUISS, Paris)
- de** Institut der Europäischen Union für Sicherheitsstudien (EUISS, Paris)
- et** Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut (EUISS, Pariis)
- el** Ινστιτούτο Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Ασφάλειας (IMEEΘΑ, Παρίσι)
- en** European Union Institute for Security Studies (EUISS, Paris)
- fr** Institut d'études de sécurité de l'Union européenne (IESUE, Paris)
- ga** Institiúid an Aontais Eorpaigh um Staidéar Slándála (EUISS, Páras)
- hr** Institut Europske unije za sigurnosne studije (EUISS, Pariz)
- it** Istituto dell'Unione europea per gli studi sulla sicurezza (IUESS, Parigi)
- lv** Eiropas Savienības Drošības izpētes institūts (EUISS, Parīze)
- lt** Europos Sąjungos saugumo studijų institutas (ESSSI, Paryžius)
- hu** Az Európai Unió Biztonságpolitikai Kutatóintézete (EUISS, Párizs)
- mt** l-Istitut tal-Unjoni Ewropea għall-Istudji fuq is-Sigurtà (EUISS, Parigi)
- nl** Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie (IVSEU, Parijs)
- pl** Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem (IUESB, Paryż)
- pt** Instituto de Estudos de Segurança da União Europeia (IESUE, Paris)
- ro** Institutul pentru Studii de Securitate al Uniunii Europene (ISSUE, Paris)
- sk** Inštitút Európskej únie pre bezpečnostné štúdie (EUISS, Paríž)
- sl** Inštitut Evropske unije za varnostne študije (EUISS, Pariz)
- fi** Euroopan unionin turvallisuuksalan tutkimuslaitos (EUTT, Pariisi)
- sv** Europeiska unionens institut för säkerhetsstudier (EUISS, Paris)

Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji

- bg** Единен съвет за реструктуриране (ЕСП, Брюксел)
- es** Junta Única de Resolución (JUR, Bruselas)
- cs** Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB, Brusel)
- da** Den Fælles Afviklingsinstans (SRB, Bruxelles)
- de** Einheitlicher Abwicklungsausschuss (SRB, Brüssel)
- et** Ühtne Kriisilahendusnõukogu (SRB, Brüssel)
- el** Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB, Βρυξέλλες)
- en** Single Resolution Board (SRB, Brussels)
- fr** Conseil de résolution unique (CRU, Bruxelles)
- ga** an Bord Réitigh Aonair (BRA, an Bhreisíil)
- hr** Jedinstveni sanacijski odbor (SRB, Bruxelles)
- it** Comitato di risoluzione unico (SRB, Bruxelles)
- lv** Vienotā noregulējuma valde (VNV, Brisele)
- lt** Bendra pertvarkymo valdyba (BPV, Briuselis)
- hu** Egységes Szanálási Testület (ESZT, Brüsszel)
- mt** il-Bord Uniku ta' Riżoluzzjoni (SRB, Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR, Brussel)
- pl** Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB, Bruksela)
- pt** Conselho Único de Resolução (CUR, Bruxelas)
- ro** Comitetul unic de rezoluție (SRB, Bruxelles)
- sk** Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB, Brusel)
- sl** Enotni odbor za reševanje (SRB, Bruselj)
- fi** yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB, Bryssel)
- sv** Gemensamma resolutionsnämnden (SRB, Bryssel)

Komisja Europejska

- bg** Европейска комисия (Брюксел)
- es** Comisión Europea (Bruselas)
- cs** Evropská komise (Brusel)
- da** Europa-Kommissionen (Bruxelles)
- de** Europäische Kommission (Brüssel)
- et** Euroopa Komisjon (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Βρυξέλλες)
- en** European Commission (Brussels)
- fr** Commission européenne (Bruxelles)
- ga** an Coimisiún Eorpach (an Bhreisíil)
- hr** Europska komisija (Bruxelles)
- it** Commissione europea (Bruxelles)
- lv** Eiropas Komisija (Brisele)
- lt** Europos Komisija (Briuselis)
- hu** Európai Bizottság (Brüsszel)
- mt** il-Kummissjoni Ewropea (Brussell)
- nl** Europese Commissie (Brussel)
- pl** Komisja Europejska (Bruksela)
- pt** Comissão Europeia (Bruxelas)
- ro** Comisia Europeană (Bruxelles)
- sk** Európska komisia (Brusel)
- sl** Evropska komisija (Bruselj)
- fi** Euroopan komissio (Bryssel)
- sv** Europeiska kommissionen (Bryssel)

Parlament Europejski

- bg** Европейски парламент (ЕП, Страсбург)
- es** Parlamento Europeo (PE, Estrasburgo)
- cs** Evropský parlament (EP, Štrasburk)
- da** Europa-Parlamentet (Strasbourg)
- de** Europäisches Parlament (EP, Straßburg)
- et** Euroopa Parlament (EP, Strasbourg)
- el** Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ, Στρασβούργο)
- en** European Parliament (EP, Strasbourg)
- fr** Parlement européen (PE, Strasbourg)
- ga** Parlaimint na hEorpa (PE, Strasbourg)
- hr** Europski parlament (EP, Strasbourg)
- it** Parlamento europeo (PE, Strasburgo)
- lv** Eiropas Parlaments (EP, Strاسبūra)
- lt** Europos Parlamentas (EP, Strاسبūras)
- hu** Európai Parlament (EP, Strasbourg)
- mt** il-Parlament Ewropew (PE, Strasburgu)
- nl** Europees Parlement (EP, Straatsburg)
- pl** Parlament Europejski (PE, Strasburg)
- pt** Parlamento Europeu (PE, Estrasburgo)
- ro** Parlamentul European (PE, Strasbourg)
- sk** Európsky parlament (EP, Štrasburg)
- sl** Evropski parlament (EP, Strasbourg)
- fi** Euroopan parlamentti (EP, Strasbourg)
- sv** Europaparlamentet (EP, Strasbourg)

Prokuratura Europejska

- bg** Европейска прокуратура (Люксембург)
- es** Fiscalía Europea (Luxemburgo)
- cs** Úřad evropského veřejného žalobce (Lucemburk)
- da** Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO, Luxembourg)
- de** Europäische Staatsanwaltschaft (EUStA, Luxemburg)
- et** Euroopa Prokuratuur (Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (Λουξεμβούργο)
- en** European Public Prosecutor's Office (EPPO, Luxembourg)
- fr** Parquet européen (Luxembourg)
- ga** Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE, Lucsamburg)
- hr** Ured europskog javnog tužitelja (EPPO, Luxembourg)
- it** Procura europea (EPPO, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Prokuratūra (EPPO, Luksemburga)
- lt** Europos prokuratūra (Liuksemburgas)
- hu** Európai Ügyészség (Luxembourg)
- mt** l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE, il-Lussemburgu)
- nl** Europees Openbaar Ministerie (EOM, Luxemburg)
- pl** Prokuratura Europejska (Luksemburg)
- pt** Procuradoria Europeia (Luxemburgo)
- ro** Parchetul European (EPPO, Luxemburg)
- sk** Európska prokuratúra (Luxemburg)
- sl** Evropsko javno tožilstvo (EJT, Luxembourg)
- fi** Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO, Luxemburg)
- sv** Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo, Luxemburg)

Przewodniczący Rady Europejskiej

- bg** Председател на Европейския съвет (Брюксел)
- es** Presidente del Consejo Europeo (Bruselas)
- cs** předseda Evropské rady (Brusel)
- da** Formanden for Det Europæiske Råd (Bruxelles)
- de** Präsident des Europäischen Rates (Brüssel)
- et** Euroopa Ülemkogu eesistuja (Brüssel)
- el** Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Βρυξέλλες)
- en** President of the European Council (Brussels)
- fr** président du Conseil européen (Bruxelles)
- ga** Uachtarán na Comhairle Eorpaí (an Bhruiséil)
- hr** Predsjednik Europskog vijeća (Bruxelles)
- it** presidente del Consiglio europeo (Bruxelles)
- lv** Eiropadomes priekšsēdētājs (Brisele)
- lt** Europos Vadovų Tarybos pirmininkas (Briuselis)
- hu** az Európai Tanács elnöke (Brüsszel)
- mt** il-President tal-Kunsill Ewropew (Brussell)
- nl** voorzitter van de Europese Raad (Brussel)
- pl** Przewodniczący Rady Europejskiej (Bruksela)
- pt** Presidente do Conselho Europeu (Bruxelas)
- ro** Președintele Consiliului European (Bruxelles)
- sk** predseda Európskej rady (Brusel)
- sl** predsednik Evropskega sveta (Bruselj)
- fi** Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja (Bryssel)
- sv** Europeiska rådets ordförande (Bryssel)

Rada Europejska

- bg** Европейски съвет (Брюксел)
- es** Consejo Europeo (Bruselas)
- cs** Evropská rada (Brusel)
- da** Det Europæiske Råd (Bruxelles)
- de** Europäischer Rat (Brüssel)
- et** Euroopa Ülemkogu (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Βρυξέλλες)
- en** European Council (Brussels)
- fr** Conseil européen (Bruxelles)
- ga** an Chomhairle Eorpach (an Bhruiséil)
- hr** Europsko vijeće (Bruxelles)
- it** Consiglio europeo (Bruxelles)
- lv** Eiropadome (Brisele)
- lt** Europos Vadovų Taryba (Briuselis)
- hu** Európai Tanács (Brüsszel)
- mt** il-Kunsill Ewropew (Brussell)
- nl** Europese Raad (Brussel)
- pl** Rada Europejska (Bruksela)
- pt** Conselho Europeu (Bruxelas)
- ro** Consiliul European (Bruxelles)
- sk** Európska rada (Brusel)
- sl** Evropski svet (Bruselj)
- fi** Eurooppa-neuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska rådet (Bryssel)

Rada Unii Europejskiej

- bg** Съвет на Европейския съюз (Брюксел)
- es** Consejo de la Unión Europea (Bruselas)
- cs** Rada Evropské unie (Brusel)
- da** Rådet for Den Europæiske Union (Bruxelles)
- de** Rat der Europäischen Union (Brüssel)
- et** Euroopa Liidu Nõukogu (Brüssel)
- el** Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βρυξέλλες)
- en** Council of the European Union (Brussels)
- fr** Conseil de l'Union européenne (Bruxelles)
- ga** Comhairle an Aontais Eorpaigh (an Bhruiséil)
- hr** Vijeće Europske unije (Bruxelles)
- it** Consiglio dell'Unione europea (Bruxelles)
- lv** Eiropas Savienības Padome (Brisele)
- lt** Europos Sąjungos Taryba (Briuselis)
- hu** Az Európai Unió Tanácsa (Brüsszel)
- mt** il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (Brussell)
- nl** Raad van de Europese Unie (Brussel)
- pl** Rada Unii Europejskiej (Bruksela)
- pt** Conselho da União Europeia (Bruxelas)
- ro** Consiliul Uniunii Europene (Bruxelles)
- sk** Rada Európskej únie (Brusel)
- sl** Svet Evropske unije (Bruselj)
- fi** Euroopan unionin neuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska unionens råd (Bryssel)

Sąd

- bg** Общ съд (Люксембург)
- es** Tribunal General (Luxemburgo)
- cs** Tribunál (Lucemburk)
- da** Retten (Luxembourg)
- de** Gericht (Luxemburg)
- et** Üldkohus (Luxembourg)
- el** Γενικό Δικαστήριο (Λουξεμβούργο)
- en** General Court (Luxembourg)
- fr** Tribunal (Luxembourg)
- ga** an Chúirt Ghinearálta (Lucsamburg)
- hr** Opći sud (Luxembourg)
- it** Tribunale (Lussemburgo)
- lv** Vispārējā tiesa (Luksemburga)
- lt** Bendrasis Teismas (Liuksemburgas)
- hu** Törvényszék (Luxembourg)
- mt** il-Qorti Ġenerali (il-Lussemburgu)
- nl** Gerecht (Luxemburg)
- pl** Sąd (Luksemburg)
- pt** Tribunal Geral (Luxemburgo)
- ro** Tribunalul (Luxemburg)
- sk** Všeobecný súd (Luxembourg)
- sl** Splošno sodišče (Luxembourg)
- fi** unionin yleinen tuomioistuin (Luxemburg)
- sv** tribunalen (Luxemburg)

Sąd do spraw Służby Publicznej

- bg** Съд на публичната служба (Люксембург)
- es** Tribunal de la Función Pública (Luxemburgo)
- cs** Soud pro veřejnou službu (Lucemburk)
- da** Personaleretten (Luxembourg)
- de** Gericht für den öffentlichen Dienst (Luxemburg)
- et** Avaliku Teenistuse Kohus (Luxembourg)
- el** Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης (Λουξεμβούργο)
- en** Civil Service Tribunal (Luxembourg)
- fr** Tribunal de la fonction publique (Luxembourg)
- ga** Binse na Seirbhíse Sibhialta (Lucsamburg)
- hr** Službenički sud (Luxembourg)
- it** Tribunale della funzione pubblica (Lussemburgo)
- lv** Civildienesta tiesa (Luksemburga)
- lt** Tarnautojų teismas (Liuksemburgas)
- hu** Közzszolgálati Törvényszék (Luxembourg)
- mt** it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku (il-Lussemburgu)
- nl** Gerecht voor ambtenarenzaken (Luxemburg)
- pl** Sąd do spraw Służby Publicznej (Luksemburg)
- pt** Tribunal da Função Pública (Luxemburgo)
- ro** Tribunalul Funcției Publice (Luxemburg)
- sk** Súd pre verejnú službu (Luxemburg)
- sl** Sodišče za uslužbence (Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin virkamiestuomioistuim (Luxemburg)
- sv** personaldomstolen (Luxemburg)

Služba ds. Cyberbezpieczeństwa Instytucji, Organów i Jednostek Organizacyjnych Unii

- bg** Служба за киберсигурност за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза (CERT-EU, Брюксел)
- es** Servicio de Ciberseguridad para las Instituciones, los Órganos y los Organismos de la Unión (CERT-EU, Bruselas)
- cs** Služba kybernetické bezpečnosti pro orgány, instituce a jiné subjekty Unie (CERT-EU, Brusel)
- da** cybersikkerhedstjenesten for Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer (CERT-EU, Bruxelles)
- de** Cybersicherheitsdienst für die Organe, Einrichtungen und sonstigen Stellen der Union (CERT-EU, Brüssel)
- et** liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistus (CERT-EU, Brüssel)
- el** Υπηρεσία Κυβερνοασφάλειας για τα Θεσμικά και Λοιπά Όργανα και Οργανισμούς της Ένωσης (CERT-EE, Βρυξέλλες)
- en** Cybersecurity Service for the Union Institutions, Bodies, Offices and Agencies (CERT-EU, Brussels)
- fr** service de cybersécurité pour les institutions, organes et organismes de l'Union (CERT-UE, Bruxelles)
- ga** Seirbhís Cibeashlándála d'Institiúidí, Comhlachtaí, oifigí agus Gníomhaireachtaí an Aontais (CERT-EU, an Bhruiséil)
- hr** Služba za kibernetičku sigurnost institucija, tijela, ureda i agencija Unije (CERT-EU, Bruxelles)
- it** servizio per la cibersecurity delle istituzioni, degli organi e degli organismi dell'Unione (CERT-EU, Bruxelles)
- lv** Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru kibernetiskās drošības dienests (CERT-EU, Brisele)
- lt** Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų kibernetinio saugumo tarnyba (CERT-EU, Briuselis)
- hu** Az Unió Intézmények, Szervek, Hivatalok és Ügynökségek Kiberbiztonsági Szolgálat (CERT-EU, Brüsszel)
- mt** is-Servizz taċ-Ċibersigurtà għall-Istituzzjonijiet, il-Korpi, l-Uffiċċji u l-Aġenziji tal-Unjoni (CERT-UE, Brussell)
- nl** cyberbeveiligingsdienst voor de instellingen, organen en instanties van de Unie (CERT-EU, Brussel)
- pl** Služba ds. Cyberbezpieczeństwa Instytucji, Organów i Jednostek Organizacyjnych Unii (CERT-UE, Bruksela)
- pt** Serviço de Cibersegurança para as Instituições, Órgãos e Organismos da União (CERT-UE, Bruxelas)
- ro** Serviciul de Securitate Cibernetică pentru Instituțiile, Organele, Oficiile și Agențiile Uniunii (CERT-UE, Bruxelles)
- sk** Služba kybernetickej bezpečnosti pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie (CERT-EU, Brusel)
- sl** Služba za kibernetisko varnost za institucije, organe, urade in agencije Unije (CERT-EU, Bruselj)
- fi** unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen kyberturvallisuuspalvelu (CERT-EU, Bryssel)
- sv** cybersäkerhetstjänsten för unionens institutioner, organ och byråer (CERT-EU, Bryssel)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

- bg** Съд на Европейския съюз (Люксембург)/Съд
- es** Tribunal de Justicia de la Unión Europea (TJUE/Luxemburgo) / Tribunal de Justicia
- cs** Soudní dvůr Evropské unie (SD, Lucemburk) / Soudní dvůr
- da** Den Europæiske Unions Domstol (Luxembourg)/Domstolen
- de** Gerichtshof der Europäischen Union (EuGH, Luxemburg)/Gerichtshof
- et** Euroopa Liidu Kohus / Euroopa Kohus (Luxembourg)
- el** Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ, Λουξεμβούργο) / Δικαστήριο
- en** Court of Justice of the European Union (CJEU, Luxembourg)/Court of Justice
- fr** Cour de justice de l'Union européenne (CJUE, Luxembourg)/Cour de justice
- ga** Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE, Lucsamburg)/an Chúirt Bhreithiúnais
- hr** Sud Europske unije (SEU, Luxembourg)/Sud
- it** Corte di giustizia dell'Unione europea (CGUE, Lussemburgo)/Corte di giustizia
- lv** Eiropas Savienības Tiesa (EST, Luksemburga) / Tiesa
- lt** Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT, Liuksemburgas) / Teisingumo Teismas
- hu** Az Európai Unió Bírósága (Luxembourg)/Bíróság
- mt** il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QĠUE, il-Lussemburgu)/il-Qorti tal-Ġustizzja
- nl** Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ/HvJ-EU, Luxemburg)/Hof van Justitie
- pl** Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE, Luksemburg) / Trybunał Sprawiedliwości
- pt** Tribunal de Justiça da União Europeia (TJUE, Luxemburgo)/Tribunal de Justiça
- ro** Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE, Luxemburg)/Curtea de Justiție
- sk** Súdny dvor Európskej únie (SD, Luxemburg)/Súdny dvor
- sl** Sodišče Evropske unije (SEU, Luxembourg) / Sodišče
- fi** Euroopan unionin tuomioistuin (Luxemburg) / unionin tuomioistuin
- sv** Europeiska unionens domstol (Luxemburg)/domstolen

Unia Europejska

- bg** Европейски съюз (EC)
- es** Unión Europea (UE)
- cs** Evropská unie (EU)
- da** Den Europæiske Union (EU)
- de** Europäische Union (EU)
- et** Euroopa Liit (EL)
- el** Ευρωπαϊκή Ένωση (EE)
- en** European Union (EU)
- fr** Union européenne (UE)
- ga** an tAontas Eorpach (AE)
- hr** Europska unija (EU)
- it** Unione europea (UE)
- lv** Eiropas Savienība (ES)
- lt** Europos Sąjunga (ES)
- hu** Európai Unió (EU)
- mt** l-Unjoni Ewropea (UE)
- nl** Europese Unie (EU)
- pl** Unia Europejska (UE)
- pt** União Europeia (UE)
- ro** Uniunea Europeană (UE)
- sk** Európska únia (EÚ)
- sl** Evropska unija (EU)
- fi** Euroopan unioni (EU)
- sv** Europeiska unionen (EU)

Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych

- bg** Орган за европейските политически партии и европейските политически фондации (Брюксел)
- es** Autoridad para los Partidos Políticos Europeos y las Fundaciones Políticas Europeas (Bruselas)
- cs** Úřad pro evropské politické strany a evropské politické nadace (Brusel)
- da** Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde (Bruxelles)
- de** Behörde für europäische politische Parteien und europäische politische Stiftungen (Brüssel)
- et** Euroopa Tasandi Erakondade ja Euroopa Tasandi Poliitiliste Sihtasutuste Amet (Brüssel)
- el** Αρχή για τα Ευρωπαϊκά Πολιτικά Κόμματα και τα Ευρωπαϊκά Πολιτικά Ιδρύματα (Βρυξέλλες)
- en** Authority for European Political Parties and European Political Foundations (Brussels)
- fr** Autorité pour les partis politiques européens et les fondations politiques européennes (Bruxelles)
- ga** an tÚdarás um Páirtithe Polaitiúla Eorpacha agus um Fhondúireachtaí Polaitiúla Eorpacha (an Bhruiséil)
- hr** Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade (Bruxelles)
- it** Autorità per i partiti politici europei e le fondazioni politiche europee (Bruxelles)
- lv** Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde (Brisele)
- lt** Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija (Briuselis)
- hu** Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága (Brüsszel)
- mt** l-Awtorità għall-Partiti Politiċi Ewropej u l-Fondazzjonijiet Politiċi Ewropej (Brussell)
- nl** Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (Brussel)
- pl** Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych (Bruksela)
- pt** Autoridade para os Partidos Políticos Europeus e as Fundações Políticas Europeias (Bruxelas)
- ro** Autoritatea pentru Partidele Politice Europene și Fundațiile Politice Europene (Bruxelles)
- sk** Úrad pre európske politické strany a európske politické nadácie (Brusel)
- sl** Organ za evropske politične stranke in evropske politične fundacije (Bruselj)
- fi** Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaava viranomainen (Bryssel)
- sv** Myndigheten för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (Bryssel)

Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu

- bg** Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (ОБИП, Франкфурт на Майн)
- es** Autoridad de Lucha contra el Blanqueo de Capitales y la Financiación del Terrorismo (ALBC, Fráncfort del Meno)
- cs** Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AMLA, Frankfurt nad Mohanem)
- da** Myndigheden for Bekæmpelse af Hvidvask af Penge og Finansiering af Terrorisme (AMLA, Frankfurt am Main)
- de** Behörde zur Bekämpfung von Geldwäsche und Terrorismusfinanzierung (AMLA, Frankfurt am Main)
- et** Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet (AMLA, Frankfurt Maini ääres)
- el** Αρχή για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΑΚΝΕΠΑΔ, Φρανκφούρτη επί του Μάιν)
- en** Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism (AMLA, Frankfurt am Main)
- fr** Autorité de lutte contre le blanchiment de capitaux et le financement du terrorisme (ALBC, Francfort-sur-le-Main)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an Aeráid, Bonneagar agus Comhshaol (ÚCSA, Frankfurt am Main)
- hr** Tijelo za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (AMLA, Frankfurt na Majni)
- it** Autorità per la lotta al riciclaggio e al finanziamento del terrorismo (AMLA, Francoforte sul Meno)
- lv** Iestāde nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanai (AMLA, Frankfurte pie Mainas)
- lt** Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija (AMLA, Frankfortas prie Maino)
- hu** Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Hatóság (AMLA, Frankfurt am Main)
- mt** l-Awtorità għall-Ġlieda Kontra l-Hasil tal-Flus u l-Finanzjament tat-Terroriżmu (AMLA, Frankfurt am Main)
- nl** Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AMLA, Frankfurt am Main)
- pl** Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (AMLA, Frankfurt nad Menem)
- pt** Autoridade para o Combate ao Branqueamento de Capitais e ao Financiamento do Terrorismo (ACBC, Francoforte do Meno)
- ro** Autoritatea pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (ACSB, Frankfurt pe Main)
- sk** Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (AMLA, Frankfurte nad Mohanom)
- sl** Organ za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AMLA, Frankfurt na Majni)
- fi** rahapesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomainen (AMLA, Frankfurt am Main)
- sv** Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla, Frankfurt am Main)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej

- bg** Служба за публикации на Европейския съюз (OP, Люксембург)
- es** Oficina de Publicaciones de la Unión Europea (OP, Luxemburgo)
- cs** Úřad pro publikace Evropské unie (OP, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Unions Publikationskontor (OP, Luxembourg)
- de** Amt für Veröffentlichungen der Europäischen Union (OP, Luxemburg)
- et** Euroopa Liidu Väljaannete Talitus (OP, Luxembourg)
- el** Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (OP, Λουξεμβούργο)
- en** Publications Office of the European Union (OP, Luxembourg)
- fr** Office des publications de l'Union européenne (OP, Luxembourg)
- ga** Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh (OP, Lucsamburg)
- hr** Ured za publikacije Europske unije (OP, Luxembourg)
- it** Ufficio delle pubblicazioni dell'Unione europea (OP, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Savienības Publikāciju birojs (OP, Luksemburga)
- lt** Europos Sąjungos leidinių biuras (OP, Liuksemburgas)
- hu** Az Európai Unió Kiadóhivatala (OP, Luxembourg)
- mt** I-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea (OP, il-Lussemburgu)
- nl** Bureau voor publicaties van de Europese Unie (OP, Luxemburg)
- pl** Urząd Publikacji Unii Europejskiej (OP, Luksemburg)
- pt** Serviço das Publicações da União Europeia (OP, Luxemburgo)
- ro** Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene (OP, Luxemburg)
- sk** Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie (OP, Luxemburg)
- sl** Urad za publikacije Evropske unije (OP, Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin julkaisutoimisto (OP, Luxemburg)
- sv** Europeiska unionens publikationsbyrå (OP, Luxemburg)

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej

- bg** Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO, Аликанте)
- es** Oficina de Propiedad Intelectual de la Unión Europea (OPIUE, Alicante)
- cs** Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO, Alicante)
- da** Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO, Alicante)
- de** Amt der Europäischen Union für geistiges Eigentum (EUIPO, Alicante)
- et** Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO, Alicante)
- el** Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO, Αλικάντε)
- en** European Union Intellectual Property Office (EUIPO, Alicante)
- fr** Office de l'Union européenne pour la propriété intellectuelle (OUEPI (EUIPO (?)), Alicante)
- ga** Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO, Alicante)
- hr** Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO, Alicante)
- it** Ufficio dell'Unione europea per la proprietà intellettuale (EUIPO, Alicante)
- lv** Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO, Alikante)
- lt** Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO, Alikantė)
- hu** Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO, Alicante)
- mt** I-Uffiċċju tal-Proprietà Intellettuali tal-Unjoni Ewropea (EUIPO, Alicante)
- nl** Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO, Alicante)
- pl** Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO, Alicante)
- pt** Instituto da Propriedade Intelectual da União Europeia (IPIUE, Alicante)
- ro** Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO, Alicante)
- sk** Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO, Alicante)
- sl** Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO, Alicante)
- fi** Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO, Alicante)
- sv** Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO, Alicante)

Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe

- bg** Съвместно предприятие „Европейски железопътен транспорт“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para el Ferrocarril Europeo (Bruselas)
- cs** společný podnik pro evropské železnice (Brusel)
- da** fællesforetagendet for Europas jernbaner (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für Europas Eisenbahnen (Brüssel)
- et** Euroopa raudtee ühissettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (Βρυξέλλες)
- en** Europe's Rail Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Système ferroviaire européen» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas um Iarnród na hEorpa (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (Bruxelles)
- it** impresa comune «Ferrovie europee» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Eiropas dzelzceļš” (Brisele)
- lt** Europos geležinkelių bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Európai Vasút Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriza Kongunta Sistema Ferrovjarja Ewropea (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Europese spoorwegen” (Brussel)
- pl** Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe (Bruksela)
- pt** Empresa Comum do Setor Ferroviário Europeu (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre európske železnice (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za evropske železnice (Bruselj)
- fi** Euroopan rautatiet -yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för Europas järnvägar (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym

- bg** Съвместно предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para una Europa Circular de Base Biológica (Bruselas)
- cs** společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství (Brusel)
- da** fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für ein kreislauforientiertes biobasiertes Europa (Brüssel)
- et** bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühissettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασιζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (Βρυξέλλες)
- en** Circular Bio-based Europe Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Une Europe fondée sur la bioéconomie circulaire» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Eoraip Bhithbhunaithe Chiorclach (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (Bruxelles)
- it** impresa comune «Europa biocircolare» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Apritīga biobāzēta Eiropa” (Brisele)
- lt** Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Körforgásos és Bioalapú Európai Gazdaság Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriza Kongunta Ewropa Ċirkolari b'Bażi Bijoloġika (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Een circulair biogebaseerd Europa” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym (Bruksela)
- pt** Empresa Comum para uma Europa Circular de Base Biológica (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za krožno Evropo na biološki osnovi (Bruselj)
- fi** Euroopan kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävä yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów

- bg** Съвместно предприятие „Интегрални схеми“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para los Chips (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čipy (Brusel)
- da** fællesforetagendet for mikrochips (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für Chips (Brüssel)
- et** kiipide ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» (Βρυξέλλες)
- en** Chips Joint Undertaking (CBE JUBrussels)
- fr** entreprise commune «Semi-conducteurs» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Shliseanna (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čipove (Bruxelles)
- it** impresa comune «Chip» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Mikroshēmas” (Brisele)
- lt** Lustų bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Csipekkel Foglalkozó Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriża Kongunta taċ-Ċipep (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Chips” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów (Bruksela)
- pt** Empresa Comum dos Circuitos Integrados (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru cipuri (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čipy (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čipe (Bruselj)
- fi** siruyhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för halvledare (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru

- bg** Съвместно предприятие „Чист водород“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para un Hidrógeno Limpio (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čistý vodík (Brusel)
- da** fællesforetagendet for ren brint (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für sauberen Wasserstoff (Brüssel)
- et** saastevaba vesiniku ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Βρυξέλλες)
- en** Clean Hydrogen Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Hydrogène propre» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Hidrigín Ghlan (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Bruxelles)
- it** impresa comune «Idrogeno pulito» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Tīrs ūdeņradis” (Brisele)
- lt** Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Tiszta Hidrogén Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriża Kongunta Idroġenu Nadif (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Schone waterstof” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru (Bruksela)
- pt** Empresa Comum do Hidrogénio Limpo (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru un hidrogen curat (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čistý vodík (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čisti vodik (Bruselj)
- fi** puhtaan vedyn yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för förnybar vätgas (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa

- bg** Съвместно предприятие „Чисто въздухоплаване“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para una Aviación Limpia (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čisté letectví (Brusel)
- da** fællesforetagendet for ren luftfart (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für saubere Luftfahrt (Brüssel)
- et** keskkonnahoidliku lennunduse ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (Βρυξέλλες)
- en** Clean Aviation Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Aviation propre» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Eitlíocht Ghlan (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (Bruxelles)
- it** impresa comune «Aviazione pulita» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Tīra aviācija” (Brisele)
- lt** Netaršios aviacijos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Tiszta Légi Közlekedés Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriża Kongunta Avjazzjoni Nadifa (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Aviação Limpa (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru o aviație curată (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čisté letectvo (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čisto letalstvo (Bruselj)
- fi** puhtaan ilmailun yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för ren luftfart (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia

- bg** Съвместно предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Iniciativa de Salud Innovadora (Bruselas)
- cs** společný podnik iniciativy pro inovativní zdravotnictví (Brusel)
- da** fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen „Initiative zu Innovation im Gesundheitswesen“ (Brüssel)
- et** innovatiivse tervishoiu algatuse ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (Βρυξέλλες)
- en** Innovative Health Initiative Joint Undertaking (IHI JUBrussels)
- fr** entreprise commune «Initiative en matière de santé innovante» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas an Tionscnaimh um Shláinte Nuálach (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (Bruxelles)
- it** impresa comune «Iniziativa per l'innovazione nel settore della salute» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva” (Brisele)
- lt** Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriża Kongunta Inizjattiva għal Saħħa Innovattiva (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Initiatief voor innovatieve gezondheidszorg” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia (Bruksela)
- pt** Empresa Comum da Iniciativa Saúde Inovadora (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za pobudo za inovativno zdravje (Bruselj)
- fi** innovatiivisen terveydenhuollon aloitteen yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa (Brysselph>)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług

- bg** Съвместно предприятие „Интелигентни мрежи и услуги“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para las Redes y los Servicios Inteligentes (Bruselas)
- cs** společný podnik pro inteligentní sítě a služby (Brusel)
- da** fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für intelligente Netze und Dienste (Brüssel)
- et** nutivõrkude ja -teenuste ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (Βρυξέλλες)
- en** Smart Networks and Services Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Réseaux et services intelligents» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Líonraí agus Seirbhísí Cliste (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge (Bruxelles)
- it** impresa comune «Reti e servizi intelligenti» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Viedie tīkli un pakalpojumi” (Brisele)
- lt** Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Intelligens Hálózatok és Szolgáltatások Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriza Kongunta Networks u Servizzi Intelligenti (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Slimme netwerken en diensten” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Redes e Serviços Inteligentes (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună „Rețele și servicii inteligente” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre inteligentné siete a služby (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za pametna omrežja in storitve (Bruselj)
- fi** älykkäät verkot ja palvelut -yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia

- bg** Съвместно предприятие „Глобално здравеопазване EDCTP3“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Salud Mundial EDCTP 3 (Bruselas)
- cs** společný podnik pro partnerství evropských a rozvojových zemí při klinických hodnoceních (EDCTP3) v oblasti globálního zdraví (Brusel)
- da** fællesforetagendet Global Health EDCTP3 (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen „Global Health EDCTP3“ (Brüssel)
- et** ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» (Βρυξέλλες)
- en** Global Health EDCTP3 Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «EDCTP3 pour la santé mondiale» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas Shláinte Dhomhanda EDCTP3 (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 (Bruxelles)
- it** impresa comune «Salute globale EDCTP3» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Global Health EDCTP3” (Brisele)
- lt** Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Globális Egészségügyi EDCTP3 Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriza Kongunta Saħħa Globali EDCTP3 (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Mondiale gezondheid EDCTP3” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia (Bruksela)
- pt** Empresa Comum da Saúde Mundial EDCTP3 (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik Globálne zdravie EDCTP3 (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za svetovno zdravje EDCTP3 (Bruselj)
- fi** globaalin terveyden EDCTP3-yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3

- bg** Съвместно предприятие „Изследване на УВД в единното европейско небе 3“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Investigación sobre ATM en el Cielo Único Europeo 3 (Bruselas)
- cs** společný podnik pro výzkum ATM jednotného evropského nebe 3 (Brusel)
- da** fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen SESAR3 (Brüssel)
- et** Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi arendav kolmas ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» (Βρυξέλλες)
- en** Single European Sky ATM Research 3 Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Recherche sur la gestion du trafic aérien dans le ciel unique européen 3» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas Taighde BAT 3 an Aerspáis Eorpaigh Aonair (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 (Bruxelles)
- it** impresa comune «Ricerca ATM nel cielo unico europeo 3» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3” (Brisele)
- lt** Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** 3. „Egységes Európai Égbolt” Légiforgalmi Szolgáltatási Kutatás Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** I-Impriza Kongunta Riċerka dwar il-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru Uniku Ewropew 3 (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Derde ATM-onderzoek in het kader van het gemeenschappelijk Europees luchtruim” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3 (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Investigação sobre a Gestão do Tráfego Aéreo no Céu Único Europeu 3 (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba 3 (Bruselj)
- fi** yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan kolmannen tutkimushankkeen yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget Sesar 3 (Bryssel)

Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali

- bg** Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (Съвместно предприятие EuroHPC, Люксембург)
- es** Empresa Común de Informática de Alto Rendimiento Europea (Empresa Común EuroHPC, Luxemburgo)
- cs** evropský společný podnik pro vysoce výkonnou výpočetní techniku (společný podnik EuroHPC, Lucemburk)
- da** fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (fællesforetagendet EuroHPC, Luxembourg)
- de** Gemeinsames Unternehmen für europäisches Hochleistungsrechnen (Gemeinsames Unternehmen EuroHPC, Luxemburg)
- et** Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (ühisettevõtte EuroHPC, Luxembourg)
- el** κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (κοινή επιχείρηση EuroHPC, Λουξεμβούργο)
- en** European High-Performance Computing Joint Undertaking (EuroHPC Joint Undertaking, Luxembourg)
- fr** entreprise commune pour le calcul à haute performance européen (entreprise commune EuroHPC, Luxembourg)
- ga** Comhghnóthas Ríomhaireachta Ardfheidhmíochta Eorpach (Comhghnóthas EuroHPC, Lucsamburg)
- hr** Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (Zajedničko poduzeće EuroHPC, Luxembourg)
- it** impresa comune per il calcolo ad alte prestazioni europeo (impresa comune EuroHPC, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmums (kopuzņēmums *EuroHPC*, Luksemburga)
- lt** Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (bendroji įmonė „EuroHPC“, Liuksemburgas)
- hu** európai nagy teljesítményű számítástechnika közös vállalkozás (EuroHPC közös vállalkozás, Luxembourg)
- mt** I-Impriża Kongunta għall-Computing ta' Prestazzjoni Għolja Ewropew (I-Impriża Kongunta EuroHPC, il-Lussemburgu)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming Europese high-performance computing (Gemeenschappelijke Onderneming EuroHPC, Luxemburg)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali (Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC, Luksemburg)
- pt** Empresa Comum para a Computação Europeia de Alto Desempenho (Empresa Comum EuroHPC, Luxemburgo)
- ro** întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță (întreprinderea comună EuroHPC, Luxemburg)
- sk** spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku (spoločný podnik EuroHPC, Luxemburg)
- sl** Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (Skupno podjetje EuroHPC, Luxembourg)
- fi** Euroopan suurteholaskennan yhteisyritys (EuroHPC-yhteisyritys, Luxemburg)
- sv** det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (det gemensamma företaget EuroHPC, Luxemburg)

Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin

- bg** Служба на Общността за сортовете растения (CPVO, Анжер)
- es** Oficina Comunitaria de Variedades Vegetales (OCVV, Angers)
- cs** Odrůdový úřad Společenství (CPVO, Angers)
- da** EF-Sortsmyndigheden (CPVO, Angers)
- de** Gemeinschaftliches Sortenamt (CPVO, Angers)
- et** Ühenduse Sordiamet (CPVO, Angers)
- el** Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ, Ανζέ)
- en** Community Plant Variety Office (CPVO, Angers)
- fr** Office communautaire des variétés végétales (OCVV, Angers)
- ga** an Oifig Comhphobail um Chineálacha Plandaí (CPVO, Angers)
- hr** Ured Zajednice za biljne sorte (CPVO, Angers)
- it** Ufficio comunitario delle varietà vegetali (UCVV, Angers)
- lv** Kopienas Augu šķirņu birojs (CPVO, Anžē)
- lt** Bendrijos augalų veislių tarnyba (BAVT, Anžeras)
- hu** Közösségi Növényfajta-hivatal (CPVO, Angers)
- mt** l-Uffiċċju Komunitarju tal-Varjetajiet tal-Pjanti (CPVO, Angers)
- nl** Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO, Angers)
- pl** Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO, Angers)
- pt** Instituto Comunitário das Variedades Vegetais (ICVV, Angers)
- ro** Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante (OCSP, Angers)
- sk** Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO, Angers)
- sl** Urad Skupnosti za rastlinske sorte (CPVO, Angers)
- fi** yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO, Angers)
- sv** Gemenskapens växtsortsmyndighet (CPVO, Angers)

Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa

- bg** Върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (Брюксел)
- es** Alto Representante de la Unión para Asuntos Exteriores y Política de Seguridad (Bruselas)
- cs** vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (Brusel)
- da** Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (Bruxelles)
- de** Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Brüssel)
- et** liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (Brüssel)
- el** Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (Βρυξέλλες)
- en** High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (Brussels)
- fr** haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité (Bruxelles)
- ga** Ardionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála (an Bhruiséil)
- hr** Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (Bruxelles)
- it** alto rappresentante dell'Unione per gli affari esteri e la politica di sicurezza (Bruxelles)
- lv** Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (Brisele)
- lt** Sąjungos vyriausiasis įgaliojtinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (Briuselis)
- hu** az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (Brüsszel)
- mt** ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà (Brussell)
- nl** hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (Brussel)
- pl** Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (Bruksela)
- pt** Alto Representante da União para os Negócios Estrangeiros e a Política de Segurança (Bruxelas)
- ro** Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (Bruxelles)
- sk** vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (Brusel)
- sl** visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (Bruselj)
- fi** unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja (Bryssel)
- sv** unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (Bryssel)

Załącznik A10 Regiony

Poniższe zestawienie zawiera tłumaczenie nazw regionów państw członkowskich na język polski (jeżeli takie istnieje), według klasyfikacji 1 i 2 NUTS 2021, zob. [rozporządzenie delegowane Komisji \(UE\) 2019/1755](#) ⁽¹⁾ oraz Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/overview>). Nazwy regionów NUTS, jeśli występują w tym kontekście, nie są tłumaczone. Tłumaczenie można stosować jedynie w innych kontekstach.

Transliteracja nazw bułgarskich i greckich została dodana w nawiasach i kursywą po każdej nazwie.

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
Belgia		
BE1, BE10	Région de Bruxelles-Capitale/ Brussels Hoofdstedelijk Gewest	region (stołeczny) Brukseli
BE2	Vlaams Gewest	region Flandrii
BE21	Prov. Antwerpen	Antwerpia
BE22	Prov. Limburg (BE)	Limburgia
BE23	Prov. Oost-Vlaanderen	Flandria Wschodnia
BE24	Prov. Vlaams-Brabant	Brabancja Flamandzka
BE25	Prov. West-Vlaanderen	Flandria Zachodnia
BE3	Région wallonne	region Walonii
BE31	Prov. Brabant wallon	Brabancja Walońska
BE32	Prov. Hainaut	Hainaut
BE33	Prov. Liège	Liège
BE34	Prov. Luxembourg (BE)	Luksemburgia
BE35	Prov. Namur	Namur
Bułgaria		
BG3	Северна и Югоизточна България (<i>Sewerna i Jugoiztočna Bułgaria</i>)	Bułgaria Północna i Południowo-Wschodnia
BG31	Северозападен (<i>Sewerozapaden</i>)	region północno-zachodni
BG32	Северен централен (<i>Seweren centralen</i>)	region północno-centralny
BG33	Североизточен (<i>Seweroiztoctzen</i>)	region północno-wschodni
BG34	Югоизточен (<i>Jugoiztoctzen</i>)	region południowo-wschodni
BG4	Югозападна и Южна централна България (<i>Jugozapadna i Južna Centralna Bułgaria</i>)	Bułgaria Południowo-Zachodnia i Południowo-Środkowa
BG41	Югозападен (<i>Jugozapaden</i>)	region południowo-zachodni
BG42	Южен централен (<i>Južen centralen</i>)	region południowo-centralny

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r. zmieniające załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) ([Dz.U. L 270 z 24.10.2019, s. 1](#)). Stosuje się je do przekazywania danych do Komisji (Eurostatu) od dnia 1 stycznia 2021 r.

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
Czechy		
CZ0	Česko	Czechy
CZ01	Praha	Praga
CZ02	Střední Čechy	Czechy Środkowe
CZ03	Jihozápad	region południowo-zachodni
CZ04	Severozápad	region północno-zachodni
CZ05	Severovýchod	region północno-wschodni
CZ06	Jihovýchod	region południowo-wschodni
CZ07	Střední Morava	Morawy Centralne
CZ08	Moravskoslezsko	Śląsk Morawski
Dania		
DK0	Danmark	Dania
DK01	Hovedstaden	Hovedstaden (region stołeczny)
DK02	Sjælland	Sjælland (region Zelandii)
DK03	Syddanmark	Syddanmark (region południowej Danii)
DK04	Midtjylland	Midtjylland (region środkowej Jutlandii)
DK05	Nordjylland	Nordjylland (region północnej Jutlandii)
Niemcy		
DE1	Baden-Württemberg	Badenia-Wirtembergia
DE11	Stuttgart	Stuttgart
DE12	Karlsruhe	Karlsruhe
DE13	Freiburg	Fryburg
DE14	Tübingen	Tybinga
DE2	Bayern	Bawaria
DE21	Oberbayern	Górna Bawaria
DE22	Niederbayern	Dolna Bawaria
DE23	Oberpfalz	Górny Palatynat
DE24	Oberfranken	Górna Frankonia
DE25	Mittelfranken	Środkowa Frankonia
DE26	Unterfranken	Dolna Frankonia
DE27	Schwaben	Szwabia
DE3, DE30	Berlin	Berlin
DE4, DE40	Brandenburg	Brandenburgia
DE5, DE50	Bremen	Brema
DE6, DE60	Hamburg	Hamburg
DE7	Hessen	Hesja
DE71	Darmstadt	Darmstadt
DE72	Gießen	Giessen
DE73	Kassel	Kassel
DE8, DE80	Mecklenburg-Vorpommern	Meklemburgia-Pomorze Przednie

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
DE9	Niedersachsen	Dolna Saksonia
DE91	Braunschweig	Brunszwik
DE92	Hannover	Hanower
DE93	Lüneburg	Lüneburg
DE94	Weser-Ems	Weser-Ems
DEA	Nordrhein-Westfalen	Nadrenia Północna-Westfalia
DEA1	Düsseldorf	Düsseldorf
DEA2	Köln	Kolonia
DEA3	Münster	Münster
DEA4	Detmold	Detmold
DEA5	Arnsberg	Arnsberg
DEB	Rheinland-Pfalz	Nadrenia-Palatynat
DEB1	Koblenz	Koblencja
DEB2	Trier	Trewir
DEB3	Rheinhessen-Pfalz	Rheinhessen-Pfalz
DEC, DEC0	Saarland	Saara
DED	Sachsen	Saksonia
DED2	Dresden	Drezno
DED4	Chemnitz	Chemnitz
DED5	Leipzig	Lipsk
DEE, DEE0	Sachsen-Anhalt	Saksonia-Anhalt
DEF, DEF0	Schleswig-Holstein	Szlezwik-Holsztyn
DEG, DEG0	Thüringen	Turyngia
Estonia		
EEO, EE00	Eesti	Estonia
Irlandia		
IE0	Ireland	Irlandia
IE04	Northern and Western	region Northern and Western
IE05	Southern	region Southern
IE06	Eastern and Midland	region Eastern and Midland
Grecja		
EL3, EL30	Αττική (Atiki)	Attyka
EL4	Νησιά Αιγαίου, Κρήτη (Nisia Aigaiou, Kriti)	Wyspy Egejskie, Kreta
EL41	Βόρειο Αιγαίο (Worio Ejeo)	Wyspy Egejskie Północne
EL42	Νότιο Αιγαίο (Notio Ejeo)	Wyspy Egejskie Południowe
EL43	Κρήτη (Kriti)	Kreta
EL5	Βόρεια Ελλάδα (Woria Elada)	Grecja Północna
EL51	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (Anatoliki Makiedonia, Traki)	Macedonia Wschodnia i Tracja
EL52	Κεντρική Μακεδονία (Kientriki Makiedonia)	Macedonia Środkowa
EL53	Δυτική Μακεδονία (Ditiki Makiedonia)	Macedonia Zachodnia
EL54	Ήπειρος (Ipiros)	Epir

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
EL6	Κεντρική Ελλάδα (Kientriki Elada)	Grecja Centralna
EL61	Θεσσαλία (Tesalia)	Tesalia
EL62	Ιόνια Νησιά (Jonii Nisi)	Wyspy Jońskie
EL63	Δυτική Ελλάδα (Dtiki Elada)	Grecja Zachodnia
EL64	Στερεά Ελλάδα (Sterea Elada)	Grecja Środkowa
EL65	Πελοπόννησος (Peloponisos)	Peloponez
Hiszpania		
ES1	Noroeste	Północny Zachód
ES11	Galicja	Galicja
ES12	Principado de Asturias	Księstwo Asturii
ES13	Cantabria	Kantabria
ES2	Noreste	Północny Wschód
ES21	País Vasco	Kraj Basków
ES22	Comunidad Foral de Navarra	Nawarra
ES23	La Rioja	La Rioja
ES24	Aragón	Aragonia
ES3, ES30	Comunidad de Madrid	Wspólnota Madrytu
ES4	Centro (ES)	Centrum
ES41	Castilla y León	Kastylia i León
ES42	Castilla-La Mancha	Kastylia-La Mancha
ES43	Extremadura	Extremadura
ES5	Este	Wschód
ES51	Cataluña	Katalonia
ES52	Comunitat Valenciana	Wspólnota Walencji
ES53	Illes Balears	Baleary
ES6	Sur	Południe
ES61	Andalucía	Andaluzja
ES62	Región de Murcia	Murcja
ES63	Ciudad de Ceuta	miasto Ceuta
ES64	Ciudad de Melilla	miasto Melilla
ES7, ES70	Canarias	Wyspy Kanaryjskie
Francja		
FR1, FR10	Île-de-France	Île-de-France
FRB, FRB0	Centre-Val de Loire	Centre-Val de Loire
FRC	Bourgogne-Franche-Comté	Burgundia-Franche-Comté
FRC1	Bourgogne	Burgundia
FRC2	Franche-Comté	Franche-Comté
FRD	Normandie	Normandia
FRD1	Basse-Normandie	Dolna Normandia
FRD2	Haute-Normandie	Górna Normandia

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
FRE	Hauts-de-France	Hauts-de-France
FRE1	Nord-Pas de Calais	Nord-Pas de Calais
FRE2	Picardie	Pikardia
FRF	Grand Est	Grand Est
FRF1	Alsace	Alzacja
FRF2	Champagne-Ardenne	Szampania-Ardeny
FRF3	Lorraine	Lotaryngia
FRG, FRG0	Pays de la Loire	Kraj Loary
FRH, FRH0	Bretagne	Bretania
FRI	Nouvelle-Aquitaine	Nowa Akwitania
FRI1	Aquitaine	Akwitania
FRI2	Limousin	Limousin
FRI3	Poitou-Charentes	Poitou-Charentes
FRJ	Occitanie	Oksytania
FRJ1	Languedoc-Roussillon	Langwedocja-Roussillon
FRJ2	Midi-Pyrénées	Midi-Pyrénées
FRK	Auvergne-Rhône-Alpes	Owernia-Rodan-Alpy
FRK1	Auvergne	Owernia
FRK2	Rhône-Alpes	Rodan-Alpy
FRL, FRL0	Provence-Alpes-Côte d'Azur	Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże
FRM, FRM0	Corse	Korsyka
FRY	RUP FR - régions ultrapériphériques françaises	Francuskie regiony najbardziej oddalone
FRY1	Guadeloupe	Gwadelupa
FRY2	Martinique	Martynika
FRY3	Guyane	Gujana Francuska
FRY4	La Réunion	Reunion
FRY5	Mayotte	Majotta
Chorwacja		
HRO	Hrvatska	Chorwacja
HR02	Panonska Hrvatska	
HR03	Jadranska Hrvatska	Chorwacja Adriatycka
HR05	Grad Zagreb	
HR06	Sjeverna Hrvatska	
Włochy		
ITC	Nord-Ovest	Północny Zachód
ITC1	Piemonte	Piemont
ITC2	Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste	Dolina Aosty
ITC3	Liguria	Liguria
ITC4	Lombardia	Lombardia

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
ITF	Sud	Południe
ITF1	Abruplo	Abruzja
ITF2	Molise	Molise
ITF3	Campania	Kampania
ITF4	Puglia	Apulia
ITF5	Basilicata	Basilicata
ITF6	Calabria	Kalabria
ITG	Isole	Wyspy
ITG1	Sicilia	Sycylia
ITG2	Sardegna	Sardynia
ITH	Nord-Est	Północny Wschód
ITH1	Provincia Autonoma di Bolzano/Bozen	Region Autonomiczny Bolzano
ITH2	Provincia Autonoma di Trento	Region Autonomiczny Trydent
ITH3	Veneto	Wenecja Euganejska
ITH4	Friuli-Venezia Giulia	Friuli-Wenecja Julijska
ITH5	Emilia-Romagna	Emilia-Romania
ITI	Centro (IT)	Centrum
ITI1	Toscana	Toskania
ITI2	Umbria	Umbria
ITI3	Marche	Marche
ITI4	Lazio	Lacjum
Cypr		
CY0, CY00	Κύπρος	Cypr
Łotwa		
LV0, LV00	Latvija	Łotwa
Litwa		
LTO	Lietuva	Litwa
LT01	Sostinės regionas	region stołeczny
LT02	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	region środkowy i zachodni
Luksemburg		
LU0, LU00	Luxembourg	Luksemburg
Węgry		
HU1	Közép-Magyarország	Środkowe Węgry
HU11	Budapest	Budapeszt
HU12	Pest	Peszt
HU2	Dunántúl	Kraj Zadunajski
HU21	Közép-Dunántúl	Środkowy Kraj Zadunajski
HU22	Nyugat-Dunántúl	Zachodni Kraj Zadunajski
HU23	Dél-Dunántúl	Południowy Kraj Zadunajski

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
HU3	Alföld és Észak	Wielka Nizina Węgierska i Północne Węgry
HU31	Észak-Magyarország	Północne Węgry
HU32	Észak-Alföld	Północna Wielka Nizina
HU33	Dél-Alföld	Południowa Wielka Nizina
Malta		
MT0, MT00	Malta	Malta
Niderlandy		
NL1	Noord-Nederland	Niderlandy Północne
NL11	Groningen	Groningen
NL12	Friesland (NL)	Fryzja
NL13	Drenthe	Drenthe
NL2	Oost-Nederland	Niderlandy Wschodnie
NL21	Overijssel	Overijssel
NL22	Gelderland	Geldria
NL23	Flevoland	Flevoland
NL3	West-Nederland	Niderlandy Zachodnie
NL31	Utrecht	Utrecht
NL32	Noord-Holland	Holandia Północna
NL33	Zuid-Holland	Holandia Południowa
NL34	Zeeland	Zelandia
NL4	Zuid-Nederland	Niderlandy Południowe
NL41	Noord-Brabant	Brabancja Północna
NL42	Limburg (NL)	Limburgia
Austria		
AT1	Ostösterreich	Austria Wschodnia
AT11	Burgenland	Burgenland
AT12	Niederösterreich	Dolna Austria
AT13	Wien	Wiedeń
AT2	Südösterreich	Austria Południowa
AT21	Kärnten	Karyntia
AT22	Steiermark	Styria
AT3	Westösterreich	Austria Zachodnia
AT31	Oberösterreich	Górna Austria
AT32	Salzburg	Salzburg
AT33	Tirol	Tyrol
AT34	Vorarlberg	Vorarlberg
Polska		
PL2	makroregion południowy	makroregion południowy
PL21	Małopolskie	Małopolskie
PL22	Śląskie	Śląskie

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
PL4	makroregion północno-zachodni	makroregion północno-zachodni
PL41	Wielkopolskie	Wielkopolskie
PL42	Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie
PL43	Lubuskie	Lubuskie
PL5	makroregion południowo-zachodni	makroregion południowo-zachodni
PL51	Dolnośląskie	Dolnośląskie
PL52	Opolskie	Opolskie
PL6	makroregion północny	makroregion północny
PL61	Kujawsko-pomorskie	Kujawsko-pomorskie
PL62	Warmińsko-mazurskie	Warmińsko-mazurskie
PL63	Pomorskie	Pomorskie
PL7	makroregion centralny	makroregion centralny
PL71	Łódzkie	Łódzkie
PL72	Świętokrzyskie	Świętokrzyskie
PL8	makroregion wschodni	makroregion wschodni
PL81	Lubelskie	Lubelskie
PL82	Podkarpackie	Podkarpackie
PL84	Podlaskie	Podlaskie
PL9	makroregion województwo mazowieckie	makroregion województwo mazowieckie
PL91	Warszawski stoleczny	Warszawski stoleczny
PL92	Mazowiecki regionalny	Mazowiecki regionalny
Portugalia		
PT1	Continente	Portugalia Kontynentalna
PT11	Norte	region północny
PT15	Algarve	Algarve
PT16	Centro (PT)	region centralny
PT17	Área Metropolitana de Lisboa	Obszar metropolitalny Lizbony
PT18	Alentejo	Alentejo
PT2, PT20	Região Autónoma dos Açores	Region Autonomiczny Azorów
PT3, PT30	Região Autónoma da Madeira	Region Autonomiczny Madery
Rumunia		
RO1	Macroregiunea Unu	makroregion pierwszy
RO11	Nord-Vest	region północno-zachodni
RO12	Centru	region centralny
RO2	Macroregiunea Doi	makroregion drugi
RO21	Nord-Est	region północno-wschodni
RO22	Sud-Est	region południowo-wschodni
RO3	Macroregiunea Trei	makroregion trzeci
RO31	Sud-Muntenia	region południowy Muntenia
RO32	București-Ilfov	region Bukareszt–Ilfov

(cd.)

Kod	Nazwa NUTS (w języku źródłowym)	Nazwa polska
RO4	Macroregiunea Patru	makroregion czwarty
RO41	Sud-Vest Oltenia	region południowo-zachodni Oltenia
RO42	Vest	region zachodni
Słowenia		
SI0	Slovenija	Słowenia
SI03	Vzhodna Slovenija	Słowenia Wschodnia
SI04	Zahodna Slovenija	Słowenia Zachodnia
Słowacja		
SK0	Slovensko	Słowacja
SK01	Bratislavský kraj	Bratysława
SK02	Západné Slovensko	Słowacja Zachodnia
SK03	Stredné Slovensko	Słowacja Środkowa
SK04	Východné Slovensko	Słowacja Wschodnia
Finlandia		
FI1	Manner-Suomi	Finlandia Kontynentalna
FI19	Länsi-Suomi	Finlandia Zachodnia
FI1B	Helsinki-Uusimaa	Helsinki-Uusimaa
FI1C	Etelä-Suomi	Finlandia Południowa
FI1D	Pohjois- ja Itä-Suomi	Finlandia Północna i Wschodnia
FI2, FI20	Åland	Wyspy Alandzkie
Szwecja		
SE1	Östra Sverige	Wschodnia Szwecja
SE11	Stockholm	Sztokholm
SE12	Östra Mellansverige	Östra Mellansverige
SE2	Södra Sverige	Południowa Szwecja
SE21	Småland med öarna	Småland med öarna
SE22	Sydsverige	Sydsverige
SE23	Västsverige	Västsverige
SE3	Norra Sverige	Północna Szwecja
SE31	Norra Mellansverige	Norra Mellansverige
SE32	Mellersta Norrland	Mellersta Norrland
SE33	Övre Norrland	Övre Norrland

Załącznik C Różne

Temat	Uwagi																				
Dokumenty	Forma odniesień do dokumentów Komisji zależy od tego, kiedy datowany był dany dokument: a) od 27 stycznia 2012 r.: COM(2012) 558 final z dnia 7 listopada 2012 r. JOIN(2012) 558 final z dnia 7 listopada 2012 r. SEC(2012) 558 final z dnia 7 listopada 2012 r. SWD(2012) 558 final z dnia 7 listopada 2012 r. b) przed 27 stycznia 2012 r.: — zamiast słowa „final” używa się wyrażenia „wersja ostateczna”, — w dokumentach sprzed 1998 r. odniesienie do roku w nawiasach zapisuje się dwoma cyframi, od 1998 r. – czterema cyframi: COM(97) 558 wersja ostateczna z dnia 7 listopada 1997 r. JOIN(2011) 558 wersja ostateczna z dnia 7 listopada 2011 r. SEC(97) 558 wersja ostateczna z dnia 7 listopada 1997 r. SWD(2011) 558 wersja ostateczna z dnia 7 listopada 2011 r. Odniesienia do dokumentów EKES i KR: CES 1132/99 <i>(przed 2000)</i> CES 871/2002 <i>(od 2000 do 2002)</i> CESE 1394/2003 <i>(od 2003)</i> CdR 267/2008																				
Formaty	stosowane obecnie znormalizowane formaty są następujące: — A4: 21 × 29,7 cm; — B5: 17,6 × 25 cm; — C5: 16,2 × 22,9 cm; — A5: 14,8 × 21 cm; — A6: 10,5 × 14,8 cm. wysokość WERSALIKÓW w milimetrach: <table><tr><td>C 6 = 1,50</td><td>C 10 = 2,50</td><td>C 14 = 3,50</td><td>C 18 = 4,50</td><td>C 24 = 6,00</td></tr><tr><td>C 7 = 1,75</td><td>C 11 = 2,75</td><td>C 15 = 3,75</td><td>C 19 = 4,75</td><td>C 26 = 6,50</td></tr><tr><td>C 8 = 2,00</td><td>C 12 = 3,00</td><td>C 16 = 4,00</td><td>C 20 = 5,00</td><td>C 28 = 7,00</td></tr><tr><td>C 9 = 2,25</td><td>C 13 = 3,25</td><td>C 17 = 4,25</td><td>C 22 = 5,50</td><td></td></tr></table>	C 6 = 1,50	C 10 = 2,50	C 14 = 3,50	C 18 = 4,50	C 24 = 6,00	C 7 = 1,75	C 11 = 2,75	C 15 = 3,75	C 19 = 4,75	C 26 = 6,50	C 8 = 2,00	C 12 = 3,00	C 16 = 4,00	C 20 = 5,00	C 28 = 7,00	C 9 = 2,25	C 13 = 3,25	C 17 = 4,25	C 22 = 5,50	
C 6 = 1,50	C 10 = 2,50	C 14 = 3,50	C 18 = 4,50	C 24 = 6,00																	
C 7 = 1,75	C 11 = 2,75	C 15 = 3,75	C 19 = 4,75	C 26 = 6,50																	
C 8 = 2,00	C 12 = 3,00	C 16 = 4,00	C 20 = 5,00	C 28 = 7,00																	
C 9 = 2,25	C 13 = 3,25	C 17 = 4,25	C 22 = 5,50																		

Indeks

[A](#) | [B](#) | [C](#) | [D](#) | [E](#) | [F](#) | [G](#) | [I](#) | [J](#) | [K](#) | [L](#) | [Ł](#) | [M](#) | [N](#) | [O](#) | [P](#) | [R](#) | [S](#) | [T](#) | [U](#) | [W](#) | [X](#) | [Z](#) | [Ż](#)

A

adres [133](#)
 elektroniczny [141](#)
 pocztowy [38](#), [168](#), [193](#)
 publikacyjny [35](#), [50](#)
 adresat [24](#), [38](#), [40](#)
 agencje
 wykonawcze [149](#), [261](#)
 akapit (jednostka redakcyjna) [38](#), [42](#), [52](#), [75](#)
 akty o charakterze nieustawodawczym [18](#), [19](#), [21](#), [23](#), [24](#), [31](#), [35](#)
 akty prawne
 interpunkcja [38](#), [52](#)
 miejsce i data [40](#)
 numeracja [21](#), [29](#)
 odesłania w tekście [47](#)
 pisownia [169](#)
 struktura [34](#)
 wyliczenia [59](#)
 akty przygotowawcze [28](#)
 akty ustawodawcze [18](#), [19](#), [23](#), [35](#)
 akty zmieniające [52](#)
 apostrof [73](#)
 arkusz stylów [71](#), [71](#), [73](#)
 artistic material [95](#)
 artykuł [38](#), [50](#), [51](#)
 podział aktu [42](#)
 author's rights [89](#), [91](#), [95](#)

B

bibliografia [96](#), [105](#)
 „bielony bez chloru” (formuła) [88](#)
 budżet ogólny Unii Europejskiej [21](#), [23](#)

C

cena sprzedaży [68](#), [83](#)
 cent [125](#)
 copyright
 agencies [89](#)
 artistic material [95](#)
 institutions and bodies [89](#)
 note on the year [89](#)
 cyfry [73](#)
 arabskie [98](#)
 numeracja [97](#)
 rzymskie [83](#)
 numeracja [97](#)
 cytaty [73](#), [163](#), [165](#), [166](#)
 część [19](#)

D

data [40](#), [49](#)
 pisownia [163](#), [167](#), [187](#)
decyzja [19](#), [21](#), [23](#), [34](#), [38](#), [40](#), [47](#), [60](#)
 decyzja sui generis [24](#)
 EOG/EFTA [23](#), [52](#)
 numeracja [23](#), [24](#)
 Parlamentu Europejskiego i Rady [23](#)
 pisownia [169](#)
 WPZiB, WSiSW [19](#), [21](#), [24](#)
dedykacja [95](#)
dodatek [42](#)
DOI [68](#), [77](#), [79](#), [81](#)
dokument
 forma [71](#)
 struktura logiczna [71](#)
 treść [71](#)
dokumenty
 COM, JOIN, SEC, SWD, CES/CESE i CdR [321](#)
 gotowe do reprodukcji (camera-ready) [73](#)
dyrektywa [19](#), [21](#), [23](#), [34](#), [38](#), [40](#), [47](#), [60](#)
 Parlamentu Europejskiego i Rady [23](#)
 pisownia [169](#)
Dziennik Urzędowy [12](#)
 formuły końcowe [40](#)
 jednostki odpowiedzialne za przesyłanie tekstów do publikacji [13](#)
 numeracja aktów [21](#), [29](#)
 numeracja Dzienników [44](#)
 odesłania do aktów [47](#)
 porządek publikacji [57](#)
 przywołania, kolejność [55](#)
 kolejność przywoływania Traktatów [55](#)
serie [44](#)
 seria C [18](#), [28](#)
 seria C ... A [18](#)
 seria C ... E [18](#)
 seria L [18](#), [19](#)
 seria S [18](#)
struktura aktów prawnych [34](#)
 podziały aktu [42](#)
struktura ogólna [18](#)
wyliczenia [58](#)
zasady redakcji [44](#)

E

EAN (ang. European Article Numbering, europejski kod towarowy) [77](#)
ECLI (Europejska sygnatura orzecznictwa) [81](#), [102](#)
Eircode [137](#), [139](#)
emblematy [201](#)
 flaga europejska [197](#)
euro [125](#), [126](#)
europejska sygnatura orzecznictwa (ECLI) [81](#), [102](#)
EWG/WE/UE [21](#), [23](#), [55](#)

F

fleksja [193](#)

forma
dokumentu [71](#)
elektroniczna [70](#)
format [321](#)
formuły końcowe (Dz.U.) [40](#), [40](#)

G

godło europejskie
okładka [83](#)
godzina (zapis) [163](#)

I

identyfikator [77](#), [81](#)
illustrations
copyright/reproduction rights [95](#)
ilustracja [73](#), [96](#), [111](#)
imiastów
interpunkcja [160](#), [161](#)
kolejność przywołań [57](#)
pisownia [175](#)
przymiotnikowy [161](#), [183](#)
przystówkowy [160](#), [185](#)
indeks [96](#)
inicjał [57](#), [169](#), [173](#)
instytucja
sprawcza [83](#), [105](#)
kraj [86](#)
logo [83](#)
nazwa [86](#)
wydawnicza [87](#)
instytucje i organy [143](#), [261](#)
kolejność przywołań [57](#)
pisownia [181](#)

interpunkcja [69](#), [155](#)
 cudzysłów [73](#), [99](#), [105](#), [163](#), [166](#), [169](#), [176](#)
 dwukropek [98](#), [163](#), [165](#)
 kropka [98](#), [163](#), [166](#), [178](#), [180](#), [186](#)
 łącznik (dywiz) [167](#), [182](#), [182](#)
 zestawienia wyrazów [182](#)
 myślnik (pauza) [73](#), [157](#), [160](#), [160](#), [162](#), [167](#)
 nawias [98](#), [163](#), [173](#), [184](#)
 odesłania do aktów prawnych [47](#), [51](#)
 podział tekstu [98](#)
 półpauza (pauza średnia) [167](#), [186](#)
 przecinek [98](#), [105](#), [155](#), [165](#), [166](#), [167](#), [168](#), [186](#)
 przepisy zmieniające [52](#)
 punkt [98](#)
 podział tekstu [98](#)
 punkty [97](#)
 średnik [98](#), [166](#)
 tiret [97](#), [98](#)
 ukośnik prawy [168](#), [186](#)
 w artykułach [38](#)
 w motywach [37](#)
 w odesłaniach do części aktu [51](#)
 w przepisach zmieniających [52](#)
 w umocowaniach [35](#)
 w wyliczeniach [58](#)
 w zapisie liczb [116](#)
 wielokropek [96](#), [163](#), [168](#)
 znaki interpunkcyjne w edytorze Word [115](#)
ISBD [75](#)
ISBN [68](#), [75](#), [77](#), [77](#), [79](#), [81](#), [83](#), [87](#)
ISSN [68](#), [75](#), [77](#), [79](#), [81](#), [83](#)
itd. [161](#)

J

jednostki
 miar [209](#)
 monetarne [127](#), [228](#), [252](#)
 organizacyjne [146](#), [149](#), [261](#)
języki
 kolejność wymieniania [57](#), [123](#)
 nazwy [121](#), [260](#)
 publikacji [28](#), [44](#)
 skrótów [121](#), [260](#)
 urzędowe [44](#), [121](#)
 wersje językowe [123](#)

K

karta bibliograficzna [83](#)
karty, pisownia [172](#)
klasyfikacja aktów i dokumentów
 seria C [28](#)
 seria L [19](#)
kod
 autora [77](#)
 kreskowy [77](#), [83](#)
 pocztowy [133](#), [139](#)

kolejność przywołań
instytucje przyjmujące akt [57](#)
języki i teksty wielojęzyczne [57](#), [121](#)
nazwy państw [57](#), [117](#), [228](#), [248](#)
traktaty [55](#)
waluty [58](#), [125](#), [252](#)
kolory
na okładce [85](#)
Komisja Europejska
dyrekcje generalne i służby [150](#)
komitety
pisownia [173](#)
konwencja [21](#), [24](#), [35](#), [40](#)
pisownia [169](#)
korekta
autorska [69](#)
manuskryptów [69](#), [113](#), [113](#)
kraje
kandydujące [117](#)
kody [117](#), [139](#), [248](#)
nazwy [117](#), [228](#)
porządek wymieniania [119](#)
kursywa [44](#), [52](#), [96](#), [99](#), [105](#)

L

legal notice (author) [93](#)
LegisWrite [13](#)
liczba
gramatyczna [185](#)
mnoga
pisownia końcówek [175](#)
liczebniki [163](#), [172](#), [186](#)
porządkowe [163](#), [187](#)
litera (jednostka redakcyjna) [38](#), [42](#)
litery
małe [73](#), [97](#), [98](#)
wielkie [73](#), [97](#), [98](#)
logo [83](#)

Ł

łańcuch produkcyjny [71](#)

M

mała litera [165](#), [169](#), [180](#)
manuskrypt [68](#), [68](#), [70](#)
numeracja stron [69](#)
metadane [77](#)
miejsce (akty, formuła końcowa) [40](#)
miejsce wydania [105](#)
motyw [35](#), [42](#), [47](#), [50](#)

N

nagłówek [73](#)
wyróżnienia [71](#)
normatywna część aktu [24](#), [34](#), [35](#), [38](#), [41](#), [42](#), [50](#)

numer
katalogowy [68, 68, 81, 83](#)
porządkowy [83, 86](#)
strony [96](#)
tomu [83, 86, 96](#)
wydania [86, 105](#)
numeracja
aktów
akty nienumerowane [21](#)
elementy numeracji [21, 29](#)
numeracja w serii C [29](#)
numeracja w serii L [21, 23](#)
podwójna numeracja [21](#)
ciągła [97](#)
Dzienników [44](#)
wielorzędowa [97](#)
złożona [97](#)
NUTS [312](#)

O

odbitki próbne [69](#)
odesłania/odniesienia
do aktów prawnych [51](#)
do części aktu [51](#)
do Dziennika Urzędowego [44](#)
do przypisów [69](#)
do załączników [51](#)
do zmian [52](#)
okładka [83](#)
elementy [83](#)
grzbiet [83](#)
instytucja sprawcza [83](#)
kolory [85](#)
numer katalogowy [81](#)
strony [83](#)
wydawnictwa periodyczne i seryjne [83](#)

P

paginacja tekstu [75](#)
państwa członkowskie [117](#)
porządek wymieniania [119](#)
papier (informacja na odwrocie strony tytułowej)
bielony bez chloru [88](#)
z recyklingu [88](#)
pismo
pochyłe (kursywa) [99](#)
półgrube [99](#)
proste [99](#)
pisownia
reguły [71](#)
pisownia łączna i rozdzielna [182](#)
podpisy [40](#)
podpunkt (jednostka redakcyjna) [38, 42](#)
podtytuł [75, 83, 86, 97](#)
podział tekstu (struktura) [97](#)
bez numeracji [97](#)
z numeracją ciągłą [97](#)
z numeracją cyfrową wielorzędową [97](#)
ze złożoną numeracją [97](#)

podziały aktu prawnego [42](#)
poprawki
 autorskie [69](#)
 redakcyjne [73](#)
porządek
 instytucji [57](#)
 protokolarny [19, 57](#)
prawa autorskie (copyright) [69, 87, 89](#)
preambuła [35, 42](#)
 jednostki odpowiedzialne za przesyłanie tekstów [13](#)
prezydencja, pisownia [177](#)
procedura ustawodawcza
 specjalna [19, 23, 35](#)
 zwykła [18, 19, 24, 29, 35](#)
procent (znak % – pisownia) [169](#)
proces wydawniczy [71](#)
programy unijne, nazwy [176](#)
protokół [21, 24, 35, 40, 51, 57, 60](#)
 pisownia [169, 193](#)
przedmowa [96](#)
przedrostki, pisownia [182, 183](#)
przedruk [86](#)
przygotowanie tekstu [73](#)
przyimek [157, 172, 173, 175, 177, 188, 192](#)
 nazwy geograficzne [188](#)
przypis [35, 44, 47, 49, 52, 73, 187](#)
 interpunkcja [163, 168](#)
 kolejność [131](#)
 odsyłacz do przypisu [35, 47, 49, 130](#)
przywoływanie aktu
 w artykule [50](#)
 w motywie [50](#)
 w tytule [49](#)
 w umocowaniu [50](#)
 w załączniku [50](#)
publikacje
 rodzaje [75](#)
punkt
 jednostka redakcyjna [38, 42, 52](#)
 typograficzny [321](#)
punktory [97](#)

R

redaktor graficzny [69](#)
regiony [312](#)
 rocznik [77](#)
rok
 wydania [83, 105](#)
rozdział (część aktu) [34, 38, 42](#)
rozporządzenie [19, 21, 23, 34, 40, 47, 59](#)
 pisownia [169](#)

S

sekcja
 część aktu [34, 38, 42](#)
 sekcja Dziennika [19, 57](#)
seria wydawnicza [76, 85](#)
serie
 Dziennik Urzędowy [18](#)

SGML [71](#)
 składnia [185](#)
 związek rządu [192](#)
 związek zgody [192](#)
 skrót [21](#), [23](#), [34](#), [35](#), [44](#), [44](#), [47](#), [57](#), [57](#), [58](#), [105](#), [173](#), [209](#), [217](#)
 języki [121](#), [260](#)
 pisownia [178](#)
 służby międzyinstytucjonalne [146](#), [261](#)
 traktaty [21](#), [55](#)
 waluty [125](#), [252](#)
 skrótowiec (akronim) [21](#), [23](#), [34](#), [47](#), [59](#), [217](#)
 pisownia [178](#)
 traktaty [21](#), [55](#)
 spacja [167](#), [168](#), [169](#), [178](#), [180](#), [184](#), [186](#)
 niełamliwa [73](#)
 twarda [73](#)
 w edytorze Word [115](#)
 spis treści [23](#), [29](#), [34](#), [44](#), [73](#), [96](#), [169](#)
 streszczenie [96](#)
 spójniki [155](#), [157](#), [157](#), [159](#), [160](#), [165](#), [172](#), [173](#), [175](#), [177](#), [184](#)
 zestawione [157](#)
 sprostowanie [18](#), [21](#), [23](#), [34](#), [44](#), [52](#)
 streszczenie [83](#), [96](#)
 strona
 tytułowa [83](#), [86](#), [96](#)
 tytułowa (na odwrocie) [87](#), [87](#)
 symbol, flaga europejska [197](#)
 symbole [115](#), [209](#)
 synoptyzm [44](#)
 szablon [71](#)
 szata graficzna [69](#)

T

tabele [41](#), [44](#), [58](#), [73](#), [96](#), [173](#)
 tekst
 hierarchia [71](#)
 obróbka [70](#)
 oryginalny (manuskrypt) [70](#)
 przygotowanie [70](#), [73](#)
 układ typograficzny [71](#), [73](#), [75](#)
 wielojęzyczny [71](#)
 telefon [193](#)
 numery telefonów [142](#)
 tiret (jednostka redakcyjna) [38](#), [42](#), [51](#), [52](#), [97](#)
 interpunkcja [58](#)
 tytuł [49](#), [51](#), [75](#), [99](#)
 aktów prawnych [23](#), [29](#), [34](#), [35](#), [44](#), [47](#), [49](#), [52](#), [58](#)
 część aktu [34](#), [38](#), [42](#)
 na grzbiecie [83](#)
 pisownia [169](#), [172](#)
 publikacji [69](#), [83](#), [86](#), [96](#), [105](#)
 serii wydawniczej [83](#), [86](#)
 strona tytułowa [83](#), [86](#), [87](#), [96](#)
 wspólny [76](#)
 wydawnictwa ciągłego [83](#), [86](#)
 wydawnictwa seryjnego [105](#)

U

układ typograficzny [71](#), [73](#)

umocowanie [35](#), [42](#), [47](#), [50](#), [55](#)
umowy międzynarodowe [19](#), [21](#), [24](#), [34](#), [34](#), [40](#), [42](#), [49](#), [51](#), [57](#), [60](#)
 pisownia [169](#)
Unia Europejska
 struktura administracyjna [143](#)
Urząd Publikacji [68](#), [69](#), [69](#)
ustęp (jednostka redakcyjna) [38](#), [42](#), [51](#), [52](#), [75](#)

W

wakat [75](#)
waluty [125](#)
 kody ISO [126](#), [252](#)
wcięcie [75](#)
wielka litera [165](#), [172](#), [180](#)
wniosek wydawniczy [68](#)
wprowadzenie [96](#)
wspólny numer ISBN [77](#)
wstęp [96](#)
wydania stale aktualizowane [76](#)
wydanie
 elektroniczne [77](#), [77](#), [79](#)
 luźnokartkowe [77](#)
 online [77](#), [79](#)
 wspólne [77](#), [83](#)
wydawnictwo
 ciągłe [75](#), [76](#), [77](#)
 periodyczne [76](#), [83](#), [96](#)
 seryjne [76](#), [77](#), [79](#), [83](#), [96](#), [105](#)
 zwarłe [75](#), [76](#), [76](#), [77](#), [77](#), [79](#)
wykonawcze agencje [149](#), [261](#)
wykresy [73](#), [96](#)
wyliczenia [98](#)
 aktów prawnych [59](#)
 interpunkcja [58](#), [160](#), [165](#), [166](#)
 proste [98](#)
 wielostopniowe [98](#)
 znaki interpunkcyjne [98](#)
wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne (WSiSW) [21](#)
wyrazy obcojęzyczne [99](#)
wyrażenia porównawcze [161](#)
wyrażenie przyimkowe [157](#), [175](#), [189](#)
wyróżnienia [99](#)
wytyczne [19](#), [21](#), [24](#)
wznowienie [86](#)

X

XML [71](#)

Z

zaimek [167](#), [171](#)
 interpunkcja [155](#), [157](#), [160](#)
 zaimek „swoj” [191](#)
zalecenie [18](#), [19](#), [21](#), [24](#)
załączniki (Dz.U.) [41](#), [42](#), [51](#), [51](#), [52](#), [58](#)
zastrzeżenie
 praw autorskich (copyright) [89](#)
zdanie wprowadzające [98](#)

zdecentralizowane jednostki organizacyjne (agencje) [146](#), [261](#)

pisownia [173](#)

zestawienia [182](#)

zgoda na druk [69](#)

znaczniki

format [71](#)

protokół [71](#), [71](#)

znaki

korektorskie [113](#)

specjalne [73](#), [209](#)

Ż

żywa pagina [96](#)

